

วิเคราะห์การทุนของ ชัย ราชวัตร ชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน
ช่วงปี พ.ศ. 2521-2523

ปริญญาโท

ของ

ชาตรี พนเจริญสวัสดิ์

16 เม.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม 2529

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

177207

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ โด่พิจารณา
 ปรึญญาณัพนธบัณัณแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษามหาบัณัฒิตของมหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒไค

คณะกรรมการผู้พิทักษ์

คณะกรรมการสอบ

..... ประจักษ์

.....ประธาน

..... กรรมการ

..... ๐๕๕๓๐๗๕

.....กรมการ

ประกาศนุญการ

ก่อนอื่น ผู้เขียนต้องขอขอบคุณ ชัย ราวัตร ผู้จำลองชีวิตของผู้อื่นและเหตุการณ์
ในสังคม ลงในหมู่บ้าน "ทุ่งหมาเมิน" อันเป็นแรงบันดาลใจและแหล่งข้อมูลในการศึกษา
ต้นควาเรอง "วิเคราะห์การทุนของ ชัย ราวัตร ชุคใหญ่มากกับทุ่งหมาเมิน ช่วงปี พ.ศ.
2521-2523"

และจากงานวิจัยชิ้นนี้ นอกจากจะได้เห็นผลงานอันเป็นรูปเล่มดังที่เห็นอยู่นี้แล้ว ผู้เขียน
ยังได้คุณประโยชน์จากงานวิจัยนี้หลายประการ

ประการแรก งานวิจัยชิ้นนี้ช่วยให้ผู้เขียนรู้จักตนเองได้ดียิ่งขึ้น ตั้งแต่การรู้ถึงขีดความ
สามารถของตนเอง ซึ่งเป็นการพัฒนาจิตสำนึก และทำลายความหลงตนได้ในหลาย ๆ ด้าน อีกทั้ง
ยังเข้าใจถึงอารมณ์ ความเหนื่อยหน่าย ความท้อถอย และความขัดแย้งในจิตใจต่าง ๆ อีก
หลายประการ

ประการที่สอง จากงานวิจัยชิ้นนี้ ทำให้ผู้เขียนได้สัมผัสถึงคุณค่าความเมตตาจากท่าน
อาจารย์สมเกียรติ คูทวีกุล ซึ่งเป็นประธาน ท่านอาจารย์สุภา ปานเจริญ ซึ่งเป็นรองประธาน
และท่านอาจารย์โมรี ซึ่งสำคัญ ที่กรุณาเป็นกรรมการร่วมในการสอบ คุณความเมตตาของท่าน
อาจารย์ดังกล่าวมานี้จะเป็นสิ่งที่ผู้เขียนสำนึกน้อมน้อม

นอกจากนี้ งานวิจัยชิ้นนี้ยังทำให้ผู้เขียนเห็นคุณค่าของน้ำใจจากญาติมิตรที่เสมอด้วย
ญาติทั้งหลายต่างมีส่วนช่วยเหลือผู้เขียนตั้งแต่กำลังใจ กำลังทรัพย์ กำลังปัญญา และกำลังใจ จน
ทำให้งานวิจัยชิ้นนี้เปรียบประดุจงานบุญงานกุศล ดังคำปาสามัคคี ผู้เขียนขอขอบคุณ ขอบพระคุณ
อย่างจริงใจ ทอรรดาญาติมิตรที่ได้อะการสนับสนุนช่วยเหลือ

อนึ่ง ขอบพระคุณและความผิดพลาดทั้งหลายทั้งที่มีในงานวิจัยชิ้นนี้ (เพราะไม่เคยมีงาน
ชิ้นใดที่สมบูรณ์แบบ) ขอจงเป็นตัวอย่าง แบบอย่าง ที่พึงหลีกเลี่ยงของผู้วิจัยในรุ่นต่อ ๆ ไปด้วยเทอญ

ชาติรี พนเจริญสวัสดิ์

มีนาคม 2529

สารบัญ

๑
บท

๒
หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้	4
	ความสำคัญในการศึกษาครั้งนี้	4
	ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
	วิธีดำเนินการศึกษาครั้งนี้	6
	เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้	7
2	สภาพสังคม (2521-2523) ประวัติความเป็นมาของการตั้งศูนย์การเมืองไทย และการตั้ง ศูนย์ ราชวัตร	12
	สภาพสังคม	12
	ความเป็นมาของการตั้งศูนย์การเมืองไทย	30
	ความเป็นมาของการตั้ง ศูนย์ ราชวัตร	42
3	กลวิธีการนำเสนอของการตั้ง ศูนย์ ราชวัตร	47
	โครงเรื่อง	47
	การสร้างตัวละคร	68
	การใช้ภาษา	90
	การใช้คำ	90
	การใช้โวหาร	101
	น้ำเสียง	112
	การใช้ภาพแสดงเหตุการณ์และการใช้ลักษณะตัวอักษร	117
	วัตถุดิบและการเลือกสรรมานำเสนอ	129

4	ความคิดทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ ของ ชัย ราชวัตร	136
	ความคิดทางสังคม	136
	ความคิดทางการเมืองและเศรษฐกิจ	151
	ความคิดเห็นตอนนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับรูปแบบการจัดระเบียบ	
	การปกครองของประเทศ	151
	ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้นำนโยบายของรัฐบาล และผู้ปฏิบัติ	
	ตามนโยบายของรัฐ	160
	ความคิดเห็นต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีผลต่อการเมืองหรือถูกผลการเมือง	
	กระทบ	178
	ความคิดเห็นต่อนักการเมือง พรรคการเมือง และกลุ่มการเมือง	187
	ความคิดเห็นต่อสภาพเศรษฐกิจของประชาชนและของรัฐอันเนื่องมาจาก	
	การเมือง	201
5	สรุป อภิปรายผล และเสนอแนะ	215
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	215
	อภิปรายผล	221
	ขอเสนอแนะ	223
	บรรณานุกรม	225

บทนำ

การ์ตูน เป็นการแสดงออกทางศิลปะซึ่งใช้ภาพ (ที่มีหรือไม่มีตัวอักษรบรรยายก็ได้) เป็นสื่อสัญลักษณ์บอกเรื่องราวความคิดของผู้เขียนการ์ตูน (cartoonist) การแสดงออกทางศิลปะทุกแขนงนั้น ย่อมเกิดจากอารมณ์สะท้อนใจ ดังที่พระยาอนุมานราชธนกล่าวว่า (พระยาอนุมานราชธน 2515 : 38-39) "ศิลปะคืออารมณ์สะท้อนใจผ่านสู่ความคิดและกำหนดขึ้นเป็นรูป... อารมณ์สะท้อนใจนั้นยังไม่เป็นศิลปะโดยตรง เป็นแต่ตัวการที่ทำให้เกิดศิลปะขึ้นโดยตรง" อารมณ์สะท้อนใจนั้นทำให้เกิดแรงบันดาลใจ เมื่อมีแรงบันดาลใจก็ใช้ความคิดความสามารถทำให้เกิดเป็นศิลปกรรมขึ้นได้จากสิ่งที่มีก่อก่อสร้างจากความไม่มีรูปให้มีรูปขึ้น" (พระยาอนุมานราชธน 2525 : 113) หรือที่ เจตนา นาควิริยะ กล่าวว่า (เจตนา นาควิริยะ 2524 : 59) "ศิลปะเป็นเรื่องของการแสดงออกของบุคคล เป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึก อารมณ์ และความคิดของบุคคล การแสดงออกนั้นอาจจะกระทำโดยสื่อหลายชนิด การ์ตูนเป็นศิลปกรรมที่แสดงออกด้วยเส้น แสง เงา (รวมเป็นภาพ) และภาษา หรือไม่มีภาษา เพื่อสามารถสื่อสารความคิดความหมายออกมา

การ์ตูนมีลักษณะเป็นทั้งเชิงวรรณกรรม เพราะ "การเล่าเรื่องเป็นสาระสำคัญของการ์ตูน ซึ่งมุ่งตอบสนองผู้อ่านในวงกว้างและการ์ตูนมีไว้สำหรับ "อ่าน" จึงจัดเข้าในประเภทวรรณกรรมได้" (การ์ตูน 2524 : ไม่มีเลขหน้า) แม้การ์ตูนที่ใช้ภาพแสดงเรื่องราวโดยไม่ใช้คำบรรยาย เช่น "การ์ตูนเรื่อง ชัมเหมฬเนเจอร์ ก็จัดได้ว่าเป็นวรรณกรรม" (จางเถอดึง ม.ป.ป. : ไม่มีเลขหน้า) เรียกได้ว่า วรรณกรรมภาพ (การเล่าเรื่องด้วยภาพ)

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงบัญญัติศัพท์ใช้แทนคำการ์ตูนว่า "ภาพล้อ" (พื มุขธระโกษา 2506 : 592) แต่สังคมก็ยังนิยมเรียกทับศัพท์ว่า "การ์ตูน" ดังที่ สดิต เสมานิล กล่าวถึงสาเหตุการมีภาพการ์ตูนปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยว่า (สดิตย เสมานิล

2514 : 144) "ส่วนรูปภาพ และการทูนนั้น ถ้าจะยกย่องให้แสงสครามว่าเป็นคนเก่าให้หนังสือพิมพ์ในเมืองไทยมีรูปภาพขึ้นกันจะเป็นได้ ด้วยว่าสดานทูตประเทศผู้ส่งสครามช่วยส่งรูปภาพส่งสครามให้หนังสือพิมพ์ เมื่อมีรูปภาพ ขาวรูปภาพบุคคลที่เป็นชาวขึ้นแล้วไม่นาน กรุงเทพฯ เติบโตเป็นผู้นำของไทยที่สุดขึ้นในหนังสือรายวันภาษาไทย กล่าวใหญ่ๆ แท้ก็การทูน ต่อมาอีกสองปี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงบัญญัติ "ภาพล้อ" ขึ้นใช้แทนการทูน แท้จริงแล้วผมก็ยังเห็นและยินเฝ้าว่าการทูนอยู่นั่นเอง"

อาจารย์ศิลป พีระศรี อธิบายความหมายของการทูนที่ใช้ในปัจจุบันว่า (อนุমানราชชน 2515 : 51) "ในปัจจุบันคำว่า การทูน หมายถึงภาพเรื่องล้อเลียนอย่างที่เราเห็นอยู่บนจอภาพยนตร์ และหนังสือพิมพ์ด้วย เรียกกันว่าภาพการทูน"

การทูนในความหมายถึงเรื่องล้อเลียนนั้นมาจากศัพท์คำว่า *Satire* ซึ่งอาจารย์ศิลป พีระศรี อธิบายความว่า (อนุমানราชชน 2515 : 49-50) "เรื่องล้อเลียนคือการแสดงลักษณะของสิ่งที่เป็นประธานในเรื่องให้เห็นขึ้น ดูพิลึกพิลั่น... ในเรื่องล้อเลียนเช่นนี้เป็นเรื่องกระทบกระเทียบ (sarcastic) ...เรื่องล้อเลียนเกี่ยวกับรูปร่างและท่าทางการแสดงออก อันเป็นลักษณะพิเศษของบุคคลก็มี เกี่ยวกับการแสดงการดิ้น เป็นการกระทบกระเทียบแก่งัดใจก็มี เหล่านี้เป็นต้น"

ภาพล้อของไทยนั้นเป็นศิลปกรรมที่ปรากฏในภาพจิตรกรรมฝาผนัง "อย่างเช่นตัวประกอบในจิตรกรรมฝาผนังวัดพระแก้วตัวหนึ่งเขียนล้อเลียนถึงความเห็นแก่ตัวเห็นแก่ได้ของ นายตราศิริ ข้าราชการสมัยรัชกาลที่ 4 เป็นภาพคนแก่หัวล้านถือตะขอกูดึงเงิน ใบหน้ามีทั้งบอกความโหดเหี้ยม นับเป็นภาพล้อภาพแรกเท่าที่ค้นพบในไทย" (ชมชน 2520 : 42) ประเสริฐ มาสู่ปรีดิ์ กล่าวถึง ขรรค์อินโขง ผู้เขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดพระแก้วว่า (ประเสริฐ มาสู่ปรีดิ์ 2524 : 67) "ขรรค์อินโขง เป็นจิตรกรล้ำสมัยในยุคนั้น ภาพวาดของขรรค์อินโขงจะสอดแทรกอารมณ์ขันและล้อเลียนคนในยุคสมัยนั้น การที่ภาพวาดของขรรค์อินโขงมีลักษณะดังกล่าว จึงจัดเป็นลักษณะของการทูนอย่างหนึ่ง" การล้อเลียนเสียสติในลักษณะเชิงวิจารณ์นี้มีปรากฏในวรรณกรรมไทย เช่น ระเด่นลันได พระมะเหลเถไถ ลักษณะการล้อเลียนปรากฏควบคู่กับอารมณ์ขัน ส่วนภาพล้อไทยนั้น "ใดเริ่มต้นอย่างเป็นหลักเป็นฐานขึ้นเมื่อหนังสือกรุงเทพฯ เติบโต จักประจักษ์ภาพล้อทาง

การเมือง และตีพิมพ์ครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 6 ทำให้งานของ เป้ง ไกรบิน (ภายหลังรับราชการเป็นขุนนักฎภาคพิมพ์ลิขิต) เป็นนักเขียนภาพล้อในต้นๆใหม่ของคนไทย ได้รับการยอมรับเสมอมา "การนำภาพล้อหรือการดูเฒ่ามาใช้เพื่อจุดมุ่งหมายทางการเมืองนั้น แม้พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเอง ก็ทรงเคยเขียนภาพล้อ เช่น "ทรงเขียนภาพล้อเป็นภาพล้อเรือบพระร่วง ครึ่งลำอยู่กลางทะเล มีข้อความชักชวนให้ประชาชนรวมสมทบทุนให้มากพอสร้างไถ่ทั้งลำตีพิมพ์ในคูศิตสมิต จัดเป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัยที่สุดของยุค" (ชมชื่น 2520 : 43) การดูเฒ่าปรากฏในหนังสือพิมพ์สมัยนั้นจะมีลักษณะเป็นภาพเขียนล้อเลียนการเมืองบ้าง หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอันเป็นสิ่งที่ไม่ดี ควรที่รัฐบาลหรือเจ้าพนักงานควรจะได้แก้ไข ก็นำมาเขียนเป็นภาพล้อประกอบกลอนเพลงยาว เพลงลำตัด" (สุภาพรชน บุญสะอาด 2517 : 90)

การนำภาพล้อหรือการดูเฒ่ามาใช้มีบทบาททางการเมืองปรากฏในหนังสือพิมพ์ ทำให้เป็นที่นิยมแพร่หลายในหมู่ประชาชน และมีอิทธิพลทางความคิด มีความสำคัญ ดังที่ เกรียงรัตน์ เทพบุตร กล่าววว่า (เกรียงรัตน์ เทพบุตร 2524 : ไม่มีเลขหน้า) "การดูเฒ่าการเมืองหรือภาพล้อการเมืองมีอิทธิพลต่อประชาชนทั้งด้านความคิด เศรษฐกิจ และการเมือง โดยผ่านทางสื่อมวลชน คือ หนังสือพิมพ์และวารสารต่าง ๆ ในวิพากษ์การหนังสือพิมพ์ การดูเฒ่าหรือภาพล้อทางการเมืองเปรียบเสมือนบทความหรือคอลัมน์ประจำที่มีความสำคัญอย่างยิ่งหย่อนไปทั่วกันแต่อย่างใด บางครั้งเป็นการสรุปความคิดเห็นหรือแนวทางของหนังสือพิมพ์เหมือนกันกับหน้าของบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจึงขาดการดูเฒ่าหรือภาพล้อการเมืองมิได้" ดังนั้นบทบาทของการดูเฒ่าหรือภาพล้อทางการเมืองจึงปรากฏร่วมกับหนังสือพิมพ์ และการดูเฒ่าหรือภาพล้อซึ่งแสดงลักษณะดังกล่าวมาแล้ว ได้รับชื่อที่ยอมรับกันแพร่หลายในปัจจุบันว่า การดูเฒ่าการเมือง

นักเขียนการดูเฒ่าการเมืองเด่น ๆ ตั้งแต่ช่วง พ.ศ. 2468 - 2470 เช่น เป้ง ไกรบิน ช่วง พ.ศ. 2470 - 2489 เช่น ธัญญะ อุทกานนท์ ช่วง พ.ศ. 2490 - 2515 เช่น ประยูร จรรย์ยาวงษ์ ช่วง พ.ศ. 2516 - 2519 มีนักเขียนการดูเฒ่าการเมืองเกิดขึ้นใหม่หลายท่าน ที่เป็นเช่นนี้เพราะบรรยากาศทางการเมืองเอื้อต่อการแสดงความคิดเห็น ปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ทางสังคมถูกถ่ายทอดเป็นการดูเฒ่า นักเขียนการดูเฒ่าที่เกิดขึ้นใหม่ในช่วงนี้ และมามีชื่อเสียงโด่งดังในสมัยต่อมาคือ ชัย ราชวัตร อรุณ วัชรสวัสดิ์ สุชีพ ฌ สงขลา เป็นต้น ช่วงเวลาต่อ

จาก พ.ศ. 2519 - 2520 เป็นช่วงการเมืองปิดเสรีภาพต่าง ๆ ถูกจำกัด จนกระทั่งมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในช่วงปลายปี พ.ศ. 2520 บรรยากาตทางการเมืองจึงเอื้อต่อการแสดงความคิดเห็น การกลับมาของ ชัย ราชวัตร พร้อมกับเสนอการบูรณะเมืองชุตีใหม่คือ ชุตีใหญ่มาแห่งทุ่งหมาเมิน ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะการบูรณะเมืองชุตีนี้เป็นชุตีที่กำเนิดขึ้นในภาวะแวดล้อมในยุคนั้น และได้นำเสนอติดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจต่อการพิจารณาวิเคราะห์ในหลาย ๆ ด้าน

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษากลวิธีหรือนำเสนอการบูรณะของ ชัย ราชวัตร
2. เพื่อศึกษาความคิดทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ ในการบูรณะของ ชัย ราชวัตร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้เข้าใจถึงกลวิธีหรือนำเสนอการบูรณะของ ชัย ราชวัตร
2. ทำให้ทราบความคิดทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจของ ชัย ราชวัตร

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ศึกษาวิเคราะห์กลวิธีหรือนำเสนอและความคิดทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ ของ ชัย ราชวัตร ในการบูรณะ "ชุตีใหญ่มาแห่งทุ่งหมาเมิน" ซึ่งตีพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ตั้งแต่วันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2521 ถึงวันที่ 31 มกราคม 2522 และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ตั้งแต่วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2522 ถึงวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ.

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. การตื้น หมายถึง ภาพวาดที่ใช้ตัวแทนหรือสัญลักษณ์เพื่อการล้อเลียน อาจมีคำบรรยายหรือไม่ก็ได้ จะมีช่องหรือไม่ช่องก็ได้ ถ้ามีช่องจะมีตั้งแต่ 1 ช่องขึ้นไป
2. การตื้นการเมือง หมายถึง การตื้นที่เขียนขึ้นอย่างมีเป้าหมาย หรือเป็นไปเพื่อเสนอแนะ ท้วงติง หรือเพื่อแสดงความคิดเห็นทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ
3. กลวิธีการนำเสนอ หมายถึง วิธีการในการเสนอการตื้นของ ชัย ราชวัตร ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้
 - 3.1 โครงเรื่อง
 - 3.2 การสร้างตัวละคร
 - 3.3 การใช้ภาษา
 - 3.3.1 การใช้คำ
 - 3.3.2 ไวยากรณ์ (figures of speech)
 - 3.3.3 น้ำเสียง (tone)
 - 3.4 การใช้ภาพแสดงเหตุการณ์ และการใช้ลักษณะตัวอักษร
 - 3.5 วัสดุพิมพ์และการเลือกสรร
4. ความคิดทางสังคม หมายถึง ความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยมของประชาชน
5. ความคิดทางการเมือง หมายถึง ความคิดเห็นของ ชัย ราชวัตร ในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 5.1 ความคิดเห็นต่อนโยบายของรัฐบาล เกี่ยวกับรูปแบบการจัดระเบียบการปกครองประเทศ
 - 5.2 ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้ดำเนินนโยบายของรัฐ และผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายของรัฐ
 - 5.3 ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีผลกระทบต่อการเมือง หรือถูกผลจากการเมืองกระทบ

5.4 ความคิดเห็นต่อนักการเมือง พรรคการเมือง และกลุ่มการเมือง

5.5 ความคิดเห็นต่อสภาพเศรษฐกิจของประชาชนและรัฐ

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้วิธีวิจัยเอกสาร Documentary Research และเสนอ
ผลการศึกษาค้นคว้าในรูปของการพรรณนาวิเคราะห์ Descriptive Analysis การศึกษา
ค้นคว้าจะดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1. ศึกษาและรวบรวมการชุมนุมการเมืองของ ชัย ราชวัตร บุคคลผู้ใหญ่มากับทั้งหมดมา
จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

2. ศึกษาข่าวและเหตุการณ์ทางการเมือง และเศรษฐกิจไทย ช่วงปี พ.ศ. 2521 -
ปี พ.ศ. 2523 จากเอกสารดังต่อไปนี้

2.1 หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

2.2 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

2.3 หนังสือพิมพ์สยามรัฐรายสัปดาห์

2.4 สยามจดหมายเหตุ

และอื่น ๆ

3. ศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอการชุมนุมของ ชัย ราชวัตร บุคคลผู้ใหญ่มากับ
ทั้งหมดมา ในด้านต่าง ดังต่อไปนี้

3.1 โครงเรื่อง (plot)

3.2 การสร้างตัวละคร

3.3 การใช้ภาษา

3.3.1 การใช้คำ

3.3.2 การใช้โวหาร (figures of speech)

3.3.3 น้ำเสียง (tone)

- 3.4 การใช้ภาพแสดงเหตุการณ์และการใช้ลักษณะตัวอักษร
- 3.5 วัตถุดิบและการเลือกสรร
4. ศึกษาวิเคราะห์ความคิดทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจของ ชัย ราชวัตร
 - 4.1 ความคิดทางสังคม
 - 4.2 ความคิดทางการเมืองและเศรษฐกิจ
5. สรุปอภิปรายผลแบบพรรณนาวิเคราะห์

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้ ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยในเชิงทดลอง กล่าวคือ การนำบทเรียนมาสร้างเป็นการทวน เพื่อไปทดลองในการสอนเปรียบเทียบกับการสอนโดยใช้สื่ออย่างอื่น ซึ่ง พัน สุขเจริญ กล่าวถึงการทวนไว้ว่า (พัน สุขเจริญ 2525 : 33) "การทวนเป็นสื่อกราฟิกคืออย่างหนึ่งที่แสดงออกด้วยการขีดเขียน โดยใช้เส้นหรือสื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างประกอบกัน สร้างเป็นภาพสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวบุคคล ความคิด สถานการณ์ ใช้เป็นสื่อนำความคิดหรือจุดใจแก่ผู้ดู คุณสมบัติหรือลักษณะที่เด่นของการทวนก็คือ การผสมผสานทั้งภาพและถ้อยคำเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสมกลมกลืน การทวนถูกใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการสื่อสารหลาย ๆ ด้าน เช่น เพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์หรือแม้แต่การโฆษณาชวนเชื่อ และที่สำคัญ การทวนสามารถใช้เป็นสื่อเพื่อเผยแพร่ถ่ายทอดความรู้ ความเชื่อ ค่านิยม และเป็นสื่อการสอนที่สะดวก การทวนจึงเป็นสื่อที่สามารถนำไปใช้ทุกวงการ ซึ่งแม้แต่วงการเมือง "การทวนการเมืองกลายเป็นความจำเป็นสำหรับหนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์เกือบทุกฉบับจะมีหน้าที่จะจัดกรอบไว้สำหรับการทวนโดยเฉพาะ" (ณรงค์ ทองปาน 2526 : 120) บทความเรื่องการทวนการเมืองกับครูสอนสังคมศาสตร์ กล่าวถึงระดับการทวนว่า (ภิญโญ บัวทอง 2519 : 36-38) "การทวนการเมืองมีหลายระดับ บางภาพก็ง่ายแก่การเข้าใจ แต่บางภาพก็ดูยาก ผู้มีความรู้ทางการเมืองอย่างแท้จริงอยู่แล้วจะแปลความหมายออกได้" ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การจะดูการทวนการเมืองให้เข้าใจนั้น ต้องรู้ถึงภูมิหลังของเหตุการณ์หรือบุคคลที่พอ

ชมชน ไต่ถามถึงบรรพการของการเมืองหรือภาพล่อใจว่า (ชมชน 2520 : 45) "ภาพล่อใจนั้นไม่อาจเติบโตได้ภายใต้บรรพการเผด็จการ ดังนั้น หลังจากจอมพลสฤษดิ์ขึ้นครองอำนาจ จนถึงสมัยจอม ประภาส นักเขียนภาพล่อใจของไทยหลายคนต้องเลิกเขียน ไม่ว่าจะเป็น บัณฑิต หรือ สว่าง สุวรรณจินดา และไม่มีการเกิดของนักเขียนรุ่นใหม่เลย แต่มาในยุค นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ก็มีนักเขียนภาพล่อใจที่แฉกาวหนาเกิดขึ้นหลายคน เช่น อรุณ วัชรสวัสดิ์ ชัย ราชนิกุล ไปจนถึง สุชีพ และ อรรถศาสตร์ กุลาภิรักษ์ ฯลฯ ทั้งยังสรุปว่า "ภาพล่อใจเป็นสิ่งที่สะท้อนภาวะสังคมของแต่ละยุคในความคิดของนักเขียน"

เกรียงรัตน์ เทพบุตร ไต่ถามถึงบทบาทและหน้าที่ของนักเขียนภาพการตูนว่า (การตูน 2524 : ไม่มีเลขหน้า) "โดยบทบาทแล้ว การตูนนิสต์ไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาสังคมโดยตรงก็ตาม แต่อย่างน้อยที่สุด การตูนการเมืองจะต้องเป็นภาพสะท้อนให้ประชาชนเข้าใจปัญหา และโน้มนำประชาชนให้ลุกขึ้นแก้ปัญหาเหล่านั้น"

นอกจากบทความที่กล่าวถึงการตูนการเมืองแล้ว ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตูนการเมือง โดยตรง นั่นคืองานศึกษาชีวิตประวัติและผลงานของ ประยูร จรรย์ยาวชัย ของนางสาวสุวิมล ณะผลเลิศ ซึ่งได้รวบรวมงานวิเคราะห์ของนักเขียนการตูนที่มีชื่อเสียงคือ ประยูร จรรย์ยาวชัย โดยกล่าวสรุปในบทคัดย่อว่า (สุวิมล ณะผลเลิศ 2521 : ไม่มีเลขหน้า) "ผลของการวิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมายเป็นการเสนอข้อหาเหตุการณ์ทั่วไป ตลอดจนเสียสละการเมืองและสังคม ให้ความผลิตเฟื่องฟูและอยู่ในขั้นดีเยี่ยม ด้านเนื้อหาสาระเป็นที่น่าสนใจหรืออย่าขอดิเห็น เพื่อก่อให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบต่อชาติและสังคม ถายทอดความรอบรู้ต่าง ๆ ภาษาที่ใช้เป็นทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรองอยู่ในขั้นดี ด้านภาพเป็นภาพถึงการตูนเหมือนให้อารมณ์ขัน แต่แฝงไว้ด้วยข้อคิด จึงเป็นภาพการตูนสำหรับผู้ใหญ่มากกว่าสำหรับเด็ก โดยที่ภาพเขียนของเขามีลักษณะของการริเริ่มสร้างสรรค์ในรูปแบบของตนเองอย่างเด่นชัด" ด้วยลักษณะบางประการของการตูนมีลักษณะทั้งเป็นวรรณกรรม ดังนั้นจึงสามารถพิจารณาการตูนในความสัมพันธ์กับสังคมและกลวิธีการนำเสนอได้ เช่นเดียวกับวรรณกรรม

ตรีทิพย์ บุญขจร กล่าวถึง ความสำคัญระหว่างวรรณกรรมกับสังคมว่า (ตรีทิพย์ บุญขจร 2523 : 6-11) ความสัมพันธ์ของวรรณกรรมกับสังคม อาจเป็นได้ 3 ลักษณะคือ

ลักษณะแรก วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม การสะท้อนสังคมของวรรณกรรมมิใช่เป็นการสะท้อนอย่างบันทึกเหตุการณ์ทางอง เอกสารประวัติศาสตร์ แต่เป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียน และเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมจึงมีความเป็นจริงทางสังคมสอดแทรกอยู่

ลักษณะที่สอง สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือนักเขียน นักเขียนอยู่ในสังคม ย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคมทั้งทางด้านวัฒนธรรม ขนบประเพณี ศาสนา ปรัชญาและการเมือง สภาพการของปัจจัยเหล่านี้ย่อมเป็นสิ่งที่กำหนดโลกทัศน์และชีวิตของเข การพิจารณาอิทธิพลของสังคมต่อนักเขียน ควรให้ความสนใจว่า นักเขียนได้รับอิทธิพลจากสังคมมาอย่างไร และเขามีท่าทีสนองตอบต่ออิทธิพลเหล่านั้นอย่างไร

ลักษณะที่สาม วรรณกรรมหรือนักเขียนมีอิทธิพลต่อสังคม นักเขียนที่ยิ่งใหญ่ นอกจากจะเป็นผู้สร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์วรรณกรรมใหม่ชีวิต โนมนาวจิตใจผู้อ่านแล้ว ยังเป็นผู้ที่ทัศนะกว้างไกลกว่าคนธรรมดา ทั้งส่วนหนึ่งเป็นเพราะเขามีความเข้าใจและเข้าถึงสภาพของมนุษย์และสังคม นักสังคมวิทยา กล่าวว่า "จิตป็นวาทภาพที่เป็นจริง เสียยิ่งกว่าตัวความจริงเอง"

ศึกษาความสัมพันธ์ของวรรณกรรมกับสังคมทั้งสามลักษณะดังที่กล่าวมานี้จะสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หากผู้ศึกษาให้ความสนใจกับโลกทัศน์ในวรรณกรรม ทั้งนี้เพราะวรรณกรรมเป็นภาพชีวิตที่มีลักษณะ "เหมือนจริง" ซึ่งสะท้อนผ่านโลกทัศน์ของนักเขียนแต่ละคน ไม่ใช่ภาพชีวิตจากประสบการณ์โดยตรง

บรรจง บรรจงเศตศิลป์ กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมว่า (บรรจง บรรจงเศตศิลป์ 2527 : 131) การไปทำความเข้าใจต่องานวรรณกรรม หมายถึง การไปทำความเข้าใจต่อกระบวนการทางสังคมทั้งหมด ซึ่งงานวรรณกรรมได้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการนั้น... จิตใจของสังคม (social mentality) ในยุคหนึ่ง ๆ จะกำหนดด้วยความสัมพันธ์ทางสังคมในยุคหนึ่ง ๆ ไม่มีอะไรจะพิสูจน์ได้ดีเท่าศิลปะ วรรณกรรมของประวัติศาสตร์

งานวรรณกรรมไม่ใช่เกิดขึ้นด้วยความคล้อยตามอย่างตื้นเขิน หรือเป็นผลของการใช้จิตวิทยาของนักเขียน มันเป็นการของความสำนึก ความรับรู้ โดยเฉพาะเกี่ยวกับวิธมองดูโลกของนักเขียน

กุหลาบ มลลิกะมาส์ กล่าวถึงเทคนิคหรือกลวิธีอันเป็นองค์ประกอบหนึ่งของ "วรรณศิลป์" ว่า (กุหลาบ มลลิกะมาส์ 2524 : 29-33) "เทคนิค คือวิธีการ หรือกลวิธีซึ่งผู้แต่งนำมาใช้ถ่ายทอดความนึกคิดหรือความสะเทือนใจ... การใช้เทคนิคอาจทำได้หลายประการ เช่น

1. กลวิธีการเลือกผู้เล่าเรื่อง
2. กลวิธีในการเล่าเรื่องย้อนหลัง ((Flashback))
3. การแสดงลักษณะและนิสัยของตัวละคร โดยผู้แต่งไม่ต้องบรรยายโดยตรง
4. วิธีเปิดเรื่อง ปิดเรื่องให้ประทับใจ
5. การเลือกรายละเอียดในการดำเนินเรื่อง
6. การใช้สัญลักษณ์หรือสิ่งแทน
7. การสร้างภาพในจิตโดยวิธีแนะ
8. การสร้างนัยประวัติ (association of idea)
9. การสร้างบรรยากาศ

วิภา กงกชนันท์ กล่าวถึงกลวิธีการประพันธ์ว่า (วิภา กงกชนันท์ 2522 : 76) "เราอาจศึกษากลวิธีการของการประพันธ์ได้ด้วยการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. วัตถุดิบ (material)
2. แนวเรื่อง (theme)
3. พล็อต (plot)
4. การสร้างตัวละคร (characterization)
5. การสร้างฉาก (setting)
6. วิธีการเสนอผลงาน (presentation)
7. กรรมวิธีเปิดตลาด

จรรยา สุภาพ สรุปความหมายของการเมืองว่า (จรรยา สุภาพ 2514 : 3) "การเมือง ระบบการเมืองเป็นแบบแผนของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจและการปกครองเป็นประการสำคัญ"

สมบัติ จันทรวงศ์ กล่าวถึงความคิดทางการเมืองไว้ว่า (สมบัติ จันทรวงศ์ 2523 : 3)
 "ความคิดทางการเมืองมักถูกกำหนดโดยสภาพการณ์ของสังคม รากฐานความคิดทางการเมืองมัก
 เกิดจากการที่นักคิดได้รับประโยชน์โดยตรง หรือจากการสังเกตสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในสังคม จาก
 การสังเกตและวิเคราะห์ธรรมชาติของมนุษย์ในสังคม

ความคิดทางการเมืองไม่ได้เกิดขึ้นอย่างลอย ๆ ตัดขาดจากสังคม... ความคิดทาง
 การเมืองจึงได้รับอิทธิพลจากสภาพสังคมเสมอ

จุลศักดิ์ อมรเวช กล่าวถึงฐานะต่าง ๆ ของนิยายภาพและการ์ตูนดังนี้ (จุลศักดิ์ อมรเวช
 2525 : 38-39)

1. ในฐานะศิลปะลายเส้น
2. ในฐานะที่เป็นวรรณกรรม
3. ในฐานะศิลปะการละคร
4. ภาพยนตร์การ์ตูน
5. ภาพยนตร์กับนิยายภาพ

จะเห็นได้ว่าการศึกษาศิลปะการ์ตูนการเมืองนั้นต้องอาศัยความรู้ทางศิลปะการ์ตูน ลักษณะ
 ทางวรรณกรรม และสภาพทางสังคมการเมืองและเศรษฐกิจ จึงจะสามารถตีความ พิจารณา
 วิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องลึกซึ้ง การศึกษาศิลปะการ์ตูนการเมืองเฉพาะบุคคลเฉพาะเรื่อง เช่น
 การ์ตูนชุดผู้ใหญ่มากับพุงหมาเมียนของ ชัย ราชวัตร จึงเป็นเรื่องที่นำมาพิจารณาพิเคราะห์
 วิเคราะห์

สภาพสังคม (2521-2523) ประวัติความเป็นมาของการทุนการเมืองไทยและการทุน ชัย ราชวัตร

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา รัฐบาลแต่ละสมัยได้พยายามสร้างความเจริญให้แก่ชาติบ้านเมืองเสมอมา แม้ว่าในบางสมัยรัฐบาลจะพบปัญหาและอุปสรรคนานาประการก็ตาม

คนไทยส่วนใหญ่มิชีวิตอยู่ในชนบท ต่างก็ประกอบอาชีพเป็นชาวนา ช่างนา ชาวนา ส่วนคนเหล่านี้ทำการเกษตรประเภทต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2522 คนไทยทั้งสิ้นมีจำนวน 45 ล้านคน อาศัยอยู่ในหมู่บ้านต่าง ๆ ในชนบทถึง 33 ล้านคน ซึ่งเป็นกำลังคนส่วนมากของประเทศ ผลผลิตการเกษตรของคนชนบทเหล่านี้คิดเป็นร้อยละ 26.4 ของผลผลิตประเทศไทยผลิตได้ทั้งสิ้น ประเทศไทยจึงมีชื่อว่าประเทศที่มอาหารการกินอุดมสมบูรณ์ คนที่อยู่ในชนบทจึงเป็นกำลังสำคัญที่สุดของประเทศชาติ แต่การเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของประชากร ไรนาถูกเปลี่ยนสภาพเป็นที่อยู่อาศัย และการขยายตัวทางอุตสาหกรรม ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงหลายด้าน การเกษตรกรรมต้องพึ่งพาด้านเทคโนโลยี ทำให้ราคาผลผลิตต้องใช้ต้นทุนสูง แต่ราคาขายต่ำ ทำให้เกษตรกรบางส่วนต้องทิ้งไรนาเข้ามาขายแรงงานในตัวเมือง แรงงานมีเพิ่มขึ้น แต่ปริมาณของงานลดลง ทำให้เกิดปัญหาการว่างงาน อันเป็นผลให้เกิดอาชญากรรม มิจฉาชีพ โจรผู้ร้าย ชุกชุม คานิยมทางด้านศีลธรรมเสื่อมทรามลง

ในช่วงรัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี ประสบปัญหาทางสังคม อันเป็นผลมาจากปัญหาทางการเมืองและเศรษฐกิจที่สั่งสมมา มีรายละเอียดดังนี้

สภาพสังคม

ปัญหาทางการเมือง

การปฏิวัติเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2520 นั้น เป็นผลมาจากการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ซึ่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้ทำการปฏิรูปรัฐบาล

ของ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช (พหุรเกา 2523 : 2) อันเป็นรัฐบาลที่ถูกตองตามวิถีทางระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เพราะเป็นรัฐบาลของประชาชนที่มาจากการเลือกตั้ง

หลังการปฏิรูปการปกครอง คณะปฏิรูปได้แต่งตั้ง นายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรีบริหารประเทศ โดยมีคณะปฏิรูปการปกครองแผนดินเป็นสภาปรึกษา นายกรัฐมนตรี รัฐบาลในยุคนั้นได้บริหารประเทศตามกลางกระแสความคิดที่ขัดแย้งกัน ทั้งในหมู่ประชาชนกับประชาชน และประชาชนกับรัฐบาล จากกระแสคัดค้านทำให้เกิดการกบฏวันที่ 26 มีนาคม 2519 โดยมีทหารกลุ่มหนึ่ง นำโดยพลเอกฉัตร หิรัญศิริ ซึ่งถูกถอดยศไปแล้ว และได้สืบทอดจากเพชรบรรพชิตมากอบกบฏ (ตอจปลิว 2521 ก : 12) ได้ถือโอกาสที่ประชาชนกำลังเดือดร้อนกับผลจากการขึ้นราคาน้ำมันเป็นสาเหตุแห่งการก่อการกำเริบ การกบฏดำเนินไปอย่างถึงเถรียงในช่วงตน ๆ ถึงขั้นยิงนายทหารระดับนายพลคือ พลตรีอนุทวาทิน ผู้บัญชาการกองพล 1 เสียชีวิต แต่ฝ่ายกบฏไม่ได้รับความร่วมมือจากฝ่ายใด นอกจากความรุนแรงดังกล่าวแล้ว สภาพการกบฏครั้งนี้ไม่มีเหตุร้ายแรงอื่นใดเกิดขึ้น และเป็นไปในลักษณะที่หนังสือพิมพ์ต่างประเทศเรียกว่า "มีสงครามเพียงทางวิทยุ" ผลจึงลงเอยในที่สุด ด้วยความล้มเหลวอย่างสิ้นเชิงของฝ่ายก่อการกบฏ และถูกจับกุมตัวเกือบหมด

กบฏ 26 มีนาคม 2519 นับเป็นการแสดงความเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลที่ปกครองประเทศ ขณะนั้นอย่างเปิดเผยเป็นครั้งแรก และนับเป็นจุดเริ่มต้นของการสั่นคลอนเสถียรภาพของรัฐบาลนี้ อย่างมากขึ้นในเวลาต่อมา การบริหารงานของรัฐบาลอย่างขาดประสิทธิภาพเท่าที่ควร รวมทั้งพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมของรัฐมนตรีรวมคณะบางคน เริ่มได้รับการจับตามองอย่างไม่พอใจจากกลุ่มนายทหารระดับสูง ตลอดจนกลุ่มพลังต่าง ๆ เช่นเดียวกับเสียงวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลตามหนังสือพิมพ์ ก็เริ่มทวีความแหลมคมขึ้นทุกขณะ ทั้ง ๆ ที่อยู่ระหว่างการควบคุม กวักขันจากรัฐบาล และแม้ว่าผลจากการวิพากษ์วิจารณ์ดังกล่าวจะทำให้หนังสือพิมพ์ต้องถูกปิดไปหลายฉบับติดต่อกันเรื่อยมา แต่ดูเหมือนว่าหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ จะไม่เกรงแต่ประการใด ปฏิกริยา

คัดค้านรัฐบาลดำเนินไปถึงขนาดมีข่าวออกมาว่า รัฐมนตรีบางคนถูกโยนระเบิดขู่ และในเวลา
อีกไม่นานต่อมาก็มีข่าวการจับกุมผู้วางแผนสังหารรัฐมนตรีอีก ปรากฏการณ์เหล่านี้เกิดแทรกขึ้นมา
เป็นยาคำตลอดระยะ โดยที่รัฐบาลไม่อาจแก้สถานการณ์และทัศนคติของประชาชนให้ดีขึ้นแต่อย่างใด

เดือนพฤษภาคมต่อมา รัฐบาลจึงนำมาตราการตอบโต้เสียงวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนึ่งมาใช้
คือ ออกหนังสือพิมพ์ "เจ้าพระยา" (ตอปลิว 2521 ข : 13) เพื่อทำหน้าที่กระบอก-
เสียงรัฐบาล แต่ถูกใจอย่างหนักจากหนังสือพิมพ์อื่น ๆ ว่า เป็นการนำภาษีอากรของ
ประชาชนมาใช้ในทางที่ผิดจนเป็นเหตุให้หนังสือพิมพ์ของรัฐบาลดังกล่าวไม่ได้รับการสนับสนุนจาก
ประชาชนนับตั้งแต่นั้น และไม่อาจทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ช่วยรัฐบาลได้ด้วยประการทั้งปวง

การประสอับสรรคจากความไม่ร่วมมือของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ กล่าวได้ว่าสืบเนื่องมาจาก
การกระทำของรัฐบาลเองเป็นส่วนใหญ่ ทรัพยากรของประชาชนทุกระดับที่มีต่อรัฐบาลได้สูญหายไป
อย่างรวดเร็ว เพียงชั่วเวลาไม่กี่เดือนของการทำหน้าที่ของรัฐบาล เริ่มจากกลุ่มนายทุนนักธุรกิจ
ซึ่งถูกทำลายขวัญ จากการกระพือข่าวของรัฐบาลเองว่าประเทศไทยกำลังเผชิญกับภัยคุกคามจาก
คอมมิวนิสต์อย่างรุนแรง จนทำให้นักธุรกิจโดยเฉพาะนักลงทุนจากต่างประเทศ ไม่กล้านำเงิน
มาลงทุนในประเทศไทย ทัศนคติอันเป็นปฏิปักษ์กับคอมมิวนิสต์จนเกินกว่าเหตุ เช่นนี้ ยังผลกระทบ
ไปถึงความหวาดระแวงต่อกลุ่มนักวิชาการปัญญาชน ตลอดจนกลุ่มกรรมกรด้วย โดยเฉพาะ
กรรมกรนั้น นอกจากจะถูกบีบคั้นทางการเมือง จนไม่สามารถเคลื่อนไหวใด ๆ ได้แล้ว ยังถูก
หมายเหมินจากรัฐบาล เหมือนไม่ยอมรับรูปปัญหาความเดือดร้อนใด ๆ ครั้งเดียวที่กรรมกรได้รับ
การเหลียวแลจากรัฐบาลคือ การประกาศปรับค่าแรงขั้นต่ำให้แก่กรรมกรเพื่อช่วยลดภาระค่า
ครองชีพ แต่ปรับให้เพิ่มขึ้นอีกเพียง 3 บาทต่อวันเท่านั้น ในขณะที่ข้าราชการได้รับเงิน
ค่าครองชีพเพิ่มขึ้นคนละ 200 บาทต่อเดือนทั่วประเทศ

ถึงแม้ว่าข้าราชการจะได้รับการเอาใจจากรัฐบาลพอสมควร ก็ดูเหมือนว่ารัฐบาลไม่
สามารถเรียกครองความร่วมมือร่วมใจจากบรรดาข้าราชการอย่างจริงจังได้ เพราะในรัฐบาล
ในขณะนั้นเอง ที่ใคร่เชื่อว่ามี การแต่งตั้งโยกย้ายและถอดถอนข้าราชการมากที่สุดเป็นประวัติการณ์
รวมทั้งมีระเบียบแปลก ๆ ที่สร้างความอึดอัดใจแก่หมู่ข้าราชการในการทำงานเป็นอย่างมาก ดังนั้น
ขวัญในการทำงานของข้าราชการต่าง ๆ จึงถูกบั่นทอน กระจัดกระจายไปจนไม่สามารถทำงานอย่าง
มีประสิทธิภาพได้ และเป็นผลให้นโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลที่ประสงค์จะทำ ดำเนินไปอย่างไรผล

ยิ่งกว่านั้น แผนแผนการเมือง อาชีพที่รัฐบาลจะนำมาใช้ประโยชน์ ใช้กำลังความคิด
รวมควยในบางกรณี ก็พลอยถูกเกลียดชังจากรัฐบาลไปควย จนถึงกับถูกยกให้เป็นภัยอันหนึ่งในภัย
6 ประการ ที่นายกรัฐมนตรีมีพหุพยายายอยู่เสมอนั้นคือ "ภัยจากผู้สูญเสียอำนาจ" (ตองปลิว
2521 : 13) ซึ่งเท่ากับประกาศตัวเป็นศัตรูกับสื่อมวลชนอย่างเด่นชัด

กล่าวโดยสรุป ตลอดช่วงเวลาแห่งการบริหารประเทศของรัฐบาลในช่วงเวลา 6 ตุลาคม
2519 - 20 ตุลาคม 2520 สถานการณ์ของประเทศในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะโทรคมนาคมลงอย่าง
กว้างขวาง และยิ่งนานวันก็ยิ่งมีอาการหนักลงทุกทีโดยที่รัฐบาลไม่อาจแก้ไข และมีคนขายย้างวาง
ตัวโคกเดี่ยว ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นจากฝ่ายใด จึงในเดือนตุลาคม 2520 ก่อนจะถึงครบ
ปีแห่งการครองอำนาจรัฐบาลเพียง 2 วัน คณะทหารซึ่งเป็นกลุ่มเดิมที่ตั้งรัฐบาลขึ้นมาเอง ก็
จำต้องยึดอำนาจรัฐบาลกลับคืนมาจนทุกสิ่งทุกอย่างจะอยู่ในภาวะวิกฤติ

คณะทหารซึ่งประกอบด้วย พล.ร.อ.สังัก ชลออยู่ ประธานสภาคณะที่ปรึกษาของ
นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีกลาโหม กับ พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ผู้นำขบวนการทหาร
สูงสุด เป็นหัวแรงสำคัญ ได้ทำการปฏิวัติยึดอำนาจในวันที่ 20 ตุลาคม 2520 พร้อมกับให้
สัญญาสำคัญแก่ประชาชนว่า การยึดอำนาจครั้งนี้จะเป็นไปเพียงชั่วคราว โดยจะจัดให้มีการ
เลือกตั้งโดยเร็วที่สุด เพื่อเปิดโอกาสให้พลเรือนได้เข้ามาบริหารประเทศตามวิถีทางของ
ระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง พร้อมกันนั้นก็ได้อนุญาตขบวนการทางการเมืองให้บรรเทา
ความตึงเครียดลง โดยปล่อยให้หนังสือพิมพ์มีเสรีภาพมากขึ้น และให้มีการจับกุมคุมขัง หรือออก
ประกาศบังคับการกระทำใด ๆ จนเกินสมควร

วันที่ 12 พฤศจิกายน 2520 คณะปฏิวัติได้ประกาศธรรมนูญการปกครองประเทศขึ้น
ใช้ชั่วคราว โดยกำหนดให้ พล.เอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี ในขณะที่เดียวกัน
รัฐบาลซึ่งนำโดยพล.เอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ให้สัญญาว่าจะมีการเลือกตั้งทั่วไปให้เร็วที่สุด
โดยการตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อประกาศใช้ให้เร็วที่สุดเพื่อให้ทันกับความต้องการของ
สังคม

เพียงชั่วไม่ถึง 2 เดือนของการเป็นรัฐบาลชั่วคราว รัฐบาลชุด พล.อ.เกรียงศักดิ์
ชมะนันทน์ ก็พิสูจน์ให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารประเทศด้วยผลงานสำคัญหลายเรื่องด้วยกัน

คือ การประกาศนิรโทษกรรมแก่ผู้ต้องหาคดีกบฏ 26 มีนาคม และยังเรียกร้องให้นักศึกษาที่ต้อง
 เติลทินเข้าป่าไปด้วยความหลงผิดเนื่องจากกรณี 6 ตุลาคม 2519 กลับเข้ามาศึกษาต่อโดยไม่
 เอาโทษ ทั้งนี้ เพื่อมุ่งหมายขจัดความขัดแย้งภายในประเทศให้ลดน้อยลง ส่วนผลงานทาง
 ด้านเศรษฐกิจที่ปรากฏออกมาก็คือ การประกาศเข้าร่วมภาคีองค์การนำตาลโลกของประเทศ
 ไทย ซึ่งยังผลให้เกษตรกรชาวไร่อ้อยทั้งหมด ได้รับหลักประกันที่แน่นอนเกี่ยวกับราคาจำหน่าย
 ผลผลิต หลังจากถูกพ่อค้าคนกลางกดราคารายงานหนักตลอดมา

และที่แสดงถึงการมีสายตายาวไกลของรัฐบาลก็คือ การประกาศสร้างความสัมพันธ์ทาง
 การทูตกับกลุ่มประเทศอินโดจีน ซึ่งนับหน้าไปอย่างได้ผลและมีลูกทางเป็นไปได้มาก โดยเฉพาะ
 กับเวียดนามและลาว นับเป็นนโยบายสำคัญที่สามารถลดความกดดันจากผู้อพยพการเมืองนอกประเทศ
 อย่างนับพัน

นโยบายผ่อนคลายทางการเมือง

ในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2522 พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์
 นายกรัฐมนตรีเป็นประธานที่ประชุมได้พิจารณายกเลิกคำสั่งคณะปฏิรูป และคำสั่งคณะปฏิวัติห้ามชุมนุม
 ทางการเมือง เพื่อให้มีการเตรียมการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ

ในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2522 พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์
 นายกรัฐมนตรีเป็นประธานที่ประชุม คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่าเนื่องจาก การเลือกตั้งสมาชิก
 สภาผู้แทนราษฎร จะมีขึ้นประมาณเดือนเมษายน 2522 เพื่อให้การเลือกตั้งดังกล่าวเป็นไปด้วย
 ความเรียบร้อย บริสุทธิ์ ยุติธรรม และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐบาล จึงมีมติให้ทุก
 กระทรวงทบวงกรม และหน่วยงานของรัฐบาลทุกหน่วยให้ความร่วมมือช่วยเหลือและสนับสนุนในการ
 เตรียมการและจัดเลือกตั้ง กับให้ทางตำรวจเป็นกลางอย่างเคร่งครัด

การเตรียมการเลือกตั้ง

ภายหลังจากที่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 ซึ่งกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไ้ ภายใน 120 วัน นับจากวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ (สยามจดหมายเหตุ 2522 : 281)

จำนวนกลุ่มการเมืองที่สมัครรับเลือกตั้ง

นายจรินทร์ กาญจน์มัย วิชาการแทนผู้อำนวยการกองการเลือกตั้งแถลงว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งครั้งนี้ เป็นกลุ่มการเมืองทั้งหมด 38 กลุ่ม รวมจำนวน 924 คน และที่ไม่สังกัดกลุ่มอีก 699 คน รวมจำนวนผู้สมัครทั่วประเทศมี 1,623 คน (สยามจดหมายเหตุ 2522 : 450)

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วประเทศ

ตามที่รัฐบาลจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2522 ผลปรากฏว่า มีสมาชิกสภาผู้แทนทั่วประเทศ พรรคกิจสังคมได้ 82 คน อิสระได้ 63 คนชาติไทยได้ 38 คน ประชาธิปัตย์และประชาธิไทยไทพรรคละ 32 คน และพรรคเล็กพรรคนอียกกระจัดกระจาย สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกด้วยคะแนนสูงสุดคือ นายณรงค์ วงศ์วรรณ พรรครวมไทย จังหวัดแพร่ได้ 89,992 คะแนน ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้มาด้วยคะแนนน้อยที่สุดคือ นายอภิชัย ตังติ์นาค พรรคประชาธิไทย กรุงเทพมหานคร ได้เพียง 3,400 คะแนน

การเคลื่อนไหวทางการเมืองภายหลังการเลือกตั้ง

ภายหลังการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2522 ได้มีความเคลื่อนไหวของนักการเมือง และกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ในการเตรียมจัดตั้งรัฐบาล พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ แถลงว่า ได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่ายให้เป็นผู้จัดตั้งรัฐบาล แต่อย่างไรก็ตาม ในการจัดตั้งรัฐบาล โดยยึดหลัก 3 ประการคือ (1) จะต้องตั้งพรรค

การเมืองแน่นอน (2) ไม่มีการซื้อเสียงแต่อย่างใด ผู้มาร่วมในการตั้งพรรคการเมืองและ
รวมรัฐบาลต้องมาด้วยความบริสุทธิ์ใจ (3) การร่วมทั้งรัฐบาลและพรรคการเมืองต้องไม่มี
เงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น (สยามจดหมายเหตุ 2522 : 477)

กลุ่มพรรคการเมืองหลายกลุ่มให้ความสำคัญ พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็น
นายกรัฐมนตรี อันประกอบด้วยกลุ่มเสรีธรรม กลุ่มสยามปฏิรูป กลุ่มพลังใหม่ กลุ่มรวมไทย
และกลุ่มชาติไทย

การสรรหานายกรัฐมนตรี

กลุ่มพรรคการเมืองต่างก็เคลื่อนไหวเพื่อร่วมจัดตั้งรัฐบาล วันที่ 10 พฤษภาคม 2522
สถานีวิทยุกระจายเสียง และสถานีวิทยุโทรทัศน์ทุกสถานี ได้ประกาศขอเชิญประชุมรัฐสภา
พล.อ.อ.หรีน หงสกุล ประธานรัฐสภาขอเชิญสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไป
ประชุมร่วมกันเป็นการภายใน ในวันที่ 10 พฤษภาคม 2522 เวลา 14.00 น. ที่ตึกรัฐสภา

การเรียกประชุมรัฐสภาในครั้งนี้ กลุ่มพรรคการเมืองหลายกลุ่มแสดงความไม่พอใจที่
ไม่ให้โอกาสปรึกษาหารือกันในพรรค โดยมารยาทแล้วควรจะบอกล่วงหน้า อย่างไรก็ตาม การ
เรียกประชุมรัฐสภาควรจะเป็นการประชุมตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ในเรื่องที่มีความสำคัญ
จำเป็นจริง ๆ การเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อข่าวเสียงเลือกนายกรัฐมนตรีจึงไม่เป็นการสมควร

การประชุมรัฐสภาเวลา 14.00 น. สมาชิกทั้งสองสภาเข้าประชุมทั้งสิ้น 349 คน
จากจำนวนทั้งสิ้น 526 คน หลังจากที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายไม่เห็นด้วยกับการ
เรียกประชุมด่วน ประกอบกับพรรคการเมืองหลายพรรคไม่เข้าประชุมด้วย และมีสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการประชุมครั้งนี้ หลังจากมีการอภิปรายชั่วระยะหนึ่งแล้ว
พล.อ.อ.หรีน หงสกุล ได้ขอให้เปิดการข่าวเสียงเลือกนายกรัฐมนตรี โดย พ.อ.สงวน คำหา
เลขาธิการรัฐสภาอ่านรายชื่อสมาชิกรัฐสภาเรียงตามลำดับอักษร พร้อมกับให้เสนอว่าสมควรให้
ใครเป็นนายกรัฐมนตรี ปรากฏว่ามีผู้สนับสนุน พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ 311 เสียง งด
ออกเสียง 10 เสียง (สยามจดหมายเหตุ 2522 : 535)

ในวันที่ 12 พฤษภาคม 2522 ได้มีการประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี โดยอาศัยมาตรา 146 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี บริหารราชการแผ่นดินตั้งแต่วันที่ตนเป็นตนไป ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ พล.อ.อ.หริณ หงสกุล ประธานรัฐสภา

การแต่งตั้งคณะรัฐมนตรี

วันที่ 24 พฤษภาคม 2522 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งคณะรัฐมนตรี ตามที่นายกรัฐมนตรีได้เสนอรายชื่อ 44 นาย ในจำนวนนี้เป็นรัฐมนตรีสำนักนายกรัฐมนตรี 10 นาย รัฐมนตรีที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 3 นาย และรัฐมนตรีมาจากข้าราชการประจำ 19 นาย และเป็นรัฐมนตรีชุดเก่า 21 นาย (สยามจดหมายเหตุ 2522 : 592)

การดำเนินการแก้ไขคำสั่งที่ไม่เกิดความเป็นธรรม

พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เมื่อเข้ามาบริหารประเทศ ได้ตระหนักดีว่าการที่จะให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคมนั้น จะต้องอาศัยการเมืองเป็นเครื่องชี้นำ จะเห็นได้ว่ารัฐบาลชุดก่อน ๆ นั้น ได้มีระเบียบหรือคำสั่งอันไม่เป็นธรรมเกิดขึ้น อันเป็นการวิโครนสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

การประชุมคณะรัฐมนตรี ณ ตึกบัญชาการทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2522 โดยมี พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรีเป็นประธานที่ประชุม ได้พิจารณาเรื่องสำคัญ ๆ ดังนี้คือ

การพิจารณากฎีกาคำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน คณะรัฐมนตรีเห็นควรให้ผ่อนคลายนโยบายการบางอย่างในคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ซึ่งไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงปลอดภัย ทั้งนี้ เพราะสถานการณ์ของบ้านเมืองที่เคยประสบปัญหายุ่งยากมาก่อนหน้านี้ได้คลี่คลายลงมาระยะหนึ่งแล้ว

การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่น คณะรัฐมนตรีรับหลักการร่างพระราชบัญญัติกระทรวงมหาดไทยเสนอให้ปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด พ.ศ. 2472 และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. 2482 ในส่วนเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และผู้สมัครรับเลือกตั้งให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขวิธีการเลือกตั้ง และการหาเสียงเลือกตั้งให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยยึดหลักการในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 ทั้งนี้เนื่องจากต้องทำการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วประเทศ ซึ่งสมาชิกภาพจะสิ้นสุดลงในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2522 และสมาชิกเทศบาลทั่วประเทศ ซึ่งสมาชิกภาพจะสิ้นสุดลงในวันที่ 13 ธันวาคม 2522 (สยามจดหมายเหตุ 2522 : 961)

การสร้างสามัคคีในชาติ

เมื่อรัฐบาลชุดนี้เข้ามาบริหารประเทศได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2522 ซึ่งจัดเป็นนโยบายเพื่อแก้ปัญหาทั้งเฉพาะหน้าและปัญหาระยะยาว อันได้แก่ความอยู่รอดของประเทศ ความปลอดภัยของบ้านเมือง เสถียรภาพทางการเมือง เศรษฐกิจและปากท้องของประชาชน ยึดมั่นในความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายอย่างเคร่งครัด เพื่อให้บ้านเมืองมีความสงบเรียบร้อย รัฐบาลจะแก้ไขปัญหาคตามครรลองของกฎหมาย เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

จากการแถลงนโยบายของรัฐบาลจะเห็นได้ว่า พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี ได้พยายามสร้างและประสานสามัคคีในชาติ จะเห็นได้จากก่อนหน้านี้ คณะรัฐมนตรีมีมติให้ปลอยนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในความผิดที่จัดการแสดงละครหมิ่นพระบรมเดชานุภาพสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร

หลังจากนั้นรัฐบาลชุดนี้ก็พยายามสร้างความเป็นธรรมใหม่ขึ้นในบ้านเมืองอีก เช่น เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2522 ก็ได้มีการปล่อยตัวผู้ต้องหาอันเป็นคอมมิวนิสต์ คดีนี้เป็นที่น่าอื้อฉาวมาช้านานซึ่งเกิดขึ้นในเหตุการณ์กรรมากรทอมนอย จำเลยปล่อยตัวในครั้นนายสุภาพ พักทอง และนายพิสิฐ พิพัฒน์เสรี จึงเชื่อได้ว่ากระทำความของรัฐบาลในครั้งนั้นเพื่อสร้างสามัคคีในชาติ บ้านเมืองอย่างแท้จริง

ปัญหาทางด้านการผลิต

เมื่อ พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เข้ามาบริหารประเทศ ได้เผชิญกับปัญหาเฉพาะหน้าอีกหลายประการด้วยกัน เช่น ปัญหาการขาดดุลการค้าและดุลการชำระเงินอย่างมหาศาล ปัญหาผลิตผลเสียหาย เนื่องจากภาวะฝนแล้ง เมื่อปี 2521 ซึ่งคาดว่าจะทำให้ผลผลิตทางการเกษตรลดลงอย่างมาก และทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาการขาดดุลการค้าในปีนั้นประมาณ 30,000 ล้านบาท ทั้ง ๆ ที่รัฐบาลพยายามขายสินค้าชนิดไม่เลือกหน้าแล้วก็ตาม

รัฐบาลนี้ได้ตระหนักว่า ปัญหาเรื่องปากท้องของประชาชนมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อความสงบสุขและความอยู่รอดปลอดภัยของประเทศชาติ ประชาชนส่วนใหญ่โดยเฉพาะเกษตรกรมีชีวิตที่ยากจนข้นแค้นเป็นอันมากกว่า 11 ล้านคน ยังมีรายได้น้อยกว่าคนละ 1,900 บาทต่อปี ซึ่งถือว่าต่ำที่สุดที่จะดำรงชีพได้แล้ว เขาเหล่านั้นทั่วประเทศต้องเข้าหน้า นานาทำประสบความแห้งแล้ง ประชาชนชาวชาตยุง หุงชาคน้ำ

รัฐบาลเห็นว่าเรารอดต่อไปไม่ได้อีกแล้ว ถึงเวลาที่จะต้องเร่งรัดสร้างชีวิตและอนาคตของชาวไร่ชาวนาและเกษตรกรอื่น ๆ ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของชาติให้มีความหวัง มีความมั่นคง และยกระดับรายได้ให้อยู่ดีกินดีขึ้น โดยกระจายรายได้ให้ทั่วถึงกัน จึงได้กำหนดให้ปีพุทธศักราช 2522 เป็นปีเริ่มต้นของ "ปีเกษตรกร" (สยามจดหมายเหตุ 2522 : 7)

"ปีเกษตรกร" นี้ รัฐบาลได้ระดมทุนจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ได้ถึง 20,000 ล้านบาท ซึ่งไม่เคยได้มาก่อนเลยในอดีต หวังว่าเพื่อนำมาใช้ในโครงการช่วยเหลือเกษตรกรให้มีรายได้และมีสภาพความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าในปัจจุบันนี้

ปัจจัยสำคัญประการแรกคือเป็นหัวใจของเกษตรกรได้แก่ น้ำ รัฐบาลจึงได้เร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำและชลประทาน เพื่อช่วยพื้นที่เพาะปลูกที่แห้งแล้งทั่วประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปี พ.ศ. 2522 ได้กำหนดโครงการตามปกติที่จะสร้างงานชลประทานขนาดใหญ่และขนาดกลาง ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องมาจาก ปี พ.ศ. 2521 รวม 56 โครงการ มีงบประมาณ 135 ล้านบาท เมื่อก่อสร้างและดำเนินการเสร็จแล้วจะสามารถส่งน้ำเพื่อพื้นที่การเกษตรได้ 7,400,000 ไร่

ปัจจัยสำคัญเร่งด่วนอีกประการหนึ่ง คือราคาสถิติผลการเกษตร ซึ่งปรากฏว่าในปัจจุบัน เกษตรกรได้รับอยู่ในเกณฑ์ต่ำ รัฐบาลต้องเร่งรัดปรับปรุงกลไกตลาดเกษตร และพยุงราคาสถิติผลให้ เกษตรกรขายได้ในราคาที่เป็นธรรม รวมทั้งการประกันผลผลิตของ เกษตรกรที่เสียหายเพราะเหตุพ่น วัสดุ ในการนี้อาจจำเป็นต้องตั้ง เงินทุนหมุนเวียนเพื่อรับซื้อผลผลิตบางส่วนมาเก็บไว้ เพื่อมิให้ ชาวไร่ชาวนาต้องเดือดร้อนในการหาตลาดรับซื้ออีกด้วย

การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน

รัฐบาลตระหนักถึงปัญหาอันสำคัญยิ่งของชาวไร่ชาวนาคือ การขายผลิตผลไม่ได้ตามเกณฑ์ และมักจะถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าเสมอมา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ชี้แจงโครงการให้ความช่วยเหลือในด้านสินเชื่อแก่ เกษตรกร โดยรัฐบาลตั้งวงเงินไว้เป็นจำนวน 9,041 ล้านบาท (สยามจดหมายเหตุ 2522 : 962) เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การ เกษตรได้กู้ยืมไปลงทุนในการสร้างยุ้งฉาง รวมทั้งสร้างโรงสีด้วย เงินดังกล่าวนี้แบ่งออกเป็น เงินกู้ระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว เกษตรกรจะเสียดอกเบี้ยต่ำกว่าการกู้ยืมเงิน สินเชื่อประเภทอื่น โดยผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

มาตรการแก้ไขปัญหาราคาข้าวตกต่ำ

เพื่อเป็นการเตรียมการแก้ไขปัญหาราคาข้าวในประเทศตกต่ำ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ได้ชี้แจงถึงการพยุงราคารับซื้อข้าวของรัฐบาลไว้ว่า ได้กำหนดเป้าหมายจะรับซื้อ ข้าวเป็นมูลค่าสูงถึง 3,000 ล้านบาท (สยามจดหมายเหตุ 2522 : 1412) โดยจะใช้เงิน จากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร 1,230 ล้านบาท ซึ่งจะรับซื้อข้าวเปลือกได้ประมาณ 600,000 ตัน หลังจากที่ได้ซื้อข้าวและนำออกขายแล้วก็นำเงินที่ได้มาหมุนเวียนรับซื้อข้าวเปลือกต่อไป โดยใน เรื่องของการจำหนายนั้น ได้ติดต่อประสานงานกับกระทรวงพาณิชย์ไว้เรียบร้อยแล้ว

มาตรการพยุงราคาข้าวเพิ่มเติม เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2522 พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี ได้ชี้แจงถึงมาตรการในการพยุงราคาข้าวเพื่อให้เกษตรกรได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและ มีรายได้มากขึ้นตามนโยบายของรัฐบาลดังนี้ (สยามจดหมายเหตุ 2522 : 1412)

1. ให้กระทรวงพาณิชย์เปิดดำเนินการรับซื้อข้าวโดยทั่วไปทันที เพื่อนำข้าวที่รับซื้อไว้ส่งรัฐบาลต่างประเทศตามสัญญาขายข้าวระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล ซึ่งกระทรวงพาณิชย์ได้ทำสัญญาผูกพันไว้แล้ว และการรับซื้อให้กระทำเป็นงวด ๆ ละ 50,000 ตัน

2. สนับสนุนให้สถาบันเกษตรกร สมาคมผู้ส่งออก สมาคมโรงสี รวมทั้งพ่อค้าทั่วไป รวมเสนอขายข้าวให้แก่กระทรวงพาณิชย์เพื่อส่งออกให้รัฐบาลต่างประเทศตามข้อ 1

3. ให้กระทรวงพาณิชย์นำข่าวสารที่ได้รับมอบจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปจำหน่ายไว้กับธนาคารพาณิชย์โดยด่วน เพื่อจะได้นำเงินไปหมุนเวียนรับซื้อข้าวเปลือกพ่วงราคาต่อไป ซึ่งเงินทุนหมุนเวียนนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดเตรียมไว้แล้วเป็นจำนวน 10,000 ล้านบาท เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์นำตัวเงินมาขายช่วงสั้นตามนโยบายหมุนเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ เพื่อช่วยรับซื้อพืชผลเกษตร ซึ่งได้ประกาศไปแล้ว

4. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพิ่มเงินเพิ่มเติมจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรอีก 500 ล้านบาท เพื่อนำไปใช้ในการพ่วงราคาข้าวเพิ่มเติมจากวงเงินเดิม 1,230 ล้านบาท รวมเป็นเงิน 1,730 ล้านบาท ผลจากการนี้จะทำให้สามารถรับซื้อข้าวเปลือกพ่วงราคาได้ถึง 3 รอบ คิดเป็นมูลค่ากว่า 5,000 ล้านบาท

5. เปร่งรัดให้มีการจัดตั้งคลังสินค้าขึ้นในภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อทำหน้าที่สำรองข้าวสารสำหรับการบริโภคในท้องถิ่นต่าง ๆ

6. ส่วนข้าวเมล็ดแดงที่อยู่ในบางจังหวัด และไม่สามารถสีเป็นข้าวสารได้ รัฐบาลจะรับซื้อในราคาเกวียนละ 2,300 บาท เฉพาะในฤดูกาลผลิตเท่านั้น และต่อไปรัฐบาลจะนำข้าวพันธุ์ดีออกเผยแพร่ให้เกษตรกรต่อไป เพื่อให้ได้ผลผลิตสูง

7. สำหรับข้าวเหนียวซึ่งในปี 2522 ผลิตได้มากเกินความต้องการของตลาด รัฐบาลจะรับซื้อตามราคาที่ประกาศไว้แล้ว แต่ในฤดูกาลผลิตต่อไปรัฐบาลจะแนะนำให้เกษตรกรปลูกข้าวเพื่อให้มีปริมาณสมดุลกับความต้องการของตลาดต่อไป

การกำหนดเป้าหมายให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร

ในปีงบประมาณ 2522 นี้ ธนาคารเพื่อการเกษตรฯ ได้กำหนดเป้าหมายการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 8,907 ล้านบาท วงเงินสินเชื่อดังกล่าวจะได้ออกสรรให้

แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรในภาคต่าง ๆ คือ ภาคเหนือ 2,554 ล้านบาท ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2,077 ล้านบาท ภาคกลาง 1,369 ล้านบาท ภาคตะวันตก 1,296 ล้านบาท ภาคตะวันออก 786 ล้านบาท และภาคใต้ 325 ล้านบาท

สินเชื่อดังกล่าวนั้นแบ่งออกให้แก่เกษตรกร โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 9 ต่อปี และให้เกษตรกรรายบุคคล โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 12 ต่อปี โดยมีวัตถุประสงค์ให้นำเงินสินเชื่อนี้ไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการผลิตตลอดฤดูกาล

มาตรการแก้ไขปัญหาราคาข้าว

เพื่อเป็นการช่วยเหลือชาวไร่ชาวนาให้สามารถขายข้าวในราคาเป็นธรรม นายอานันท์ ศรีพิพัฒน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ชี้แจงถึงการพยุงราคาข้าวของรัฐบาลว่า (สยามจดหมายเหตุ 2522 : 1189) ได้กำหนดเป้าหมายจะรับซื้อข้าวเป็นมูลค่าสูงถึง 3,000 ล้านบาท โดยจะจ่ายเงินจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ซึ่งจะรับซื้อข้าวเปลือกไปประมาณ 600,000 ตัน หลังจากที่ได้ซื้อและนำออกขายแล้ว ก็จะนำเงินที่ได้มาหมุนเวียนรับซื้อข้าวเปลือกต่อไป ในเรื่องของการจำหน่ายนั้น ได้ติดต่อประสานงานกับกระทรวงพาณิชย์ไว้เรียบร้อยแล้ว ปัจจุบันได้สั่งการให้องค์การตลาดเพื่อเกษตรกรนำข้าวในยุ้งฉางออกสู่ชายไหมดีกด้วย เพื่อใช้ยุ้งฉางเป็นที่สำหรับเก็บข้าวใหม่ที่จะรับซื้อต่อไป นอกจากนี้ได้สั่งการให้กรมส่งเสริมการค้าเกษตรทำการสำรวจปริมาณข้าวที่จะผลิตได้ในปี 2522 เพื่อต้องการทราบตัวเลข และจะเป็นการสนับสนุนให้การพยุงราคาข้าวได้ผลอย่างแท้จริง

วิกฤตการณ์น้ำมัน

ปัญหาอันยิ่งใหญ่ของรัฐบาลชุดปัจจุบันก็คือปัญหาราคาน้ำมันทั่วโลกได้สูงขึ้นอย่างรวดเร็วและสูงขึ้นมาก รัฐบาลจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายน้ำมัน เพื่อพิจารณาแนวทางในการปรับราคาน้ำมันให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการที่กลุ่มโอเปกได้ประกาศขึ้นราคาน้ำมันตั้งแต่วันที่ 2522 (สยามจดหมายเหตุ 2522 : 175) โดยเสนอให้ขึ้นราคาเป็นระยะตามช่วงที่กลุ่มโอเปกขึ้นราคา คณะกรรมการนโยบายน้ำมัน เสนอให้มีการขึ้นราคาน้ำมันเพียงครั้งเดียว

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจของชาติ

เมื่อกระทรวงพาณิชย์ได้ประกาศขึ้นราคาน้ำมัน เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2522 นายสุนทร หงส์ลดารมภ์ รองนายกรัฐมนตรี ได้ชี้แจงผลกระทบในทางเศรษฐกิจ อันเนื่องมาจากกรณีที่รัฐบาลขึ้นราคาน้ำมันเชื้อเพลิง 8 ประเภท (สยามจดหมายเหตุ 2522 : 152) รัฐบาลได้ขึ้นราคาน้ำมันในประเทศเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น ทั้ง ๆ ที่ทางกลุ่มโอเปกขึ้นราคาถึงร้อยละ 14 ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้น้ำมันที่ใช้ในกิจการอุตสาหกรรมได้รับความกระทบกระเทือนมากนัก ในการนี้รัฐบาลได้เตรียมมาตรการการขึ้นราคาคงกับเพื่อช่วยเหลือโอกาสขึ้นราคาจนเกินควร พร้อมทั้งได้มอบให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณามาตรการในการประหยัคน้ำมัน อาทิ การปิดไฟในอาคารพาณิชย์ ตั้งแต่ 3 โมงเป็นต้นไป รวมทั้งการดับไฟฟ้าในถนนบางสาย ให้เหลือครึ่งหนึ่งของความจำเป็น

รัฐบาลสั่งปิดแอร์เพื่อประหยัคน้ำมัน และจะเพิ่มราคาขายจากโรงกลั่น คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2522 (สยามจดหมายเหตุ 2522 : 261) ให้สถานราชการต่าง ๆ รวมทั้งรัฐวิสาหกิจปิดแอร์เพื่อเป็นการช่วยประหยัคน้ำมันในยามที่กำลังขาดแคลน นอกจากนี้แล้ว คณะรัฐมนตรียังมีมติให้ขอความร่วมมือจากประชาชนให้ช่วยกันประหยัคน้ำมันอีกทางหนึ่ง โดยการลดการใช้รถยนต์ส่วนตัว ลดการใช้เครื่องไฟฟ้าที่บำรุงความสุข เช่น เครื่องปรับอากาศ รวมทั้งการดับไฟโฆษณา และขอความร่วมมือจากสถานีวิทยุและโทรทัศน์ให้ลดเวลาการออกอากาศด้วย

แม้ว่ารัฐบาลจะได้มีนโยบายประหยัคน้ำมัน ผลกระทบก็สะท้อนมาถึงประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวไร่ชาวนาและกรรมกรผู้ยากไร้ หากเข้ากินค่า ทั้งนี้เมื่อราคาน้ำมันสูงขึ้น ไม่ว่ากิจการประเภทใดก็ได้รับผลกระทบกระเทือนตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น การคมนาคม การประมง การเกษตร จนกระทั่งกิจการอุตสาหกรรม สินค้าที่จำเป็นแก่การครองชีพได้ปรับตัวสูงขึ้นอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน นับว่าเป็นปัญหาที่ใหญ่หลวงที่รัฐบาลจะต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชน ตลอดจนหน่วยงานของรัฐบาล

การคาดคะเนอนาคตการค้าและอุตสาหกรรมเงินขาดดุลในปี 2522

คณะกรรมการในคณะที่เกี่ยวกับสถิติการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง และคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ

และสังคมแห่งชาติ ได้เปิดเผยประมาณการตัวเลขเกี่ยวกับอุตสาหกรรมของประเทศไทยในปี 2522 ว่า (สยามจดหมายเหตุ 2522 : 659) ในด้านการส่งออกคาดว่าจะมีมูลค่าทั้งสิ้น 1,024,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2521 ประมาณร้อยละ 24 และประมาณ 65,570 ล้านบาท ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด จะได้มาจากการส่งสินค้าที่สำคัญ ๆ 10 รายการคือ ข้าว ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ยาง ดิบบุก ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ข้าวโพด ถั่ว สับปะรดกระป๋อง และปอ ส่วนปี 2522 นี้ ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังจะทำรายได้ให้แก่ประเทศไทยมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง โดยคาดว่าจะส่งออกได้ 13,000 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ข้าว ประมาณ 11,200 ล้านบาท

ในด้านสินค้านำเข้าคาดว่าจะมีมูลค่าทั้งสิ้น 140,280 ล้านบาท ซึ่งแยกออกเป็นสินค้าเครื่องอุปโภคและบริโภค สินค้าจำพวกวัตถุดิบ สินค้าประเภทน้ำมัน และผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม รวมกันนำเข้าประมาณ 134,580 ล้านบาท ส่วนที่เหลืออีก 5,700 ล้านบาท จะเป็นมูลค่าการนำเข้าอาวุธยุทโธปกรณ์ และเครื่องมือมูลค่าการนำเข้าสินค้าเข้าในปี 2522 จะสูงจากปี 2521 ที่ประมาณร้อยละ 23 จากประมาณการตัวเลขมูลค่าสินค้าออกและสินค้าเข้าข้างบน คาดว่าประเทศไทยจะขาดดุลการค้าประมาณ 38,280 ล้านบาท สูงกว่ายอดขาดดุลในปี 2521 ซึ่งขาดดุลไป 29,072 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 31 ส่วนดุลการชำระเงินจะขาดดุลประมาณ 13,298 ล้านบาท

มาตรการแก้ไขดุลการค้า

ประเทศไทยประสบปัญหาการขาดดุลการค้าเสมอมา ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจด้านอื่น ๆ นายถุช สมบัติศิริ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกล่าวว่า (สยามจดหมายเหตุ 2522 : 1360) การขาดดุลการค้ายังเป็นปัญหาสำคัญของประเทศต่อไปอีกหลายปี ทั้งนี้เพราะการผลิตและการลงทุนทางอุตสาหกรรมได้ขยายตัวมากขึ้น ทำให้มูลค่าในการนำเข้าสูงขึ้น ประกอบกับสินค้าเครื่องจักรและวัตถุดิบมีราคาสูงขึ้น รวมทั้งน้ำมันเชื้อเพลิงก็มีราคาสูงกว่าเดิม จึงทำให้มูลค่าสินค้าเข้าเพิ่มมากขึ้น แม้ว่าสินค้าส่งออกจะเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกัน แต่ราคาของสินค้าที่ส่งออกไปจำหน่ายในต่างประเทศไม่เพิ่มมากนัก ดังนั้นจึงคาดว่าจะมีการขาดดุลการค้าต่อไปอีกระยะ 3-4 ปีข้างหน้า ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่จะต้องแก้ไขทั้งระยะสั้น และระยะยาว

สำหรับการแก้ไขปัญหาระยะสั้นนั้น กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย มีมาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งสินค้าเข้าบางส่วนแล้ว เพื่อลดสินค้านำเข้า ส่วนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก็ได้วางมาตรการระยะยาว และกำหนดนโยบายเสนอต่อรัฐบาลเพื่อแก้ไขดุลการค้าบางส่วน เช่น ได้เสนอแนะว่าการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายต่างประเทศนั้น จะต้องเร่งส่งออกให้มากขึ้น มีการส่งเสริมให้สินค้าอุตสาหกรรมและบริการ เพิ่มการส่งออกให้มากขึ้น ส่วนสินค้าขาเข้า แม้ปัจจุบันจะยังไม่สามารถลดลงได้มากนัก เพราะกำลังอยู่ในระยะเพื่อการลงทุนและพัฒนาประเทศ เพื่อขยายสินค้าและบริการให้มากขึ้น จำเป็นจะต้องนำสินค้าเข้ามากขึ้น ดังนั้นการวางแผนลดสินค้าขาเข้าจึงต้องทำในระยะยาว ให้มีผลกระทบถึงการนำเข้าสินค้าประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ สินค้าอุตสาหกรรมก่อสร้าง เช่น ปูนซีเมนต์และวัสดุก่อสร้างที่ใช้แทนไม้ คือ จะต้องเพิ่มการผลิตปูนซีเมนต์ภายในประเทศให้เพียงพอต่อความต้องการ เพื่อลดการนำเข้า นอกจากนี้จะต้องส่งเสริมการผลิตทางเกษตรเพื่อลดสินค้าขาเข้าด้วย ได้แก่ฝ่ายนโยบาย 수립 รวมทั้งวัตถุดิบเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมในประเทศ โดยหิงวัตถุดิบจากต่างประเทศให้น้อยลงตามลำดับ

นอกจากนี้ทางราชการควรจะมีบทบาทในการกำหนดสินค้านำเข้า ที่มีปริมาณและคุณภาพให้สอดคล้องกับความต้องการภายในประเทศ และในด้านการส่งออกก็จำเป็นต้องเร่งรัดการส่งออก ตลอดจนการปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากร เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ผลิตสินค้าส่งออกได้ด้วย ขณะเดียวกันจะต้องลดอัตราการเพิ่มของน้ำมัน ทำให้ประเทศไทยขาดดุลการค้ากับต่างประเทศ ซึ่งมาตรการต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นมาตรการระยะยาวที่จะแก้ไข และลดการขาดดุลการค้าและดุลการชำระเงินให้ได้อยู่ในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ระหว่างปี พ.ศ. 2525 - 2529

ผลกระทบต่อประเทศไทยกรณีการขึ้นราคาน้ำมันครั้งใหม่ของกลุ่มโอเปค

ประเทศกลุ่มโอเปคเคยขึ้นราคาน้ำมันมาครั้งหนึ่งแล้ว ส่งผลกระทบให้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยได้รับความกระทบกระเทือนอย่างหนักยิ่ง มาครั้งนี้ประเทศซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอาหรับ เอมิเรตส์ การตา และเวเนซุเอลา ได้ประกาศเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2522 ว่า

(สยามจดหมายเหตุ 2522 : 1416) จะขึ้นราคาน้ำมันดิบอีกบาร์เรลละ 6 ดอลลาร์สหรัฐหรือ 120 บาท ซึ่งเป็นการประกาศก่อนที่จะมีการประชุมกลุ่มโอเปกที่เวเนซุเอลา ในวันที่ 17 ธันวาคม นั้น บรรดาบุคคลต่าง ๆ ในวงการธุรกิจธนาคาร และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ต่างคาดกันว่าราคาน้ำมันในประเทศไทยจะต้องปรับให้สูงขึ้นตามไปด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเศรษฐกิจของประเทศจะเผชิญกับภาวะเงินเฟ้อ และผลกระทบทางเศรษฐกิจที่ร้ายแรงอื่น ๆ ตามมาด้วยอีกครั้งหนึ่ง และเห็นพ้องต้องกันว่าจะต้องพยายามประหยัดพลังงานและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในมากกว่าเดิมอีก

ผลกระทบจากการขึ้นราคาน้ำมันของกลุ่มโอเปก นายทองจักร หงส์คารมก ผู้ว่าการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ได้กล่าวเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2522 ว่า (สยามจดหมายเหตุ 2522 : 1416) ราคาน้ำมันในประเทศไทยจะต้องขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และขณะนี้เจ้าหน้าที่กำลังรอผลการประกาศขึ้นราคาน้ำมัน เพื่อหาข้อมูลเตรียมไว้เสนอให้รัฐบาลพิจารณาเพื่อเตรียมรับสถานการณ์เกี่ยวกับปัญหาราคาน้ำมันที่จะเกิดขึ้น ซึ่งราคาน้ำมันดิบใหม่จะมีผลกระทบถึงราคาน้ำมันที่จำหน่ายจะขึ้นในปี 2523 ด้วย เพราะตามสัญญาได้ยินยอมให้มีการเปลี่ยนราคาน้ำมันได้ ในการนี้ประเทศไทยอาจจะต้องเสียเงินตราต่างประเทศ เพื่อซื้อน้ำมันไม่ต่ำกว่า 5 หมื่นล้านบาท ส่วนในปี 2522 ประเทศไทยต้องเสียค่าซื้อน้ำมันเป็นเงินประมาณ 35,000 ล้านบาท

สรุปสถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศไทยปี 2522

สถานการณ์เศรษฐกิจในรอบปี 2522 นายเกษ สัมปัติศิริ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ชี้แจงเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2521 ถึงภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยในปี 2522 ว่า (สยามจดหมายเหตุ 2522 : 1442) ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยอยู่ในภาวะที่เรียกว่าหัวเลี้ยวหัวต่อ สัมพันธ์กับด้านที่เป็นห่วง ในด้านดีคือ การลงทุนในภาคอุตสาหกรรมขยายตัวมากอย่างเห็นได้ชัด และสามารถส่งสินค้าออกได้มากเป็นประวัติการณ์เกิน 100,000 ล้านบาท ส่วนในด้านที่เป็นห่วงคือ ปัญหาการขาดดุลการค้า เพราะมูลค่าสินค้าเข้าสูงมากถึง 140,000 ล้านบาท และปัญหาเงินเฟ้อซึ่งเพิ่มในอัตราค่อนข้างสูงประมาณร้อยละ 10.5 ในด้านการผลิตส่วนรวม ได้เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6.8 ต่ำกว่าในปี 2521 ที่ผ่านมา ซึ่งเพิ่มสูงถึงร้อยละ 12 แต่ใกล้เคียงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ ฉบับที่ 4 ซึ่งกำหนดไว้ร้อยละ 7 สาขาการผลิตโดยทั่วไปเพิ่มขึ้น ยกเว้นสาขาการเกษตร ซึ่งลดลงจากปี 2521 ประมาณร้อยละ 0.6 เนื่องจากได้เกิดภาวะฝนแล้ง และทิ้งช่วงในระหว่างเดือนสิงหาคมและกันยายน อันเป็นเหตุให้ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ ๆ เช่น มันสำปะหลัง ปอ และอ้อยลดลง ส่วนผลผลิตข้าวนาปีได้ผลใกล้เคียงกับผลผลิตที่ได้ในปี 2521 คือ ประมาณ 15 ล้านตัน ส่วนการลงทุนในระยะ 9 เดือนแรกของปี 2522 มีโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน 51 ราย ใช้เงินทุนประมาณ 2,984 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันของปี 2521 ประมาณร้อยละ 63.8 กิจกรรมลงทุนที่สำคัญ ๆ ได้แก่ การผลิตกระดาษคราฟต์ อุตสาหกรรมส่วนประกอบรถยนต์และการผลิตเส้นใยโพลีเอสเตอร์

ในด้านการส่งออกนั้น มูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 24 โดยคาดว่าเมื่อสิ้นปี 2522 จะส่งออกได้ถึง 103,000 ล้านบาท สินค้าออกที่ทำรายได้สูงได้แก่ ยาง ข้าวโพด ถั่วบด กุ้งสด สิ่งทอ อัญมณี และแผงวงจรไฟฟ้า ส่วนสินค้าเข้าในปี 2522 คาดว่าจะมีมูลค่าถึง 140,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2521 ประมาณร้อยละ 29 สาเหตุเนื่องจากมูลค่าน้ำมัน สินค้ากึ่งวัตถุดิบสำเร็จ วัตถุดิบ และสินค้าประเภททุนสูงขึ้น เป็นเหตุให้ประเทศไทยขาดดุลการค้าสูงมากถึง 37,000 ล้านบาท และสูงกว่ายอดขาดดุล ในปี 2521 ซึ่งขาดดุล 25,800 ล้านบาทเท่านั้น การขาดดุลการค้าจึงเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 43 ส่วนดุลการชำระเงิน จะขาดดุลประมาณ 11,000 ล้านบาท ลดลงเพียงเล็กน้อย จากปี 2521 ซึ่งขาดดุล 13,298 ล้านบาท นอกจากนี้ภาวะเงินเฟ้อยังคงเป็นปัญหาใหญ่ที่ประเทศไทยจะต้องเผชิญอยู่ต่อไป ซึ่งคาดว่าเมื่อสิ้นเดือนธันวาคม 2522 ราคาส่งโดยเฉลี่ยจะสูงขึ้นร้อยละ 10.5 สูงกว่าปี 2521 ที่ระดับราคาเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 7.9 สาเหตุสำคัญเนื่องจากราคาน้ำมันสูงขึ้น และทำให้ดัชนีราคาสินค้าในหมวดยานพาหนะและการขนส่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.3 หมวดเครื่องนุ่งห่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.4 หมวดอาหารและเครื่องดื่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.2 ตามลำดับ

ส่วนภาวะเงินคลังยังคงเป็นปัญหารุนแรง ซึ่งจะพิจารณาได้จากสัดส่วนของเงินในรูปทองคำจำนวนเงินฝากในระยะ 9 เดือนแรกของปี 2522 สูงขึ้นจากร้อยละ 100.1 เมื่อสิ้นปี 2521 เป็นร้อยละ 106.7 เมื่อสิ้นเดือนมิถุนายน และเป็นร้อยละ 110.3 เมื่อสิ้นเดือนกันยายน 2522 ซึ่งสาเหตุเนื่องจากเงินฝากในระยะดังกล่าวเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 5.3 ต่ำกว่าใน

ระยะเดียวกันของปี 2521 ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.8 ในขณะที่ความต้องการสินเชื่อเพื่อการลงทุนในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 16.1 ในการนี้รัฐบาลได้หาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สูง เป็นการจูงใจให้ประชาชนนำเงินมาฝากธนาคารมากขึ้น รวมทั้งการยกเว้นภาษีเงินได้จากต่างประเทศ และการปล่อยเงินจากธนาคารแห่งประเทศไทยไปยังธนาคารพาณิชย์โดยวิธีรับช่วงซื้อลดตั๋วเงิน และรับซื้อพันธบัตรรัฐบาลคืน เพื่อปล่อยเงินให้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจให้มากขึ้น

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ให้ข้อสังเกตในตอนท้ายที่นำเสนอเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจในรอบปี 2522 ว่า สัดส่วนของเงินออมต่อรายได้ประชาชาติมีแนวโน้มลดลงตลอดเวลาจากร้อยละ 17 ในปี 2520 เหลือร้อยละ 16.2 ในปี 2521 และคาดว่าจะเหลือเพียงร้อยละ 10.9 ในปี 2522 สาเหตุที่ทำให้เงินออมของประชาชาติลดลงดังกล่าว นับเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง และจะเป็นผลทำให้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศต้องพึ่งระบบเศรษฐกิจต่างประเทศมากขึ้น และกำลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอ่อนตัวลง

ปัญหาทางเศรษฐกิจและปัญหาทางการเมืองที่มีผลกระทบต่อรัฐบาลมากที่สุด คือการประกาศขึ้นราคาน้ำมันเป็นครั้งที่ 3 ในสมัยรัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ การขึ้นราคาน้ำมันในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2523 ทำให้เกิดปฏิกิริยาทางการเมืองตามมา ตั้งแต่ด้านประชาชน นักศึกษา และนักการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งกันตอตันศักดิ์กัน จนในที่สุดพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ จำต้องประกาศลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในรัฐสภา ในวันที่ 1 มีนาคม 2522 เป็นอันสิ้นสุดรัฐบาลของพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

ความเป็นมาของการ์ตูนการเมืองไทย

คำว่าการ์ตูน (cartoon) เป็นคำที่มาจากภาษาอิตาเลียนว่า Cartone แปลว่ากระดาษ (paper) โดยนัย หมายถึงภาพร่างลงในกระดาษก่อนที่จะไปวาดบนผ้าใบสำหรับวาดรูป หรือการร่างแบบเพื่อที่จะระบายสีลงบนปูนเปียก การวาดภาพสำหรับงานทางสถาปัตยกรรม การออกแบบลายที่จะปักบนผ้าม่าน การร่างแบบเพื่อสร้างภาพทิวโมเสก (Mosaic) หรือประดับด้วยกระเบื้อง (Williams, 1972 : 728) มีผู้ให้ความหมายของการ์ตูนไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

การ์ตูน หมายถึง ภาพวาดที่ล้อเลียนเสียดสีในเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางสังคมการเมือง ภาพตลกขบขัน ภาพหัวเราะกลบเกลื่อน ละครล้อเลียนเป็นโครงร่างก่อนการระบายสี และภาพที่วางบนแผ่นหนัง (Webster's Third New International Dictionary, 1976, 344)

พินิจ ภาพล้อ ในความหมายของการดูว่าดังนี้

1. จะต้องเป็นภาพเขียนที่ผิดไปจากความเป็นจริง น้อยกว่าความเป็นจริงหรือเกินความจริงจำเป็น
2. จะต้องเป็นภาพที่เขียนเพื่อจุดมุ่งหมายในการล้อเลียน หรือให้เกิดอารมณ์ขัน หรือประชดประชันในกรณีใดกรณีหนึ่ง
3. จะต้องเป็นภาพที่แต่งเขียนด้วยตนเอง มิใช่ลอกเลียนแบบผู้อื่น หรือคัดลอกต่อเติม
4. จะต้องเป็นภาพที่ดัดแปลงของความจริงอยู่บ้าง แต่เป็นหลักเกณฑ์อยู่ในขอบเขตกว้างขวางก็ตาม (พรจต ทองปาน 2524 : 117)

การ์ตูน ก็คือภาพวาดง่าย ๆ ซึ่งมักเป็นแบบไม่เหมือนภาพธรรมชาติทั่วไป มีรูปร่างลักษณะธรรมชาติเรขาคณิต หรืออิสระ ส่วนใหญ่มักเป็นรูปร่างที่เกินจริง หรือลดรายละเอียดที่ไม่จำเป็นออก เพื่อจุดมุ่งหมายในการบรรยาย หรือแสดงออก หรือตลกตมมุ่งให้เกิดความตลกขบขัน ล้อเลียน เสียดสี การเมืองและสังคม และใช้โจมตีประชดประชัน อาจใช้ประกอบการเล่าเรื่อง (การ์ตูน 2524 : ไม่มีเลขหน้า)

จากความหมายของการดูที่ได้อธิบายมาแล้ว จะมองเห็นลักษณะเด่นของการดูได้ว่า การ์ตูนไม่ใช่ภาพเหมือนจริงของบุคคลหรือสัตว์ หรือสิ่งของ การ์ตูนมีลักษณะล้อเลียนและเสียดสี ประชดประชันทางสังคมหรือการเมือง การ์ตูนให้อารมณ์ขันและความบันเทิงต่อผู้อ่านหรือผู้ดู

คำว่า การ์ตูนในไทย นอกจากจะมีความหมายดังที่กล่าวมาแล้ว ยังหมายรวมถึงคำว่า Comics นี้ด้วย ซึ่งในบางแห่งเรียก Comics นี้ว่าการ์ตูนเรื่อง

ลักษณะของ Comics แบ่งออกเป็น 3 ชนิดคือ

1. Comic Book ภาพชวนขันที่เคยลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์หรือหนังสือทั่ว ๆ ไปมาแล้ว และได้นำมารวบรวมตีพิมพ์เป็นเล่มต่างหากอีกครั้งหนึ่ง ภาพชวนขันชนิดนี้เรียกชื่ออีกอย่างว่า Funnies และสามารถแบ่งออกเป็นชนิดย่อยอีกคือ

1.1 Comic Book มีความบรรยายข้างบนหรือข้างล่างภาพก็ได้

1.2 Comic Strip ชนิดบรรยายคำพูดลงในภาพ

2. Comic Strip หมายถึงภาพชวนขันที่พิมพ์ลงในหนังสือต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ หรือแผ่นปลิว เป็นต้น ภาพชวนขันชนิดนี้มีลักษณะเป็นภาพหลายภาพติดต่อกันเรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า การตลกขบขัน

3. Comic Magazine หมายถึงนิตยสาร หรือวารสารที่พิมพ์ภาพชวนขันเป็นส่วนใหญ่ และพิมพ์ต่อเนื่อง (จุลลพ เพชรภูมิ 2525 : 151-152)

แม้แต่คำที่เรียกนิยายภาพ ซึ่งเป็นการดำเนินเรื่องที่สมจริงไปจนกว่าจะจบเหตุการณ์ หรือพฤติกรรม และแตกต่างจากการตลกขบขันที่ไม่จบลงในช่วงสั้น (จุลลพ เพชรภูมิ 2527 : 31) นิยายเหล่านี้เรื่องควมภาพประกอบคำบรรยายและบทสนทนาของตัวละครนั้นคือ Comics นั้นเอง ไทยเรารวมเรียกหนังสือที่มีลักษณะเหล่านี้ว่าการตลก ขบขัน

กำเนิดการ์ตูน

พินน กล่าว่า การตลกขบขันเกิดขึ้นแต่ครั้งที่มีมนุษย์ในยุคอียิปต์โบราณได้แกะสลักภาพต่าง ๆ เป็นสื่อความหมายแทนตัวอักษร เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความเป็นไป ทั้งศิลปวัฒนธรรมและ จากยุคหินที่สลักแล้วของอียิปต์ มาถึงยุคสมัยของจีน ตัวอักษรในระยะเริ่มแรกใช้ภาพทั้งเส้น เช่น ภาพดวงอาทิตย์ ภาพดวงจันทร์ (พินน กาฬสีห์ 2526 : 33) แต่การกำหนดคำขึ้นมา เรียกภาพว่าการตลก คือคำว่าการ์ตูน (cartoon) เกิดขึ้นในยุคเรเนสซองส์ โดยจิตรกร ไมทราบานามในยุคนั้น (พินน กาฬสีห์ 2526 : 35)

เลโอนาโด ดา วินชี (Leonardo da Vinci) เป็นบุคคลแรกที่ริเริ่มการเล่าเรื่อง
ด้วยภาพ (ผู้บันทึกหรือการการตูน) และเป็นผู้วาดรูปแสดงอาการเคลื่อนไหวที่เรียกว่า
แอนิเมชัน ซึ่งภาพนี้ถือกันกำเนิดของทฤษฎีการเขียนการตูน ภาพที่ว่าเป็นภาพชายเปลือยกาย
ขึ้นกางแขนกางขาอยู่ในวงกลม ในภาพแนวทฤษฎีการเคลื่อนไหวของแขนขานอนอย่างถูกต้องสมบูรณ์
(พินน กาศสิทธิ์ 2526 : 33)

นักเขียนการตูนที่ปรากฏเป็นหลักฐานรายแรกคือชาวอังกฤษชื่อ วิลเลียม โฮการ์ธ
(William Hogarth) กลางคริสต์ศตวรรษที่ 18 (1698-1764) โฮการ์ธ เขียนการตูนขึ้น
ครั้งแรก โดยมุ่งจุดประสงค์ล้อเลียนสังคมที่ทำอะไรโง่ ๆ ไร้เหตุผล เช่น พுகจาไม่เหมาะสม
ความประพฤติในกาพย์ กวีนิพนธ์ตามขนบธรรมเนียมอย่างงมงาย ฯลฯ ภาพที่โฮการ์ธ นำมาเขียนก็คือ
พฤติกรรมต่าง ๆ ของคนในสังคมนั่นเอง นายโธมัส โรแลนด์สัน (1756-1827) ได้ปรับปรุงวิธี
เขียนภาพของโฮการ์ธ แล้วนำภาพส่งไปตีพิมพ์ในนิตยสารและหนังสือพิมพ์รายวัน ภาพการตูนจึง
แพร่หลายไปยังบุคคลส่วนมาก ลักษณะการตูนของโรแลนด์สัน เป็นภาพล้อเลียนที่มุ่งล้ออารมณ์มาก
ความมุ่งเสนอภาพ ที่สังเกตุเห็นได้เด่นชัดและเกินความจริง เพื่อเน้นสิ่งที่เขาต้องการให้เกิด
อารมณ์ขึ้น การทำให้เกิดอารมณ์ขึ้น นั้นเด่นนมาจากการเขียนการตูนจึงมีลักษณะเกินความเป็นจริง ไม่
เหมือนจริง แต่คงอยู่บนรากฐานแห่งความจริง ทั้งโฮการ์ธ และ โรแลนด์สัน เป็นนักวาด
การตูนของสังคม วัฒนธรรม (สิทธา พินิจอุทล 2526 : 283-284)

สำหรับผู้เขียนการตูนล้อการเมืองคนแรกคือ เจมส์ กิลลเรย์ (James Gillray)
เขาเกิดเมื่อ ค.ศ. 1757-1815 เขาเขียนการตูนโจมตีรัฐบาลและสถาบันพระมหากษัตริย์ของ
อังกฤษในสมัยนั้น และเมื่อเกิดภาวะตึงเครียด เจมส์ กิลลเรย์ กลับหันมาความร่วมมือกับรัฐบาล
ต่อต้านโจมตีกันไปเสีย ตลอดระยะเวลา 30 ปี เขาพยายามสร้างภาพการตูนสัปดาห์ละหนึ่งภาพ
(ยูธิษเฐียร 2523 : 18-19)

นับแต่นั้นเป็นต้นมา การตูนการเมืองจึงเป็นที่นิยมแพร่หลายไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก
และเป็นต้นาส่ง เกิดคือ การตูนเหล่านี้จะปรากฏในหนังสือพิมพ์และนิตยสารที่มีเนื้อหาวิจารณ์การเมือง

และจำเป็นอย่างยิ่งจะขาดการดูการเมืองเสียมิได้ ยิ่งประเทศที่ให้อิทธิเสรีภาพแก่สิ่งตีพิมพ์เหล่านี้มาก ภาพการ์ตูนยิ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจของผู้อ่านมากยิ่งขึ้น เทียบเคียงกับทบรรถาธิการของหนังสือพิมพ์อื่น ๆ ที่เดียว

หนังสือ The World Book Encyclopaedia ได้แบ่งการดูไว้ 6 ประเภทคือ

1. ภาพล้อสังคม (Gag Cartoons) นิยมมากในหนังสือพิมพ์และนิตยสาร
2. ภาพล้อการเมือง (Political and Editorial Cartoons) ซึ่งภาพการ์ตูนชนิดนี้จะมีหรือไม่มี ขึ้นอยู่กับข่าวและจุดมุ่งหมายในการกระตุ้นผู้อ่าน
3. การ์ตูนโฆษณา (Commercial Cartoons) ช่วยในการโฆษณาชวนเชื่อในสิ่งที่โฆษณานั้น
4. ภาพล้อเลียน (Caricature Cartoons) ส่วนมากจะเป็นภาพล้อเลียนให้ดูตลกขบขัน โดยวาดบุคคลลักษณะเกินความเป็นจริง
5. การ์ตูนเรื่องยาว (Comic Strip Cartoons) เป็นการดูประกอบการเล่าเรื่องตลกตลกจนจบ
6. ภาพยนตร์การ์ตูน (Animated Cartoons) คือ การวาดการ์ตูนลงบนแผ่นฟิล์ม (The World Book Encyclopaedia) (Types of Cartoons. 1971 : 191)

จากการพิจารณาการ์ตูนการเมืองที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์นั้นจะเห็นได้ว่า การ์ตูนการเมืองไม่ใช่เป็นเพียงแต่ภาพล้อการเมือง (Political Editorial Cartoons) เพียงอย่างเดียวเท่านั้น หากแต่ยังคลุมถึงภาพล้อสังคม (Gag Cartoons) ภาพล้อเลียน (Caricature Cartoons) และการ์ตูนเรื่องยาว (Comic Strip Cartoons)

ประวัติการ์ตูนไทย

การ์ตูนหรือภาพล้อในไทยเริ่มกำเนิดขึ้นในสมัยใดนั้นยังยากที่จะสรุประยะเวลาที่แน่นอนได้ อาจจะเริ่มตั้งแต่เริ่มรู้จักและเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนัง ภาพจิตรกรรมฝาผนังซึ่งส่วนมากเขียนเป็นภาพสิ่งต่าง ๆ ฝาผนังโบสถ์ เป็นภาพสองมิติซึ่งเป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งของภาพการ์ตูน (พิมพ์ ภาพสี่

2527 : 27) ลักษณะเด่นอย่างของการ์ตูนคือ ลักษณะของเนื้อหาในภาพที่มุ่งสื่อถึงบุคคลหรือสภาพของสังคม ซึ่งลักษณะเช่นนี้มักปรากฏในภาพจิตรกรรมฝาผนังของไทย เช่น ภาพเขียนที่ผนังอุโบสถวัดสุวรณาราม คลองบางกอกน้อย ซึ่งเป็นฝีมือช่างสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ภาพนี้ น. ณ ปากน้ำ อธิบายภาพว่า "ภาพนี้แสดงถึงบ้านเรือนผู้คนในยุคนั้น บ้านหลังคามุงด้วยกระเบื้องไม้ ปานลมกบัง ๆ ... ผู้คนไม่สวมเสื้อ เมื่อมีปากเสียงก็ดาบพุ่งตีต่อยตีกันเสียฟางเป็นแถบ ๆ เตะรอกันกระโจนแอ่ง แมวหมาเห่ลิดเปิดเปิง ส่วนยายแก่ซึ่งอาจจะเป็นแม่ยายหรือแม่ตัวปลอมมโห่งเห่งเป็นลูกๆ ข้าเดิมอยู่ตรงหัวบันได" (น. ณ ปากน้ำ

2525 : 38) ภาพแสดงการทะเลาะวิวาทของพ่อม่ายแสดงถึงการสื่อถึงอารมณ์ขัน หรือภาพทั่วไปประกอบในจิตรกรรมฝาผนังวัดพระแก้ว เขียนสื่อถึงความเห็นแก่ตัวของนายตราดิฐ ข้าราชการสมัยรัชกาลที่ 4 เป็นภาพคนแก่หัวล้านถือตะขอกุ้งเงิน ในขนาดนี้ถึงบอกความโหดหิน (เช่น 2522 : 20) ลักษณะการสื่อถึงในภาพจิตรกรรมฝาผนัง แม้จะปรากฏเพียงแค่ตัวประกอบของภาพ ซึ่งไม่ใช่เป็นจุดหมายที่ภาพนั้นมุ่งแสดง แต่ก็ยังคงเป็นลักษณะการสื่อถึงด้วยภาพอย่างชัดเจน

ส่วนการ์ตูนหรือภาพที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์ของไทยนั้น ได้รับอิทธิพลจากตะวันตกและเป็นเรื่องที่มาควบคู่กับหนังสือพิมพ์ เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ตะวันตก

หนังสือพิมพ์ไทยในยุคแรกคือหนังสือพิมพ์บางกอกเรคคอร์ดเดอร์ (Bangkok Recorder) ซึ่งพิมพ์ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ เป็นหนังสือพิมพ์รายปักษ์แถมลงชาวฉบับแรกของประเทศไทย ออกได้ 2 ปีก็เลิกไป เริ่มออกในปี พ.ศ. 2387 หนังสือพิมพ์บางกอกเรคคอร์ดเดอร์นี้ จัดทำขึ้นโดยคณะมิชชันนารี ส่วนหนังสือพิมพ์ที่จัดทำโดยคนไทยคือหนังสือรายกิจจานุเบกษา ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ที่ไม่มีการกำหนดออกพิมพ์ สมัยรัชกาลที่ 4 ในปี พ.ศ. 2401 (สุภาพรชน บุญสะอาด 2517 : 232)

หนังสือพิมพ์รายวันฉบับแรกของไทยคือ หนังสือพิมพ์ Court ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น ขาวราชการ หนังสือพิมพ์ในยุคแรก ๆ ไม่มีภาพประกอบ ในช่วงปลายสมัยรัชกาลที่ 5 หนังสือพิมพ์ภาพเขียนประกอบคำโฆษณาต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ไทยเริ่มมีภาพประกอบในสมัยรัชกาลที่ 6 อันเนื่องมาจากการเกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 ด้วยว่า สถานทูตแห่งประเทศคู่สงครามช่วยส่งรูปภาพสงครามในหนังสือพิมพ์ และต่อมาจึงเริ่มมีภาพการ์ตูนเกิดขึ้นในหนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์

กรุงเทพเดลิเมล์ เป็นหนังสือพิมพ์ฉบับแรกที่ลงภาพการ์ตูน ซึ่งนับเป็นปรากฏการณ์ใหม่ของหนังสือพิมพ์ในสมัยนั้น ผู้เขียนการ์ตูนขึ้นเป็นคนแรกคือ เปล่ง ไตรปิ่น โดยใช้นามปากกาว่า "เปล่ง" ภาพการ์ตูนในยุคแรกปรากฏโฉมในหนังสือพิมพ์เป็นภาพลายเส้นและควายโม

สำหรับเปล่ง ไตรปิ่น ซึ่งได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น ขุนภักภาคพิภพพิชิต เกิดเมื่อ พ.ศ. 2428 เมื่ออายุได้ 12 ปี ได้ติดตามพระยาราชานุประพันธ์ ซึ่งเป็นราชทูตประจำประเทศญี่ปุ่น อยู่ญี่ปุ่น 5 ปี จึงได้ติดตามเพื่อนไปอยู่ประเทศอังกฤษ ได้ศึกษาวิชาการต่าง ๆ ด้านการเขียนภาพ ทำแม่พิมพ์ การถ่ายภาพ ลายภาพ การแกะสลักและการกลึง สามปีต่อมา เปล่ง ได้เดินทางไปเดนมาร์ก สวีเดน ฝรั่งเศส อิตาลี กลับมาเมืองไทยเมื่ออายุ 32 ปี ตั้งร้านทำแม่พิมพ์สมัยใหม่ โดยใช้รถกดสังกะสี ในขณะนั้นหนังสือพิมพ์กรุงเทพเดลิเมล์ ซึ่งมี หลุยส์ ธีรวัต เป็นเจ้าของและผู้อำนวยการ ได้ประกวดภาพลอการเมืองปรากฏผลว่า ภาพลอของเปล่ง ได้รับรางวัลชนะเลิศ เขาเริ่มมีชื่อเสียงดังแค้นขึ้นมา โดยเขียนภาพลอการเมืองให้ หนังสือพิมพ์กรุงเทพเดลิเมล์ ภาพการ์ตูนส่วนมากจะเป็นภาพล้อนักการเมืองสำคัญ ๆ ในยุคนั้น อาทิ เจ้าพระยาอมรราช พรหมโยนโปกรณนิติธาดา พระยาพหลพลพยุหเสนา เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี เปล่งยังเป็นคนแรกที่ตั้งร้านทำแม่พิมพ์สังกะสีขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2460 และยังเป็นผู้ริเริ่มการถ่ายภาพยนตร์ของไทย ด้วยความสามารถเป็นพิเศษ จึงได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น ขุนภักภาคพิภพพิชิต ในสมัยรัชกาลที่ 6 เมื่อหนังสือพิมพ์กรุงเทพเดลิเมล์ถูกยุบ เขาได้รับเชิญไปเป็นอาจารย์สอนวิชาวาดเขียนที่โรงเรียนเพาะช่าง ต่อมาไดลาออกเพราะชราภาพและได้เป็นผู้ชำนาญพิเศษของบริษัทรังกร จำกัด ซึ่งเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์รังกร ไทยราษฎร์ เปล่ง ไตรปิ่น หรือ ขุนภักภาคพิภพพิชิต ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2485 รวมอายุได้ 57 ปี (สุภาพรณ วัฒนผลเลิศ 2521 : 16-17)

ภาพการ์ตูนในหนังสือพิมพ์กรุงเทพเดลิเมล์มีเท่าที่ สดิดย์ เสมานิล บันทึกดังนี้

- 1 รูปผู้ใหญ่นั่งลับขวาน (ล้อพระยามหาอำมาตยาธิบดี)
- 2 รูปผู้ใหญ่มีกล้วยไม้สุมหัว (ล้อปลัดทูลฉลองกระทรวงมหาดไทย) มีคำอธิบายว่า "กลับจากตรวจราชการ"
- 3 เป็นรูปซึ่งใคร่ครุกรู้กันว่าเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ไว้หนวดเพิ่มหัวสุมดแบบเรียนเร็ว มีคำอธิบายว่า "ท่านอาจารย์ใหญ่ท่านเรียนได้เร็ว" (สดิดย์ เสมานิล 2514 : 149)

สำหรับการ์ตูนของ เปเล่ ไตรบิน นั้น งานของเขาไม่มีการจับนำหนักของเส้นเหมือน ภาพที่เขียนด้วยพู่กัน แต่ใช้เส้นคมเข้มแข็ง มีอารมณ์ขมจริงจัง แต่ไม่เชิงกราวจนขาดความ ละมุนละไม สามารถใช้สัญลักษณ์เปรียบเทียบเรื่องราวได้ดี มักเน้นภาพมนุษย์มีหัวโตเกินจริง ความดีเด่นของเปเล่ คือ ความสามารถในการวิจารณ์เสียดสีได้โดยไม่ต้องไปคำบรรยายที่จรรว รุนแรง และมองปัญหาได้อย่างเป็นระบบ อย่างเช่นวิจารณ์ปัญหาการกบฏโดยผลประโยชน์นอก ประเพณีของชาวจีน ปัญหาชนกลุ่มน้อยในสังคม ตลอดจนการเสียดสีวัฒนธรรมที่ชั้นสูงพยายาม เลียนแบบการใช้ชีวิตของยุโรป ซึ่งพุ่งเพื่อหุ้หุ้และมัน หิงทุกอย่างต่งแต่จัดแข่งมา โรงละคร รานกาเผ่าทางตอนแบบกรุงปารีส (ปมชน 2522 : 45)

นักเขียนการ์ตูนกิตติมศักดิ์ในยุคแรก ๆ ของการ์ตูนเมืองไทยท่านหนึ่งคือ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว นอกจากพระองค์จะทรงเขียนภาพการ์ตูนล้อชาราชนิกรบริหารลงใน หนังสือพิมพ์สุสัสมิทธิ ยังทรงโปรดให้มีการประกวดภาพสมัครเล่นเป็นการภายใน ซึ่งแบ่งการ ประกวดออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. ภาพล้อ (Cartoon) พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเรียก Cartoon เป็นภาษาไทยว่าภาพล้อ
2. ภาพนึกเขียน คือภาพที่เขียนจากความคิด
3. ภาพเหมือน คือภาพที่เขียนเหมือนของจริง

ในการประกวดภาพทั้งสองคราวนั้น พระองค์ทรงวาดภาพล้อมากมายหลายชุดหลายบทว่า ถึงมีพระหัตถ์แล้วไม่ถึงขั้นเป็นนักเขียน แต่พระราชดำริในการประติมากรรมหัวจับโดยยากคือ ทรง เขียนภาพล้อผู้ใดไม่ต่องบอว่าเป็นใครหรืออะไรก็รู้ได้ว่าเป็นผู้หนึ่งนั้น ภาพที่พระหัตถ์ของ พระองค์ส่วนมากลงในหนังสือสุสัสมิทธิ (หัว มุขระโกษา 2506 : 593)

พระองค์ทรงเขียนภาพล้อในช่วงปี พ.ศ. 2461-2463 จำนวนภาพเหล่านั้นรวบรวมได้ 22 ภาพ ทั้งหมดเป็นภาพล้อบุคคล ซึ่งทรงเก็บคุณสมบัติและตำแหน่งหน้าที่การงานของบุคคลมา แสดงในภาพล้อ เป็นตนว่า พระเจ้าน้องยาเธอกรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงเป็นทง นายพลเอก และทรงเป็นผู้บัญชาการรถไฟหลวง และได้ทรงนำความเจริญมาสู่กิจการรถไฟของ

ไทยมาก พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 ทรงเขียนภาพล่องพระเจ้านองยา เสด็จออกถนนเป็นรูป
เสด็จในกรมฯ ทรงเครื่องทหารบก ประทับเหนือหัตถจักร และมีพระรูปเสด็จในกรมฯ ขนาด
เล็ก กำลังทรงดำเนินนำหน้าหัตถจักรด้วย (อัมพร หาญนา 2506 : 3)

การทูตในยุคเริ่มต้น คือ ประมาณตั้งแต่ พ.ศ. 2453 ถึงก่อนยุคเปลี่ยนแปลงการปกครอง
ปี พ.ศ. 2475 การทูตในยุคนี้แสดงออกทางการวิจารณ์บุคคล และสภาพทางสังคมอย่างรุนแรง
นักเขียนการทูตหลาย ๆ คน นอกจาก เป้ง ไตรปิ่น เช่น ธัญญะ อุทธกานนท์ ซึ่งใช้นาม
เขียนภาพล่องว่า "ธัญญะ" ซึ่งเขียนการทูตการเมืองลงในหนังสือยามาโต ซึ่งเป็นของชาวญี่ปุ่น
ชื่อ โออิคาวา นอกจากนี้ในช่วงปี พ.ศ. 2468-2489 ยังรวมออกหนังสือพิมพ์ที่มีชื่อว่า "การทูต"
กับนายธรรมเนา จามรمان ซึ่งมี ธัญญะ อุทธกานนท์ ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบรรณาธิการ และภาพ
การทูตการเมืองที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์การทูตนั้น คาดว่าจะเป็นฝีมือของ ธัญญะ อุทธกานนท์
นั่นเอง ธัญญะ อุทธกานนท์ นั้น เป็นนักเขียนการทูตการเมืองที่เผด็จการ รุนแรงมากคนหนึ่ง
เช่น เขียนภาพในนามของพระยายมราช (ปั้น สุขุม) รัฐมนตรีมหาดไทย แต่งกายเป็นเสือ
เป็นภาพปกหนังสือพิมพ์ ข้างในเป็นกลอน เป็นลำตัดตอบโต้กัน (สุวิมล ธนผลเลิศ 2521 : 20)

นอกจาก ธัญญะ อุทธกานนท์ ก็ยังมี โอ พลเดช ซึ่งใช้นามเขียนภาพล่องว่า "โอโต"
และผู้ใช้นามแฝงในการเขียนการทูตว่า "เสือเตี้ย"

คุณสมบัติของการทูตในยุคนี้ อัมพร หาญนา ให้อรรถาธิบายไว้ว่า "คุณสมบัติ
ประการหนึ่งของการทูตในสมัยนั้นคือการทูตประเภท "แก่งมือหาบุญใจ" เป็นการ
ส่งเคราะห์ให้ราชการตามคำสาธยายไม่ต้องจับเขาเอาไรนัก เพราะเมื่อใดมีการทูตลงโทษ
หนังสือพิมพ์ เมื่อเห็นคำสาธยายก็คิดว่าอาญาอันว่าควยหมิ่นประมาท สบประมาท และใส่ความ
เพิ่มขึ้น และบุคคลผู้เป็นขอมูลเหตุตักเตือนก็ตอ้งเป็นขุนนางตัวโต ๆ (อัมพร หาญนา 2506 : 2)

การที่การทูตในช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 นั้น มีลักษณะการ
ล้อเลียนที่รุนแรงไฉน เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการพิมพ์และเผยแพร่ประการหนึ่ง และ
อีกประการหนึ่งเนื่องจากธุรกิจการพิมพ์นั้นเป็นของชนต่างชาติ ซึ่งรัฐบาลในสมัยนั้น ๆ ไม่สะดวก
ในการที่จะควบคุมดูแลได้

ในช่วงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ตั้งแต่ พ.ศ. 2468 จนถึงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 นั้น ภาพเศรษฐกิจตกต่ำ ซึ่งย่อมกระทบถึงธุรกิจการพิมพ์ แต่อย่างไรก็ดีในยุคนั้นนักเขียนการตูนที่สำคัญ ๆ คือ นายฉันท สุวรรณบุณย์ ผู้ใช้นามปากกาว่า "สุวรรณ" จำนงค์ รอดอริ และสวัสดิ์ จุฑารพ

ฉันท สุวรรณบุณย์ เป็นผู้เขียนการตูนชุดนิยาย โลกนิติ ลงในหนังสือพิมพ์กรุงเทพ-เดลิเมล์ และมีตัวละครหลักแสดงเป็น เรื่องลับไปในฉบับเดียวชื่อ ป่องกับเปรี้ยว

นายฉันท นำเอาโคลงโลกนิติมาเป็นหัวเรื่อง เขียนไว้ตรงกลางรูปช่วงบน ส่วนการตูนนั้น เขียนเต็มหน้า แบ่งเป็น 8 ช่วง เนื้อเรื่องดำเนินติดต่อกันทุกวัน

การตูนชุดนี้ กำเนิดเมื่อ พ.ศ. 2472 ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองถึงสามปี ฝีมือตลอดจนลีลาการเขียน สันสายแสดงอารมณ์และท่าทางของตัวละคร ฝีมือ ฉันท สุวรรณบุณย์ นั้นใกล้เคียงกับ จางเล่อผิง ผู้สร้างขึ้นหมาของจีนอย่างยิ่ง

การตูนของ ฉันท สุวรรณบุณย์ ชุดนี้มีลักษณะเนื้อหาออกมาในทางการตูน "ครอบครัว" ซึ่งมีลักษณะล้อเลียนสังคมในแง่อารมณ์ขัน มีลักษณะหยาบโลนเล็กน้อย ซึ่งเข้ากับคติของนักเขียนการตูนการเมืองคือ นายประยูร จรรยาวัช ที่ว่า "ทะเลถึงวันละนิด จิตแจ่มใส"

การตูนชุดนิยายโลกนิติ ของ ฉันท นี้ ที่มีเรื่องเกี่ยวกับการเมืองก็มีปรากฏ เช่นที่พิมพ์ กาฬสีห์ (พิมพ์ กาฬสีห์ 2527 ข : 29) กล่าวถึงลักษณะการเขียนของ ฉันท สุวรรณบุณย์ ว่า "เกี่ยวกับขบวนการเมืองในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราช ฉันท สุวรรณบุณย์ กล่าวกติกลาเขียนอย่างตรงไปตรงมา เช่น

ป่อง ซึ่งรับราชการอยู่กรมการบัญชี ถูกคุณพระซึ่งเป็นเจ้านายโดยตรง สั่งให้ไปสอบสวนเรื่องบัญชีขาดเงินของหลวงหายไปจังหวัดสงขลา

เมื่อป่องกลับบ้านกับบอกให้ภรรยาว่า แต่ถูกภรรยาหักทวง รวมทั้งนายเปรี้ยว คนใช้คนสนิท ไม่เห็นด้วย แต่ป่องบอก การไปทำงานครั้งนี้กลับมาอาจได้ความดีความชอบ ท่านจะขึ้นเงินเดือนให้

พลธรรมาปองบอกให้คนอื่นไปแทนก็ได้มา ปองกลับตอบว่า "แทนไม่ได้ นายท่านบังคับมาแล้วต้องไป เราเป็นผู้ยอมทำเล่น ๆ ไม่ได้มา เดียวก็โดนคุ้ยหาโทษเอง"

เปรี้ยวผสมโรงว่า "อ้อ จริงสิครับ เพราะเป็นสมัยเงินตกต่ำ"

และยังกล่าวสรุปถึงเนื้อหาการชุมนุมนิยายโลกนิคิของฉันท สวรรณบุณย์ ว่า "เนื้อหาของ การชุมนุมนิยายโลกนิคิมีสำคัญเพียงเท่านั้น แต่ ฉันท สวรรณบุณย์ ฉายทอดออกมาด้วยภาพอย่าง แฉกเนียน มีเสน่ห์ชวนให้ติดตามไปทุกตอน นับว่าเป็นความสามารถอย่างยอดเยี่ยมของผู้เขียน (พิมพ์ ภาพสี 2527 ช : 30)

อีกท่านหนึ่งคือ สวัสดิ์ จุฑารพ ผู้เขียนการ์ตูนเรื่องยาวเป็นคนแรกของประเทศไทย คือ เรื่อง สังข์ทอง ลงในสยามราษฎร์รายวัน นอกจากนั้นยังเขียนการ์ตูนเรื่อง จักร ๆ วงศ์ ๆ อีก หลายเรื่อง แต่ไม่มีเรื่องใดเด่นเท่าเรื่องสังข์ทอง

สวัสดิ์ จุฑารพ ได้สร้างตัวละครเอกที่มีลักษณะเฉพาะของตนเอง จนเป็นเสมือนสัญลักษณ์ ของสวัสดิ์ คือตัว "ขุนหมื่น" ซึ่งเป็นตัวตลกของเรื่อง แต่งชุดเสนาไทยสวมหมวก มีใบหนา เหมือนกับปอนอาย มีรองเท้าแบบมิกกี้เมาส์

เนื้อเรื่องและวิธีดำเนินเรื่องของสวัสดิ์นั้นแทรกด้วยบทตลก ซึ่งการ์ตูนชุดสังข์ทองนี้เป็น ต้นแบบของการ์ตูน จักร ๆ วงศ์ ๆ ที่ปรากฏตามมา เช่น การ์ตูนของ ประยูร จรรย์ยาวงษ์ เป็นต้น

อีกท่านหนึ่งคือ จำนงค์ รอดศิริ ผู้เขียนการ์ตูนล้อการเมืองรูปเดียวจบ หันมาเขียน การ์ตูนจากวรรณคดี เช่นเดียวกับ สวัสดิ์ จุฑารพ คือ เรื่องระเด่นสมันได และเรื่องราชาธิราช ตอน "พระยานอภัยมิตลาค" ลงในหนังสือพิมพ์ศรีกรุง

นักเขียนการ์ตูนในช่วงหลังจากนี้ยังมี สก๊อบ แจ่มพจน์ ใช้นามแฝงว่า "แจ่ม" อาคม คเช่นทร ใช้นามแฝงว่า "โทม" และ ทองเติม เสมรสุต ใช้นามแฝงว่า "บัมพ์" และ ประยูร จรรย์ยาวงษ์

โดยเฉพาะ ประยูร จรรย์ยาวงษ์ เป็นนักเขียนการ์ตูนการเมืองที่มีชื่อเสียงมากที่สุด และมีผลงานมากที่สุดเท่าที่พบมา

"ประยูร จรรย์ยาวชัย เริ่มเขียนการตูนการเมืองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2477 ซึ่งเป็นแต่เพียงงานสมัครเล่นเท่านั้น เริ่มเขียนการตูนล้อการเมืองอย่างจริงจังเมื่อปี พ.ศ. 2489 ในหนังสือพิมพ์สยามนิกร เนื่องจากความสะเทือนใจในกรณีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ถูกลอบปลงพระชนม์ และเขียนเรื่อยมาจนกระทั่งปี พ.ศ. 2503 การตูนการเมืองของเขาได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดการตูนสันติภาพของโลกที่นครนิวยอร์ก และได้รับรางวัลแมกไซไซ ประจำปี 2513" (สุวิมล ธนผลเลิศ 2521 : 70-71)

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2489 จนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าสภาพการเมืองไทยจะอยู่ในสภาพใด ประยูร จรรย์ยาวชัย ยังคงเขียนภาพการตูนการเมืองเพื่อสะท้อนความคิดเห็นของตนต่อเรื่องมาอย่างไม่ขาดตอน ซึ่งในปัจจุบันงานของ ประยูร จรรย์ยาวชัย ลงในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

สุวิมล ธนผลเลิศ ได้แบ่งลักษณะงานของ ประยูร จรรย์ยาวชัย ไว้เป็น 3 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 ภาพผลงานที่เน้นภาพ โดยเฉพาะเป็นภาพที่ให้ความหมายมากกว่า คำบรรยาย ได้แก่ภาพล้อการเมืองและสังคม

ประเภทที่ 2 ภาพและเนื้อหา ผลงานที่เน้นทั้งภาพและเนื้อหาประกอบกัน มุ่งให้ความสนุกเพลิดเพลิน ได้แก่ ภาพการตูนเรื่องยาว

ประเภทที่ 3 เบ็ดเตล็ด ผลงานที่ไม่อาจจัดเข้าในประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 เนื่องจากมีลักษณะรวมของ 2 ประเภทดังกล่าว ได้แก่บทบรรณาธิการ "สยามสมัยบันทึกสารคดีทองเที่ยวต่างแดน" "นิราศไคคุณโรด" ในนิตยสารสยามสมัยรายสัปดาห์ บทวิจารณ์การเมืองและสังคม "รอบสัปดาห์และสัปดาห์จร" ในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ คอลัมน์ "สารพันปัญหาตามประสาสุขเล็ก" และ "ขบวนการแฉงน" ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ บทอวยกรองสำหรับเด็ก คอลัมน์ "คำโพเราะ" ในนิตยสาร คอลัมน์ "ไกลหมอ" ในนิตยสารไกลหมอ สรุปรายชื่อในรอบสัปดาห์ไคแกคอลัมน์ "หนาล้าง" ในหนังสือพิมพ์พิมพ์ไทย เป็นต้น (สุวิมล ธนผลเลิศ 2521 : 63-64)

การชุมนุมการเมืองไทยมารุ่งเรืองเฟื่องฟูในยุคหลัง 14 ตุลาคม 2516 ซึ่งเป็นยุคที่เสรีภาพทางการเมืองเปิดกว้าง และปรากฏหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่เกิดขึ้นหลายฉบับ อาทิ หนังสือพิมพ์เอก เช่น หนังสือพิมพ์ประชาชาติ ประชาธิปไตย

ประยูร จรรยาวงษ์ นับเป็นนักเขียนการชุมนุมที่ใช้นามโคด เคนมาตลอดในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จนกระทั่งถึงยุคที่การชุมนุมการเมืองเฟื่องฟูที่สุดในหนังสือพิมพ์คือยุคหลัง 14 ตุลาคม 2516 ซึ่งเป็นยุคที่การเมืองเปิดกว้าง หนังสือพิมพ์รายวันทุกฉบับต่างมีนักการชุมนุมใส่ประจำฉบับของตนเอง ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย อาทิ วีรชน แห่งหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ อัด หรือ อรรถศาสตร์ ตุลารักษ์ แห่งหนังสือพิมพ์ประชาธิปไตย อรุณ วัชรสวัสดิ์ แห่งหนังสือพิมพ์ประชาชาติ ทิณณ หรือ พ. ยุทธะนันท์ แห่งหนังสือพิมพ์ปวงชน โต แห่งหนังสือพิมพ์ดาวสยาม และ ชัย ราชวัตร แห่งหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

เมื่อเกิดเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 เหตุการณ์บานเมืองเปลี่ยนแปลงไป หนังสือพิมพ์บางฉบับ เช่น ประชาชาติและประชาธิปไตยถูกปิดเสรีภาพถูกปิดกั้น การชุมนุมการเมืองในหนังสือพิมพ์จึงพลอยซบเซาลงไปด้วย แม่ ชัย ราชวัตร เอง ยังเป็นนักเรียนการชุมนุมต่อต้านคนทั้งในยุคนั้น

ความเป็นมาของการชุมนุม ชัย ราชวัตร

ชัย ราชวัตร เป็นนามปากกาของ สมชัย กัญญุตานันท์ เกิดเมื่อปี 2484 ที่จังหวัดอุบลราชธานี บิดาชื่อ นายเสงี่ยม แซ่ตั้ง เป็นชาวมณฑลแต้จิ๋ว อพยพมาอยู่จังหวัดอุบลราชธานี มารดาชื่อนางหงส์ เดิมแซ่จิ๋ว ชัย ราชวัตร เป็นบุตรคนโต และมีน้องต่อมาอีก 8 คน เป็นชาย 4 คน หญิง 4 คน

ชัย ราชวัตร เรียนหนังสือครั้งแรกที่โรงเรียนหัวเจียวที่จังหวัดอุบลราชธานี เรียนได้ 2 ปี ได้ย้ายมาเรียนที่โรงเรียนเทพอำนวยของอาจารย์ฟอง สิทธิธรรม อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี ปัจจุบันนี้โรงเรียนเทพอำนวยได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนสิทธิธรรม

ขณะอยู่ในวัยเรียนนอกจากจะเป็นนักเรียน เรียนดีแล้ว ชัย ราชวัตร มีความสนใจทางด้านการเมืองมาก เมื่อมีการหาเสียงที่ทุ่งศรีเมืองหลังโรงเรียนเล็ก เขาก็จะมาฟังนักการเมืองหาเสียงเสมอ และพรรคการเมืองที่ประทับใจคือ พรรคประชาธิปัตย์ในสมัยที่นายควง อภัยวงศ์ เป็นหัวหน้าพรรค

นอกจากจะมีความสนใจทางการเมืองแล้ว ชัย ราชวัตร มีความสนใจหนังสือการ์ตูน เขาฝึกเขียนการ์ตูนไปพร้อม ๆ กับการอ่าน การ์ตูนของเขาตอนนั้นได้รับอิทธิพลจากการ์ตูนสำหรับเด็กพระเอกต้องเป็นวีรบุรุษ อย่างเช่น อัศวินสายฟ้า ของ พ. บางพลี ชูปเปอร์แมน ทารุขาน ความพิถีพิถันเขียนรูปเสมอ เมื่อมีการประกวดการเขียนรูปไปส่งเตอรวันอนามัยโลก ชัย ราชวัตร ส่งภาพประกวด 2 ภาพ ซึ่งได้รับรางวัลที่ 1 และ 2 ทั้งสองภาพ (ชัย ราชวัตร 2526 : 62)

เมื่อจบมัธยมปลายราวปี พ.ศ. 2503 เข้ามาเรียนต่อที่กรุงเทพฯ ที่โรงเรียนกรุงเทพ-การบัญชี เขาเรียนแผนกบัญชี จนจบชั้นปีที่ 3 ได้เข้าทำงานบริษัทของเฮงไถ่ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทประเภทอิมพอร์ต-เอ็กสปอร์ต อะไหล่รถยนต์ และได้เข้าทำงานที่ธนาคารกรุงศรีอยุธยา สาขาชิดลม เมื่อปี พ.ศ. 2509 จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2514 จึงได้ทำงานเกี่ยวกับหนังสือ โดยทำหน้าที่เป็นฝ่ายศิลปะสมัครเล่นให้กับนิตยสารรายสัปดาห์ชื่อ เดอะเกมส์ ซึ่งอยู่ได้ 3 ฉบับก็เลิกกันไป ในช่วงทำหนังสือเดอะเกมส์นี้รู้จักกับ ปรีชา สามัคคีธรรม ซึ่งทำหน้าที่นิตยสารของไทย ของ ดร. ไพฑูรย์ เกื้อแถว เมื่อจอมพลถนอมปฏิวัติ รัฐบาลของตนเอง เมื่อเดือนพฤศจิกายนปี พ.ศ. 2514 ธงไทยก็ถูกปิด ปรีชา สามัคคีธรรม ได้ทำหน้าที่ในแนวเดียวกับธงไทย ชื่อทหารราษฎร และตนเองที่ปรีชา สามัคคีธรรม ชักชวนให้ ชัย ราชวัตร เขียนการ์ตูนการเมืองลง

การ์ตูนการเมืองชิ้นแรกที่เขียนลงในทหารราษฎรชื่อ ใครจะเอากระพรุนไปแขวนคอแมว และได้เขียนการ์ตูนลงเรื่อยมา เมื่อทหารราษฎรเปลี่ยนปกเป็นสองสี ชัย ราชวัตร จึงได้เขียนภาพปกทุกฉบับ

เมื่อเริ่มเขียนการขึ้นในระยะแรก ๆ ใช้นามปากกาว่า ชัย 72, ชัย 73 ซึ่งตัวเลขเปลี่ยนตามความหมายของปีคริสต์ศักราชที่เปลี่ยนไปแต่ละปี ๆ เนื่องจากปัญหาที่ชัย มีข้ากัหลายคน จึงเป็น ชัย ราชวัตร เพราะขณะนั้นเขาย้ายมาอยู่แถวราชวัตร ภาพการ์ตูนที่ใช้นามปากกาชัย และตัวเลขบอก ค.ศ. นั้น เริ่มตั้งแต่ ชัย 70 ซึ่งเขียนเป็นภาพล้อบุคคลประกอบข้อเขียนของ นายคชา ในชุดนิทานการเมือง โดยนำเรื่องการเมืองไทยและบุคคลสำคัญทางการเมืองมาเขียนเป็นเรื่องจีน มีลักษณะคล้ายเรื่องสามก๊ก และมีสำนวนการเขียนเรื่องเลียนสำนวนหนังสือเรื่องสามก๊ก และล้อเลียนสำนวนนิยายจีนกำลังภายใน เช่น "มหาอาณาจักรเสียมก๊กอันไพศาล" นายคชา เริ่มตนเรื่องราว "อันว่าธรรมชาติโลก สุขกับทุกข์ มิตรกับศัตรู มั่งมีและมั่งมีไม่มีมั่งมีย่อมมีเองเป็นสิ่งที่คู่กัน ประดุจโกวเนี่ยวัยก่าดัดมี หรือไร่นำใจอันจตุรมุมงปฏิพัทธ์ทอมาพหุบุรุษงาม" (ปริชา สามัคคีธรรม 2514 : 9) และภาพล้อที่ ชัย ราชวัตร เขียนประกอบนิทานการเมืองของ นายคชา เช่น ภาพของ โอบุนปอ (จอมพล ป. พิบูลย์สงคราม ซึ่งแต่งชุดเป็นเจ้าจีน มีลักษณะเป็นนักรบ มีสัญลักษณ์รูปตราไก่ติดอยู่ที่ไต่หนาคกลงมาเล็กน้อย) และภาพหลวงแปะหลัก (คือหลวงประดิษฐมนูธรรม เป็นต้น จากนิทานการเมืองของ นายคชา นี้เอง ได้กลายมาเป็นการล้อล้อการเมืองชุดสำคัญอีกชุดหนึ่ง คือ จักรเมืองซึ่งมี นายคชา เป็นผู้เขียนเรื่อง และมีชัย ราชวัตร เป็นผู้เขียนภาพ เรียกว่า "นายคชา ราย ชัย ราชวัตร รำ" ลงในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ในช่วงปี พ.ศ. 2518 และในช่วงที่อยู่เดลินิวส์ในยุคหลัง 14 ตุลาคม 2516 นี้ ชัย ราชวัตร เขียนภาพล้อการเมืองเป็นการ์ตูนช่องเดี่ยว ในหนานบทบรรณาธิการ (หน้า 3) ของเดลินิวส์ ซึ่งงานในช่วงนี้ทั้งการ์ตูนช่องเดี่ยว และชุดจักรเมืองสร้างชื่อเสียงการเขียนการ์ตูนให้กับ ชัย ราชวัตร จนเป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย

หลังการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง 6 ตุลาคม 2519 นั้น สภาทางการเมืองไม่เอื้ออำนวยกับเสรีภาพของหนังสือพิมพ์นัก ชัย ราชวัตร ได้ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์มติชนรายสัปดาห์ฉบับที่ 2556 (5/235) ว่า "ประสบการณ์ของตัวผมเองก็โดนมาหลายครั้ง ซึ่งบางครั้งเรียกว่าแทบเปลี่ยนแปลงชีวิตผมไปเลย อย่างช่วงหลัง 6 ตุลาคมฯ ซึ่งช่วงนี้หนังสือพิมพ์ถูกปิดกั้นเสรีภาพมากที่สุด วิพากษ์วิจารณ์อะไรไม่ได้เลย มีวันหนึ่งผมคิดอะไรไม่ออก เขียนอะไรไม่ออก เพราะเขียนได้อย่างมากเกรงผิดคิด ตำรวจไล่จับแมคา วิพากษ์วิจารณ์ระดับสูงถึงชนระดับรัฐบาลแล้วไม่ได้เลย (สัมภาษณ์ ชัย ราชวัตร 2528 : 12)

มีวันหนึ่งผมเองจนปัญญาเต็มที ผมไปเปิดแมกกาซีนฝรั่งมีการ์ตูนอันหนึ่งเป็นรูปนิ้วชี้ทาง
เป็นป้ายบอกทาง วาดเป็นรูปนิ้วชี้ไปทางสวนสัตว์ เป็นป้ายแล้วเขียนไปทางสวนสัตว์มีมือเป็นชน ๆ
ขึ้นมาเหมือนชนสัตว์ แล้วมีป้ายชี้บอกว่าทางไปโรงพยาบาล ที่ปลายนิ้วมีผ้าพันแผล มีป้ายบอก
ทางไปห้องเอ็กซ์เรย์ อย่างนั้นจะมีรูปนิ้วมือเห็นโครงกระดูกอยู่ข้างใน ผมเห็นโอเคด้วยความหมายที่
อารมณ์ขันดี ผมเลยลอมมาลงเคลวินส์

ช่วงนั้นเป็นช่วงรัฐบาลธานินทร์ขึ้นปกครองบ้านเมืองใหม่ ๆ คินนกรได้เรื่องชมรมวิทยุเสรี
ไม่รู้กรอสด้านในเครือข่ายของเขา ออกอากาศโจมตีว่า ชัย ราชวัตร หนังสือพิมพ์เคลวินส์ส่ง
โคตให้คอมมิวนิสต์ ผมงงไปหมดความมันเป็นไปได้อย่างไร แล้วเขาก็มีการถอดโคตตีความ ที่
ความนิ้วชี้บอก 2 นิ้ว หมายถึงเลข 2 จอเขา 3 นิ้วหมายถึงเลข 3 แล้วตีความต่อไปว่า
วันที่ 2-3 ไทกรรมกร นักศึกษา ประชาชน ไปชุมนุมกันที่สวนสัตว์ดุสิต เป็นเรื่องราวใหญ่โต
ถึงขนาดว่าทางคณะกรรมการปฏิรูปการปกครองแผ่นดินเรียก คุณประพันธ์ เทตระกุล บรรณาธิการ
กับ คุณสุเทพ เหมือนประสิทธิ์เวช หัวหน้ากองบรรณาธิการเขาไปส่วนอื่น

แต่โชคดีผมเก็บตัวฉบับไว้อยู่ เลยเอาฉบับนั้นไปยืนยันว่าไปลอมมาจากฝรั่งจริง ๆ จึงได้
รอดตัวไปในคราวนั้น ในคราวนั้นทำให้ผมท้อแท้และทำให้ผมตัดสินใจเดินทางออกนอกประเทศ
เพราะผมคิดว่าผมอยู่ไม่ได้แล้ว ภายใต้การปกครองของรัฐบาลเผด็จการที่ไม่มีเหตุผล กอยแต่จะจับ
ผิดกันอย่างเดียว ผมจึงออกเดินทางไปต่างประเทศ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงชีวิตของผมครั้งใหญ่
ไปคราวนั้นผมไม่คิดว่าจะกลับเมืองไทยอีกแล้ว"

ชัย ราชวัตร เดินทางไปอยู่ประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงเดือนเมษายน 2520 อยู่ที่รัฐ
ลอสแอนเจลิส ทำงานหนังสือพิมพ์สันติภาพ ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ของสหพันธ์ประชาธิปไตยชาวไทย
มี กมล กมลตระกูล เป็นประธานสาขา และได้เปลี่ยนงานไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่งานบาร์เทนเดอร์
งานล้างฟิล์มในห้องมืด จนถึงงานหนังสือพิมพ์เสรีชน ซึ่งมี ชัยวัฒน์ ภักดีนิลรัตน์ เป็นบรรณาธิการ
ที่หนังสือพิมพ์เสรีชนนี้ ชัย ราชวัตร ได้เขียนการ์ตูนโดยเปลี่ยนนามปากกาเป็น บุญมา ชิดาโก

หลังจากการปฏิวัติเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2520 ชัย ราชวัตร เดินทางกลับประเทศไทย
และเริ่มเขียนการ์ตูนในหนังสือพิมพ์เคลวินส์ ซึ่งเขียนทั้งการ์ตูนช่องเดียวในหน้าสาม และริเริ่ม
เขียนการ์ตูนชุด ฝ่ามือมากับทุงหมาเมิน เริ่มลงในเคลวินส์ ตั้งแต่วันที่ 24 ตุลาคม 2521 ซึ่ง

ชัย ราชวัตร ได้เล่าถึงการเกิดการ์ตูนชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเหม็น (ตำนานผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเหม็น 2522 : 21) ว่า เติลนิวส์เขาอยากใหม่ เขียนวิจารณ์เมืองอีก แต่ผมบอกว่าเขาเขียนก็ต้องมีพี่ปรีชา (ปรีชา สามัคคีธรรม) พี่ปรีชาต้องร้าย ชัย ราชวัตร ถึงจะรำ คนอื่นร้ายไม่ถูกใจผมแน่ ถ้าเขาเขาไปเราต้องเขาตาม คนที่ความคิดต้องสอดคล้องกัน แล้วที่เติลนิวส์ก็ไม่มีคนแบบนี้ อยู่ อีกอย่างหนึ่งสมัยที่เขียนวิจารณ์เมืองอยู่ ผมต้องเที่ยวรอกวางตอนจบจากพี่ปรีชา ก็ก๊ กั้น ๆ แก่ยังไม่ได้อ่าน บางทีกินเหล้าอยู่ไปทางแก๊งโกธอีก เดียวนาชัย... เดียว ๆ บางครั้งผมต้องเขียนเองเลย รายแล้วก็ให้คนอื่นแปล"

เมื่อการ์ตูนชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเหม็นลงในเติลนิวส์ได้รับความนิยมจากผู้อ่านมาก

ชัย ราชวัตร เขียนการ์ตูนช่องเดียว และการ์ตูนชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเหม็นลงในหนังสือพิมพ์เติลนิวส์นี้ เมื่อย้ายจากหนังสือพิมพ์เติลนิวส์มาอยู่ไทยรัฐ ที่ไทยรัฐวันอังคารถึงอาทิตย์ ชัย ราชวัตร จะเขียนการ์ตูนชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเหม็นลงเป็นประจำ ส่วนวันจันทร์จะเขียนการ์ตูนกรอบเดียวซึ่งมีลักษณะสรุปเหตุการณ์ในรอบสัปดาห์ เช่นเดียวกับการ์ตูนช่อง ประยูร จรรย์ยาวจะ ฉบับวันอาทิตย์

นอกจากผลงานการ์ตูนที่ลงหนังสือพิมพ์ ชัย ราชวัตร ยังมีการ์ตูนลงประปรายในนิตยสารต่าง ๆ ซึ่งมีโคลงเป็นประจำ เช่น นิตยสารชีวิตต้องสู้ แหม ฯลฯ ซึ่งการ์ตูนเหล่านั้นจะมีลักษณะที่สอดคล้องกับแนวหนังสือนิตยสารนั้น ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นการ์ตูนล้อเลียนสังคมมากกว่าจะเน้นหนักที่การเมือง

ลักษณะเด่นของการ์ตูน ชัย ราชวัตร อยู่ที่เขาบรรยายหรือภาษาที่ใช้เป็นบทสนทนา จะเห็นได้ว่า ชัย ราชวัตร เริ่มต้นการเขียนการ์ตูนจากการเขียนภาพประกอบเรื่อง และการ์ตูนที่เรียกว่านิยายภาพ ซึ่งลักษณะนิยายภาพนั้นมีลักษณะเด่นที่ใช้บทสนทนาของตัวละครลงในภาพ การ์ตูนการเมืองของ ชัย ราชวัตร แม้เป็นการ์ตูนกรอบเดียว จึงมีกับบทสนทนาของตัวการ์ตูนลงอยู่ในภาพด้วยเสมอ การร่วมงานกับนายคชา ในการเขียนวิจารณ์เมืองภาพประกอบ บทบรรยาย และบทสนทนาช่วยสร้างความแจ่มชัดในการใช้ภาษาประกอบคำบรรยายมากขึ้น ตัวการ์ตูนชุดที่เป็นเรื่องประกอบด้วยหลายช่องจบ มีตัวละครและบทสนทนา เช่น การ์ตูนชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเหม็น จึงเป็นการ์ตูนที่เด่นที่สุดของ ชัย ราชวัตร

บทที่ 3

กลวิธีการนำเสนอของการ์ตูนขี้ ราชวัตร

การ์ตูนชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน เป็นการ์ตูนชุดที่มีความยาวของเรื่องขนาด 3 - 5 ช่องจบ เป็นการ์ตูนที่ดำเนินเรื่องและจบลงอย่างสมบูรณ์ในแต่ละวัน ลักษณะของเรื่องเป็นวรรณกรรมภาพประกอบสนทนา มีตัวละคร พฤติกรรมของตัวละคร มีเรื่องราวและเหตุการณ์ เช่นเดียวกับนวนิยายหรือเรื่องสั้น การจะวิเคราะห์วิธีการนำเสนอของการ์ตูนชุดนี้จึงต้องอ้างอิงองค์ประกอบต่าง ๆ ของวรรณกรรม และลักษณะของการ์ตูนประกอบกัน

ดังนั้น ผู้วิเคราะห์จึงกำหนดการวิเคราะห์การนำเสนอการ์ตูนชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมินในหัวข้อต่อไปนี้

โครงเรื่อง

การสร้างตัวละคร

การใช้ภาษา

การใช้ภาพแสดงเหตุการณ์และการใช้ลักษณะตัวอักษร

วัตถุดิบและการเลือกสรร

โครงเรื่อง

โครงเรื่อง หมายถึง การผูกเค้าโครงของเรื่อง หรือการสร้างเรื่องราว ๆ ซึ่งผู้เขียนแต่ละคนอาจจะมีวิธีสร้างโครงเรื่องต่างกัน โดยมุ่งให้เห็นความขัดแย้งเพื่อนำไปสู่จุดยอดของเรื่อง (ธวัช ปุณโณทก 71 : 2527) ในการพิจารณาโครงเรื่องนั้น เราพิจารณาวิธีการเรียงลำดับความคิด หรือการเรียงลำดับเหตุการณ์ในเรื่องว่าผู้เขียนเริ่มต้นตรงส่วนใดของเรื่อง ต่อไปเป็นความคิดหรือเหตุการณ์ใด และจบเรื่องอย่างไร อาจพบว่าบางที่พล็อตกับเรื่องย่อมมีความคล้ายกัน คือ เมื่อรู้พล็อตก็เท่ากับรู้เรื่องย่อด้วย อย่างไรก็ตาม ความคล้ายกันในลักษณะของพล็อตกับเรื่องย่อ มิได้แปลว่าทั้งสองเป็นสิ่งเดียวกัน เรื่องย่อคือใจความสำคัญของ

เรื่องราว หรือความคิดที่บอกให้รู้ว่าอะไรเกิดขึ้นกับใครที่ไหน อย่างไรโดยสังเขป ส่วน
พล็อตที่บอกให้รู้ว่าทำไมสิ่งเหล่านั้นจึงเกิดขึ้นกับคน ๆ นั้น หรือกลุ่มนั้น ที่นั้น และอย่างนั้น
จุดมุ่งหมายใหญ่ของการสร้างพล็อตเรื่องคือ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ชวนให้ติดตาม
เรื่องอย่างตื่นเต้น กระหายใครรู้ (วิภา กงกะนันท 2523 : 23)

ดังนั้น พอจะสรุปได้ว่า โครงเรื่องนั้นเป็นการเรียงลำดับความคิดหรือเหตุการณ์ โดย
ผู้เขียนกำหนดไว้อย่างคร่าว ๆ โดยเฉพาะวรรณกรรมที่มีเรื่องราว เช่น นิทาน, นิยาย-
นวนิยาย เรื่องสั้นนั้นโครงเรื่องจะเป็นการเรียงลำดับเหตุการณ์ต้องกำหนดถึงบุคคล พฤติกรรม
สถานที่ และผลแห่งพฤติกรรมนั้น ๆ ไว้ก่อน ส่วนการลำดับเหตุการณ์นั้นอาจทำได้หลายวิธี เช่น

1. เรียงลำดับตามการเดินของเข็มนาฬิกาหรือตามปฏิทิน
2. เล่าเรื่องย้อนหลัง
3. เล่าเรื่องตอนกลางเรื่อง แล้วเล่าย้อนตอนต้น แล้วดำเนินเรื่องต่อจนจบ
4. เปิดเรื่องคล้ายข้อ 1 และ 3 เพิ่มเหตุการณ์ที่ยังมิได้เกิด แต่จะเกิดแน่ ๆ

ในตอนใดตอนหนึ่งข้างหนาลงไปด้วย

5. เรียงลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง โดยกล่าวถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานที่หนึ่ง
และสถานที่อื่นในเวลาตรงกันหรือสลับกันไป (วิภา กงกะนันท 2523 : 95-96)

ในการกำหนดโครงเรื่องโดยทั่ว ๆ ไป ตอนต้นควรจะเป็นการปูพื้นกว้าง ๆ และนำ
ไปสู่ความเกี่ยวพันในตอนกลาง ซึ่งเป็นส่วนของความสับสนสลับซับซ้อน อันอาจจะเรียกว่า
เป็นความขัดแย้ง เช่น ความขัดแย้งภายในของชน ๆ หนึ่ง ความขัดแย้งระหว่างชนต่อน
ชนต่อสังคม ชนกับธรรมชาติ เป็นต้น จากความขัดแย้งอย่างใดอย่างหนึ่งนี้จะนำไปสู่ความ
เข้มของเหตุการณ์อย่างที่สุด และในตอนสุดท้ายจะเป็นตอนคลี่คลายของเรื่อง (เพลินดา

2528 : 48)

สำหรับการจัดผู้ใหญ่มากับผู้หมาเงินนี้ มีลักษณะโดยส่วนรวมเป็นวรรณกรรมประกอบ
ภาพที่เรียกว่า (comics) หรือนิยายภาพ ซึ่งเป็นเรื่องราวมีเหตุการณ์ ดังนั้นโครงเรื่อง
หรือการเรียงลำดับเหตุการณ์จึงมีบทของเรื่องและการดำเนินเรื่อง การคลี่คลายเรื่องไปสู่จุดจบ
ของเรื่องเป็นตอน ๆ ลักษณะโครงเรื่องที่ปรากฏในการ์ตูนชุดนี้นั้นแบ่งเป็น

1. โครงเรื่องใหญ่
2. โครงเรื่องย่อย

1. โครงเรื่องใหญ่ คือโครงเรื่องที่กำหนดพฤติกรรมของผู้นำและสมาชิกชาวหมู่บ้าน "พม่าเงิน" รวมทั้งผู้พม่าเกี่ยวของอื่น ๆ ลักษณะโครงเรื่องรวมนี้เป็นการกำหนดสถานที่ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้หมู่บ้านพม่าเงินเป็นสถานที่แสดงเรื่องราว และเรื่องราวต่าง ๆ ที่ปรากฏส่วนมากก็คือ ชาวและเหตุการณ์ประจำวันในขณะนั้นนั่นเอง โครงเรื่องใหญ่นี้ถ้าพิจารณาโดยผิวเผินแล้วจะเหมือนไม่มี เพราะเรื่องแต่ละเรื่องเกิดจากเหตุการณ์แต่ละวันที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ เรื่อย ๆ ซึ่งทำให้จุดเด่นอยู่ที่โครงเรื่องย่อย ๆ อันแสดงออกมาเป็นเนื้อเรื่องประจำวัน แต่อย่างไรก็ดี ชัย ราชวัตร ได้ประมวลเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศให้ไปเกิดขึ้นที่หมู่บ้านพม่าเงิน บุคคลที่เป็นชาวต่าง ๆ ถูกเปลี่ยนแปลงไปเป็นตัวละครที่จำกัด พม่าเงินจึงเป็นสถานที่อันเป็นสัญลักษณ์ซึ่งอาจจะเห็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ในชนบท ทิวอำเภอ จังหวัด เชียงระทั้งเป็นสถานที่สำคัญต่าง ๆ เช่น รัฐบาล ทำเนียบรัฐบาล กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ฯลฯ ที่ปรากฏเป็นชาวนั้น

2. โครงเรื่องย่อย หรือโครงเรื่องที่แสดงเนื้อเรื่องจบเป็นตอน ๆ ในแต่ละวัน เนื้อเรื่องแสดงออกโดย บทสนทนาของตัวละครประกอบการ์ตูน ตั้งแต่ 3 ช่องถึง 5 ช่อง โดยปกติ 4 ช่องเป็นมาตรฐาน ในที่นี้จะพิจารณาการ์ตูนชุดผู้นำพม่ากับพม่าเงินนี้ ในลักษณะต่อไปนี้คือ การวางจุดสำคัญในเรื่อง การเรียงลำดับเรื่อง การนำเข้าสู่เรื่อง คำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง

2.1 การวางจุดสำคัญในเรื่อง คือ เป้าหมายของความคิดที่ต้องการจะเสนอในการ์ตูนแต่ละวัน ซึ่งลักษณะการวางจุดสำคัญในเรื่อง ชัย ราชวัตร มี 2 ลักษณะดังนี้คือ

2.1.1 เสนอความคิดหรือการล้อเลียนในข้อสุดท้าย ซึ่งเป็นการหักมุมของเรื่อง เช่น

ช่องที่ 1 ผู้ใหญ่มา "นี่ เฒ่าหยอย รัฐร้อย หนังสือพิมพ์ถูกสั่ง
ปิดไปแล้วสามฉบับ ร้านเสนอข่าวให้ประชาชนเสียขวัญ"

ช่องที่ 2 เฒ่าหยอย "ใช่ ข้าเองก็ขวัญเสียจริง ๆ นะผู้ใหญ่
หมิ่นอาชวาทที่ไรใจคอไม่จริง ๆ เสียวูบไปถึงสิ้นหลัง"

ช่องที่ 3 เฒ่าหยอย "มองหน้าลูก ๆ ที่ไร ข้าอดเศร้าใจไม่ได้
กับอนาคตของพวกเขา ซึ่งจะเป็นยังไงก็ไม่รู้"

ผู้ใหญ่มา "นั่นนะซี รัฐบาลถึงสั่งปิด คูชี พาดหัวข่าว
สงครามเขมรเสียทำเอาขวัญหายไปตาม ๆ กัน"

ช่องที่ 4 จบ เฒ่าหยอย "โอ้ ข้าหมายถึงข่าวหนังสือต่างหาก
เกี่ยวกับกษัตริย์โลก เกี่ยวกับญี่ปุ่น เกี่ยวกับไปกูอเมริกา แต่ละรายเป็นพันเป็นหมื่นล้าน

(เกตินิวัธ : 27 มกราคม 2522)

จุดที่ตอกล้อหรือแสดงความคิดเห็นคือ เรื่องการกู้เงินจากต่างประเทศ
ซึ่งทำให้อนาคตของชาติไม่มั่นคง

หรือตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 22 กรกฎาคม 2522)

หรือตัวอย่าง เช่น

(ไทยรัฐ 12 กันยายน 2522)

จากการดูภาพนี้ต้องการสื่อถึงการเข้ามาทำหน้าที่ทางการเมือง โดยไม่ผ่านการคัดเลือก สมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพียงการปกครองระบอบประชาธิปไตย

2.2 การเรียงลำดับเรื่อง

ในการวางโครงเรื่องย่อยของการทูลชี้แจง จะมีการเรียบเรียงลำดับเนื้อเรื่องเป็นไปตามลักษณะนี้คือ

2.2.1 เรียงตามเหตุการณ์เดียว ตั้งแต่เปิดเรื่องในช่องหนึ่ง ต่อไปช่องสอง และช่องสาม แล้วสรุปในช่องสี่ หรือช่องห้า (ถ้ามี 3 ช่องจบในช่องที่ 3) การเรียงลำดับเรื่องเริ่มต้น และจบไปอย่างปกติธรรมดา จะมีปรากฏในงานชุดแรก ๆ ของการทูลชี้แจง

หรือตัวอย่าง เรื่องการมุงหลังคากรุงเทพฯ

(ไทยรัฐ 22 มิถุนายน 2522)

จากตัวอย่างนี้ท่านรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย จะเดินทางไปต่างประเทศ แต่เจ้าหน้าที่สายการบินไม่ยอม ซึ่งหักมุมจบโดยเหตุผลที่ไม่ยอมเพราะท่านรัฐมนตรีเคยให้สัมภาษณ์ว่าจะคลุมหลังคากรุงเทพฯ

2.2.3 การเรียงลำดับเรื่องที่มีเหตุการณ์สองเหตุการณ์มาสัมพันธ์กัน โดยมีการจบแบบหักมุม ซึ่งการเรียงลำดับเหตุการณ์มี 2 ลักษณะคือ

2.2.3.1 การเรียงลำดับเรื่องจากเหตุการณ์หนึ่งสัมพันธ์กันไปตามข้อที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 แล้วไปจบอย่างพลิกความคาดหมายอีกเหตุการณ์หนึ่ง

ตัวอย่าง เช่น

(ไทยรัฐ 12 กรกฎาคม 2522)

จากตัวอย่างนี้ จุดเริ่มต้นอยู่ที่ไจรมอเตอร์ไฮดรอลิก ซึ่งกำลัง
 ออละวาทกัน แต่เมื่อผู้ใหญ่มากตามเจ้าจ้อยไปก็ กลับพบเจ้าหน้าที่ที่มีมอเตอร์ไฮดรอลิกเป็นพาหนะวิ่งไต่
 บรรทุกอยู่ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ 2 สถานการณ์ ระหว่างไจรที่กล่าวถึงกับเจ้าหน้าที่ประพาศิณีชอบ คือ
 มีการกระทำคล้ายใจ

2.2.3.2 การเรียงลำดับเรื่องสองเหตุการณ์มาเกี่ยวพันกัน โดย
 กำหนดให้เป็นรูปลักษณะดังนี้คือ เริ่ม ช่องที่ 1 เปิดเรื่อง ช่องที่ 2 ทำเนียบเรื่องต่อจากช่องที่ 1
 (เป็นเหตุการณ์เดียวกัน) ช่องที่ 3 ขึ้นเรื่องใหม่เป็นอีกเหตุการณ์หนึ่ง และช่องที่ 4 นำสอง
 เหตุการณ์มาสรุปรวมกัน

2.3.1 การนำเข้าสู่เรื่อง มีลักษณะดังนี้

2.3.1.1 การใช้ภาพประกอบบทสนทนา นำเข้าสู่เรื่อง

2.3.1.2 การใช้ภาพนำเข้าสู่เรื่องโดยไม่มีบทสนทนา

2.3.1.1 การใช้ภาพประกอบบทสนทนา นำเข้าสู่เรื่อง

การใช้ภาพประกอบบทสนทนาของตัวละครนำเข้าสู่เรื่อง การนำเข้าสู่เรื่องในลักษณะของการคุ้นชิน แบ่งลักษณะของข้อความที่ใช้สนทนาออกเป็นดังนี้

ก. การใช้บทสนทนาที่เป็นข้อความบอกเล่า

ข. การใช้บทสนทนาที่เป็นคำถาม

ก. การใช้บทสนทนาที่เป็นข้อความบอกเล่านำเข้าสู่เรื่องนั้น มีลักษณะแตกต่างกันออกไปดังนี้คือ

1. บทสนทนาที่เป็นข้อความเชิงหักทลาย บอกการรู้จัก หรือรู้ทัน จับได้สัทวินในการกระทำของตัวละครที่เป็นคู่สนทนา จะเริ่มต้นด้วยคำว่า "ฮั่นแน่" เช่น ผู้ใหญ่มาเปิดบทสนทนากับไอจอยว่า "ฮั่นแน่ ไอจอย เอาอีกแล้ว" ซึ่งภาพดังต่อไปนี้นี้เป็นภาพไอจอยกำลังทำเหรียญปลอม (ไทยรัฐ 16 กุมภาพันธ์ 2522)

2. บทสนทนาที่ข้อความบอกเล่าเรื่องราวหรือบอกข่าวชี้แจงรายละเอียดพฤติกรรมและเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น

ไอจอยตะโกนบอกข่าวว่า "ชาวกรองจำ ปีเกษตรปีนี้ เกษตรกรจะได้พักสอนเต็มที่ไม่ต้องตรากตรำเหมือนเมื่อก่อนแล้ว (ไทยรัฐ 17 เมษายน 2522)

3. บทสนทนาที่ข้อความเป็นคำสั่ง เช่น ภาพผู้ใหญ่มากำลังประทับเป็นเตรียมยิงที่บังเกอร์ ซึ่งมีไอจอยยืนอยู่ข้าง ๆ ผู้ใหญ่มากว่า "ถอยไปห่าง ๆ ไอจอย ข้ากำลังเตรียมรับการบุกของฉวน (ไทยรัฐ 2 พฤษภาคม 2522)

4. บทสนทนาที่มีข้อความเป็นคำขอร้องและชักชวน เช่น
 ผู้ใหญ่มา ขอร้องแม่พี่กรรยาว่า "นี่แม่พี่ เงินที่ขายหมูไป ข้าขอเอาไปซื้อของก่อน
 เอะ ชักสั้หารอยนะ" (เดลินิวส์ 1 มกราคม 2521)

5. บทสนทนาที่มีข้อความว่ากล่าว ฟ้องร้อง กล่าวโทษ
 เช่น ภาพไอจอยทำท่าทางโกรธประกอบบทสนทนาว่า "ทนไม่ไหวแล้วอัย ลินค้าทุกอย่าง
 ปล่อยให้ขึ้นราคา แตะตาแรงจนตำไมยอมเพิ่มให้ กรรมกรอย่างเราจะให้อดตายหรือหา"
 (ไทยรัฐ 13 กรกฎาคม 2522)

หรือ ภาพผู้ใหญ่มายืนอยู่หน้า มีคุณอพยพว่ายน้ำ
 เขามาประกอบบทสนทนาว่า "เอาอีกแล้ว พวกคุณอพยพ มากันไม่รู้จกปลิ้น พวกนี้เหล่ยม
 จัก พอมาดึงน้ำน้ำไทยก็เอาชวานจามเรือของตัวเองบ้าง จุกไฟเผาบ้าง (ไทยรัฐ 6
 กรกฎาคม 2522)

6. บทสนทนาที่เป็นข้อความเชิงปรารภ ซึ่งมีลักษณะการ
 พูดขึ้นมาลอย ๆ ที่ผู้พูดไม่ได้มีเจตนาจะว่ากล่าว โทเลาม ออกคำสั่ง หรือคำขอร้องใด ๆ
 ทั้งสิ้น ลักษณะของการปรารภประกอบด้วยความอื่น ๆ ดังนี้

6.1 ข้อความปรารภ แสดงการพูดกับตนเอง เช่น
 ผู้ใหญ่มาเดินพูดอยู่คนเดียวว่า "ศักดิ์ศรี ศักดิ์ศรี ศักดิ์ศรี" (ไทยรัฐ 31 พฤษภาคม 2522)

6.2 ข้อความปรารภแจ้งข่าวสาร บอกเรื่องราว
 เช่น ผู้ใหญ่มาพูดกับไอจอยว่า "ไอจอย ข้าได้ข่าวว่าญวนบุกเขมร ยึดเมืองหลวงได้แล้ว มี
 เครื่องบินมาทิ้งระเบิดที่ชายแดนไทยด้วย (เดลินิวส์ 12 มกราคม 2522)

6.3 ข้อความปรารภในเชิงปรึกษาหารือ เช่น
 เต้าหยอยพูดกับไอจอยว่า "แยแล้วไอจอย น้ำเน่าขนาดหนัก กูขี้ปลาตายเป็นแพแบบนี้
 ต้องหาวิธีป้องกัน" (ไทยรัฐ 28 มีนาคม 2522)

7. บทสนทนาที่แสดงความเร้าความสนใจ เพื่อให้เกิดความสนใจแก่ผู้ร่วมสนทนา ซึ่งเป็นคำสั้น ๆ ที่ไม่ชี้แจงรายละเอียดอะไรทั้งสิ้น เพื่อให้ผู้สนทนาตาม เช่น โอ้จอยมันก็จะวิ่งมาแล้วละ โทณคำว้า "ชาวกรองจา ชาวกรองจา" โดยไม่ให้รายละเอียดอะไรมากถ้วน

8. บทสนทนาที่แสดงความเป็นลักษณะตอบคำถาม หรือข้อความที่พูดต่อเนื่องมาจากเรื่องที่เกิดขึ้น แต่ไม่มีปรากฏอยู่ในเรื่อง ตัวอย่างที่เป็นลักษณะตอบคำถาม เช่น ผู้ใหญ่มาสนทนากับเพาหยอย ข้อความประกอบภาพคือ บทพูดของผู้ใหญ่มาว่า "แกอย่าสงสัยเลยเพาหยอย วุฒิสภาต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำหน้าที่เป็นเพียงคอยปรึกษาประคองดูแลสภาผู้แทนชน" (ไทยรัฐ 26 เมษายน 2522) ซึ่งในเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นว่า ก่อนหน้านั้น เพาหยอยคงจะถามถึงหน้าที่ของวุฒิสมาชิกกับผู้ใหญ่มา ผู้ใหญ่มาจึงตอบคำถามดังกล่าวเป็นบทสนทนาเริ่มต้นของเหตุการณ์ หรือตัวอย่างลักษณะของบทสนทนาที่ต่อเนื่องมาจากเหตุการณ์ก่อนหน้านั้น เช่น ผู้ใหญ่มาขึ้นพูดหาเสียงบนเวทียน ข้อความประกอบภาพว่า "มิ้งไมไซพอกู กูไมไซลูกมึง โอชนั่น" (ไทยรัฐ 21 มีนาคม 2522) ซึ่งบทพูดตอนนั้นต้องต่อเนื่องมาจากการพูดก่อนหน้านี้ไม่ปรากฏอยู่ในภาพ

9. ข้อความที่มีลักษณะพิเศษที่กำลังได้รับความนิยมขณะนั้น นอกเหนือจากบทสนทนาทั่ว ๆ ไป เช่น การใช้เนื้อเพลงที่กำลังได้รับความนิยมขณะนั้น ให้ตัวละครในเรื่องเป็นผู้ร้อง เช่น ภาพผู้ใหญมายืนอยู่นอกกระท่อม มีเสียงเพลงดังมาจากในกระท่อมว่า "ปิคไฟโสกลอนจะเข้ามางนอน กิดถึงโบหนา" (ไทยรัฐ 25 พฤษภาคม 2522) หรือเพลงจักรยานคนจน ไขภาพ เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ซึ่งจักรยานร้องเพลงปลอบประสิทธิผลรงค์เดช (ไทยรัฐ 27 กันยายน 2522)

ข. การใช้บทสนทนาที่เป็นคำถาม

การใช้บทสนทนาที่เป็นคำถาม ซึ่งกำหนดให้ตัวละครตัวหนึ่งเป็นผู้เริ่มนำเรื่องโดยการตั้งคำถาม ซึ่งลักษณะคำถามแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ คือ คำถามที่ถามถึงสิ่งที่เห็นอยู่แล้ว หรือเป็นคำถามที่ถามในลักษณะปรารภขึ้นมา มิได้มีเจตนาต้องการคำตอบที่จริงจังนัก

ตัวอย่างคำถามที่ปรารภขึ้นมาเพื่อสนทนาเท่านั้น เช่น ผู้ใหญ่มาถือหนังสือพิมพ์มายังเจ้าหอยย่นสนทนาวา "นี่เจ้าหอยย่นรู้หรือยัง หนังสือพิมพ์ถูกสั่งปิดแล้วสามฉบับ ฐานเสนอข่าวทำให้ประชาชนขวัญเสีย" (ไทยรัฐ 22 มกราคม 2522)

ตัวอย่างคำถามที่ถามขึ้นมาทั้งที่เป็นพฤติกรรมที่เห็นอยู่แล้ว เช่น ตอนผู้ใหญ่มารับแก้วคืนกลับมา เจ้าหอยย่นถามว่า "ยกช้อนกลับมาแล้วหรือผู้ใหญ่ ภูเงินได้อีกกะสีหา" (ไทยรัฐ 12 กุมภาพันธ์ 2522)

2. คำถามที่ต้องการคำตอบ คือถามเพื่อให้ตัวละครอีกตัวเป็นผู้ตอบ ซึ่งจะมีส่วนให้เรื่องดำเนินต่อไปยังจุดที่ผู้เขียนต้องการ เช่น เจ้าหอยย่นสนทนากับผู้ใหญ่ว่า "ใคร ๆ ก็ว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่เป็นประชาธิปไตย แล้วผู้ใหญ่ยังจะสมัครเป็นคู่แข่งทำไม" (ไทยรัฐ 9 มกราคม 2522) ซึ่งคำถามเหล่านี้จะเป็นคำถามที่ไม่มีข้อความอื่น ๆ ประกอบ เป็นคำถามที่ข้อความสั้น ๆ เช่น ผู้ใหญ่มาเห็นไอจอยตกน้ำอยู่จึงถามว่า "ไอจอย แกตกน้ำไปทำไมเยอะแยะ" (ไทยรัฐ 16 เมษายน 2522)

หรืออาจเป็นคำถามที่ประกอบด้วยข้อความอื่น ๆ เช่น เจ้าหอยย่นคุยกับผู้ใหญ่ว่า "ข้าละสงสัยจริง ๆ ว่าเลือกตั้งคราวนี้ ถ้าพรรคผู้ใหญ่ได้เป็นผู้ขึ้นมามีแก่ปากท้องของประชาชนได้อย่างไร" (ไทยรัฐ 9 มีนาคม 2522)

หรือ นักท่องเที่ยวพูดกับผู้ใหญ่ว่า "ไอเป็นนักท่องเที่ยวนี่มีเอกสารแนะนำนักท่องเที่ยวนะแจกฟรีบ้างไหม" (ไทยรัฐ 3 ธันวาคม 2522) เป็นต้น

(ไทยรัฐ 26 กรกฎาคม 2522)

2.3.2.2 ตัวละครที่เป็นคู่สนทนาหรือตัวละครประกอบทุกตอนได้ ตัว
ละครที่เริ่มสนทนา ซึ่งมีบทสนทนาตอบโต้ตั้งแต่การทักข่งแรก หรือในช่องที่ 2

ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 28 กรกฎาคม 2522)

2.3.2.3 ทวีละครตัวใดตัวหนึ่งแสดงบทสนทนา หรือร้องเพลงเพียงคนเดียว

ทั้งแต่ช่องแรกจนช่องสุดท้าย

ตัวอย่าง เช่น

(ไทยรัฐ 30 พฤษภาคม 2522)

จากภาพนี้ ผู้ใหญ่มักบอกคนเด็กว่าตลอด โดยมีตัวละครอื่น ๆ เป็น

ผู้ฟัง

หรือตัวอย่าง เช่น ภาพนายภา ซึ่งจกรยานร้องเพลงว่า
"มานั่งรถที่ คนที่สบายเสียกว่า ถึงไม่งามสง่า แต่พาเจ้าปลอดภัย กลับใจเสียก่อนพอแน่นอน
จะร้องไห้" (ไทยรัฐ 27 กันยายน 2522)

2.3.3 การปิดเรื่อง

การปิดเรื่องหรือการจบเรื่อง ผู้เขียนดำเนินเรื่องด้วยบทสนทนาจนถึงการ
ปิดเรื่อง ซึ่งมีลักษณะดังนี้คือ

2.3.3.1 ทวีละคร บทสนทนาตอบโต้จนถึงตอนจบ ทวีละครที่สนทนา
ตอบโต้ จะมีบทพูดตอบโต้จนถึงตอนสุดท้าย ซึ่งเป็นการปิดเรื่อง

2.3.3.3 การจบเรื่องโดยกำหนดให้ตัวละครสนทนาเพียงคนเดียวดังเช่น

จนจบ

ตัวอย่าง เช่น

(ไทยรัฐ 30 พฤษภาคม 2522)

2.3.3.4 การจบโดยการใช้ภาพสรุปเหตุการณ์ โดยไม่ต้องอาศัยคำพูดของ

ตัวละคร เช่น

(ไทยรัฐ 31 สิงหาคม 2522)

จากการพิจารณาโครงเรื่องของการ์ตูนชุดนี้ จะเห็นว่าลักษณะของการ์ตูนชุดนี้จะมี การวางโครงเรื่องและดำเนินเรื่อง โดยการเปิดเรื่อง โดยใช้บทสนทนาประกอบภาพ แล้ว ดำเนินเรื่องไปสู่การหักมุมในตอนจบ ซึ่งลักษณะการปูเรื่องไปยังจุดจบของเรื่องแต่ละตอนนั้น ผู้เขียนอาจอาศัยจากเหตุการณ์และจบลงด้วยเหตุการณ์อย่างหักมุมพลิกความคาดหมาย หรือ การใช้เหตุการณ์หนึ่งไปจบแบบหักมุมของอีกเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งเป็นการประสานเหตุการณ์ทั้ง 2 เข้าเป็นเรื่องเดียวกันได้อย่างกลมกลืน มีอารมณ์ขัน แฝงข้อคิดที่ผู้เขียนต้องการแสดงออกอย่าง แฝงเนียน

การสร้างตัวละคร

ตัวละครคือบุคคลที่ผู้เขียนสมมติขึ้น เพื่อแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องเรื่องราว ที่กำหนด ถึงแม้ตัวละครจะเป็นบุคคลที่ถูกสมมติขึ้นของผู้เขียน แต่พฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวละครย่อมมาจากพฤติกรรมของบุคคลจริง ๆ ในสังคม นั่นคือตัวละครจะต้องมีความสมจริงและ สมเหตุสมผล ซึ่ง บรรจง บรรเจิดศิลป์ อธิบายถึงความจริงและสมเหตุสมผลของตัวละครว่า "สมจริงก็คือการสร้างตัวละครขึ้นโดยอาศัยความจริงของพื้นฐาน แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า จะต้องตรงกับความจริงทุกกระเปาะนิ้ว สมเหตุสมผลก็คือ ความเป็นมา เป็นอยู่ เป็นไปของ ตัวละครที่สร้างขึ้นมานั้น เป็นไปอย่างมีเหตุผล (บรรจง บรรเจิดศิลป์ 2524 : 112-113)

ดร. สิทธา พินิจกุล ได้สรุปการสร้างตัวละครที่ยอมรับในปัจจุบันมี 5 แบบคือ

1. การสร้างตัวละครแบบพิมพ์เดียวกัน (Stereo Types) เป็นตัวละครที่เป็น แบบตัวเอกของเรื่องที่มีพฤติกรรมเป็นมาตรฐาน ถอดมาจากชีวิตจริง เป็นภาพคนจริง ๆ ใน สังคมนั้น ๆ ผู้อ่านจะมีความรู้สึกว่าเป็นบุคลิกของบุคคลในสังคม ซึ่งเป็นบุคลิกที่เหมาะสมกับ สถานะ อาชีพของตัวละครนั้น การสร้างตัวละครแบบนี้ ผู้เขียนมีความมุ่งหมายที่จะแสดงภาพ ผิวเผินเห็นได้จางจากภายนอก ไม่มีลักษณะเงื่อนงำซับซ้อน ฉะนั้น โดยบทบาทของตัวละคร จึงไม่ค่อยจะเด่นมากนัก เป็นเพียงแต่พฤติกรรมบทบาทเท่านั้น

2. การสร้างตัวละครแบบธรรมชาตินิยม (Stock Characters) มีลักษณะ การสร้างตัวแบบอุดมการณ์ ซึ่งอาจจะเลียนแบบมาจากวีรบุรุษ หรือตัวละครในวรรณคดี

โบราณที่ตัวเอกมีความเก่งกล้าสามารถ รักเกียรติ เสียสละ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลทั่วไป
บุคลิกของตัวละครเป็นแบบจินตนิยม คือ ไกลจากสังคมปัจจุบันมาก

3. การสร้างตัวละครแบบนิทานเปรียบเทียบ หรือสัญลักษณ์ (Allegorical and Symbolical Characters) การสร้างตัวละครแบบนี้มักจะพบในวรรณกรรมประเภทบทประพันธ์ และนวนิยายประเภท Modernize (คือ นวนิยายที่มีเค้าโครงเป็นไปตามที่เคยมีอยู่ แต่มีรูปแบบและแนวคิดที่แปลกใหม่ออกไป หรืออาจจะมีรูปแบบเก่าหลาย ๆ แบบเคล้าคลปะปนกันก็ได้ โดยไม่มีลักษณะใดเด่นกว่า คือมีส่วนที่เป็นคลาสสิก และโรแมนติกปนกัน เป็นต้น) การสร้างตัวละครแบบนี้ยังไม่ค่อยจะนิยมกันในวงการนักเขียนเมืองไทย

4. การสร้างตัวละครแบบมิติสมบูรณ์ (Full-Dimensional Characters) คือตัวละครที่มีลักษณะอุปนิสัยที่พัฒนาไปตามเหตุการณ์และกาลเวลา ทั้งเรื่องราวของตัวละครต้องมีมากมาย คือเป็นเรื่องราวที่แสดงพฤติกรรมทั้งช่วงชีวิตของตัวละคร

5. การสร้างตัวละครแบบคงที่ตลอดกาล (The Permanence and Universality of Characters) ตัวละครประเภทนี้มีลักษณะพื้นฐานชาติเพราะคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงถึงแม้ว่ากาลเวลาจะล่วงเลยไปนานเพียงไร ตัวละครนั้นก็ยังมีสัณ ความประพจน์ การพูดจา และบุคลิกอื่น ๆ คงที่ ผู้เขียนจะเขียนนวนิยายเรื่องใหม่แต่ให้ตัวละครเดิมเป็นตัวแสดงพฤติกรรมคือ เปลี่ยนฉาก เปลี่ยนเนื้อเรื่อง แต่ยังใช้ตัวละครเดิม มีบุคลิกภาพเดิม (ดร. สิทธา พิณภูวดล 2520 : 31-33)

อี. เอ็ม ฟอสเตอร์ แบ่งลักษณะตัวละครออกเป็น 2 ลักษณะคือ ลักษณะแบนราบ (Flat Character) ซึ่งเป็นตัวละครที่ไม่แสดงความสลับซับซ้อนของบุคลิกตัวละคร และแบบกลม (Round Character) ซึ่งเป็นลักษณะของตัวละครที่ทำให้ผู้อ่านเห็นใจรอบด้านของตัวละครนั้น ๆ และมีความสมจริงกว่าตัวละครแบบแบนราบ (เพลินตา 2528 : 52)

ตัวละครในการ์ตูนชุดใหญ่มากับหุ้มาเมินี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. ตัวละครรอง ซึ่งเป็นตัวละครประกอบเหตุการณ์เฉพาะตอน หรือเฉพาะเหตุการณ์ของตัวละครนั้น ไม่ปรากฏสม่ำเสมอ

2. ตัวละครหลัก คือ ตัวละครที่มีบทบาท แสดงพฤติกรรมของเนื้อเรื่องอยู่เสมอ ปรากฏบ่อยครั้ง เช่น ผู้ใหญ่มา โอ้อย หรือเฒ่าหอย เป็นต้น

1. ตัวละครรอง เป็นตัวละครซึ่ง ชัย ราวัตร สร้างขึ้นจากบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

1.1 บุคคลที่สมมุติขึ้น ตัวละครที่สมมุติขึ้นเป็นตัวละครรองนี้ เป็นตัวแทนของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงในสังคมดังนี้

- 1.1.1 กลุ่มข้าราชการ เจาหนาทของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ทหาร ตำรวจ ที่ไม่ระบุว่าบุคคลใด แต่อาจระบุตำแหน่ง ชัน หรือ ยศ
- 1.1.2 บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นชาวบ้านต่าง ๆ
- 1.1.3 บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นพ่อค้า นักการธนาคาร
- 1.1.4 ชาวต่างประเทศต่าง ๆ เช่น ญวนอพยพ นักการเมือง ต่างประเทศ นักท่องเที่ยว ฯลฯ

1.2 บุคคลที่มีตัวตนจริง ๆ ในสังคม ตัวละครชนิดนี้ผู้เขียนไม่หลีกเลี่ยงการใช้ตัวละครสมมุติขึ้นแสดงแทน แต่จะใช้พฤติกรรมของบุคคลเหล่านั้นประกอบขึ้นเป็นเนื้อเรื่อง โดยมีบุคคลนั้นแสดงเองตามเนื้อเรื่องให้ผู้เขียนกำหนดขึ้น ตัวละครเหล่านี้จะมีพัฒนาการขึ้นเป็นลำดับ กล่าวคือ ในชุดแรก ๆ ตัวละครจะเป็นตัวละครสมมุติขึ้นทั้งหมด ไม่มีกล่าวถึงหรือพาถึงถึงตัวละครที่เป็นบุคคลจริง ซึ่งเป็นยุคช่วงแรก ๆ ของการทุนชุดนี้ คือตั้งแต่เดือนตุลาคม 2521 ถึงเดือนมีนาคม 2522 ในระยะต่อมาจึงเริ่มมีบทพูดกล่าวพาถึงถึงชื่อบุคคลที่มีตัวตนจริง ๆ เช่น กล่าวถึงจอมใจرتัใหญ่ ในวันที่ 25 มีนาคม 2522 กล่าวถึงกำนันซ่อง ในวันที่ 26 มีนาคม 2522 และมากกล่าวอ้างถึงพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมนันท์ ในวันที่ 14 เมษายน 2522 ดังในเรื่อง โอ้อยเดินคุยกับเฒ่าหอย ยามเวลาโพลเพลว่า "นี่เฒ่าหอย ขวไปฟังเขาปราศรัยหาเสียงมา เขาว่าคนมีหวังเป็นนายกมีอยู่แค่สองคน" "เออ มีอยู่สองคนเท่านั้นเอง" "ใครกับใคร" "เกรียงศักดิ์กับ...เกรียงศักดิ์" (ไทยรัฐ 14 เมษายน 2522) หรือในวันที่ 25 เมษายน 2522 กล่าวอ้างถึงอดีต สส.

ที่ไม่ได้รับเลือกตั้งในคราวนั้น (22 เมษายน 2522) ถึงเรื่อง ทิดเทียม เข้ามาพบกับเจ้าหยอย ขณะคุยละเนนการเลือกตั้งแล้ว "ใจ เจ้าหยอย ล้อกันไถลื้อกันก็ว่าจะไม่มีการเลือกตั้ง คราวนี้ เห็นกะตาแล้วว่ามี การเลือกตั้ง เชื่อหรือยังละ"

"ข้าเชื่อแล้วละ แต่คนอื่นอีกหลายคนยังไม่เชื่อ"

"ใครกันที่ยังไม่เชื่อ? เชื่อตาตัวเองว่ามี การเลือกตั้งแล้ว"

"ผมอกระแสร บัญเลิศ พันเอกสมคิด ทรูชม นายใหญ่ คำรง พิชัย เสวตร ..." (ไทยรัฐ 25 เมษายน 2522)

และเริ่มเขียนภาพตัวละครที่มาจากการเล่นละครจริงลงในวันที่ 3 พฤษภาคม

2522

ดังตัวอย่าง

(ไทยรัฐ 3 พฤษภาคม 2522)

ตัวละครที่เขียนมาถึงในตอนนี้ มีชื่อ วาสนาส่ง คำรง ตีทองพินันท์
วีระ มุสิกพงษ์ ม.ร.ว.เสนาย์ ปราโมช เป็นต้น

ตัวละครปรากฏทั้งภาพและมีบทบาทในเรื่องคนแรกคือ อัคริฏประธาน
รัฐสภา ประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์

ทั้งตัวอย่าง

(ไทยรัฐ 12 พฤษภาคม 2522)

ตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม 2522 ตัวละครที่มาจากบุคคลจริง ปรากฏในการ์ตูนชุดนี้มาตลอด ความวาระและพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ที่เป็นข่าว เช่น นายกรัฐมนตรีเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ฯลฯ แม้แต่ชาวต่างประเทศ เช่น เติ้งชุนโก๊ต เหง เวียดนาม หรือ ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ฯลฯ ก็มาปรากฏในการ์ตูนชุดนี้

จากการนำบุคคลจริง ๆ ในสังคมมาเป็นตัวละครประกอบในเรื่อง ทำให้มองเห็นความคลาดคลาญทางการเมือง ตั้งแต่ก่อนการเลือกตั้ง 22 เมษายน 2522 และหลังการเลือกตั้งได้เห็นว่า สหิเสรีภาพการแสดงออกของหนังสือพิมพ์เปิดกว้างยิ่งขึ้น

พฤติกรรมหรือลักษณะของตัวละครที่เป็นบุคคลจริงนี้ ได้มาจากพฤติกรรม ลักษณะนิสัย และภูมิหลังอื่น ๆ ของบุคคลนั้น ๆ จริง ๆ ที่ผู้เขียนจับเป็นแง่มุมมาเขียนเพื่อล้อเลียน เสียดสี หรือประชดประชัน เช่น ภาพพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ กับหมอแกงเนื้อใส่บรันทน์ ภาพพลอากาศเอก หวี จุลทรัพย์ กับลูเรี่ยน

ดังตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 21 พฤษภาคม 2522)

การใช้ตัวละครที่มาจากบุคคลจริงนั้น ช่วยให้ผู้อ่านสรุปเรื่องราวได้รวดเร็วกว่าการใช้ตัวละครที่สมมุติขึ้น เพราะการใช้ตัวละครที่สมมุติขึ้น ผู้อ่านจะต้องติดตาม แปลความ อีกชั้นหนึ่งว่า พฤติกรรมที่นำมาจำลองเป็นแบบของตัวละครสมมุติเป็นพฤติกรรมของใครที่ผู้เขียนต้องการกล่าวถึง การใช้ตัวละครที่เป็นบุคคลจริง จะช่วยย่นระยะเวลาการปูเรื่อง หรือภูมิหลังของเรื่อง ทำให้เรื่องกระชับ และจบลงได้ในเวลาและเนื้อที่จำกัด

การใช้ตัวละครเพื่อประกอบเรื่อง

การใช้ตัวละครเพื่อประกอบเรื่องนั้นคือการใช้ตัวละครสมมุติ และตัวละครที่มาจากบุคคลจริง มาแสดงพฤติกรรม เหตุการณ์ ในแต่ละวัน การดำเนินชีวิตการใช้ตัวละครเพื่อประกอบเรื่องทั้งนี้คือ

2. ตัวละครหลักเป็นผู้ดำเนินเรื่องเป็นตัวละครรอบให้ตัวละครรองแสดงบทบาทสำคัญ คือ แสดงจุดประเด็นที่ต้องการเสนอ เช่น กรณีเชื่อว่าท่านรัฐมนตรีประสิทธิ์ ณรงค์เดช จะลาออกจากตำแหน่ง ซึ่งมีผู้ใหญ่มารับเป็นตัวละครรอบในเหตุการณ์

ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 29 ตุลาคม 2522)

3. ตัวละครหลักเป็นผู้ดำเนินเรื่องและแสดงบทบาทสำคัญ โดยให้ตัวละครรองทำหน้าที่เป็นตัวละครรอบ เช่น เมื่อผู้ใหญ่มารับสนทนากับนายกรัฐมนตรีถึงเรื่องการประหยัคนโยบายของรัฐบาลว่า รัฐบาลมีนโยบายประหยัดอย่างแท้จริง เพราะการตั้งชื่อรัฐมนตรีแต่ละท่านต้องสืบประวัติให้แน่นอนว่าเป็นคนประหยัคมามากแต่เกิด เสมอตนเสมอปลาย คือ การตั้งชื่อประหยัคนโยบาย

ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 20 ธันวาคม 2522)

ตัวละครหลักในการ์ตูนชุดผู้ใหญ่มาก กับ หุ่นมาเมิน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 คือตัวละครที่ปรากฏบ่อยครั้ง ทั้งที่มีบทบาทเป็นตัวละครเอก และเป็นตัวประกอบ ซึ่งมีผู้ใหญ่มาก ไอ้จอย และเฉาหยอย

กลุ่มที่ 2 คือตัวละครที่ปรากฏน้อยครั้ง ซึ่งในแต่ละครั้งที่ปรากฏจะมีบทบาทเป็นทั้งตัวละครเอก และตัวประกอบในเรื่อง ซึ่งมี แม่หญิง เด้าแกว่น ห่อหมกและหลวงปู่เขียน (ศาลาพระภูมิ)

ตัวละครทั้งสองกลุ่มนี้สร้างขึ้นเพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนบุคคลระดับต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งพิจารณาแยกแยะรายละเอียดในแต่ละตัวละครดังนี้

ตัวละครหลักกลุ่มที่ 1

ตัวละครหลักกลุ่มที่ 1 พิจารณาตามบทบาทและความสำคัญของตัวละครดังต่อไปนี้

ผู้ใหญ่มาก ผู้ใหญ่มากเป็นตัวละครที่มีบทบาทเด่นที่สุดในการ์ตูนชุดนี้ ผู้ใหญ่มากสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นตัวแทนของบุคคลหลายประเภท เช่น เป็นตัวแทนของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีตำแหน่งหน้าที่

ตั้งแต่วาราชการผู้น้อย จนถึงประมุขทางฝ่ายบริหารประเทศ คือ นายกรัฐมนตรี เป็นตัวแทนของ นักการเมือง หัวหน้าพรรคการเมือง ตลอดจนเป็นชาวบ้านธรรมดาที่เป็นทั้งชาวบ้านชนบท และ ชาวเมืองหลวง ลักษณะพฤติกรรมของผู้ใหญ่มาเปลี่ยนแปลงไปตามพฤติกรรมจริงของเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ หรือเปลี่ยนแปลงไปเพื่อล้อเลียนพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ที่ผู้ใหญ่นำมาแสดง ซึ่งทำให้ พฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกในตัวผู้ใหญ่มาเป็นพฤติกรรมที่ซัดแฉงกันเอง ในการทูลทูลนี้เราจะ พบลักษณะของตัวผู้ใหญ่อีกดังนี้

1. ผู้ใหญ่มาในบทบาทของเจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติหน้าที่งานราชการแผ่นดิน ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้คือ

1.1 เจ้าหน้าที่ผู้น้อยอยู่ใต้งานกับบัญชา ซึ่งมีลักษณะอ่อนน้อมถ่อมตนและตั้งใจ ปฏิบัติหน้าที่ เช่น

โครงการรณรงค์เรื่องการประหยัดน้ำกัน นายอำเภอสั่งให้ผู้ใหญ่มา จัดการประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านรู้ ผู้ใหญ่นำที่ทำการบน้อมกับนายอำเภอ

ตัวอย่างเช่น

(ไทรบุรี 17 กุมภาพันธ์ 2522)

บทบาทของผู้ใหญ่มา ในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้ใหญ่นั้นมีไม่มากนัก ซึ่งจะ
เป็นภาพของข้าราชการผู้น้อยปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อ ๆ ใจ ๆ เสมอ เช่น เจ้านายให้เจ้าหน้าที่

"เลิกมัวจ้องจับผิดคนตาบอดขายลอตเตอรี่ เก็บราคาเสียทีละ ดั่งหน้า
ตั้งตาจับโจรผู้ร้ายเสียบ้าง ชาวบ้านจะได้บ่อนใจ" (ไทยรัฐ 10 มีนาคม 2522)

แต่เจ้าหน้าที่อย่างผู้ใหญ่กลับไปจับคนขโมยขนุนคลองหลอด ซึ่ง
แสดงลักษณะซื่อ ๆ ใจ ๆ ของเจ้าหน้าที่ผู้น้อย

1.2 เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ ผู้ใหญ่มา ในฐานะที่เป็นตัวแทนของชนชั้นปกครอง
ที่มีอำนาจในการปกครองและบริหารราชการแผ่นดิน เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปราม ซึ่งมีอำนาจ
บังคับบัญชาสั่งการข้าราชการผู้น้อยหรือราษฎรให้ปฏิบัติตามคำสั่ง ในสถานะนี้ผู้ใหญ่มาแสดงออก
มาหลายลักษณะดังนี้คือ

1.2.1 เป็นเจ้าหน้าที่ที่ประพฤติมิชอบต่อหน้าที่ราชการ คือการใช้
อำนาจหน้าที่หาประโยชน์ใส่ตน ฉ้อราษฎร์บังหลวง ดังเช่น การทำบัตรประชาชนปลอมให้กับ
พวกทวนอพยพ โดยการอ้างว่าโดนหนีใบเขียว ซึ่งที่จริงคือโคสาวชาวญวนมาเป็นภรรยา
(ไทยรัฐ 14 มิถุนายน 2522) หรือการต้อนรับลูกชายเดาแกลงที่มาติดต๋อขายโรงเบียร์ใน
เขตกรุงเทพฯ ที่ผู้ใหญ่มาอ้างว่า "กฎหมายต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อความเหมาะสม (ไทยรัฐ
21 มีนาคม 2522)

1.2.2 เป็นเจ้าหน้าที่หรือเจ้านายที่นิยมการใช้เผด็จการ ถือยศศักดิ์
ความแตกต่างทางชนชั้นมากกว่าหลักการของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เช่น เมื่อมีการ
ให้เลิกซื้อคินทรูชนมา ผู้ใหญ่มาสนับสนุนว่า ฌจะไดเห่าเหี้ยมกัน เสมอภาคกัน แหพอเหี้ย
ไอจอนั่งที่เสมอกันหัว ไทหงฮางลางพรอกับอบรมา "แกไม่รู้จักตัวที่สูง" (ไทยรัฐ
10 มกราคม 2522) หรือผู้ใหญ่มาจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อจะเข้า
ไปแก้รัฐธรรมนูญให้เป็นเผด็จการโดยอ้างเหตุผลว่า "ลงทุนลงแรงไปมากแล้วกว่าจะได้เข้าสภา
ข้าก็อยากอยู่นาน ๆ หน่อย" (ไทยรัฐ 8 มกราคม 2522)

ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไม่จริงใจและเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตย และยังมีทัศนคติแบ่งระดับชั้นบุคคลในลักษณะเจ้าขุนมูลนาย นอกจากนี้การวางตัวเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ใหญ่มายังไม่วางตัวเป็นกลาง เช่น การชวนไอจอยไปเวียนเทียนวันเลือกตั้ง ซึ่งหมายความว่า การโกงการเลือกตั้งโดยการชวนเวียนเข้าไปใช้สิทธิหลาย ๆ ครั้ง (ไทยรัฐ 23 เมษายน 2522)

1.2.3 เป็นเจ้าหน้าที่ขึ้นปกครองที่แสดงอำนาจโหดะ ชมเหยี้ย น้อยใหญ่ปฏิบัติตามความต้องการของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง เช่น การใช้กำลังทำร้ายไอจอย ซึ่งเป็นลูกบ้านและลูกน้องคนสนิทเสมอ เช่น การขวางหัวไอจอยด้วยเหรียญบาท เพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่าเหรียญบาทยังแข็งแรงอยู่ (ไทยรัฐ 16 กันยายน 2523)

หรือ การเข้าไปทูปหัว ถึงผมไอจอยที่ไปดูว่าเป็นญาติกับ ทานนายก (ไทยรัฐ 6 กันยายน 2523)

หรือ การทูปหัวไอจอย เมื่อไอจอยเข้าใจความหมายของคำว่า เวียนเทียนผิด (ไทยรัฐ 23 เมษายน 2522)

หรือ การกระชากลากดูไอจอยเพื่อจะพาไปขึ้นรถไฟในขณะที่ไอจอยขี้นขึ้นไม่ยอมไป เพราะกลัวจะเกิดอุบัติเหตุถึงชีวิต (ไทยรัฐ 24 สิงหาคม 2522)

1.2.4 เป็นเจ้าหน้าที่หรือผู้บริหารที่เจ้าเล่ห์ มีลักษณะฉลาดแฉกลองรักษาสปประโยชน์ของตน หรือของกลุ่มคนมากกว่าสประโยชน์ของประชาชน เช่น การเก้น้หาข่าวนาด้วยการพุงราคาข้าวเปลือกเกวียนละ 3,300 บาท ซึ่งผู้ใหญมาเอาหัวเป็นประกันในการขายข้าวในราคาพุงราคาข้าว แต่ใช้ความเจ้าเล่ห์ในคำพูดคือ "ยอมให้ตัดหัว ถ้าพอกาณกลางขายข้าวไม่ได้ในราคานี้" (ไทยรัฐ 14 สิงหาคม 2522)

หรือ เรื่องเกี่ยวกับการกักตุนน้ำมัน พอค่าน้ำมันแอบอม ไก่คาไปขายให้ประเทศอื่น ไอจอยนำข่าวมาบอกผู้ใหญมา ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บอกระยะถึงเป้า แต่

ไม่ใช่ยิงเป้าพวกอมโศรตัวนั้น แต่กลับจะยิงเป้าไอจอยที่ปากโป้งบอกพวกหนังสือพิมพ์
(ไทยรัฐ 13 เมษายน 2522)

หรือ การแก้ปัญหาลูกทอม อันหมายถึงปัญหาเศรษฐกิจ
ของชาวบ้าน ผู้ใหญ่มาแก้ปัญหาลูกทอมว่า "เปิดปากประชาชนเสียก่อนที่จะมีใครไวเรื่อง
ทอม" (ไทยรัฐ 9 เมษายน 2522)

2. ผู้ใหญ่มาในบทบาทของนักการเมือง หัวหน้าพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับ
เลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรนั้นมีลักษณะต่าง ๆ กันดังนี้

2.1 นักการเมืองที่ไม่จริงใจต่อประชาชน การหาเสียงเป็นเพียงการเล่น
ละครตบตาชาวบ้านเท่านั้น เช่น ตอนผู้ใหญ่มานำเที่ยวทักทายคนในชนบทก่อนการเลือกตั้ง แล้ว
ปรารภกับไอจอยว่า

"ให้เวลาหาเสียงสี่สิบห้าวัน ขาวาไปไม่รอดแน่ ๆ ชาละกุ่มวะ
ไอจอย"

"ใช่สิ สี่สิบห้าวันเท่านั้นให้เวลาน้อยไป"

"ไม่ใช่จอย มันมากไป ขาวอยากได้แค่สิบห้าวันก็พอสมควรหากากหลอก
ชาวบ้านอยู่ตั้งสี่สิบห้าวัน มันชักหนไม่ไหวแล้ว (ไทยรัฐ 2 มกราคม 2522)

2.2 นักการเมืองที่หาเสียงด้วยการด่าทอฝ่ายตรงข้ามมากกว่าจะแถลง
นโยบายของพรรค เช่น การหาเสียงของผู้ใหญ่มา

"มึงไม่ใช่พอกู กูก็ไม่ใช่ลูกมึง ไอชนชั้น"

"เขมงเขมจริง พัดกันตัวต่อตัวกับนักเลงหาร้อยยอดอย่างกูมัย ใครก็ได้
..." (ไทยรัฐ 21 มีนาคม 2522)

2.3 นักการเมืองระดับหัวหน้าพรรคการเมืองที่มี 2 ลักษณะคือ

2.3.1 หัวหน้าพรรคการเมืองที่เป็นเผด็จการ เช่น การจะสมัคร
ผู้แทนเข้าไปในรัฐธรรมนูให้เป็นที่ประจักษ์โดยง่ายมีขั้นตอน "สิบสองปี" (ไทยรัฐ 6
มีนาคม 2522)

2.3.2 หัวหน้าพรรคการเมืองที่มีอายุเป็นหัวหน้าพรรคที่หาเสียงว่า
ตนยังหนุ่มแน่นยังไหว แต่ในปลอมร่วงหาไม่พบ เพราะสายตาไม่ดี (มีอายุมาก) (ไทยรัฐ
19 กุมภาพันธ์ 2522)

3. ผู้ใหญ่มา ในบทบาทของประชาชนที่มีลักษณะดังนี้

3.1 ชาวบ้านที่รับทุกข์จากการบริการด้านต่าง ๆ ของรัฐ เช่น ปัญหาความ
ปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย ผู้ใหญ่มาถูกจ้างให้รับทุกข์กรุงเทพฯ (ไทยรัฐ 22 มกราคม 2522)

3.2 ลักษณะของชาวบ้านที่มีชีวิตความเป็นอยู่เยี่ยงชาวบ้านตามชนบททั่ว ๆ
ไป เช่น การทำนาขายข้าว เลี้ยงหมู ฯลฯ

ไอจอย เป็นตัวละครที่มีบทบาทมาจากผู้ใหญ่มาก เป็นตัวแทน
ของชาวบ้านที่ถูกปกครองถูกเอารัดเอาเปรียบจากเจ้าหน้าที่รัฐ ทอคา ไอจอยมีลักษณะนิสัย
เป็นคนทะลึ่งตึงตัง บางครั้งขี้แฉงใจ บางครั้งเป็นคนมีสติปัญญาฉลาดหลักแหลม มีไหวพริบ
ทันคน เป็นตัวแทนของคนที่ถูกข่มเหงรังแกจนดูน่าสงสาร บางครั้งเป็นลูกคู่คอยสนับสนุนผู้ใหญ
มา เป็นลูกน้องคนสนิท บางครั้งทำตนเป็นปรปักษ์ที่มีพฤติกรรม ความคิดเห็นขัดแย้งกับ
ผู้ใหญ่มาก มีลักษณะของพฤติกรรมขัดแย้งกันเอง (เพราะเป็นการดูที่จบเป็นตอน ๆ ในแต่ละวัน)
ในการ์ตูนชุดนี้จะพบลักษณะของไอจอยดังต่อไปนี้

1. เป็นชาวบ้านที่อยู่ใต้การปกครอง มีความอดอยากยากแค้น ถูก
เอารัดเอาเปรียบ เจ้าหน้าที่รัฐคือ ตัวผู้ใหญ่มาก หรือพ่อค่านายทุนที่มี มี ความยากจน
แร้นแค้นจนถึงกับต้องขายกระดูกซื้อโครกกิน

4. มีลักษณะที่โง่เขลา จนน่าสงสาร เช่น การยอมอดอาหารจนใกล้เสียชีวิต เพราะเชื่อคำกล่าวของรัฐมนตรีว่าของอะไรแพงก็อย่าซื้อกิน แล้วมันจะถูกเอง จึงต้องกินแทนอย่างเดียวนานถึง 7 วัน (ไทยรัฐ 28 กรกฎาคม 2522)

5. เป็นชาวบ้านที่ยากจน ผากความหวังชีวิตไว้กับการพนัน หวยเบอร์ต่าง ๆ เช่น การไปกราบไหว้อ้อนวอนหลวงปู่เอี่ยม (ศาลพระภูมิ) ขอหวย (ไทยรัฐ 28 พฤศจิกายน 2522)

6. เป็นหัวคะแนนหรือผู้สนับสนุนทางการเมือง และเป็นทั้งมือในรับจ้างทำลายคูตอสู่ทางการเมือง เช่น ช่อมวย วัง และยังมีเป็นโอรังงานตอนมีการหาเสียงเลือกตั้ง (ไทยรัฐ 15 ธันวาคม 2523)

7. เป็นชาวบ้านที่เรียกร้องความเป็นธรรมให้ตนเอง หรือประชาชนผู้ถูกเอาเปรียบ เช่น การเอาป้ายที่เขมยหยอเขียนความว่า รดราชการห้ามใช้แสวงหาความชอบ นำไปติดที่รถถังซึ่งหมายความว่าไม่ควรใช้กำลังทหารเข้ายึดอำนาจเพื่อความสุขของตนเอง (ไทยรัฐ 22 กรกฎาคม 2522)

โดยสรุปแล้ว ลักษณะของไอ้จ้อยก็คือ ลักษณะของชาวบ้านประชาชนทั่วไป ๆ ไป ที่ประสบปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตนั่นเอง

ไอ้จ้อยเป็นตัวละครที่มีความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่มา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่มากับไอ้จอยนั้น แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. ความสัมพันธ์กันในส่วนที่ช่วยเหลือกัน สนับสนุนกันและกัน ซึ่งความสัมพันธ์นี้มีลักษณะคือ

1.1 ความสัมพันธ์ในฐานะเจ้านายกับลูกน้อง ผู้ใหญ่บ้านกับลูกบ้าน ไอ้จอยมีหน้าที่รับใช้ เหมือนคนรับใช้ประจำตัวของผู้ใหญ่มา ตั้งแต่เป็นผู้คอยให้ข่าวสารต่าง ๆ จนกระทั่งถึงการยอมให้ถูกทำร้ายร่างกาย เช่น การนำชาวกรองจากกระทรวงพาณิชย์ที่รู้ว่าเป็นของแพงเพราะน้ำมัน ซึ่งถูกผู้ใหญ่มาพูดหัวในฐานะที่เป็นชาวที่ใคร ๆ ก็รู้ (ไทยรัฐ 18 เมษายน 2522)

1.2 ความสัมพันธ์กันในฐานะเพื่อนบ้านที่มีฐานะเท่าเทียมกันผู้ใหญ่มาก เป็นเพื่อนร่วมเดินทาง เพื่อนคอยรับทุกข์ ร่วมเดินทางท่องเที่ยว หรือประกอบภารกิจต่าง ๆ

เช่น ผู้ใหญ่มาก กับไอ้จ้อยเดินทางไปกรุงเทพฯ และรู้ว่าถึงกรุงเทพฯ จริง ๆ เมื่อถูกโจรจี้ (ไทยรัฐ 3 กุมภาพันธ์ 2522)

หรือ การเดินทางโดยทางเครื่องบินเพื่อไปขายข้าวแล้วสนทนากันเรื่องเงินคັນของพรรคกิจสังคม (ไทยรัฐ 2 มีนาคม 2522)

2. ความสัมพันธ์กันในเชิงเป็นปฏิปักษ์ การขัดแย้งกันทางด้านการศึกษารหัสคดีกรรม เช่น ไอ้จ้อย ฐานะกรรมกรทนมไม่ไหวเรื่องเส้นก้านขึ้นราคา แสดงลักษณะก้าวร้าวกับผู้ใหญ่มาก แลผู้ใหญ่มาก อ้างว่าเงินเดือนกรรมกรสูงกว่าเงินเดือนนายกรัฐมนตรื (ไทยรัฐ 18 กรกฎาคม 2522)

เผ่าหอย เผ่าหอยเป็นตัวละครอีกตัวหนึ่งในการ์ตูนที่มีบทบาทร่วมกับผู้ใหญ่มาก และไอ้จ้อย เผ่าหอยเป็นชาวบ้านที่เป็นตัวแทนของชนชั้นปัญญาชน ที่มีความรอบรู้ในปัญหาต่าง ๆ ของประเทศชาติ และเป็นผู้ติดตามข่าวสารและเหตุการณ์บ้านเมืองอยู่เสมอ ภาพของเผ่าหอยที่ปรากฏจะถือหนังสือพิมพ์ หรืออยู่ในท่าอากาศยานหนังสือพิมพ์เสมอ ๆ บทบาทของเผ่าหอย ปรากฏดังนี้

1. บทบาทของปัญญาชนผู้รอบรู้ในปัญหาต่าง ๆ ทางด้านการเมือง ติดตามข่าวสารทางการเมืองอยู่เสมอ เผ่าหอยจะเป็นผู้ให้คำแนะนำ เสนอแนะทางการเมืองเสมอ ดังตัวอย่าง

(ไทยรัฐ 30 เมษายน 2522)

2. เฒ่าหยอยในบทบาทของนักต่อสู้ประท้วงระบบต่าง ๆ เพื่อความถูกต้องในสังคม เช่น เฒ่าหยอยไปต่อวาระรัฐบาลกับคุณใหญ่ว่า "รัฐบาลบริหารประเทศยังงี้ ปลอยให้ชาวยากแค้นมากพอง ก็เอี๊ยนไปทุกหย่อมหญ้า (ไทยรัฐ 5 กรกฎาคม 2522)

หรือ ต่อว่าการชุกตุนของคุณใหญ่ว่า "เอาอีกแล้วคุณใหญ่ ชุกตุนอีกแล้ว ชุก ๆ ตุน ๆ อยู่อย่างนี้ทั้งปีทั้งชาติ ไม่รู้จักเสร็จเสียที" (ไทยรัฐ 8 กันยายน 2522)

3. เป็นผู้ต้องการการบริหารประเทศชาติในระบอบประชาธิปไตย ไม่นิยมอำนาจเผด็จการ เช่น การไปต่อวาระคุณใหญ่ ในเรื่องจัดหน่วยเลือกตั้งว่า "ส่งเสริมประชาธิปไตย ภาษามานะอะไร เकिनหาหน่วยเลือกตั้งกันแบบพลิกก็ไม่ว่า" "ยังงี้ปากว่าตาขี้นที่ท่าเหมือนไม่อยากจะไปประชาชนไปใช้สิทธิ (ไทยรัฐ 21 เมษายน 2522)

หรือ ยั่วยุให้คนไปใช้สิทธิออกเสียงในวันเลือกตั้ง โดยลุกขึ้นยืนตะโกนว่า "หอยจะกลับกดหัว ถ้ามัวนอนหลับกับสิทธิ" (ไทยรัฐ 24 มีนาคม 2522)

4. เป็นชาวบ้าน-ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากภาวะทางเศรษฐกิจที่รัฐบาลไม่มีนโยบายจะแก้ไขให้ได้ เช่น สิ้นค้าจำเป็นขึ้นราคาจนเฒ่าหยอยต้องกัดมือกัดตาย แต่โอ้อวดเห็นว่าตัวเองจะเดือดร้อนด้วย เพราะแม่เตโละศพก็ขึ้นราคา (ไทยรัฐ 7 กรกฎาคม 2522)

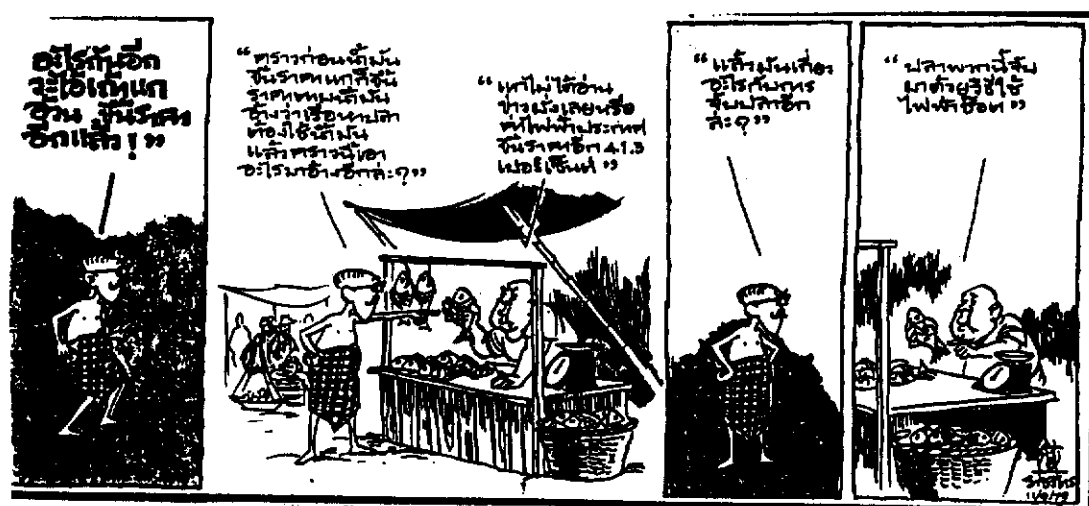
หรือ เมื่อหลาน ๆ ดูโทรทัศน์ เรื่องผี ตกใจกลัวร้องไห้ เฒ่าหยอยดูรายการข่าวบางกรອງไห้ เพราะชวานายกรัฐมนตรีขึ้นเรากาน้ำมันอีก (ไทยรัฐ 29 กุมภาพันธ์ 2522)

ตัวละครหลักคือตัวคุณใหญ่ ไอ้จอย และเฒ่าหยอย เป็นตัวละครหลักที่มีบทบาทมาก การชุกตุนนี้มักจะมีตัวละคร 3 ตัวนี้ขึ้นเป็นหลักอยู่เสมอ ซึ่งอาจจะมีทั้ง 3 ตัวพร้อมกันในแต่ละเหตุการณ์ หรือมี 2 ตัวประกอบขึ้นเป็นเหตุการณ์ หรือจะมีตัวใดตัวหนึ่งขึ้นขึ้น ประกอบเรื่องราว ซึ่งอาจจะเป็นตัวละครเอกหรือตัวละครประกอบก็ได้ ในการชุกตุนที่ขาดตัวละครหลักสามตัวนี้มันน้อยมาก

ตัวละครหลักกลุ่มที่ 2 เป็นตัวละครที่ปรากฏบทบาทเพียงเล็กน้อย ซึ่งตัวละครแต่ละตัวต่างมีความเกี่ยวข้องกับตัวละครอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในหมู่บ้านทุ่งหมาเมิน ตั้งแต่เฒ่าแกว่น หอกลานายทุน แม่หญิง ภรรยาผู้โหดเหี้ยม หอผอ หมอประจำหมู่บ้าน หลวงปู่เฮี้ยน (ศาลพระภูมิ) สิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำหมู่บ้าน ซึ่งแต่ละตัวมีลักษณะเฉพาะของตนเองทั้งนี้

เฒ่าแกว่น เป็นตัวแทนของหอกลานายทุนที่เอาเปรียบประชาชนทุกโอกาส และสวดมนต์ แต่ก็ยอมเสียผลประโยชน์บางส่วนให้กับเจ้าหน้าทีของรัฐ

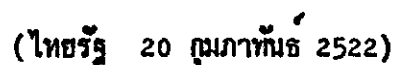
ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 13 กันยายน 2522)

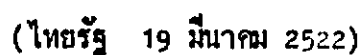
หรือ เฒ่าแกว่นขึ้นแจ้งศตุนในการขายน้ำศาลทรายให้กับผู้โหดเหี้ยมว่า “อ้อซื้อจาก...
 ยี่วี่ที่กรุงเทพฯ ก็ราคาโลละ 8 บาท เลี้ยวคาชนส่งอีก 3 บาท ก็เป็น 11 บาท อีก 4 บาทก็เป็น...
 คา...คำรจทางหลวง (ไทยรัฐ 13 พฤศจิกายน 2522)

แม่หญิง ภรรยาของผู้โหดเหี้ยม กงลักษณะภรรยาที่ตีแบบชาวบ้านที่ต้องทำงานบ้านหนัก คอยสนับสนุนสามีในหน้าที่การงาน เป็นผู้คอยให้คำปรึกษากับสามีในเรื่องหน้าที่การงาน บางครั้งก็ขัดแย้งกันบ้างตามประสาสามีและภรรยา เช่น

หรือ แม้ฟังก์ชันว่าคู่ใหญ่เท่าที่เห็นคู่ใหญ่มากินทั้งกินข้าง ซึ่งคู่ใหญ่มาสรุปว่า "ค่าได้
เลขได้สามวันสามคืนโดยไม่มีซ้ำเรื่อง" (ไททรรุ 20 มีนาคม 2522)

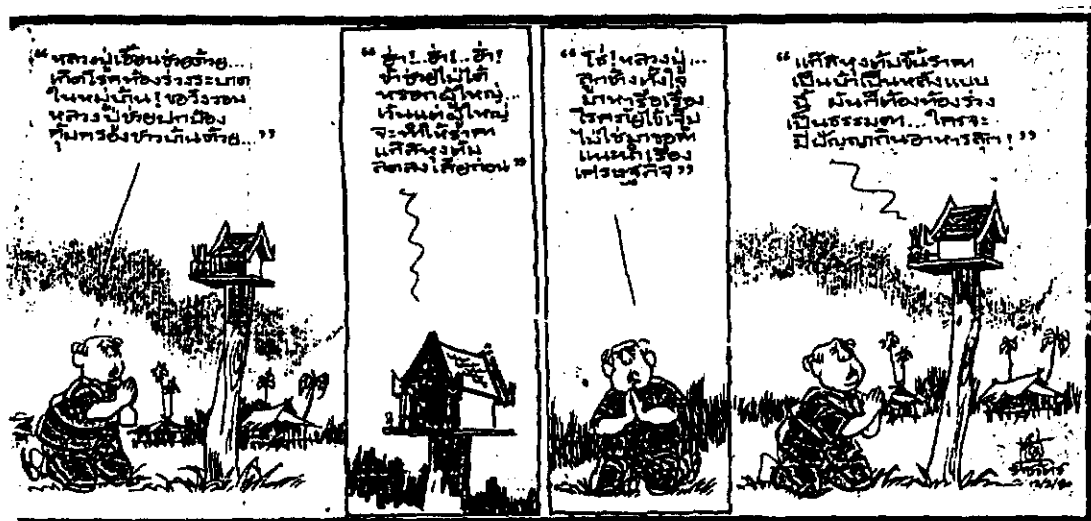
พอหมอ เป็นหมอโบราณที่รักษาโรค ในขณะที่เดียวกันก็ทำหน้าที่เป็นหมอ หมอผีใบ
 ค่าย ไม่ว่าจะเป็นการรักษาโรคมัยใช้เจ็บหรือดูโชคชะตาราศีอะไร ต่างก็ไม่ได้ใช้กฎเกณฑ์อะไร
 เพียงดูโชคชะตาหรือรักษาใช้ไปตามอาการที่เห็นเท่านั้น เช่น ดูหมอให้ใหญ่หมอนว่า

หรือท่านายอนาคไท้มาโอ้จอยที่อ้างว่า ชอบทำร้ายร่างกายคนว่า โอ้จอยจะได้เป็น
ตำรวจ (ไทยรัฐ 1 เมษายน 2522)

หลวงปู่เอี่ยม (ศาลพระภูมิ) เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ส่งผลกระทบต่อชาวบ้านยอมรับเชื่อดีว่า
สามารถให้ความช่วยเหลือในทางต่าง ๆ ได้ เช่น บรรเทาให้เกิดโชคร้าย ให้ร้ายขาลากแล้ว
จากอันตรายอื่น ๆ ลักษณะของศาลพระภูมิกำหนดขึ้นให้เป็นตัวละคร มีบทบาทพฤติกรรมเช่นเดียวกับ
ตัวละครอื่น ๆ ที่สามารถสื่อสารตอบโต้กับตัวละครอื่น ๆ ได้ด้วยคำพูด และสามารถแสดงอิทธิฤทธิ์
ปาฏิหาริย์ได้ เป็นที่ให้คำปรึกษาแนะนำกับชาวบ้านได้ เช่น...ให้คำปรึกษาเรื่องโรคท้องร่วงระบาก
กับคุณโง่มา

ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 14 กุมภาพันธ์ 2523)

ตัวละครหลักกลุ่มที่ 2 นี้จะมีบทบาทร่วมกับตัวละครหลักในกลุ่มที่ 1 เสมอ

จากการสร้างตัวละครของการ์ตูน ชัย ราชวัตร นอกจากตัวละครรองที่เป็นตัวละคร
ที่สร้างจากบุคคลจริง ๆ ที่มีพฤติกรรมปรากฏเป็นข่าวและเหตุการณ์แล้ว ตัวละครหลักซึ่งหมายถึงตัว
ละครที่สมมุติขึ้น เช่น คุณโง่มา โอ้จอย เฒ่าหอย เฒ่าแกว่น ฯลฯ นั้น ชัย ราชวัตร

กำหนดให้ตัวละครเหล่านี้เป็นตัวแทนของบุคคลต่าง ๆ ซึ่งทำให้ตัวละครเหล่านี้มีพฤติกรรมที่แตกต่างกันไปเป็นตอนละตอน เช่น ผู้ใหญ่มา โอจอย แต่ในขณะเดียวกันตัวละครเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นมาให้มีลักษณะแบบคงที่ตลอดกาล เช่น บุคลิก รูปร่าง หรือการแสดงออกปฏิกิริยาต่าง ๆ ที่แสดงควมภาพ หรือลักษณะนิสัย พฤติกรรมที่แสดงควมพสนพนา จนมีลักษณะที่ไม่มีการพัฒนาทางควมกาย อารมณ และสติปัญญา ซึ่งจากลักษณะที่ขัดแย้งกันสองประการนี้ ทำให้ตัวละครเป็นที่ประทับใจของผู้อ่านจะต้องคอยตีควมว่า ผู้ใหญ่มาวันนี้เทียบได้กับพฤติกรรมของใครในสังคมจริง ๆ

การใช้ภาษา

การที่ผู้ใหญ่มากับพวงมาเงินของ ชัย ราชวัตร นี้ มีลักษณะการใช้ภาษาเป็นลักษณะเฉพาะตัว ภาษาที่ใช้ในการ์ตูนชุดนี้เป็นภาษาที่แสดงบพสนพนาของตัวละครในเรื่องซึ่งไม่มีบทบรรยายประกอบเรื่อง ลักษณะการใช้ภาษาจึงเป็นภาษาที่สมจริงในการสนทนาอันประกอบด้วยสถานการณ์รอบด้านของตัวละครนั้น ๆ ซึ่งลักษณะการใช้ภาษาของการ์ตูนชุดนี้จะนำมาศึกษาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. การใช้คำ (Words)
2. การใช้โวหาร (Figures of Speech)
3. น้ำเสียง (Tone)

การใช้คำ

"คำ" คือเสียงที่เป็นเครื่องหมายและแสดงออกมาเป็นควมหมายต่าง ๆ แต่ขอบเขตของความหมายนั้นไม่คงที่ตายตัว อาจจะกว้าง แบน หรือเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา (ชลธิรา กลัฏญ และคณะ 2517 : 4) คำ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการใช้ภาษา "คำ" จึงเป็นสิ่งสำคัญเบื้องต้นในการใช้ภาษาติดต่อสื่อสารกัน (ประทีป วาทีกทินกร 2523 : 4) การใช้ภาษาในการ์ตูนชุดผู้ใหญ่มา กับ พวงมาเงินนี้มีลักษณะการใช้คำในบทสนทนาได้ดังนี้คือ

1. การใช้คำในลักษณะที่เป็นภาษาปาก คือการใช้เสียง สำเนียงการพูดของบุคคลจริง ๆ ในสังคม ซึ่งทำให้เสียงของคำต่างจากรูปคำที่ใช้จริงในภาษาเขียน

1.1 การใช้คำภาษาปาก ซึ่งเป็นคำที่ใช้เปลี่ยนเสียงของคำ เพื่อให้สะดวกในการออกเสียง

ตัวอย่างเช่น

"โง่ เฒ่าหยอย ล้อกันได้ล้อกันดีว่าจะไม่มีการเลือกตั้ง คราวนี้เห็นกะตาแล้วว่ามีมีการเลือกตั้ง เชื่อหรือยังละ"

คำว่า "กะตา" นี้ มาจากภาษาเขียนที่ว่า "กับตา"

หรือ "เม่งเม่งจริง พัดกันตัวต่อตัวกับนักเลงหาข่อยอย่างภูมิ ไครก็ได้"

(ไทยรัฐ 21 มีนาคม 2522)

คำว่า "เม่ง" นั้นมาจากคำว่า "เม่งเม่ง"

1.2 การเปลี่ยนเสียงของคำในภาษาเขียน โดยใช้คำที่แทนเสียงในการสนทนากันจริง ๆ

เช่น คำว่า "ฉัน" ใช้เป็นคำว่า "ซัน"

หรือ คำว่า "เขา" ใช้เป็นคำว่า "เคา" (ไทยรัฐ 30 เมษายน

2522)

หรือ คำว่า "พุทโธ" หรือ "พุทโธ" เปลี่ยนเสียงเป็นคำว่า "บั๊ดทอ"

(ไทยรัฐ 25 เมษายน 2522)

1.3 การเลียนเสียง สำเนียงของผู้ที่พูดภาษาไทยไม่ชัดเจน สำเนียงคนจีนพูดไทย เช่น

"อ้าวก็พวกสองล้อหมวกถัง" (ไทยรัฐ 1 สิงหาคม 2522)

1.4 การเปลี่ยนเสียงของคำที่มาจากภาษาต่างประเทศในลักษณะที่ลากเข้าหาเสียงในภาษาไทย เช่น

"จริง ๆ นะ โอจอช ข่าจะก่ออยากไห้พรรคเสรีชนะการเลือกตั้งครั้งนี้
พวกเราจะได้เงินนั้นมาแจกเงินเสียที" (ไทยรัฐ 1 มีนาคม 2523)

คำว่า "เสรี" มาจากคำว่า เสป (SAP) คือ Social Action Party
หรือ "หมู่บ้านเราชักเยาะผู้ใหญ่ พวกคนมีเงินชนเงินชนทองออกไปฝาก
ไว้นั่นกันหมด มันว่านั่นกลัวคอมมิวนิสต์จะมายึดเอาไป" (ไทยรัฐ 2 มีนาคม 2522)

คำว่า "คอมมิวนิสต์" มาจากคำว่า คอมมิวนิสต์ communist

2. การเปลี่ยนเสียงของคำ เพื่อทำให้น่าทักทายความหมายที่รุนแรงลดลง ทำให้
ช่วยผ่อนคลายความรุนแรงของคำ

เช่น "ธอวอยหลวงปู่ ตะเกียงก็ต้องไขนํ้ามัน ลูกชายอยากย้ายไปอยู่ที่นี่ ๆ ไม่มี
ปัญหาไฟฟ้า หรือ คานํ้ามัน..." (ไทยรัฐ 3 มกราคม 2523)

คำว่า วอย นั้น เปลี่ยนเสียงมาจากคำว่า ไว้ย ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายในทาง
โกรธเคืองที่รุนแรง

หรือ "โอจอชทำตู่ยุ่งอีกแล้ว" (ไทยรัฐ 21 กุมภาพันธ์ 2523)

คำว่า "ตู่" เปลี่ยนเสียงมาจากคำว่า "ดู" คำว่า ดู ให้ความรู้สึกว่าจะ
หยามกระด้างน้อยกว่าคำว่า ดู

3. การใช้คำซ้อน หรือ การนำคำที่มีความเหมือนกัน หรือใกล้เคียงกันมาเรียงซ้อน
กัน การใช้คำซ้อนในการพูดมี 3 ลักษณะคือ

3.1 การใช้คำซ้อนมีคำสัมผัสคล้องจองกัน เช่นคำว่า

เงยหน้าอาปาก (ไทยรัฐ 27 มิถุนายน 2522)

ถือชกหัว (ไทยรัฐ 20 มีนาคม 2522)

ปากวาตาขยับ (ไทยรัฐ 27 เมษายน 2522)

ขอสมาลาโทษ (ไทยรัฐ 23 เมษายน 2522)

สี่ขาหารอย (ไทยรัฐ 1 มกราคม 2522)

แต่งหน้าทาแป้ง (ไทยรัฐ 11 พฤษภาคม 2522)
 ถิ่นในแต่ง (ไทยรัฐ 10 พฤศจิกายน 2522)
 รบราชาพัน (ไทยรัฐ 6 ธันวาคม 2522)
 รองแรกแหกกระเดือ (ไทยรัฐ 6 ธันวาคม 2522)
 หมายมณีนมื่อ (ไทยรัฐ 5 กุมภาพันธ์ 2523)

3.2 การใช้คำสอนที่ไม่มีสัมผัสคล้องจองกัน เป็น

เงินใส่เงินเพื่อ (ไทยรัฐ 7 มีนาคม 2523)
 เทียมกนาเทียมตา (ไทยรัฐ 27 ตุลาคม 2521)
 หามรุ่งหามค่ำ (เดลินิวส์ 7 ธันวาคม 2521)
 กลุมอกกลุมใจ (เดลินิวส์ 7 ธันวาคม 2521)
 หัวหงอกหัวดำ (เดลินิวส์ 3 ธันวาคม 2521)
 สบายอกสบายใจ (เดลินิวส์ 26 มกราคม 2522)
 คอยพูดคอยจา (เดลินิวส์ 6 มกราคม 2522)
 หาน้ำหาหา (ไทยรัฐ 22 มีนาคม 2522)
 คือกี้ใจ (ไทยรัฐ 8 มีนาคม 2522)
 เข้าสามเย็นสาม (ไทยรัฐ 22 มกราคม 2523)
 ปากหอยปากปู (ไทยรัฐ 3 เมษายน 2522)
 เทวอินทรเทพพรหม (ไทยรัฐ 9 มกราคม 2523)
 ปลอยนกลอยปลา (ไทยรัฐ 16 เมษายน 2522)
 เทนาคำหนาแดง (ไทยรัฐ 9 สิงหาคม 2522)
 อดขวาวอดน้ำ (ไทยรัฐ 21 กุมภาพันธ์ 2523)
 ทยากทยจน (ไทยรัฐ 15 กันยายน 2522)
 ชาวไร่ชาวสวน (ไทยรัฐ 12 มีนาคม 2523)
 เจาทยนายทย (ไทยรัฐ 4 มกราคม 2523)
 มือเย็นตีนเย็น (ไทยรัฐ 23 ธันวาคม 2522)

3.3 การใช้คำซ้อนที่เปลี่ยนเสียงคำหน้าหรือคำหลัง เช่น

คอมพิว^๓ตงคอมพิว^๓เทอร์ (ไทยรัฐ 7 มีนาคม 2523)

ทิม^๓ยง^๓ทิม^๓ชาติ (เดลินิวส์ 15 ธันวาคม 2521)

มือ^๓พง^๓มือ^๓เพลิง (เดลินิวส์ 30 ตุลาคม 2521)

4. การใช้คำหรือกลุ่มคำ ประโยคที่ใช้คำพูดเฉพาะกลุ่มที่นิยมใช้ระยะเวลาหนึ่ง ๆ ที่นิยมเรียกกันว่าคำแสลง

4.1 คำ ประโยคที่ใช้คำแสลง (Slang)

ประโยคว่า กู^๓ละ^๓เป๋^๓ "แก^๓เฒ^๓หา^๓กั^๓ง่าย ๆ กั^๓วยการ^๓ปึก^๓แอร์...

กู^๓ละ^๓เป๋^๓ กราว^๓เ^๓งปร^๓าบปร^๓าม^๓ตัก^๓กั^๓ทุ^๓น^๓ำ^๓น^๓กั^๓ม^๓ง" (ไทยรัฐ 3 เมษายน 2522)

กล่าว "เซ^๓ว" เช่น "อ^๓ยา^๓เซ^๓ว^๓นา^๓ไ^๓จ^๓อย^๓ เ^๓ิน^๓เค^๓ื่อ^๓น^๓กร^๓ม^๓กร^๓ของ^๓เ^๓็ง^๓
นะ^๓ มาก^๓กว่า^๓เ^๓ิน^๓เค^๓ื่อ^๓น^๓ของ^๓นาย^๓ก^๓อ^๓ย^๓แล้ว" (ไทยรัฐ 18 กรกฎาคม 2522)

กล่าว "ง^๓เ^๓ง^๓" เช่น "ก^๓่อน^๓จะ^๓พ^๓ู^๓ค^๓ะ^๓ไร^๓ง^๓เ^๓ง^๓อ^๓อก^๓มา^๓ ถ^๓าง^๓ท^๓า^๓ดู^๓เส^๓ีย^๓ก^๓่อน^๓
ช^๓ี^๓ว^๓า^๓ก^๓น^๓จ^๓น^๓พ^๓ระ^๓เท^๓น^๓เ^๓า^๓อ^๓ย^๓ก^๓ัน^๓ย^๓ัง^๓ง" (ไทยรัฐ 21 กรกฎาคม 2522)

4.2 คำย่อ เช่น

"ข^๓อ^๓ห^๓อ^๓ส^๓อ^๓บ^๓อม^๓อ^๓ ส^๓อ^๓เร^๓ค...ซ^๓า^๓จะ^๓เ^๓เ^๓ง^๓ค^๓ู^๓ะ^๓ไร^๓ (ไทยรัฐ 14 ธันวาคม 2522)

5. การใช้คำเรียก-ร้อง ซึ่งคำเรียก-ร้องนี้ คือ "คำที่ใช้เรียกผู้หรือเปล่งเสียงแสดงอารมณ์... คำเรียก-ร้อง มี 2 ชนิดคือ คำเรียก และคำอุทาน (นพวรรณ พันธุเมธา ม.ป.ป. : 91)

5.1 คำเรียก คือ คำที่เรียกบุคคล ซึ่งการเรียกบุคคลต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียกกับผู้ถูกเรียก ซึ่งในการใช้คำเรียกอาจเป็นการแสดงออกของความรู้สึกทางอารมณ์ใด คำเรียกก็มีหลายประเภท เช่น

คำเรียกแสดงความคุ้นเคยแบบชาวบ้าน

กิดอ่ำ เต้าแก (ไทยรัฐ 30 ธันวาคม 2521)

แปะเฮง (ไทยรัฐ 27 พฤศจิกายน 2521)

คำเรียกในเชิงแสดงความเอ็นดูรักใคร่

พอวีระ (ไทยรัฐ 11 ธันวาคม 2521)

บักหำ (ไทยรัฐ 8 สิงหาคม 2522)

อีนาง (ไทยรัฐ 11 พฤษภาคม 2522)

คำเรียกที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกหนักแน่น

อึดากะหม (ไทยรัฐ 17 พฤษภาคม 2522)

5.2 คำอุทาน คือ คำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ออกมาในบทสนทนา เช่น แสดงอารมณ์ความรู้สึกไม่แน่ใจ ประหลาดใจ ถึงตัวอย่างเช่น

"อะ นี่มันสับสนกับภาพเท่านั้น อย่าเบียวให้เสียน้ำใจกันนา...ผู้ใหญ่
(ไทยรัฐ 25 ธันวาคม 2521)

แสดงอารมณ์รู้สึกผิดภาค หรือผิดจากที่คิดหวังเอาไว้ เช่น

"เฮ้ย ข้าจะหาคะแนนเสียงไม่ใช่หาเมีย (ไทยรัฐ 19 มกราคม 2522)

แสดงอารมณ์ความรู้สึกสมเพชใจ สงสาร

"โธ่เอ๊ย ผู้ใหญ่ ญวนเขาประกาศแล้วว่าเขาไม่ผูกเราแน่ อย่าวิตกเลย

6. การใช้คำภาษาต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษที่นำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย และเป็นที่เข้าใจกันเป็นอย่างดี เช่น

เซอร์ไพรส์ (เดลินิวส์ 12 ธันวาคม 2521)

- เปอร์เซ็นต์ (ไทยรัฐ 29 มิถุนายน 2522)
 เติร์ด กระเป๋ (ไทยรัฐ 18 มกราคม 2522)
 บรื้นคี่ (ไทยรัฐ 21 มิถุนายน 2522)
 แกร์ (ไทยรัฐ 31 มีนาคม 2522)
 สปริต (ไทยรัฐ 30 กรกฎาคม 2522)
 คอมพิวเตอร์ (ไทยรัฐ 7 มีนาคม 2522)
 สดอกล (ไทยรัฐ 27 สิงหาคม 2522)
 พลิกสื่อ (ไทยรัฐ 24 เมษายน 2522)
 เซ็นเซอร์ (ไทยรัฐ 30 สิงหาคม 2522)
 ไควกา (ไทยรัฐ 19 เมษายน 2522)
 เติร์ดโก (ไทยรัฐ 18 สิงหาคม 2522)
 หมอกระต๊อตันเตอร์ (ไทยรัฐ 19 พฤษภาคม 2522)
 ย้งเตอร์ (ไทยรัฐ 3 สิงหาคม 2522)
 สกายเล็บ (ไทยรัฐ 26 มิถุนายน 2522)
 โบนัส (ไทยรัฐ 11 กันยายน 2522)
 โอเปค (ไทยรัฐ 29 มิถุนายน 2522)
 เติร์ด (ไทยรัฐ 17 ตุลาคม 2522)

7. การใช้คำสรรพนามในการสนทนา ซึ่งสรรพนามที่ใช้เป็นสรรพนามของคนคนที่
 ใช้พูดกันเป็นพื้น

7.1 คำว่า ข้า-เจ้ มึง-กู, แถ คำสรรพนามเหล่านี้แสดงถึงความ
 สัมพันธ์ สัมพันธกัน แสดงสถานภาพและอาวุโส หรืออารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร เช่น
 เฒ่าหยอยเขียนโปสเตอร์แล้วให้อัจฉรีย่านำไปติดพร้อมกับพูดว่า "เอ็งจำไว
 นะ ไอจอย ตีตเฉพาะรตของทางราชการเท่านั้น"

คำว่า เอ็ง ที่เฒ่าหยอยเรียกไอจอย แสดงถึงความคุ้นเคยกัน และ เฒ่าหยอยมีอาวุโสสูงกว่าไอจอย ซึ่งไอจอยจะไม่เคยใช้คำว่า เอ็ง แทนตัวเฒ่าหยอย หรือ ผู้ใหญ่มาเลย

ผู้ใหญ่มาทักหัวไอจอยพร้อมกับพูดว่า "แกหอบคอกไม่รูปเทียนมาขอสมาลาโตะใครกันวะ"

คำว่า "แก" ก็แสดงสถานภาพและความคุ้นเคยกันระหว่างผู้พูด เช่นเดียวกับคำว่า "เอ็ง" แต่คำพูดจะให้อารมณ์ความรู้สึกที่ใกล้เคียงมากกว่าคำว่า "เอ็ง" และยังใช้ได้สำหรับบุคคลที่เสมอกันด้วย เช่น

บทสนทนาระหว่างผู้ใหญ่มา กับ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ว่า

ผู้ใหญ่มา "นั่นแกหอบเสื้อจะไปไหน"

คึกฤทธิ์ "ข้าจะไปนอนรอโอกาสเป็นนายกฯ"

ผู้ใหญ่มา "พวกบริษัทहारอยโหราจารย์เขาผูกขาดให้ทหารแล้ว..."

ผู้ใหญ่มา "เขาทำนายดวงเมืองว่านายกฯเมืองไทยต้องทหารเป็นเท่านั้น"

จึงจะเหมาะ... แล้วแกเป็นใคร"

คึกฤทธิ์ "สืบทรี คึกฤทธิ์ ปราโมช ครับผม" (ไทยรัฐ 18

พฤษภาคม 2522)

7.2 ใช้คำว่า "ข้า, แก" กับบุคคลในทุกระดับ เพื่อแสดงความคุ้นเคยกัน โดยไม่แบ่งแยกสถานภาพสูงต่ำทางสังคม เช่น

ไอจอยสนทนากับเฒ่าหยอยว่า

จอย "เฒ่าหยอยจะเข้กรุงเทพระหรือ ข้าไปเที่ยวด้วยกันซี"

หยอย "เฮฮ่าไอจอย ข้าจะพาแกไปเปิดหูเปิดตา ดูสิ่งก่อสร้างแปลก ๆ

ที่แกนึกไม่ถึง" (ไทยรัฐ 15 มิถุนายน 2522)

7.3 การใช้สรรพนาม มึง กู แสดงอารมณ์ความรู้สึกโกรธแค้นของผู้พูด เช่น
ผู้ใหญ่มหาเสียดว่า

"มึงไม่ใช้พอกู กูไม่ใช่ลูกมึง ไอ้ขี้ตีน (ไทยรัฐ 21 มีนาคม 2522)"

8. การใช้คำกริยา และคำขยายต่าง ๆ เป็นภาษาปากมากกว่าภาษาแบบแผน ซึ่ง
คำเหล่านี้ให้ความรู้สึกหรืออารมณ์แก่ผู้อ่านมากกว่าคำภาษาแบบแผน

8.1 การใช้คำกริยา คำกริยาที่ใช้จะใช้คำกริยาที่เป็นภาษาปาก เช่น

คำว่า "พุ่มพ่าย" "นำทวมคนเห่กหรือโง่ยาฉิมถึงไคร่องไหนำดาพุ่มพ่าย
ยั้งงั้น" (เคลิวิสต์ 26 ตุลาคม 2522)

"พุ่มพ่าย" คือ การร้องไห้คร่ำครวญแสดงความรักความอาลัยเป็นอย่างมาก

คำว่า "โดน" "ก็ถ้าโดนฟ้องบ้าง กงต้องสร้างหนังอีกรเรื่องเพื่อแกขาว"
(เคลิวิสต์ 11 ธันวาคม 2521)

คำว่า "โดน" ในภาษาเขียนใช้คำว่า "ถูก"

คำว่า "ซึกซึก ซียาก, ตะรอน" เช่น

"เออซีวะ ก็หมู่บ้านของเราซึกซึกซียากนี่หว่า จึงต้องให้ยวตะรอนกู้เงินมา
พัฒนา" (ไทยรัฐ 10 กุมภาพันธ์ 2522)

คำว่า "ซึกซึกซียาก" คือกริยาซึกซียาก หมายถึงมีความทุกข์ตลอดเวลา

คำว่า "ตะรอน" คือกริยาเที่ยว ซึ่งหมายถึงการเที่ยวไปหลาย ๆ ที่

คำว่า "แตกเนื้อหมูม"

"สมัยข้าแตกเนื้อหมูมใหม่ ๆ นะผู้ใหญ่ ข้าเคยวาดความหวังไว้ว่า วันหนึ่ง
ข้าต้องโก่อกุญวานราคาแพง ๆ กินอาหารแพง ๆ ใส่เสื้อผาราคาแพง ๆ"

คำว่า "แตกเนื้อหมูม" หมายถึง "เป็นหนุ่ม" (ไทยรัฐ 21 กุมภาพันธ์
2522)

8.2 การใช้คำขยาย คือการใช้คำขยายคำกริยาที่เป็นภาษาปาก ให้อารมณ์
ความรู้สึกแก่ผู้อ่านมาก เช่น

แถมแตกแตก (ไทยรัฐ 29 พฤษภาคม 2521)

พุกชัย ฯ (ไทยรัฐ 27 มกราคม 2522)

บุญกะผีอะไร (ไทยรัฐ 16 เมษายน 2522)

พกอารุธกา (ไทยรัฐ 12 กรกฎาคม 2522)

โกรธกันหนาคำหนาแดง (ไทยรัฐ 9 สิงหาคม 2522)

ทำอิด ๆ ออก ๆ (ไทยรัฐ 16 มีนาคม 2522) เป็นต้น

9. การใช้คำเสริมในบทสนทนา เพื่อบอกเจตนาของผู้พูดหรือตัวละครในเรื่องว่าต้องการบอกเล่าสิ่ง ขอร้อง ถาม อาจแสดงอารมณ์ของผู้พูด หรือบอกสถานภาพของความสัมพันธ์ของคู่สนทนาไว้

9.1 คำเสริมเพื่อบอกเจตนาว่าผู้พูดต้องการเช่นไร คำว่า "อ๊" เป็นคำเสริมที่บอกคำสั่ง เช่น

"ใจจอยยอดสายลับ แก่ไปสัปดาห์ว่าตนแปลกหน้าที่ไหนมาถิ่นเหล้าร้องเพลงยังกะนอกหักในหมู่บ้านเรา (ไทยรัฐ 3 พฤษภาคม 2522)

"นะ" บอกคำถามเชิงใดคล้อยตาม เช่น

"นโยบายของหลวงท่านดิ้นะ เฒ่าหยอย มีคำสั่งให้เผาตูมาไฟฟ้าไหมด สงสารแต่เด็กมัน (ไทยรัฐ 8 พฤษภาคม 2522)

"อ๊ะ" บอกเจตนาเชิญชวน เช่น

"กระหว่งเกษตร เขามีหน้าที่โดยตรงอยู่แล้ว นี่ไปสอบถามที่กระหว่งเกษตรที่ ผู้ใหญ่" (ไทยรัฐ 31 พฤษภาคม 2522)

9.2 การใช้คำเสริมเพื่อบอกสถานภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง เช่น คำว่า "วะ วอย ไวย" บอก สถานะของผู้พูดว่ามีสถานภาพสูงกว่าผู้ฟัง หรือบอกอารมณ์ของผู้พูดว่า มีอารมณ์โกรธ ไม่พอใจบางสิ่งบางอย่าง เช่น

คำว่า "ซีท่า" เช่น

เฒ่าหยอย "ยกขบวนกลับมาแล้วหรือผู้ใหญ่ กูเงินไถมาอีกซีท่า"

คำว่า "นี่หว่า"

ผู้ใหญ่ว่า "เออชีวะ ก็หมู่บ้านของเราซึ่งทุกซอกซี้ดนี่หว่า จึงต้องเที่ยว
ตระเวนกู้เงินมาพัฒนา" (ไทยรัฐ 12 กุมภาพันธ์ 2522)

คำเสริมเหล่านี้ช่วยทำให้บทสนทนาสมจริงสมจังและมีรสชาติ ให้อารมณ์
ความรู้สึกคล้อยตามกับสถานการณ์ผู้เขียนกำหนด

10. การใช้คำที่มีความหมายในเชิงสำนวนโวหาร มาเป็นคำที่มีความหมายตรง ๆ
ของคำนั้น เช่น "ซันน้ำตา" เช่น

หิโอดมาขอบริจาคทรัพย์สินและสิ่งของจากผู้ใหญ่มาเพื่อช่วยซันน้ำตา ชาวอีสานที่
ถูกน้ำท่วม

คำว่า "ซันน้ำตา" หมายถึงช่วยเหลือทุกคน
แต่ผู้ใหญ่มากกลับแปลคำว่า ซันน้ำตา เหมือนกับการซันน้ำตาที่ร้องไห้จริง จึง
บริจาคผ้าเช็ดหน้าให้ (เดลินิวส์ 28 ตุลาคม 2521)

"คำขาด" เช่น

เด้าหยอยอ่านข่าวอาเชียน แถลงการณ์เป็นคำขาดกับญวน คำขาดของเด้าหยอย
อธิบายความหมายของคำขาดว่า "นั่นแหละคำขาดตะกุกตะกัก ขาด ๆ หล่น ๆ (เดลินิวส์
18 มกราคม 2521)

"คำขาด" คือคำที่กำหนดให้ทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในเวลากำหนด แต่
เด้าหยอยกลับใช้คำขาดในความหมายที่ต้องเกรงกลัวจนพูดติดอย่างขาด ๆ หล่น ๆ

"ปากทอง" เช่น

คำว่า ปากทอง ซึ่งหมายถึงความมั่นคงทางเศรษฐกิจ แต่ผู้ใหญ่มากกลับ
หมายถึงปากและทองจริง ๆ ดังที่พูดว่า "เปล่า...ปึกปากประชาชนเสียก่อน ก่อนจะมีใครรวย
เรื่องทอง" (ไทยรัฐ 9 มีนาคม 2522)

ลักษณะการเล่นคำที่เป็นโวหารให้เป็นคำที่มีความหมายตรง ๆ นี่เป็นการนำคำพูด
หรือโวหารนั้นมาเป็นจุดสำคัญในเรื่องมุ่งแสดงอารมณ์อันที่คมคาย

11. การใช้คำที่เป็นภาษาแบบแผน อันได้แก่คำที่ใช้เป็นแบบแผนหรือภาษาในทางราชการ หรือคำศัพท์เฉพาะทางวิชาการบางคำ เช่น

ผูกขาดเศรษฐกิจ เช่น

"เพื่อให้เขามาผูกขาดเศรษฐกิจ อีกสิบสามตระกูล (ไทยรัฐ 28 เมษายน 2522)

"ก็ประเทศไทยใจละมีสิทธิซึ่งประกาศัดหมายว่า เพราะตอนหนึ่งท่งทญวน ลาว และเขมรเห็นเข้ามาอยู่เมืองไทย จนเกือบหมดแล้ว อีกท่นอยเมืองไทยก็กลายเป็นสหพันธอินโดจีน โดยปริยาย

ซึ่งคำเหล่านี้เป็นระดับคำภาษามาตรฐานที่ยอมรับและใช้ได้ในระดับภาษาทางราชการ ลักษณะการใช้คำเหล่านี้จะใช้รวมกับคำที่ใช้ในระดับภาษาที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นลักษณะที่ใช้ในการสนทนาจริง ๆ ในสังคม

ลักษณะการใช้คำในการพูดผู้ใหญ่มากับผู้หม่าเงินนั้นนิยมใช้คำที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันจริง ๆ ในสังคมในระยะที่เสนอเรื่องราว ซึ่งสามารถทำให้สื่อความหมายไปยังผู้อ่านกลุ่มใหญ่ได้เป็นอย่างดี

การใช้โวหาร (Figures of Speech)

โวหารหรือบางที่เรียกภาพพจน์นั้น "เป็นศิลปะของการใช้ภาษาอย่างหนึ่ง กล่าวคือวิธีการพูด หรือเขียนที่พูดหรือเขียน พูดหรือเขียนอย่างหนึ่ง แต่หมายความว่าเป็นอย่างอื่นบางให้มีความหมาย คำถาม ทนกับเบาคลุมเครือหรือเขมรจนต่างกันไปบาง (วิภา กงกะนันท์ 2522 : 37) หรือหมายถึงวิธีการเล่นเสียงเรียงถ้อยคำ ให้มีพลังแรงขึ้น ให้ภาพที่บรรยายคมชัดขึ้น มีความหมายแบบยลแฝงเร้น พูดอย่างหนึ่งหมายอย่างหนึ่ง (ทวีศักดิ์ ญาณประทีป 2523 : 50)

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า โวหารหรือภาพพจน์ เป็นการใชภาษาอย่างมีศิลปะ ซึ่งภาษาที่ใช้ นั้น สามารถเร้าอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ จากผู้อ่านได้ เช่น ทำให้เกิดอารมณ์คล้อยตาม ทำ

ให้เห็นภาพในจินตนาการที่ผู้เขียนบรรยายไว้ได้ ส่วนการใช้โวหารในการพูดผู้ใหญ่ว่า กับ
 พุทฺธมาเถมี เป็นการใช่วาทะในลักษณะพิเศษเฉพาะต่างจากวรรณกรรมทั่ว ๆ ไป คือ ใน
 การพูดนี้ใช้ภาษาในลักษณะพิเศษเฉพาะต่างจากวรรณกรรมทั่ว ๆ ไป คือ ในการพูดนี้ใช้
 ภาษาในรูปของบทสนทนาประกอบภาพการพูด ซึ่งลักษณะการบรรยาย พรรณา จาก และ
 เหตุการณ์ย่อมจะไม่มี เพราะสามารถใช้ภาพบรรยายหรือพรรณนาแทนได้อยู่แล้ว แต่อย่างไร
 ก็ตาม การใช้ภาษาในรูปบทสนทนาของการพูดนี้ตรงกับหลักเกณฑ์บางประการของการใช้
 โวหารหรือภาพพจน์ (figures of speech) ที่ JC. Nesfield ได้จำแนกไว้ดังนี้

โวหารหรือภาพพจน์ที่ JC. Nesfield จำแนกไว้เป็นประเภทใหญ่ ๆ 6 ประการคือ

1. โวหารหรือภาพพจน์ที่แสดงความคล้ายคลึงกันเป็นเกณฑ์
2. โวหารหรือภาพพจน์ที่แสดงความแตกต่างกันเป็นเกณฑ์
3. โวหารหรือภาพพจน์ที่ใช้อัตลักษณ์สัมพันธ์กันเป็นเกณฑ์
4. โวหารหรือภาพพจน์ที่สื่อจินตนาการเป็นเกณฑ์
5. โวหารหรือภาพพจน์ที่สื่อการกล่าวเปรียบเทียบ โดยเข้าใจเอาเองเป็นเกณฑ์
6. โวหารหรือภาพพจน์ที่สื่อเสียงเป็นเกณฑ์

(ทวีศักดิ์ ญาณประทีป 2523 : 121-126)

ซึ่งลักษณะการใช้โวหารของการพูดนี้มีรายละเอียดตามเกณฑ์ทั้ง 6 ประการดังกล่าว
 แต่สำหรับประเภทของโวหารในข้อที่ 5 นั้น ตรงกับลักษณะการใช้น้ำเสียง (tone) ซึ่งจะ
 กล่าวในหัวข้อของน้ำเสียง (tone)

การพูดผู้ใหญ่มากับพุทฺธมาเถมีมีการใช้โวหารในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. การใช้โวหารหรือภาพพจน์ที่แสดงความคล้ายคลึงกันเป็นเกณฑ์ มีการใช้โวหารต่าง ๆ

ดังนี้

1.1 อุปมา (Simile)

1.2 อุปลักษณ์ (Metaphor)

1.3 นิทานเปรียบเทียบ (Allogvry, Porable, Fable)

1.4 การกล่าวทวนความ (Allusion)

1.1 การใช้อุปมา (Simile) คือการใช้โวหารที่นำสิ่งสองสิ่งมาเปรียบเทียบกัน โดยใช้คำเชื่อมอุปมาหลายคำ เช่น เหมือน, กับ, คึง, อย่าง, เยี่ยง ฯลฯ เช่น การใช้คำเชื่อมอุปมาคำว่า เปรียบเหมือน เช่น

"เทพเทวก็เปรียบเสมือนสภาที่มีความหมายแถมแถมฝนให้รดเกล้า ๆ ซึ่งเปรียบเสมือน สส. แก่ ๆ ให้นั่ง ๆ นอน ๆ รอคอยประมุขราชาต่อไปใจละ (ไทยรัฐ 17 ตุลาคม 2522)

ใช้คำเชื่อมอุปมาอย่างกะ (อย่างกับ) เช่น

"โอ้จอยยอดสายลม แกล่ไปล้นดูชีว่าคนแปลกหน้าที่ไหนมาเกินเหล่าร้องเพลง ยังกะคนอกหัก (ไทยรัฐ 3 พฤษภาคม 2522)

1.2 การใช้อุปลักษณ์ (Metaphor) คือ การใช้สำนวนโวหารที่นำสิ่งสองสิ่งมาเปรียบเทียบกัน โดยใช้คำเชื่อมอุปมาว่า เป็น คือ

ตัวอย่างเช่น

"สวัสดิ์เจ้าหยอช ปลุกคนไม่ในวันปลุกคนไม่แห่งชาติหรือยังละ ป่าสงวนเราถูกโง่จนจะเป็นทะเลทรายอยู่แล้วนะ"

หรือการ "การเซ็นเซอร์ข่าวคราวเหี้ยมเป็นการปิดตาประชาชน" (ไทยรัฐ 30 สิงหาคม 2522)

1.3 การใช้นิทานเปรียบเทียบ (Allogvry, Parable, Fable) ได้แก่ การนำสำนวนคำพังเพย สุภาษิต มากดล่าวเปรียบเทียบ ซึ่งการใช้ทสนทนาไม่เหมาะแก่การใช้ นิทานเปรียบเทียบ จึงมีแต่การใช้สำนวน คำพังเพย สุภาษิต มากดล่าวเปรียบเทียบ

เช่น "ไอโฮ หัวกระโถบ้านไม่แห้งเลย" (ไทยรัฐ 16 พฤษภาคม 2522)

หรือ "ชาอยู่หุงต้มเป็นไม้ไผ่แล้วผู้ใหญ่ ถ้าครองชีพสูงขึ้นไปทุกวัน ๆ จนต้องตัดสินใจไปตายเอาดาบหน้า" (ไทยรัฐ 2 กุมภาพันธ์ 2523)

หรือ "หลับไม่ลงแล้วจากผู้ใหญ่ ปลอ่ยไขวของแห่งแบกโจรผู้ร้าย ชุกชุมถึงกว่ายุงเสียอีก ใครมีทองเท่าหนวดกุ้ง นอนสะดุ้งจนเรือนไหว ใครจะไปหลับตาลง (ไทยรัฐ 19 มกราคม 2523)

1.4 การกล่าวพาดพาย (Allusion) เป็นการกล่าวอ้างถึงบุคคล สถานที่ เหตุการณ์สำคัญ ๆ เป็นที่รู้จักทั่วไปยกมาประกอบข้อความ เมื่อเอ่ยขึ้นมาเป็นที่รู้จักและเข้าใจทันที หรือ "เป็นการใช้ข้อความตัดแปลงจากข้อความอันเป็นที่รู้จักกันดีอยู่แล้ว เช่น วาตะของนักปราชญ์ รัฐบุรุษ กวี หรือสุภาษิต คำพังเพย หรือผลงานของผู้อื่น (วิภา กงกะนันทน์ 2522 : 53)

เช่น การดัดแปลงเพลง "กราวกัฟ้า" ของเจ้าพระยาธรรมาภัยกัณทร
"กู กู เป็นขาววิเศษ ข้าไซ้ เพิ่มพูนกิเลสทำคนให้เป็นทาส"
(ไทยรัฐ 23 พฤษภาคม 2522)

หรือ ดัดแปลงเพลง "ฉันทนา" ของ สุชาติ เทียนทอง เช่น
"ปิดไฟใส่กลอนจะเข้ นอนคิดถึงโน้มน้า นิ่งเซียมจกหมายแล้วรีบทิ้งไป
โรงงานทอผ้า ถึงคนชื่อมาตวิภา ที่เคยสบตาเป็นประจำ" (ไทยรัฐ 25 พฤษภาคม 2522)
เนื้อเพลงนี้แปลงคำว่า "ฉันทนา" เป็น "มาตวิภา" หมายถึงพลตรีประมาณ
อดิเรกสาร หัวหน้าพรรคชาติไทย ซึ่งเป็นเจ้าของโรงงานทอผ้าหลายแห่ง

2. โวหารหรือภาพพจน์ที่แสดงความแตกต่างกันเป็นเกณฑ์ มีการใช้โวหารดังนี้

2.1 ปฏิพากย์ (Antithesis)

2.2 บันไดความ (Climax)

2.1 ปฏิพากย์ (Antithesis) หมายถึงการใช้ถ้อยคำที่ขัดแย้งกันมาสร้างประโยคให้เกิดความสมดุล ทั้งนี้เพื่อต้องการเน้นให้ข้อเขียนนั้น ๆ มีความประทับใจ ตัวอย่าง เช่น

ชาติ และ ชาวร้ายจา ผู้ใหญ่ (ไทยรัฐ 13 มีนาคม 2523)

2.2 บันไดความ (Climax) หมายถึงการลำดับเนื้อหาจากชั้นสามัญ ก่อน แล้วค่อยเข้มข้นขึ้นตามลำดับ จบลงด้วยประโยคหรือข้อความที่เข้มข้นขึ้นตามลำดับ จบลงด้วยประโยคหรือข้อความที่เข้มข้นรุนแรงที่สุดหรือประทับใจที่สุด เช่น

1. "จะไม่เร่งรัดให้ปรับปรุงคณะรัฐมนตรีไฉนจึง มันไม่ใช่ของง่าย ๆ อย่างที่เข้าใจกัน"
2. "ไทน์จะต้องเลือกสรรคนที่มีความรู้ความสามารถอย่างสูง"
3. "ไทน์จะต้องเป็นคนอดทนและเสียสละอย่างสูง..."
4. "ไทน์จะต้องมีความซื่อสัตย์และสุจริตอย่างสูง..."
5. "และต้องเชื่อฟังนายกออย่างสูงอีกด้วย"

จะเห็นว่าตั้งแต่ประโยคที่ 2 ความเข้มข้นของข้อความจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนสำคัญที่สุดในประโยคที่ 5

3. ภาพพจน์ที่สื่อลักษณะสัมพันธ์กันเป็นเกณฑ์ มีการใช้ดังนี้

3.1 นามนัย (Metonymy)

3.2 นามภาค (Synecdoche)

3.3 การย้ายคำขยาย (Transferred Epithet)

3.1 นามนัย (Metonymy) หมายถึงการเรียกชื่อสิ่งหนึ่งหมายแทนอีกสิ่งหนึ่ง
ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน เช่น

"ฮั่นแน่ ผู้ใหญ่หัวพวงมาลัยจะไปเป็นหนาม วงลู่ทุ่งที่ไหม" (ไทยรัฐ

4 สิงหาคม 2522)

คำว่า "หนาม" หมายถึงบุคคลที่เตรียมไว้เพื่อให้มาสนับสนุนในกิจการใด
กิจการหนึ่ง

หรือ "นำลายพวกผู้แทนมันเจ็บแสบ ปวดเจ็บมากนะแก ตั้งสี่สิบห้าวัน
จะทนได้หรือเปล่าก็ไม่รู้" (เดลินิวส์ 26 ธันวาคม 2521)

คำว่า "นำลาย" หมายถึงคำวากล่าวหรือคำวิพากษ์วิจารณ์

หรือ "เห็นมัย... จะขึ้นราคาทำไม น้ำมันต้องหายลงใต้ดินทุกที่จนฝรั่ง
ไม่รู้" (เดลินิวส์ 13 ธันวาคม 2521)

คำว่า "ใต้ดิน" หมายถึงตลาดมืด หรือการลักลอบซื้อขายกัน

3.2 นามภาค (Synecdoche) หมายถึงการเอาส่วนหนึ่งมากล่าวแทนส่วนที่
เต็มบริบูรณ์ หรือส่วนที่เต็มบริบูรณ์มากล่าวเพียงบางส่วน โดยถือความคล้ายคลึงกันเป็นเกณฑ์
เช่น

"มือเพลิงกงเส้นใหญ่มากสิกราวนี้" (เดลินิวส์ 30 ตุลาคม 2521)

"มือเพลิง" หมายถึงคนที่วางเพลิง

หรือ "นั่นโรคอะไรหือ ผู้ใหญ่ถึงไกรยแรงอย่างนี้ เพียงไม่กี่วันแต่ ๆ

เหลือแกนั่งหุ้มกระดูก" (ไทยรัฐ 28 กรกฎาคม 2522)

"นั่งหุ้มกระดูก" หมายถึงร่างกายทั้งตัวที่หุ้มกระดูกมากนั่นเอง

3.3 การย้ายที่คำขยาย (Transferred Epithet) หมายถึงการใช้คำขยาย หรือคำวิเศษ ซึ่งโดยปกติใช้กับความหรือชื่ออย่างหนึ่ง แต่ไปใช้กับคำอื่น เช่น

"เจ็บ ๆ ๆ วันนี้ผู้ใหญ่แต่งตัวเจ็บจริง ๆ" (ไทยรัฐ 2 พฤษภาคม 2522)

ใช้คำว่า เจ็บจริง ๆ ไปขยายการแต่งตัว เมื่อเห็นผู้ใหญ่มากแต่งตัวสุดซ่าฟารี

หรือ "ราชาเงินทุน ทุนที่มีกลิ่นสะอาด สะอาดจนคุณสามารถดมกลิ่นได้" (ไทยรัฐ 9 กรกฎาคม 2522)

คำว่า "สะอาด" ขยาย "กลิ่น" ซึ่ง "กลิ่น" นั้น คำขยายของมันต้องไม่ใช่คำว่าสะอาดขยาย นิยมใช้คำว่า หอม แทนขยาย

4. โวหารหรือภาพพจน์ที่สื่อจินตนาการเป็นเกณฑ์ ซึ่งมีการใช้ดังนี้

4.1 บุคลาธิษฐาน (Personification)

4.2 อธิพจน์ (Hyperbole)

4.3 สัญลักษณ์ (Symbol)

4.1 บุคลาธิษฐาน (Personification) หมายถึง การทำให้สิ่งที่ไม่มีชีวิตแสดงอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และกิริยาอาการเหมือนมนุษย์ได้ ในการพูดผู้ใหญ่มากกับพ่อกาเงินนี้ได้สร้างตัวละครขึ้นจากสิ่งของและสัตว์ ให้พฤติกรรมเยี่ยงมนุษย์ ก็สามารถแสดงความคิดเห็น ตอบโต้ สันทนกับตัวละครอื่น ๆ ได้ เช่นเดียวกับมนุษย์ปฏิบัติ ตัวละครดังกล่าวนี้คือ ศาลพระภูมิ หรือหลวงปู่เอี่ยม ซึ่งสามารถพูดและแสดงความคิดเห็นได้

ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 3 มีนาคม 2523)

หรือที่ใช้ส้วมให้ครบโดสกับคนใด

ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 25 กุมภาพันธ์ 2523)

4.2 อธิพจน์ (Hyperbole) หมายถึงการกล่าวคำที่เกินความเป็นจริงเพื่อแสดงออกทางอารมณ์ เน้นความรู้สึก เช่น

"ไม่เข้าใจจริง ๆ ทำไมเฒ่าแกว่นซึ่งเกลียดชังเขากระตูกคำ เพราะข้าเปิดโปงความหนาเลือดของมัน กลับมาตีกับข้าขนาดนี้" (ไทยรัฐ 30 พฤศจิกายน 2522)

คำว่า "เกลียดชังเขากระตูกคำ" หมายความว่ามีความเกลียดมาก หรือ "เฒ่าเฒ่าไอจอย ขอให้มันเรียงหน้าเข้ามาเฒ่า ผู้ใหญ่บ้านจะชกกะมันจนเลือดหยดสุดท้าย" (ไทยรัฐ 26 มีนาคม 2522)

"ชก...จนเลือดหยดสุดท้าย" หมายถึงยอมสู้จนตัวตาย

4.3 สัญลักษณ์ (Symbol) หมายถึงสิ่งหนึ่งใช้แทนอีกสิ่งหนึ่ง อาจจะเป็นคำ ๆ เดียวหรือข้อความ เป็นเรื่องเฉพาะตอนหรืออาจเป็นเรื่องทั้งเรื่องก็ได้

เป็น "คำ" เช่น

"ข้าแทะละ เขี่ยหมอดูถนนลงจากเกาอี้ หง ๆ หนึ่งได้ไม่ถึงปี ข้าเลยเชื่อตัวเองมากกว่าหมอดู" (ไทยรัฐ 16 พฤษภาคม 2522)

คำว่า "เกาอี้" เป็นสัญลักษณ์แทนตำแหน่งหน้าที่การงาน ในที่นี้หมายถึงจนถึงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

หรือ "ทานเย็นไกลป้ายพวกมัน... เป็นโรคแพ้ยายเต๋โปสเตอร์"

คำว่า "ป้ายโปสเตอร์" เป็นสัญลักษณ์ของการลงสมัครเลือกตั้งผู้แทนราษฎร

หรือ "หยุด อ้ายขยับ ยอมให้จับเสียโดยที่ แก่ไอราชาเฮโรอื่น" (ไทยรัฐ 8 มิถุนายน 2522)

คำว่า "ราชาเฮโรอื่น" เป็นสัญลักษณ์แทนผู้ที่เจนจัดอำนาจในการค้าเฮโรอีน

5. โวหารที่ถือการกล่าวความเทียบเคียงโดยเข้าใจเอาเองเป็นเกณฑ์ คือ การที่ผู้เขียนเสนอข้อความที่ผู้อ่านเข้าใจข้อความนั้นเอง ว่าผู้เขียนต้องการอย่างไร ตัวละครมีลักษณะทางอารมณ์เป็นอย่างไร มีการใช้ดังนี้คือ

5.1 ประโยคคำถาม (Interrogation) ถือการใช้ประโยคคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ เพราะข้อความที่ถามนั้นเป็นคำตอบในตัวอยู่แล้วว่าอะไรเป็นอย่างไร เช่น

"นี่แผนที่แสดงทางไปหน่วยเลือกตั้งก็พิมพ์เผยแพร่แล้วจะเอาอะไรอีก"

(ไทยรัฐ 19 เมษายน 2522)

แผนที่ให้ดูประกอบคำพูด แสดงเส้นทางไปหน่วยเลือกตั้งอย่างวุ่นวายมาก ซึ่งทำให้ผู้จะลงคะแนนมีความยุ่งยากที่จะไปลงคะแนน

หรือ "นั่นคือสิ่งพิมพ์ของคุณ... กินยังไม่หิวกิน มีส่วนไหนทำประโยชน์อะไร" (ไทยรัฐ 10 สิงหาคม 2522)

ประโยคคำถามนี้บอกความว่า ไม่จำเป็นต้องมีส่วนสำหรับบ้านคุณ

5.2 ประโยคอุทาน (Exclamation) หมายถึงการอุทานอันเป็นการแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร เช่น

"โอ้ เวิร์กกรรมของชาจริง ๆ ช้อ ๆ ๆ ... ข้าเข้ากรุงเทพฯ เดินผ่านหน้าทำเนียบเห็นนกเกาะอยู่บนกิ่งไม้..."

"โอ้" อุทานแสดงความเสียใจ

หรือ "ว้าย แผนดีกว่าเราหยอ"

"ว้าย" อุทานแสดงอารมณ์ตกใจ

หรือ "เฮ้ย ปลอยปลาแม่น้ำโตใหญ่ทั้งนั้นแหละ" (ไทยรัฐ 16 เมษายน

2522)

"เฮ้ย" อุทานแสดงความแปลกใจหรือความตกใจเห็นขัดแย้ง

5.3 การย้ำความ (Identical Statement) หมายถึงการกล่าวย้ำความเหมือนกัน การย้ำคำหรือข้อความหมาย เพื่อทำให้ความหมายหนักแน่นขึ้น เช่น

"น้ำล้นแล้ว ทุ่งหมาเหม็น ก็ต้องเป็นทุ่งหมาเหม็นอีก ใครจะโยกตู้ตู้ถึงอีก ใครจะบริจาคน้ำของ ใครจะนั่งเฮลิคอปเตอร์มาเยี่ยม ใครจะมาถ่ายรูปไปลงหนังสือพิมพ์ (เดลินิวส์ 26 ตุลาคม 2521)

หรือ "ชาวประมง ธรรมดาไปหน่อย หองประชุมแทบไปหน่อย และ รัฐมนตรีที่มาไปหน่อย (ไทยรัฐ 4 มิถุนายน 2522)

6. โวหารหรือภาพพจน์ที่ถือเป็นเกณฑ์ มีดังนี้

6.1 การเลียนเสียงธรรมชาติ (Onomatopoeia)

6.2 ความคล่องจองในสำนวนพูดแบบไทย

6.1 การเลียนเสียงธรรมชาติ (Onomatopoeia) หมายถึงการเลียนเสียงที่เกิดตามธรรมชาติต่าง ๆ เช่น เสียงฟ้าผ่าตัง "เปรี้ยง" หรือเสียงร้องของคนเลียนเสียงเครื่องดนตรี เช่น

"ตะลุง ตะแซ่ ๆ วากเพย อว จอยโง ผู้หยั่งรู้คินฟ้า" (ไทยรัฐ 3 กรกฎาคม 2522) เสียงธรรมชาติ เช่น เสียง "จู" ปาก ตัวอย่างเช่น

"จู จู โอจอย อยาทำเสียงดัง ขากำลังฟังรายการถ่ายทอดเสียงอภิปรายในสภา ฝ่ายค้านสับรัฐบาลเสียแหลกราญไปเลย (ไทยรัฐ 10 ตุลาคม 2522)

หรือ "เร็ว ๆ เจ จับอีนางทั้งหลายเตงหนาหาเป้ง รัศมีกันักกัน เรวรวว รวยตอลลาร (ไทยรัฐ 11 พฤษภาคม 2522)

6.2 ความคล่องจองในสำนวนพูดแบบไทย หมายถึงคำที่ใช้สัมผัสคล้องจองกัน เช่น

"ไวใจไต่หรือ ลูกตางดาว ทาวตางแดน ขาวาไมไวใจนา"

(เคลินิวส์ 30 ธันวาคม 2521)

หรือ "เร็ว ๆ เจ จีบอานางทั้งหลาย แตงหนาทาแปง รับตีกันนักกัน
เรวรวว รวยคอลลารักกันแนคราวนี้" (ไทยรัฐ 11 พฤษภาคม 2522)

หรือ "แกหอบตอกไม้รูปเทียนมาขอสมาลาโห้ใครกันวะ" (ไทยรัฐ
23 เมษายน 2522)

หรือ "กลุ่มใจ กลุ่มใจ พวกเรา กลุ่มอาเซียน จะหาทางออกกรณีรบรา
ฆ่าฟัน ในเขมรไต่ยังไจ" (ไทยรัฐ 6 ธันวาคม 2522)

ลักษณะการใช้โวหาร (Figures of Speech) ของ ชัย ราชวัตร ในการก่อกำ
ชุดคำใหญ่มาจับทุกมาเจียน มีการใช้ตามเกณฑ์การใช้ภาพพจน์ที่ JC. Nesfield จำแนกไว้
ทั้ง 6 ประการ แต่เป็นการใช้ที่บางเป็นบางตอนของเรื่องราวมิได้มีปรากฏขึ้นทุกวันในแต่ละเรื่อง
ทั้งนี้เพราะลักษณะของภาษาเป็นถ้อยคำสนทนาของตัวละคร ที่ต้องการแสดงเรื่องราวที่สั้น ๆ
กระชับรัดกุม จึงเป็นข้อจำกัดในการใช้ภาษาให้เป็นภาษาที่เรียบง่าย ตรง ๆ และสั้นกระชับรัด
กุมให้เหมาะกับเรื่องไปด้วย

น้ำเสียง (Tone)

น้ำเสียงหรือหางเสียง คือ ความรู้สึกของผู้ประพันธ์ที่มีต่อเรื่องที่เขียน โดยถ่ายทอดออก
มาทางทัศนะ(คติ) ของเขา และวิธีเขียนซึ่งเป็นเฉพาะตัวของเขา

น้ำเสียงนั้น "เป็นภาษาที่ไม่ได้เขียนและไม่ได้ออกเป็นถ้อยคำ ในกรณีที่ปรังงานเขียน
เราจะจับหางเสียงได้ด้วยการอ่านข้อความ "ระหว่างบรรทัด" คือ เราจะต้องอ่านทุกคำทุก
ประโยค และทุกท่อนของหนังสือ" (วิภา กงกชนันทน์ 2522 : 122) น้ำเสียงหรือหาง
เสียงนั้นจะขึ้นอยู่กับอารมณ์ของผู้แต่งที่ว่า "ผู้แต่งมีอารมณ์อย่างไร ทำให้บรรยากาศของเสียง
ที่แต่งขึ้นนั้นเป็นไปตาม เช่น เศร้าหมอง ครุ่นแค้น เบิกบาน ขบขัน เยาะหยัน สร้าง
ความรู้สึกต่าง ๆ ให้แก่ผู้อ่าน หรือทำให้ผู้อ่านทราบทัศนคติหรือท่าทีของผู้แต่งได้ (กุหลาบ มลลิกะมาศ
2522 : 103)

"ทางเสียงในวรรณคดีอาจกล่าวได้ว่า คือ หัตถ์คิของผู้เขียนหรือผู้พูดที่ปรากฏในงาน ประพันธ์ ผู้ฟัง หรือตัวผู้พูด หรือผู้เขียนเอง ทางเสียงเปรียบเสมือนสี หรือความหมายของ อารมณ์ และเป็นส่วนสำคัญประการสุดท้ายที่จะให้ความหมายที่สมบูรณ์ของงานนั้น (วิชา ทรวางแสง 2521 : 250) ทางเสียงหรือนำเสียงจะแฝงเร้นอยู่ในงานหรือข้อเขียนชิ้นหนึ่ง ๆ ของผู้แต่ง ซึ่งโดยที่ผู้แต่งเองอาจจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ได้ (วิชา ทรวางแสง 2521 : 228) ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ทางเสียง นำเสียง คืออารมณ์ความรู้สึก หรือเจตนาที่แฝงเร้นมา กับ ข้อเขียน หรือบทประพันธ์ของผู้ประพันธ์ ซึ่งเป็นการสื่อความหมายอีกด้านหนึ่งนอกเหนือจาก ภาษาหรือความหมายนั้น คือ หัตถ์คิของผู้เขียนที่สัมผัสถึงใจสิ่งหนึ่ง โดยมีอารมณ์ความรู้สึกชอบ ไม่ ชอบ โกรธ เกลียด ฯลฯ ซึ่งจะสื่อความรู้สึกที่โดยผ่านผลงานมายังผู้อ่าน หรือผู้อ่านที่จะรับ สารนี้ได้ ต้องพิจารณาผลงานนี้อย่างละเอียดรอบคอบ และต้องอาศัยบริบทแวดล้อมทางสังคม ประกอบการตีความ จึงจะจับนำเสียง หรือทางเสียงของผู้ประพันธ์ ตรงกับเจตนาหรืออารมณ์ ที่ผู้ประพันธ์แฝงเร้นมากับผลงานนั้น ๆ

สำหรับการสรุปผู้ใหญ่มากับทั้งหมดนั้น จะจับนำเสียงของเรื่องได้จากการพิจารณา ทั้งเรื่องทั้งจบลงในแต่ละวัน ๆ โดยพิจารณาจากภาษาและภาพที่ปรากฏ ประกอบกับบริบททาง สังคมประกอบ จึงจะสามารถจับนำเสียงของผู้เขียนได้

ในการสรุปนี้ ไม่ว่าผู้เขียนจะมีหัตถ์คิหรือเจตนาอย่างไรในการเสนอผลงานชิ้นหนึ่ง จะมีจุดคล้อยลงซึ่งแฝงไว้ด้วยอารมณ์ขันเป็นพื้นเสมอ ซึ่งอารมณ์ขันนั้นอาจจะมีทั้งอารมณ์ขันใน ลักษณะรื่นเริง และมุ่งเน้นความตลกขบขันมากกว่าจะเสียด

"ผู้ใหญ่มายายมาขอเงินจากภรรยา แม่หญิงปฏิเสธโดยอ้างเหตุผลว่า ที่ตัวจะซื้อทอง ใส่ ผู้ใหญ่มากกว่าหาว่าสุรุ่ยสุร่าย ซึ่งความจริงผู้ใหญ่มากต้องการขอเงินไปซื้อทองเป็นของขวัญใหม่ ให้กับแม่หญิงนั่นเอง (เดลินิวส์ 1 มกราคม 2522)

จากเหตุการณ์นี้ ชัย ราชวัตร แสดงนำเสียงออกมาในเชิงอารมณ์ขันมากกว่าจะเสียด ณะ หรือแฝงเร้นเจตนาอื่นใดในการนำเสนอความกต

นอกจากจะแสดงอารมณ์ขันเป็นจุดล้อเลียนในการพูดแต่ละตอนแล้ว ยังแฝงน้ำเสียงอื่น ๆ ไว้อีก

1. น้ำเสียงเสียดสี
2. น้ำเสียงเขินอาย
3. น้ำเสียงประชดประชัน
4. น้ำเสียงอาถรรพ์

1. น้ำเสียงเสียดสี คือ ลักษณะการพูดโดยการเปรียบเปรยกระทบกระทั่ง หรือ เหน็บแนมด้วยการยกเหตุการณ์หนึ่งให้สัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่ต้องการแสดงน้ำเสียงในลักษณะนี้ ต้องอาศัยเหตุการณ์แวดล้อมบางประการพิจารณา จึงจะจับน้ำเสียงนี้ออกมาได้ เช่น

"ผู้ใหญมาใช้เงินที่เป็นหนี้ครูปีละอยู่ 10 บาท เพียงครึ่งเดียวคือ 5 บาท โดยอ้างว่าเก็บไว้คิกตัว 5 บาท ในฐานะตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน" (เคลวินส์ 13 ธันวาคม 2521)

จากเหตุการณ์ก่อนนี้ จะเห็นว่าเป็นอารมณ์ขันล้อเลียนผู้ใหญ่มา แต่พิจารณา เหตุการณ์ทางสังคมแล้ว จะเห็นว่าเรื่องน้ำเสียงเหน็บแนมเสียดสีซ่อนลึกอยู่คือ เสียดสี ไปถึงเหตุการณ์ปฏิวัติ เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2520 ที่ท่านนายกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็น เลขาธิการคณะปฏิวัติ แล้วให้สัญญาว่าจะมีการเลือกตั้ง (ใช้การปกครองระบอบประชาธิปไตย) ภายใน 1 ปี แต่เมื่อถึงหนึ่งปี กลับไปประชาธิปไตยเพียง "ครึ่งใบ"

หรือเหตุการณ์ "ไอ้จ้อยเดินจงกรมที่ถูกทรมานหิวจนแบน โทษฐานเขียนตำหนิการปกครองของผู้ใหญ่ที่กำแหงวัด" โดยบอกว่าผู้ใหญ่ลงโทษด้วยการทรมาน แต่ผู้ใหญ่กลับบอกว่า ต้องลงโทษด้วยการอื้อหือให้อับอายขายหน้า" (เคลวินส์ 1 ธันวาคม 2521)

ซึ่งจากเหตุการณ์มุ่งเสียดสีอำนาจการปิดหนังสือพิมพ์ของเจ้าหน้าที่ ที่ปิดหนังสือพิมพ์ เคลวินส์ ในเดือนพฤศจิกายน 2521 จนเคลวินส์ต้องขออนุญาตจดทะเบียนขอหัวหนังสือพิมพ์ใหม่ ซึ่งยาวกว่าเดิม ชื่อเคลวินส์แนวหนาแถมยุด

2. นำเสียงเยาะหยัน คือการเยาะหยันบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ผู้เขียนคิดว่าได้ประพฤติ ผิดพลาด ลมเหลว ในบางประการ มีลักษณะเหมือนกับการส่งน้ำหนำที่บุคคลนั้น ๆ ได้ประสบ ผลอย่างนั้น หรือเยาะหยันในเชิงรู้ทันบุคคลที่ (ผู้เขียนเชื่อว่า) หลอกลวง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ลักษณะเยาะหยันในเชิงส่งน้ำหนำ เช่น

"ผู้ใหญ่มานับเรื่องตลกงานว่า ตลกงานเพราะเลือกงาน มีงานแล้วเลือก ตำแหน่ง มีตำแหน่งแล้วก็เลือกเรื่องไม่สำคัญที่เสร็จงาน คนที่ผู้ใหญ่มาบนโห้งก็หัวหน้า พรรคการเมืองพรรคหนึ่ง" (ไทยรัฐ 30 พฤษภาคม 2522)

จากเหตุการณ์นี้ มีน้ำเสียงเยาะหยันการเข้าขอเป็นพรรคร่วมรัฐบาล แต่ เกียงเรื่องศักดิ์ศรีของพรรค จึงทำให้ถูกตัดออก (ว่างงาน)

2.2 ลักษณะเยาะหยันในเชิงรู้ทัน เช่น

"ผู้ใหญ่มาหาเสียงในนามหัวหน้าพรรคสยามประชากร ที่โฆษณาชวนเชื่อว่า มีนายพลรวมควย 7-8 คน แล้วไม่ยอมเผยแพร่รายชื่อ เพราะนายพลที่รวมเป็นนายพลก๊กมันตั้งจาก กองพลที่เก้าสิบสาม" (ไทยรัฐ 5 มีนาคม 2522)

เหตุการณ์เยาะหยันการกล่าวอ้างว่ามีนายพลรวมอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ ผู้เขียนเชื่อว่าไม่มีอยู่จริง จึงมีทางเสียงเยาะหยัน

2.3 การเยาะหยันรัฐบาลยุคที่ผ่านมา เช่น

"ไอ้จอยถามถึงเรื่องหมอกู้กับท่านนายกเกรียงศักดิ์ ท่านตอบว่าไม่เชื่อดื้อ เพราะคนที่เคยเป็นหมอกู้ระดับอินเตอร์บอกจะอยู่ถึง 12 ปี ท่านยังเป็นคนเขี่ยออกจากตำแหน่ง"

3. นำเสียงประชดประชัน คือ การกระทำหรือพูดอย่างหนึ่ง แต่หมายความว่าเป็นอย่าง หนึ่ง ซึ่งไม่ตรงกับคำพูด เช่น บอกว่าดี แต่หมายความว่า "ไม่ดี" หรือ "การแกล้งกระทำให้ เกินควรหรือพูดเกินคำ" เพราะความไม่พอใจ

"ผู้ใหญ่มากุญว่าน้ำประปาจะไหลแรงมาก ให้ระวังท่อแตก แล้วขณะนั้นไอจอยวิ่งเอามือกุมหัวเลือดไหลมา แล้วบอกว่าเพราะเปิดน้ำประปา ถูknน้ำประปาชนเอาจนหัวแตก"

เหตุการณ์ตอนนั้นมีลักษณะน้ำเสียงประชิดแตกต่างกันว่าน้ำไม่ไหลแรงถึงขนาดนี้ นั่นคือน้ำอาจจะไหลน้อยหรือไม่ไหลเลยก็ได้

หรือ "การขึ้นค่าไฟฟ้าแล้วชาวบ้านไม่เคียดกรอนเลย เพราะไปอยู่ดาในลักษณะของมนุษย์ก็กำบรรพหิมทองอาศัยไฟฟ้าใช้"

ก็น้ำเสียงประชิดประชันการขึ้นค่าไฟฟ้า

หรือ "ไอจอยนอนหลับโกลจะตาย เพราะปฏิบัติตามคำของรัฐมนตรีที่ว่า ของอะไรแพงไม่ควรกิน แล้วราคามันจะถูกเอง" เป็นต้น

4. น้ำเสียงดากดาง คือ การแสดงน้ำเสียงตีเตียน คำทมิ การกระทำของบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ลักษณะของการดากดางนี้จะแสดงออกมาตรง ๆ ไม่อ้อมค้อม เช่น การเสียสละหรือทำอะไรเกินเลย เกินความเป็นจริง

การประชิดประชัน น้ำเสียงดากดาง เช่น

"เตาหอยย ดามถึงเงินที่ไปกู้มาว่าใช้อะไรไปบ้าง ผู้ใหญ่มาตอบว่าเงินที่ถูกครึ่งก่อนนั้นใช้ไปกับการเดินทางไปถูกราวนี้ (ไทยรัฐ 12 กุมภาพันธ์ 2522)

น้ำเสียงดากดาง คำทมิ หรือว่ากล่าวการยกขบวนไปกู้เงินต่างประเทศว่าสิ้นเปลืองเงินทองมาก

หรือ ไอจอยวิ่งมาบอกว่า "มีโรคระบาดที่โรงเรียน" ผู้ใหญ่มาคาดคะเนว่าคงเป็นเด็กที่เขาถือว่าดีเขา แต่เจ้าจอยกลับบอกว่า เป็นครูที่ครองเป็นลมเพราะโรงเรียนขึ้นค่าแปะเจี๊ยะ (ไทยรัฐ 23 มีนาคม 2522)

น้ำเสียงดากดางการเรียกเก็บเงินเกินเปล้าของโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพฯ

ลักษณะน้ำเสียงที่แสดงออกในการชุมนุมนี้จะแสดงออกมาในรูปน้ำเสียงแสดงอารมณ์ขึ้นเป็นพิน และแฝงน้ำเสียงเสียสละ เขาชะหั้น ประชิดและดากดางที่มตอเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่ปรากฏในสังคม

การใช้ภาพแสดงเหตุการณ์และการใช้ลักษณะตัวอักษร

การใช้ภาพแสดงเหตุการณ์

ลักษณะเด่นของการ์ตูน คือ การนำเสนอด้วยภาพ ซึ่งภาพนั้นอาจมีหรือไม่มีภาษาบรรยายก็ได้ ภาพสามารถบอกเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เขียนต้องการแสดงได้ ซึ่งอาจสรุปได้ว่า "ภาพ (ในหนังสือการ์ตูน) คือ ที่รวมของเส้นต่าง ๆ ซึ่งมีความหมายและมีสองมิติ" (สิทธา พินิจกุล 2526 : 28) ลักษณะของภาพการ์ตูนแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. การใช้ภาพตัวละครและฉากประกอบตัวละคร
2. การใช้เส้น หรือ สัญลักษณ์ต่าง ๆ ประกอบภาพเพื่อสื่อสารเรื่องราว

1. ภาพตัวละครและฉากประกอบตัวละคร คือ ภาพบุคคลที่แสดงท่าที อารมณ์ต่าง ๆ เช่น ดีใจ เสียใจ หรือโกรธ ซึ่งการแสดงความรู้สึกบนใบหน้าตัวการ์ตูน ลอกเลียนแบบมาจากคนจริง ๆ แต่ต้องแสดงออกมาให้เห็นกว่า จึงจะส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้อ่าน (จุดศักดิ์ อมรเวช 2527 : 31) นอกจากการแสดงความรู้สึกบนใบหน้าของตัวการ์ตูนแล้ว ยังต้องประกอบด้วย ทาราง แสดงอิริยาบถ การเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของตัวการ์ตูน... คือ เลียนแบบมาจากธรรมชาติของมนุษย์ แต่ต้องทำออกมาให้เห็นความจริงอย่างมาก จึงจะสามารถทำให้ผู้อ่านคล้อยตามขบขันไปด้วยได้ (จุดศักดิ์ อมรเวช 2527 : 31) ส่วนฉากประกอบคือ ภาพสถานที่ ทิวทัศน์ต่าง ๆ ที่ประกอบกับเรื่อง เช่น ภาพทุ่งนา หมู่บ้าน ตึกรามบ้านช่องต่าง ๆ หรือยานพาหนะ เช่น เกวียน เรือ รถ ฯลฯ

2. เส้น หรือ สัญลักษณ์ต่าง ๆ ประกอบภาพ มีลักษณะเป็นรหัสและสัญลักษณ์ เช่น รูปเส้นวน ๆ แทนความมันงง รูปหัวใจเล็ก ๆ แทนความรักความพอใจ รูปก้อนเมฆแทนความฝัน เป็นต้น (สิทธา พินิจกุล 2526 : 280)

สำหรับการใช้ภาพของการ์ตูนชุดผู้ใหญ่มาทั้งหมดมาเมื่อนั้น ชัย ราชวัตร มีลักษณะการใช้ภาพดังนี้

1.2.2 ลักษณะของเรื่องเหนือฉาก ฉากประกอบจะสัมพันธ์กับเรื่อง หรือเป็น
สถานที่ที่ช่วยส่วนช่วยในการดำเนินเรื่อง ตัวอย่าง เช่น โอจอยช่วยกวาดลานบ้านใหญ่ใหญ่มาตุ

(ไทยรัฐ 15 กุมภาพันธ์ 2523)

หรือฉากที่กรามบ้านช่อง เพื่อสนับสนุนเรื่องความไม่ปลอดภัยในเมืองหลวง

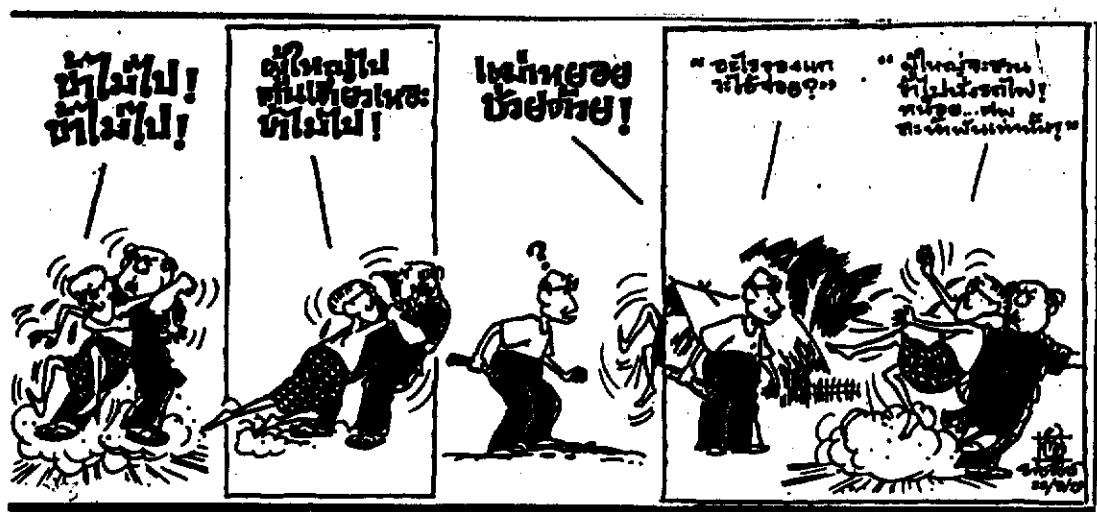

(ไทยรัฐ 30 พฤศจิกายน 2522)

2. การใช้เส้นหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ประกอบภาพเพื่อสื่อสารเรื่องราว

การใช้เส้นหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ประกอบภาพ เพื่อสื่อสารเรื่องราวมีลักษณะการใช้ต่าง ๆ กันดังนี้

2.1 เส้นแสดงการเคลื่อนไหว เช่น เส้นแสดงอาการเคลื่อนไหวของร่างกาย หรือ ฝูงชน แสดงการชุมนุมรวมตัวต่าง ๆ กันภาพตัวอย่าง

(ไทยรัฐ 24 สิงหาคม 2522)

จากภาพนี้ จะมองเห็นเส้นต่าง ๆ รอบตัวไอ้จ้อยและผู้ใหญ่มา แสดงอาการต่อสู้เคลื่อนไหวของอวัยวะต่าง ๆ เช่น ที่ศีรษะ แขน และขา เป็นต้น

2.2 เส้นแสดงบทสนทนาของตัวละคร ซึ่งตัวละครใดเป็นผู้กล่าวคำพูดจะมีเส้นตรงจากบทสนทนาของมันมายังตัวละครนั้น ๆ (ดังตัวอย่างในข้อ 2.1) ส่วนตัวละครที่ไม่ใช่มนุษย์ คือ ศาสตราวุธ มีลักษณะเส้นที่แสดงบทสนทนาของศาสตราวุธจะใช้เส้นหยัก ดังตัวอย่าง

3. การใช้ภาพในการดำเนินเรื่อง

ลักษณะการใช้ภาพในการดำเนินเรื่องในการ์ตูนชุดนี้ใหญ่มากกับทั้งหมดมาเมิน มีดังนี้

3.1 การใช้ภาพช่วยเสริมภาษาให้ตีความหมายที่ต้องการสื่อได้อย่างสมบูรณ์ของผู้เขียน
ลักษณะนี้จะอ่านเฉพาะบทสนทนาที่ไม่สามารถเข้าใจความหมายของเรื่อง หรือจะดูภาพไม่ใช่ข้อความประกอบก็ไม่สามารถเข้าใจเรื่องได้เช่นกัน จึงต้องใช้ทั้งภาษาและภาพเสริมความหมายซึ่งกันและกัน

ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 27 กันยายน 2522)

3.2 การใช้ภาพเปิดเรื่อง คือการใช้ภาพในการนำเข้าสู่เรื่อง เพื่อที่จะดำเนินเรื่อง
ด้วยภาพและบทสนทนาต่อไป ในภาพนั้นแสดงลักษณะอาการของตัวละครนอกเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ
โดยไม่ต้องใช้ภาษา ผู้อ่านต้องอ่านจากกริยาอาการที่ปรากฏของภาพจึงจะเข้าใจว่าตัวละครกำลังทำ
อะไร อย่างไร สถานที่ใด

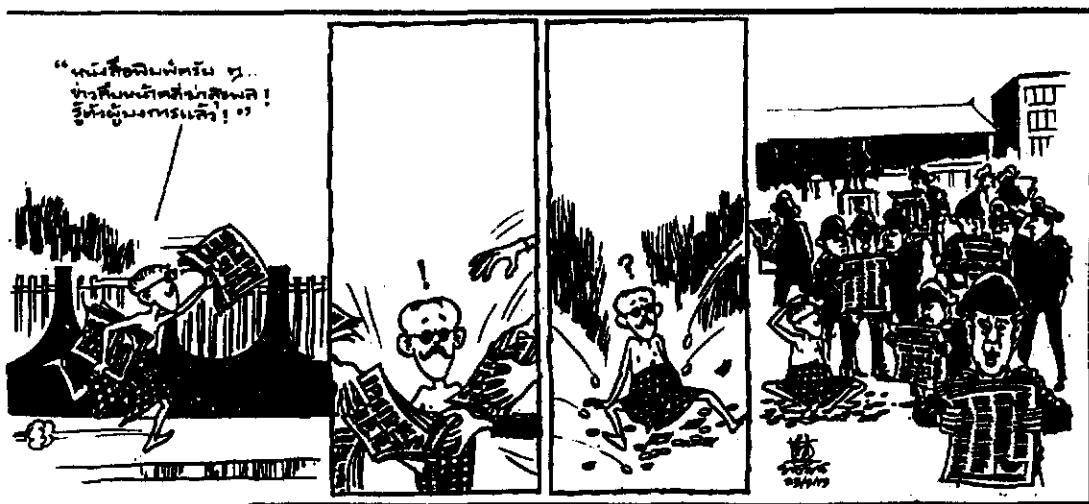
ตัวอย่างเช่น

(เคลินิวส์ 9 ธันวาคม 2521)

3.3 การใช้ภาพทำเนียบเรื่องติดต่อกันไปโดยไม่ใช้บทสนทนาของตัวละครเลย แต่ก็สามารถเข้าใจภาพเหตุการณ์นั้นได้จากบทสนทนาที่นำเข้าสู่เรื่อง

ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 25 กันยายน 2522)

การใช้ลักษณะตัวอักษร

ภาษาที่ใช้ในการพูดผู้ใหญ่มากับหนุ่มสาวเป็นภาษาที่เป็นบทสนทนา การใช้ภาษาจึงมีลักษณะเป็นภาษาพูดง่าย ๆ สั้น ๆ การใช้ลักษณะของตัวอักษรจึงเป็นคำที่เขียนด้วยลายมือ (ของผู้เขียนภาพ) ซึ่งในลักษณะการเขียนด้วยลายมือให้ความรู้สึกว่าตัวละครกำลังสนทนากันจริง ๆ มากกว่าการใช้ตัวอักษรด้วยตัวพิมพ์ ลักษณะการใช้ตัวอักษรจะใช้เป็นข้อความสั้น ๆ อยู่ในเครื่องหมายคำพูดหรือเครื่องหมายอัฒภาค ซึ่งการพูดก็มีลักษณะการใช้อักษรดังนี้

1. การใช้เครื่องหมายปริศน์ย์ แสดงคำถาม หรือเครื่องหมายอัฒภาคหลายแห่ง แสดงความรู้สึกตกใจแปลกใจ

ดังตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 15 กุมภาพันธ์ 2523)

จากภาพนี้ เมื่อไอจอยอาสาผู้ใหญ่มากวาดลานบ้าน ผู้ใหญ่รู้สึกสงสัยจนใจ
เมื่อไอจอยเขาแย่งไม้กวาด ผู้ใหญ่มาแสดงอาการตกใจและแปลกใจ

2. การใช้จุดไพล่า มีหลายวิธีดังต่อไปนี้

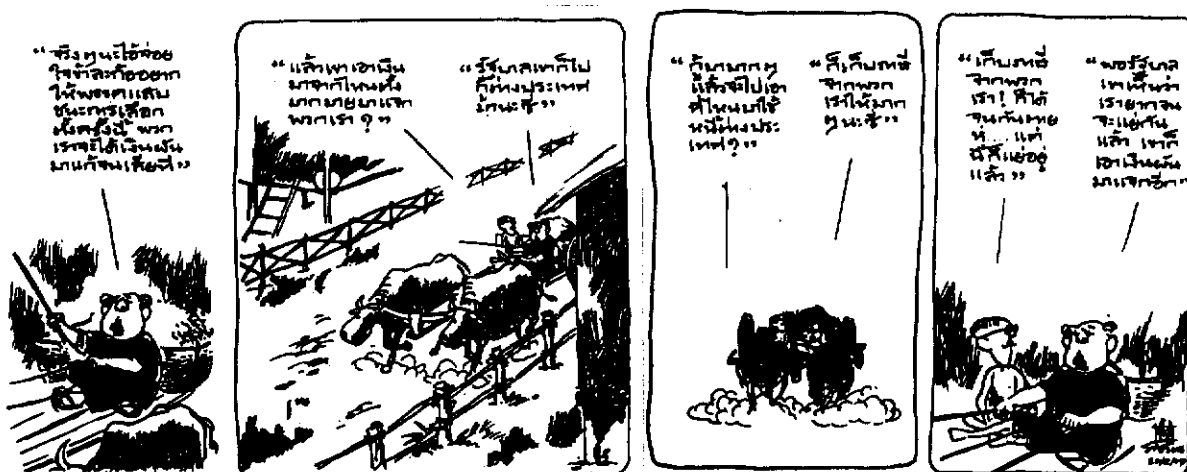
2.1 การผูกกางไวของตัวละครในแต่ละช่อง เพื่อจะผูกต่อไปในช่องถัดไป

ดังตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 28 กรกฎาคม 2522)

2.2 การประจุดไพล่าในระหว่างคำพูด ซึ่งแสดงอาการหยุดพูด เว้นช่วงการพูด ของตัวละคร อาจจะเพื่อกดถึงด้อยคำที่จะพูดต่อไป หรือหยุดเพื่อเปลี่ยนเรื่องพูด หรือหยุดเมื่อเห็น ตัวละคร คู่สนทนาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดังตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 27 กุมภาพันธ์ 2522)

2.3 การประจุกไขปลาเมื่อสิ้นสุดคำพูด เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้พูดยังมีข้อความพูดต่อไปอีก
คล้ายเครื่องหมายไปยาลใหญ่ ทั้งตัวอย่าง

(ไทยรัฐ 11 มีนาคม 2523)

3. การใช้ลักษณะอักษรตัวกำหนดากกว่าปกติแทนเสียงที่ดังมี 2 ลักษณะคือ

3.1 เสียงพูดหรือตะโกนที่ดังกว่าปกติของตัวละครซึ่งแสดงอาการตกใจ โกรธ เป็นต้น

3.2 เสียงดังตามเสียงธรรมชาติ เช่น เสียงทุบโต๊ะ วัตถุร่วงกระทบพื้น หรือเสียงฟ้าผ่า เสียงระเบิด เป็นต้น
ทั้งตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 26 กรกฎาคม 2527)

(ไทยรัฐ 27 พฤศจิกายน 2522)

การใช้ภาพแสดงเหตุการณ์และการใช้ลักษณะตัวอักษรนั้นช่วยให้การสื่อความหมายของการชุมนุมเข้าใจได้ง่าย และเข้าใจตรงกับสารที่ผู้เขียนต้องการเสนอได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้น ยังทำให้ผู้อ่านเข้าใจอารมณ์ของตัวละครและเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

วัตถุดิบและการเลือกสรรมานำเสนอ

วัตถุดิบ (Material) ในการนำเสนอเป็นงานประพันธ์ต่าง ๆ นั้น คือเรื่องราว เหตุการณ์ สภาพการณ์แวดล้อมต่าง ๆ ที่ผู้เขียนได้ประสบพบเห็น แล้วนำมาถักทอขึ้น เพื่อเสนอออกมาเป็นผลงาน โดยผ่านจินตนาการสร้างสรรค์ของผู้เขียน ผลงานนั้นอาจเสนอออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย หรือแม้แต่การตูนการเมืองก็เช่นกัน ดังที่ วิชา กงกะนันทน์ กล่าวไว้ว่า "วัตถุดิบอาจหาจากแหล่งเดียวกัน แต่จะปรากฏเป็นงานประเภทใด รูปแบบใด และมีคุณภาพขนาดไหน ขึ้นอยู่กับเจตนาและฝีมือของนักประพันธ์ (วิชา กงกะนันทน์ 2523 : 76) ซึ่งถ้าจะกล่าวโดยสรุปแล้ว วัตถุดิบของงานวรรณกรรมต่าง ๆ ก็คือ "เรื่องราวของมนุษย์ และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรม" (วิชา กงกะนันทน์ 2523 : 77)

สำหรับการชุมนุมใหญ่มาอยู่กับทุกมาเมื่อนั้น ก็เช่นเดียวกันกับงานวรรณกรรมอื่น ๆ ดังกล่าวมาแล้วคือ มีเรื่องราวต่าง ๆ ของมนุษย์ในสังคมการเมือง เศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรมเป็นวัตถุดิบในการประกอบเรื่อง แต่เนื่องจากงานชุมนุมเป็นงานที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์รายวันเกือบทุกวัน (ยกเว้นวันอาทิตย์) ลักษณะของงานจำเป็นที่จะต้องใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวันเป็นวัตถุดิบในการนำเสนอประกอบกับวัตถุดิบอื่น ๆ คือ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทางสังคมและทางธรรมชาตินั้นเอง

จากการศึกษาคนทำงานชุมนุมใหญ่มาอยู่กับทุกมาเมื่อนั้นของ ชัย ราชวัตร นั้น เห็นได้ว่าผู้เขียนได้อาศัยวัตถุดิบ ดังนี้คือ

1. ข่าวและเหตุการณ์ต่าง ๆ
2. สภาพการณ์ต่าง ๆ ทางสังคม

1. ขาวและเหตุการณ์ต่าง ๆ

ขาวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ ชัย ราชวัตร นำมาเสนอนั้นมีหลายประเภท ดังต่อไปนี้

1.1 ขาวอาชญากรรม เช่น "ขาวตำรวจลอมจับโจรที่ใหญ่" ชัย ราชวัตร นำเสนอโดยการผูกเรื่องให้ผู้ใหญ่มาและโอ้อยู่ไปลอมจับ โจรที่ใหญ่ยอมให้จับและสารภาพผิด ทุกข้อหา รวมทั้งสละสิทธิ์ที่จะสู้คดี แต่ผู้ใหญ่มาไม่ยอม เพราะลูกตางขาวจะใช้สิทธิ์หรือสละสิทธิ์ไม่ได้ ต้องนำหลักฐานการจับ น.ส. 3 หรือหลักฐานการเสียภาษีย้อนหลังห้าปีมาแสดง (ไทยรัฐ 24 มีนาคม 2522) ซึ่งเรื่องนี้ ชัย ราชวัตร ต้องการเสนอความคิดเห็นเรื่องการจัดสิทธิการใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของลูกตางขาว หรือลูกขาวเงินตางขาวที่ต่อสู้ชาติไทย

1.2 ขาวการเมือง เป็นจุดที่ ชัย ราชวัตร นำมาเสนอมากที่สุด เพราะเหตุการณ์ในช่วงนี้เป็นช่วงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การตั้งรัฐบาล ขาวการเมืองต่าง ๆ จึงปรากฏติดต่อกันอย่างไม่ขาดสาย เช่น

ขาวการหาเสียงของผู้แทนราษฎรในช่วงที่ มกราคม 2522 - 21 เมษายน 2522 ดังเช่น ขาวการขยายทะเบียนบ้านเพื่อการเลือกตั้ง ชัย ราชวัตร นำมาเสนอโดยใช้ ขาวการขยายทะเบียนบ้าน ทำให้ผู้ใหญ่มาประกาศจะจัดการอย่างเด็ดขาด โอ้อยู่ กลับบอกว่ามี คนหลายร้อยกำลังวิ่งเต้นขยายเขาไปอยู่บ้านหลังหนึ่ง ซึ่งมีคนอยู่แถวหลายสิบคน บ้านหลังนี้คือ ตึกไทยคู่ฟ้า ซึ่งหมายถึงการวิ่งเต้นเพื่อเข้ามาเป็นคณะรัฐมนตรีนั่นเอง (ไทยรัฐ 11 เมษายน 2522)

หรือขาวการประกาศลาออกจากตำแหน่งของทนายกรัฏมนตรีพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ โดย ชัย ราชวัตร ได้ผูกเรื่องให้หนังสือพิมพ์อาวุโสคือ สมบูรณ์ วรพงษ์ ไป มอบกระเช้าดอกไม้ขอบคุณนายกฯ ที่ทำให้หนังสือพิมพ์ขายดีในวันทองชวาทนายกฯลาออก เพราะ วันนั้นเป็นวันแรกที่หนังสือพิมพ์ประกาศขึ้นราคาเป็นฉบับละ 3 บาท ในวันที่ 1 มีนาคม 2523 (ไทยรัฐ 4 มีนาคม 2523) จากเหตุการณ์นี้ เป็นขาวการลาออกของนายกรัฏมนตรีกับการขึ้นราคาหนังสือพิมพ์เขาด้วยกันอย่างแนบเนียน และมีอารมณ์ขัน

1.3 ชาวเสรษฐกิจ ซึ่งเป็นชาวเหตุการณ์หนึ่งที่ถูกพันกับการเมืองมาก เช่น

สหภาพแรงงานขอปรับค่าแรงขั้นต่ำ ชัย ราชวัตร นำมาเสนอโดยการให้ไอจอยวิงตะโกนบอกชาวแก๊งใหญ่มา เรื่องสหภาพแรงงานขอปรับค่าแรงขั้นต่ำว่าขอปรับกันเป็นแสนเป็นล้าน ผู้ใหญ่มาถามว่าเป็นพวกแรงงานกลุ่มไหน ไอจอยกลับตอบเป็นพวกกลุ่มรับจ้างยกมือในสภา (ไทยรัฐ 4 พฤษภาคม 2522) ซึ่งพวกขอขึ้นค่าแรงได้แก่พวกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั่นเอง

หรือ ชาวพรรคสังคมนิยมที่เข้ามาพิจารณาอนุมัติให้ธนาคารใหญ่ตามที่มีผู้ยื่น 13 ราย โดย ชัย ราชวัตร เสนอให้เลขาธิการแจกแจงชื่อนักการเมืองที่ไปขอสินเชื่อให้เขา มาผูกขาดเสรษฐกิจสิบสามตระกูล (ไทยรัฐ 28 เมษายน 2522)

1.4 ชาวเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ โศกเศร้าเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในคานต่าง ๆ เช่น

"ชาวผีเข้าเด็กนักเรียนที่โรงเรียนขอนแก่นวิทยายา จังหวัดเพชรบูรณ์ ชัย ราชวัตร นำเสนอโดยการกำหนดให้ไอจอยเป็นผู้วิ่งมาบอกชาวแก๊งใหญ่มา แทกกลายเป็นชาวผูกครองเด็กเป็นลมหน้ามืด เพราะโรงเรียนขึ้นค่าเล่าเรียน (ไทยรัฐ 23 มีนาคม 2522)

หรือชาว "ผีหลอกทางเครื่องของ เคน ดอกประดู่" ซึ่ง ชัย ราชวัตร เสนอโดยให้ไอจอยเอาชาวเรื่องผีหลอกมาบอกแต่เป็นผีที่เขาทำเนียบนายกรัฐมนตรี ซึ่งผีตะโกนว่า "ทางเครื่องเยอะจริงโว้ย" (ไทยรัฐ 7 มิถุนายน 2522) ซึ่งทางเครื่องหมายถึงจำนวนคณะรัฐมนตรีที่มากมาย

2. ภาพการณ์ต่าง ๆ ทางสังคม

ภาพการณ์ทางสังคม คือ สภาพความเป็นอยู่ในคานต่าง ๆ ของคนในสังคมได้แก่ สภาพทางวัฒนธรรม อันใดแก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความนิยมของยุคสมัยและชีวิตความเป็นอยู่ทางสังคม ซึ่งภาพการณ์เหล่านี้ล้วนเป็นวัตถุดิบในการช่วยสร้างเสริมให้การทุนชุดนี้ปรากฏขึ้น ซึ่งมีดังนี้

2.1 สภาทางวัฒนธรรม การดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

2.1.1 ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ในสังคม เช่น เรื่องประเพณีการปล่อยปลาในวันสงกรานต์ ชัย ราชวัตร ต้องการแสดงถึงประเพณีการปล่อยปลาในวันสงกรานต์ มาสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมเป็นพิเศษ โดยกำหนดให้เขาหยอยนั่งขี้มในวันสงกรานต์ ผู้ใหญ่มาถามถึงสาเหตุ เขาหยอยตอบว่าเพราะการปล่อยปลาในวันสงกรานต์นั้นเอง เพราะนำเอาปลาปล่อยจึงตาย (ไทยรัฐ 16 เมษายน 2522)

หรือ ประเพณีการเย็บเยียนกันของชาวบ้านจนเกิดคำพังเพยที่ว่า "หัวกระโถบ้านไม่แห้ง" โดยกำหนดให้ผู้ใหญ่มาเห็นโอ้อยู่ตักน้ำจากบ่อมากมาย จึงถามว่านำไปไหน โอ้อยู่จึงพาไปตักน้ำไปที่บ้านนายกฯ เพราะมีคนไปเย็บเยียนไม้ซาดสาย จึงต้องใช้น้ำล้างเท้าก่อนขึ้นเรือนเป็นจำนวนมาก (ไทยรัฐ 26 พฤษภาคม 2522) ซึ่งการไปเย็บเยียนนั้น ชัย ราชวัตร ต้องการแสดงถึงความพยายามวิ่งเต้นเข้าพบนายกฯ ถึงบ้านเพื่อหวังตำแหน่งทางการเมืองนั่นเอง

2.1.2 ความนิยมของยุคสมัย ได้แก่ความนิยมในเรื่องต่าง ๆ ของคนในแต่ละยุคสมัย ดังตัวอย่างเช่น

เพลงร้องที่เป็นที่นิยมในสังคม และนำมาเข้ากับเหตุการณ์ที่ชัย ราชวัตร ต้องการเสนอ เช่น ชัย ราชวัตร ใช้เพลง "ฉันทนาที่รัก" โดยเปลี่ยนจากชื่อฉันทนา เป็นชื่อผานวีกา โดยให้ทนายทนายเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นั่งเขียนจดหมายและร้องเพลงว่า "เปิดไฟใส่กลอนจะเข้ มุมงอนนี้ถึงโศกนา... นั่งเขียนจดหมายแล้วรีบทิ้งไปโรงงานทอผ้า... ถึงคนชื่อผานวีกา ที่เคยสบตากันเป็นประจำ" (ไทยรัฐ 25 พฤษภาคม 2522)

หรืออีกตัวอย่างเช่น ชัย ราชวัตร ใช้เพลง ลอยาไปเลย บางกอก มาประกอบเรื่อง โดยกำหนดให้ สส. ที่สอบตกในเขตกรุงเทพฯ เป็นผู้ร้องเพลงนี้ (ไทยรัฐ 3 พฤษภาคม 2522)

หรือตัวอย่างความนิยมในการแต่งตั้งวุฒิสมาชิก ซึ่งส่วนใหญ่จะมาจากทหารมากกว่าพลเรือน ชัย ราชวัตร เสนอโดยให้เขาหยอหยပ်เป็นผู้ถามผู้ใหญ่ว่ามีเกณฑ์อย่างไรในการเลือกตั้งวุฒิสมาชิก ซึ่งได้รับคำตอบว่ามาจากทหารหน่วยอื่น ๆ มากมาย (ไทยรัฐ 26 เมษายน 2522)

2.2 ภาพการณ์ทางธรรมชาติ โศกนาฏกรรมทางสิ่งแวดล้อม หรือภาวะทางธรรมชาติ เช่น ภาวะน้ำในแม่น้ำลำคลองเน่าเสีย ชัย ราชวัตร ได้นำเสนอโดยประสานกับการหาเสียงของผู้แทน โดยว่าประชัความนำตายผู้แทนที่กระเซ็นลงน้ำในแม่น้ำลำคลองถึงกับทำให้ภาว่นำเน่าเสีย กำหนดเรื่องให้เขาหยอหยပ်สัใจจอยให้ไปหานักการเมืองท่านหนึ่งไม่ให้หาเสียงใกล้แม่น้ำ เพราะจะทำให้หน้าเน่า (ไทยรัฐ 25 มีนาคม 2522)

หรือตัวอย่าง เช่น ภาวะทางธรรมชาติ เช่น น้ำท่วมหลายแห่งในประเทศไทยในปี 2521 โดย ชัย ราชวัตร เสนอให้สัมพันธ์กับการช่วยเหลือจากคุณหญิงคุณนายที่หวังเป็นข่าวมากกว่าการช่วยเหลือจริง กำหนดเป็นเรื่องโดยให้ยายฉิมไปร้องไห้คร่ำครวญกับผู้ใหญ่มา (เดลินิวส์ 26 ตุลาคม 2522)

จากภาพการณ์ต่าง ๆ ที่ ชัย ราชวัตร นำมาเป็นวัตถุดิบในการเสนอเรื่องราว เพื่อแสดงความคิดเห็นบางประการของผู้เขียนนั้น ล้วนแต่เป็นวัตถุดิบที่ได้มาจากข่าวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมทั้งสิ้น

การนำวัตถุดิบมาเลือกสรรเพื่อการนำเสนอ

การเลือกสรรวัตถุดิบมาเสนอในการตู่กันนั้น เป็นการนำเอาข่าวและเหตุการณ์หรือภาพการณ์มาผูกเรื่องขึ้น โดยอาศัยจินตนาการผูกเค้าโครงเรื่องขึ้น ซึ่งผู้เขียนมีลักษณะการเสนอ 2 ประการดังนี้คือ

1. การนำข่าวหรือเหตุการณ์มาผูกเป็นเรื่องราว แล้วเสนอโดยผ่านตัวละคร ซึ่งข่าวที่นำมาเสนอนั้นมักจะเป็นข่าวพาดหัวของหนังสือพิมพ์ในระยนั้น ๆ ไปพร้อมกับข่าวหรือภาพการณ์ใดภาพการณ์หนึ่ง ซึ่งจุดสำคัญที่ผู้เขียนต้องการเสนอจะอยู่ในตอนสรุปเรื่อง ข่าวพาดหัวหนังสือพิมพ์หรือกันแพร่หลายจะเป็นข่าวที่นำไปสู่เรื่องที่ต้องการเสนอ

เป็น การการณประหยัคน้ำมัน นำไปสัมพันธ์กับข่าวการห้ามขายทอดเสียประชุม
สภาผู้แทนราษฎร โดยให้ตัวละครคือ ไอ้จอยนำข่าวกรองเรื่องน้ำมันมาบอกเงาหยอย เงาหยอย
ตีความมาตรการประหยัคน้ำมันคือ ปิดแอร์ ปิดทีวี ซึ่งไม่ได้ผล แต่ไอ้จอยกลับตอบว่ารัฐ
ประหยัคน้ำมันโดยการ "ห้ามขายทอดเสียในการประชุมสภาโดยเด็ดขาด" (ไทยรัฐ 29
มิถุนายน 2522)

หรือ นำข่าวที่รัฐบาลสั่งให้พ่อค้าปิดป้ายกำหนดราคาสินค้าไปสัมพันธ์กับข่าวที่กลุ่ม
สส. วังเตนเพื่อขอเข้าร่วมรัฐบาล โดยผูกเป็นเรื่องใหญ่ใหญ่มาเป็นผู้บอกมาตรการให้พ่อค้า
เผด็จการราคาสินค้า แล้วมาพบผู้แทนราษฎรตีป้ายบอกราคาสินค้าเดินทางไปบางบาง เช่น (ไทยรัฐ
5 กรกฎาคม 2522)

หรือ การนำข่าวการเดินทางมาเจรจาทางการทูตของเหงียนโกธัต ไปสัมพันธ์
กับนักโทษคดีอาชญากรรมหลบหนีจากเรือนจำ โดยผูกเรื่องให้เหงียนโกธัต เจรจากับผู้ใหญ่ว่า
ว่า คุณจะไม่มาบุกไทย ถึงแล้วจะมีกำลังที่มากกว่าไม่ยอมบุกไทย เพราะคนไทยมีคุณสมบัติ
พิเศษคือ ล่องหนหายตัวได้เก่ง แม้กระทั่งผู้ถูกจองจำในคุก (ไทยรัฐ 6 มิถุนายน 2522)

หรือ จากข่าวริคาร์โดไม่ยอมขึ้นชก เพราะไม่ได้ค่าตัว จนผู้ดูแลเวที ไป
สัมพันธ์กับภาวะการเมืองไทยที่มีตำแหน่งทางการเมืองต่าง ๆ โดยใช้การแต่งตั้งควยการให้
ไอ้จอยให้เหตุผลกับผู้ใหญ่ว่าถึงสาเหตุที่ริคาร์โดไม่ยอมขึ้นชก เพราะรู้ว่าเมืองไทยมีประเพณีเป็น
แชมป์โดยไม่ต้องขึ้นเวที ซึ่งหมายถึงการสมัครผู้แทนหาเสียง เพื่อจะมีตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี
นั่นเอง (ไทยรัฐ 20 มีนาคม 2522)

ลักษณะการนำเสนอโดยนำเอาข่าวหรือภาพหรือเหตุการณ์สองเหตุการณ์มา
สัมพันธ์กันนี้ มีปรากฏมากในการ์ตูนชุดนี้ ซึ่งข่าวที่นำมาผูกเรื่องหรือมาสัมพันธ์กับข่าวหรือ
ภาพการณเหตุเขียนประสงคจะแสดงความคิดเห็นนั้นมักจะเป็นการปูเรื่องโดยใช้ข่าวราชทัณฑ์หนึ่ง
ของหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นข่าวชาวบ้านหรือข่าวของสังคมมากกว่าข่าวทางการเมืองและเศรษฐกิจ
การปูพื้นเรื่องควยวิธีนี้จะช่วยเราความสนใจและความเข้าใจในข่าวนั้นร่วมกัน ระหว่างผู้เสนอและ
ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

2. การนำข่าวหรือเหตุการณ์มาเสนอ เพื่อแสดงจุดประสงค์ที่ผู้เขียนต้องการเพียงเรื่องเดียว ไม่สัมพันธ์กับข่าวหรือเหตุการณ์อื่น เช่น

2.1 ข่าวการอนุญาตให้ข้าราชการแต่งชุดขาวได้ โดยโอบอ้อมว่า ทำไมจึงให้ข้าราชการแต่งชุดนี้ได้ ผู้ใหญ่มาคอบว่า ใส่เพื่อทำหน้าที่เดิมของชุดคือการล่าเหยื่อ (ไทยรัฐ 2 พฤษภาคม 2522)

2.2 หรือเหตุการณ์หลังการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 22 เมษายน แล้ว ให้ สส. สอนตกไปร้องเพลงคร่ำครวญอยู่บนเวทีใหญ่มาให้โอบอ้อมไปๆ (ไทยรัฐ 3 พฤษภาคม 2523)

2.3 ข่าวการให้สัมภาษณ์ของพลตรีประมาณ เรื่อง การเข้าร่วมรัฐบาลที่พรรคชาติไทยต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรี เหมะขอยอธิบายเรื่องศักดิ์ศรีให้ผู้ใหญ่มาคอบว่า "ศักดิ์ศรี" คือการขอตำแหน่งรัฐมนตรี (ไทยรัฐ 1 พฤษภาคม 2522)

จากการนำข่าวหรือเหตุการณ์มาเสนอต่าง ๆ มาเสนอเป็นการตื้นเขิน แสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้เขียนในการจินตนาการเรื่องขึ้นมาโดยอาศัยข่าว เหตุการณ์ ภาวการณ์นั้น เป็นข่าวขั้นพื้นฐาน ซึ่งถึงแม้บางตอนผู้อ่านจะผูกเรื่องส่งไปให้ก็ตาม แต่ผู้เขียนก็จะเขียนปื้แจ่งไว้วาเป็นความคิดของใคร เป็นผู้ส่งมา เช่น วันที่ 16 กรกฎาคม 2522 เป็นความคิดของ คุณสำเริง เอี่ยมกล้า เป็นผู้ส่งมา เป็นเรื่องของการปลุกตนไม้ที่เหมาะกับทะเลทรายคือตนกระบองเพชร (ไทยรัฐ 16 กรกฎาคม 2522) ซึ่งผู้อ่านผูกเรื่องมาก้ออาศัยวัตถุดิบและการเลือกสรรในการนำเสนอเช่นเดียวกับ ชัย ราชวัตร เช่นกัน

ความคิดทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจของ ชัย ราชวัตร

การทุน ชัย ราชวัตร ชักชวนใหญ่มากับทั้งหมดมาเห็นที่หน้าวิเคราะห็น นำเสนอในหนังสือพิมพ์ราชวันเดลิวิสต์ ตั้งแต่วันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2521 จนถึงวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2522 และเริ่มลงในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2522 จนถึงวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2522 ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวเป็นช่วงที่พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี 2 ระยะเวลาคือ สมัยเกรียงศักดิ์ 1 และเกรียงศักดิ์ 2 สมัยเกรียงศักดิ์ 1 นั้น เริ่มสืบเนื่องมาจากการปฏิวัติเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2520 พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2520 และได้มีการร่างรัฐธรรมนูญโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งประกาศใช้รัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2521 และได้มีการให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2522 และได้จัดตั้งรัฐบาลใหม่คือ เกรียงศักดิ์ 2 เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2522 จนกระทั่งพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ประกาศลาออกจากรัฐสภาเมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2523 เป็นอันสิ้นสุดสมัยเกรียงศักดิ์ 2

ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว การทุนชักชวนใหญ่มากับทั้งหมดมาเสนอเรื่องราวต่าง ๆ โดยอาศัยข่าวและเหตุการณ์ที่ปรากฏขึ้นในขณะนั้นเป็นพื้นฐานในการเสนอความคิดเห็นต่อสภาพทางสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ ซึ่งได้นำมาศึกษาวิเคราะห์ความคิดของ ชัย ราชวัตร ในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. ความคิดทางสังคม
2. ความคิดทางการเมืองและเศรษฐกิจ

ความคิดทางสังคม

ลักษณะและสภาพของตัวละครที่ ชัย ราชวัตร สร้างขึ้นเป็นตัวละครหลัก ได้แก่ ผู้ใหญ่มา ไอจอย เฒ่าหยอย นน ถูกกำหนดให้เป็นชาวบ้านหรือชาวชนบทไทยที่อยู่ในต่างจังหวัด

โดยเนบษาทูกบางตอนของตัวละครเป็นชาวไทยในเขตก้อसान แต่ก็มีลักษณะครอบคลุมไปถึงชาวชนบทส่วนใหญ่ในสังคมไทย ซึ่งมีอาชีพหลักคือเกษตรกรรม ตัวละครจึงเป็นชาวนา ชาวไร่ ชาวสวน มีสภาพความเป็นอยู่และวัฒนธรรมเช่นเดียวกับชาวชนบทไทยทั่วไป ชัย ราชวัตร ได้แสดงความกตเวทิตาทางสังคมในการ์ตูนชุดนี้ดังนี้

1. การใช้ภาพการ์ตูนสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมชนบททั่ว ๆ ไป ภาพที่ชัย ราชวัตร แสดงถึงพฤติกรรมของตัวละคร และฉากสถานที่ จึงมักแสดงให้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่และอาชีพ ที่มีลักษณะเป็นชาวชนบทเสมอ เช่น

ภาพที่อยู่อาศัย ซึ่งมีลักษณะเป็นเรือนหลังเล็ก ๆ หลังคามุงจาก มุงสังกะสีหรือกระเบื้อง แสดงฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทว่าไม่ได้มีฐานะมั่งมีศรีสุข กังภาพ

(ไทยรัฐ 20 กรกฎาคม 2522)

(ไทยรัฐ 7 มีนาคม 2522)

หรือสภาพการทำงานประกอบอาชีพ เช่น การขับเกวียน เพื่อบรรทุกสินค้าทางเกษตรไปขายยังตัวเมือง การเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นรายได้พิเศษเมื่อเลิกจากน่านา เช่น การเลี้ยงหมู กังภาพ

(ไทยรัฐ 23 กุมภาพันธ์ 2522)

(ไทยรัฐ 30 เมษายน 2522)

ชีวิตความเป็นอยู่ทั่ว ๆ ไป เช่น การนั่งสนทนากับภรรยาเรือน หรือการดักน้ำอาม และ
ใช้ด้วยการสาวขึ้นจากบ่อ หรือการนั่งสนทนากับที่ศาลาหักคนเดินทาง กังภาพ

(ไทยรัฐ 16 พฤษภาคม 2522)

(ไทยรัฐ 30 พฤษภาคม 2522)

ภาพที่แสดงชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละครเหล่านี้เป็นชีวิตของชาวชนบทที่ยังไม่เจริญด้วยเครื่องอุปโภคบริโภค ไม่มีไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ หรือเครื่องอำนวยความสะดวกทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ชีวิตมีความหวังอยู่กับการขายผลผลิตทางเกษตรให้ได้อำนาจ หวังในการได้รับความสะดวกสบายจากสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า ฯลฯ เช่นเดียวกับชาวเมืองหลวง

แผนที่แสดงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวชนบทของตัวละครเหล่านี้อาจเปลี่ยนเป็นภาพชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมเมืองหลวงได้ตามเหตุการณ์ เรื่องราวที่ผู้เขียนจะเสนอ เช่น เป็นชาวสลัมในเขตเมือง ดังตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 21 กรกฎาคม 2522)

ภาพนี้แสดงชีวิตของชาวสลัมที่อยู่กันอย่างแออัดยัดเยียด ไม่มีที่ที่จะเพาะปลูกผักสวนครัวตามคำแนะนำ นอกจากภาพแสดงชีวิตความเป็นอยู่แล้ว ยังมีภาพที่แสดงสภาพสังคมแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งแสดงความคิดเห็นเรื่องสิ่งแวดล้อมทางนิเวศวิทยา เช่น สภาพน้ำในแม่น้ำลำคลองเน่าจนปลาทาย หรือภาพป่าไม้ถูกตัดทำลายจนเหลือแต่ตอ ดังภาพ

(ไทยรัฐ 11 มกราคม 2523)

(ไทยรัฐ 16 พฤษภาคม 2522)

2. ชัย ราชวัตร แสดงความคิดเห็นต่อความเดือดร้อนของประชาชนดังนี้คือ

2.1 สภาพความเป็นอยู่ทางด้านการธุรกิจ ชาวบ้านนั้นมีความเดือดร้อนในด้านการครองชีพ ซึ่งเกิดจากการขึ้นราคาน้ำมันของกลุ่มโอเปก อันเป็นผลให้ราคาน้ำมันในประเทศไทยต้องขึ้นตามไปด้วย เมื่อขึ้นราคาน้ำมันทำให้เครื่องอุปโภคและบริโภคต่าง ๆ ปล่อยให้ราคาตามไปด้วย ทำให้ประชาชนอยู่กันอย่างฝืดเคือง ดังตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 18 เมษายน 2522)

จากภาพนี้ ไอ้จ้อยนำข้าวมาบอกว่าของแพงเพราะน้ำมันขึ้นราคา จึงถูกผู้ใหญ่มาทักว่า เป็นชาวเกาเขารู้กันมานานแล้ว แต่ไอ้จ้อยกลับบอกว่า กระหวางพามิซัยเพ็งรุ เพราะทุกครั้งที่ห้องว่างของแพงเพราะฤดูกาลบาง แพงเพราะหนังสือพิมพ์ปริศมชาวบาง ซึ่งเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงความสับสนกันระหว่างราคาน้ำมันกับสินค้าที่แพงขึ้นตาม อันเป็นผลให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน เรื่องค่าครองชีพที่คงปรับราคาสูงขึ้นตามราคาน้ำมัน

ตัวอย่าง เช่น

(ไทยรัฐ 2 กันยายน 2522)

จากภาพนี้ ไอ้จ้อยชวนเพื่อนไปรับประทานอาหารที่ตัดตาการ แล้วจะจ่ายค่าอาหารด้วยบัตรเครดิตราคา 1,000 บาท ซึ่งแสดงถึงความยากจนของประชาชนที่ติดกับต้องขายบัตรเครดิตของตนเองเพื่อให้ได้มีอาหารกิน

2.2 ความเดือดร้อนจากอาชญากรรม ซึ่งอาชญากรรมต่าง ๆ เช่น การถูกปล้นชิงทรัพย์ หรือขโมยทรัพย์สิน ทำความเดือดร้อนแก่ชาวบ้านมาก ปัญหาโจรผู้ร้ายมักจะเกิดขึ้นในสังคมเมือง เช่น

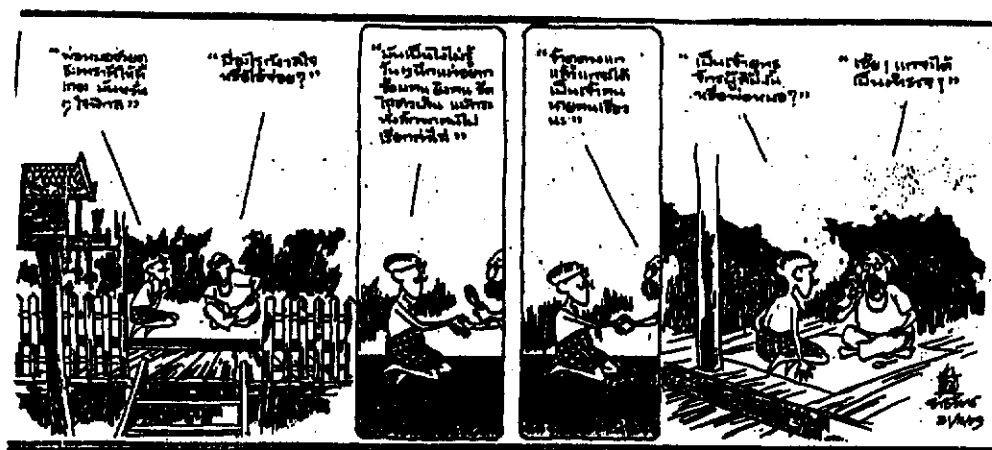
(ไทยรัฐ 30 พฤศจิกายน 2522)

จากภาพนี้ โอจอยมาเที่ยวกรุงเทพฯ เค้าแกล้งให้สร้อยทองแกล้งโอจอยคล่องมา กรุงเทพฯ ซึ่งโอจอยก็งัดข้อพฤติกรรมของเค้าแกล้งให้โฮงแกล้ง แต่มารู้เหตุผลเมื่อคนถูกชิงสร้อยทองไป พร้อมทั้งถูกทำร้ายร่างกายอาการสาหัส เหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงความซุกซมของโจรผู้ร้ายในเมืองหลวง

3. ความคิดความเชื่อ หรือค่านิยมของประชาชนที่ปรากฏในการตัดสินใจเลือกผู้ใหญ่มากับทั้งหมดมาเมื่อนี้ก็นัก

3.1 ความเชื่อในเรื่องโชคละตา ซึ่งเป็นความเชื่อในการพึ่งการนำนายทายทักของหมอดูเมื่อมีความคับข้องใจในปัญหาต่าง ๆ มักพึ่งหมอดูเป็นที่พึ่งทางใจได้

ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 2 เมษายน 2522)

จากภาพนี้ โอ้อยู่ไปไหนหมอลูกสาวใจดีจัง เพราะคนรู้สึกลอยๆ ได้ ชาวบ้าน ลักคนเรียกคำใดบ้าง ซึ่งพอหมอลูกสาวใจดีจังที่มีพฤติกรรมเช่นนี้จะได้อะไรบ้าง จาก เหตุการณ์นี้ ผู้เขียนต้องการสื่อถึงคำวิจารณ์ที่หมอลูกสาวใจดีจังต่างๆ ดังกล่าวมาแล้ว แต่กลับแสดงลักษณะ ความเชื่อในหมอลูกสาวใจดีจังให้คำทำนายโชคชะตา

หรือจากการที่ผู้ใหญ่มา ไปให้หมอลูกสาวใจดีจังจะได้เป็นผู้แทนหรือไม่ พอหมอลูกสาวใจดีจังจะมีคุณสมบัติ 3 ประการ มีเพียงประการแรกประการเดียวคือมีเงินหมั้นก็พอแล้ว (ไทยรัฐ 13 มีนาคม 2522)

3.2 ความเชื่อในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ผีสางนางไม้ ซึ่งเป็นความเชื่อของชาวบ้านในเรื่องลึกลับ ไสยศาสตร์ ในฐานะเป็นที่พึ่งทางใจ

ความเชื่อในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ชัย ราชวัตร กำหนดให้ตัวละครตัวหนึ่งปรากฏ ในฐานะเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ นั่นคือ ศาสดาพระภูมิ หรือหลวงพ่อเขียน ซึ่งเป็นที่ให้คำปรึกษาหารือ และคอยบันดาลสิ่งต่างๆ ให้ตามที่ขอ ซึ่งลักษณะความเชื่อในตำนานของชาวบ้านจะออกมาในรูปการบนบาน-ศาลกล่าว ซึ่งเป็นลักษณะธรรมเนียมปฏิบัติที่เกิดขึ้นเสมอในสังคม

ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 27 พฤศจิกายน 2522)

จากภาพนี้ โอ้อวดอวดนอนขอให้อุณหภูมิจากหลวงปู่เขียน เพราะไม่อยากเป็นคนที่ใคร ถ้าเป็นคนที่ขอไฟฟ้าแล้วก็ถูกหลวงปู่เขียนมันศาลไฟฟ้า เพราะคนไทยทุกคนต่างแยกภาระหนี้สินที่รัฐบาลไปกู้มาจากต่างประเทศ แม้จุดหมายของการทุนตอนนั้นต้องการแสดงถึงการชอญเงินต่างประเทศของรัฐบาล แต่แฝงลักษณะของความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่จะบันดาลสิ่งต่าง ๆ ให้แก่มนุษย์ได้

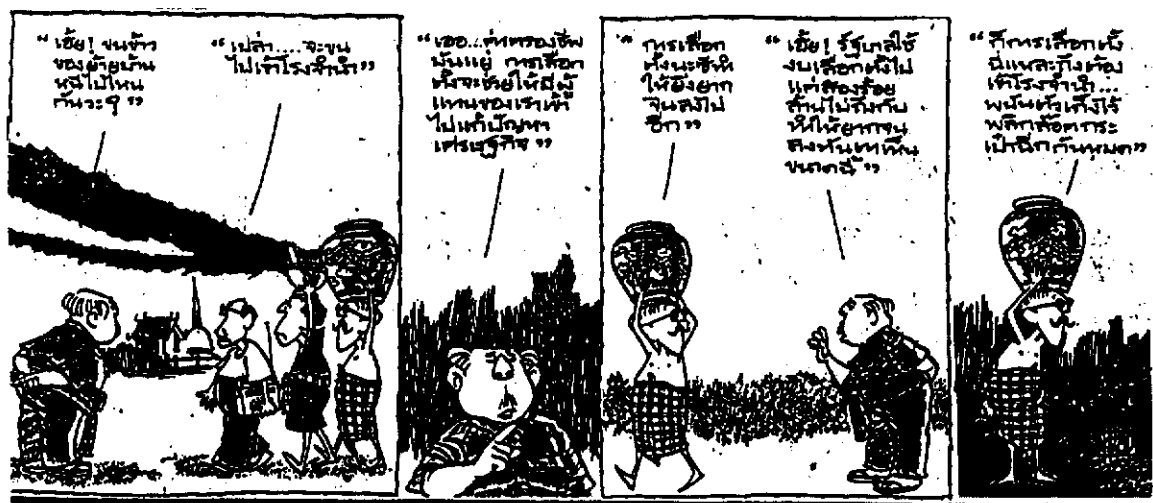
3.3 ค่านิยมในเรื่องการพนัน ลักษณะที่แสดงออกมาในรูปการเล่นการพนัน การเสี่ยงโชค เป็นทางออกทางหนึ่งของประชาชนที่หมดหวังต่อภาวะเศรษฐกิจที่กำลังประสบอยู่ การเล่นการพนันเป็นความหวังอย่างหนึ่งของชาวบ้านที่จะสร้างฐานะสูงขึ้น และการเล่นโดยคิดเป็นนิสัยของคนไทย

ตัวอย่างเช่น

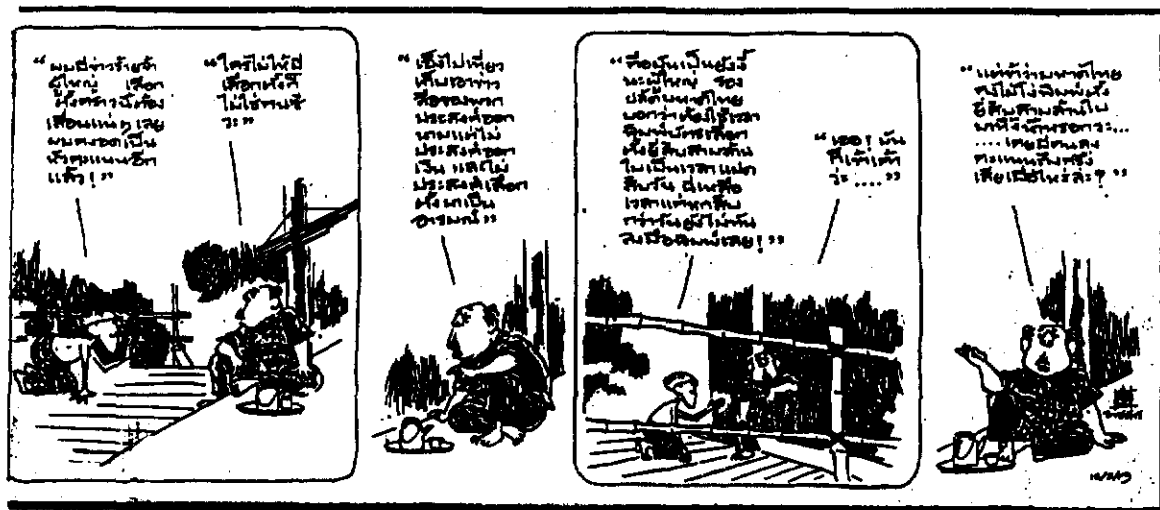
(ไทยรัฐ 8 พฤษภาคม 2522)

จากภาพนี้ ผู้ใหญ่มาเผาตุ้มมาไฟฟ้า เด็กร้องไห้ ผู้ใหญ่มาแนะให้ไปเล่นมาแข่ง
เผาหอยโขกรที่ผู้ใหญ่มาแนะให้เด็ก เล่นมาแทน แล้วเผาตุ้มมาไฟฟ้าทำไม ซึ่งผู้ใหญ่มาตอบว่าการเผา
ตุ้มมาไฟฟ้าขึ้น เพื่อประหยัดกระแสไฟฟ้า ซึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะของการชอบเล่นการพนันของคนไทยที่มี
สถานประกอบการที่รัฐบาลเองก็สนับสนุนให้มันขึ้น จากตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 24 เมษายน 2522)

ตัวอย่าง เช่น

(ไทยรัฐ 14 กุมภาพันธ์ 2522)

จากภาพนี้ ไอ้จอยแจ้วข่าวกับผู้ใหญ่มาก ที่อาจต้องเลื่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออกไปเพราะพิมพ์บัตรไม่ทัน แต่ผู้ใหญ่มากกลับว่าหากไทยคงไม่โกงพิมพ์บัตรลงคะแนนทั้งหมด เพราะไม่เคยมีการลงคะแนนถึงครั้งหนึ่ง ซึ่งแสดงลักษณะของความไม่สนใจต่อการเลือกตั้งของประชาชนต่อการไปใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง

หรือตัวอย่าง เช่น ผู้ใหญ่มากแจ้วข่าวเรื่องประชาชนไม่ยอมไปรับบัตรประชาชนที่ท่าเสา ไอ้จอยไม่ไปรับเพราะเสียเวลา แต่พอผู้ใหญ่มากบอกว่าบัตรนั้นเป็นหลักฐานในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ไอ้จอยผลุนผลันรีบจะไปรับบัตรประชาชน ผู้ใหญ่มากก็ไล่หลังว่า "ไอ้จอยชอบลงคะแนนเสียง" แต่ไอ้จอยปฏิเสธ บอกว่า "จะนำบัตรประชาชนไปขึ้นเงินกับหัวคะแนน" (เคลวินส์ 1 ธันวาคม 2521)

ลักษณะที่ประชาชนมีพฤติกรรมดังนั้นก็แสดงให้เห็นถึงความไม่มีจิตสำนึกทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

3.7 การอวดมั่งอวดมี การที่แสดงออกถึงความมั่งมีเพื่ออวดคนอื่น เป็นการแสดงถึงสถานภาพทางสังคมของตนเอง เช่น การนิยมนำเครื่องประดับสร้อยทอง ใส่เพื่อแสดงถึงความมั่งมี เช่น

(เคลวินส์ 1 มกราคม 2522)

จากภาพนี้ ผู้ใหญ่มาขอเงินแม่พริ้งสัก 400-500 บาท แต่แม่พริ้งไม่ยอมให้ บอกว่าตัวเองอยากจะทำของสักสองสัปดาห์ให้สวยๆ จึงไม่ยอมให้ ซึ่งที่จริงผู้ใหญ่มาต้องการเงิน เพื่อซื้อของให้แม่พริ้งเป็นของขวัญวันปีใหม่

หรือตัวอย่างเช่น

“โอ๊ยจอนั่งค้างคาไม่ยอมนอน ทำเป็นเจ้าสมบัติ เพื่อแสดงให้รู้ว่าตนเองมีสมบัติ ให้เจ้าเพราะกลัวโจรปล้น ความจริงเพราะอาชญาที่เขาจะให้ชาวบ้านรู้ว่าตนเองจน จนไม่มีสมบัติอะไร จะให้โจรปล้น (ไทยรัฐ 19 มกราคม 2523)

ประชาชนหรือชาวชนบทไทยต่างรักษาหน้าของตนเองในเรื่องฐานะมาก จนถึง การยอมลำบากเพื่อที่จะรักษาหน้าไว้

3.8 ความมั่นใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือกันและกันในยามตกทุกข์ได้ยาก ซึ่งเป็นค่านิยม อันดีงามอย่างหนึ่งของชาวชนบท เช่น

(เคลวินส์ 28 ตุลาคม 2521)

จากภาพนี้ มีเหตุการณ์น้ำท่วม จึงมาเรียกร้องขอความช่วยเหลือ ซึ่งผู้ใหญ่มารู้
บริจาคเงินเข้าธนาคารเพื่อช่วยขจัดน้ำท่วม ซึ่งแม่จะแสดงออกด้วยอารมณ์ขัน แต่แสดงภาพของความเอื้อเฟื้อ
เผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสังคมไทย

แต่บางครั้งการช่วยเหลือกันในลักษณะนี้ เมื่อเป็นการช่วยเหลือในลักษณะ
นักสังคมสงเคราะห์ทำงานช่วยเหลือเพื่อหวังชื่อเสียง หน้าที่การงาน การช่วยเหลือจะ
ออกมาในรูปของการต้องการประชาสัมพันธ์ตัวเองมากกว่าใจจริงที่จะช่วยเหลือ ดังตัวอย่างเช่น

(เคลวินส์ 26 ตุลาคม 2521)

แนภาพจะมุ่งต่อเปลี่ยนการช่วยเหลือของนักสังคมสงเคราะห์ที่ทำงานเอาหน้า
แต่ยังคงลักษณะของคนในสังคมที่ไม่ทอดทิ้งกัน จะช่วยกันและกัน เมื่อประสบความทุกข์ร้อน เสมอ

ความคิดเห็นทางการเมืองและเศรษฐกิจของ ชัย ราชวัตร

ความคิดเห็นทางการเมืองและเศรษฐกิจของ ชัย ราชวัตร ที่ปรากฏในการชุมนุม
ผู้ใหญ่มากับทงหมา: มีดังนี้ จะนำมาพิจารณาวิเคราะห์ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. ความคิดเห็นต่อนโยบายของรัฐบาล เกี่ยวกับรูปแบบการจัดระเบียบการปกครอง
ประเทศ
2. ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้ดำเนินนโยบายของรัฐ และปฏิบัติตามนโยบายของรัฐ
3. ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีผลกระทบต่อการเมือง หรือถูก
ผลจากการเมืองกระทบ
4. ความคิดเห็นต่อนักการเมือง พรรคการเมืองและกลุ่มการเมือง
5. ความคิดเห็นต่อสภาพเศรษฐกิจของประชาชนและรัฐ

1. ความคิดเห็นต่อนโยบายของรัฐบาล เกี่ยวกับรูปแบบการจัดระเบียบการปกครองของ
ประเทศ

นโยบายของรัฐบาล คือ เป้าหมายในการบริหารประเทศที่รัฐบาลได้วางวัตถุประสงค์
ไว้ว่า จะบริหารประเทศในด้านต่าง ๆ คือ การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ในบรรดา
จุดมุ่งหมาย ดังที่ได้ตั้งความหวังไว้ ซึ่งนโยบายของรัฐบาลนั้นนับได้ว่าเป็นการจัดรูปแบบการจัด
ระเบียบ หรือการออกกฎหมายต่าง ๆ ขึ้นเพื่อพัฒนาประเทศ

นโยบายต่าง ๆ ที่ถูกวางขึ้นแล้ว หรือที่หัวหน้ารัฐบาลแถลงต่อรัฐสภานั้น จะเห็นว่า
นโยบายดังกล่าวจะเขียนขึ้นอย่างสวยงาม ส่วนการที่จะบริหารงานให้ได้นั้นนโยบายที่กำหนด
ขึ้นมานั้นเป็นเรื่องที่พิจารณา เนื้อหาของการชุมนุมผู้ใหญ่มากับทงหมา: มีดังนี้ ได้แสดงความคิดเห็น
ต่อนโยบายของรัฐบาลในยุคสมัยนี้ ดังนี้คือ

1.1 นโยบายทางการเมือง นโยบายทางการเมืองของรัฐที่ ชัย ราชวัตร เสนอนั้นมีดังนี้

1.1.1 นโยบายการเมืองในประเทศของรัฐบาล ได้กระทำการเมืองการปกครองภายในประเทศ ซึ่ง ชัย ราชวัตร แสดงความคิดเห็นว่ารัฐบาลมิได้มีการส่งเสริมการปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตยอย่างจริงจังนัก ทั้งที่ดอยแถลงนโยบายของนายกรัฐมนตรีต่อสภาว่า "จะสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการพัฒนาบ้านเมือง และให้การศึกษาอบรมประชาธิปไตยแก่ข้าราชการและประชาชน" (ทหารเกา 2523 : 171)

ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 29 มิถุนายน 2522)

จากภาพนี้ "การห้ามถ่ายทอดเสียงในการประชุมสภา โดยกำหนดเป็นเงื่อนไขให้โจ้อย่นำชาวรองเรื่องการประหยัคน้ำมันไปเล่าให้เผ่าหยอยฟังว่า มาตรการการประหยัคน้ำมันของรัฐ ก็คือการห้ามถ่ายทอดเสียงในการประชุมสภาโดยเด็ดขาด

หรือ "การเลือกให้ผู้ใหญ่มาเป็นผู้ใหญ่บ้านอีกสมัยหนึ่ง โดยกำหนดให้โจ้อยเป็นผู้เรียกประชุมอย่างเร่งรีบ เสนอให้ผู้ใหญ่มาเป็นผู้ใหญ่ด้วยการถามหาผู้คัดค้าน การประชุมอย่างเร่งรีบจึงไม่มีลูกบ้านคนใดมาประชุม จึงไม่มีคนค้านเท่ากับเป็นการลงมติโดยเด็ดขาดให้ผู้ใหญ่มาเป็นผู้ใหญ่บ้าน" (ไทยรัฐ 14 พฤษภาคม 2523)

1.1.2 นโยบายทางการเมืองกับต่างประเทศ ปัญหาต่างประเทศที่ปรากฏในช่วงนี้ ปัญหาผู้อพยพอินโดจีน เข้าสู่ประเทศไทย

ชัย ราชวัตร ไม่เห็นด้วยกับการที่ไทยต้องรับภาระจากผู้อพยพจากอินโดจีน มีชาวเวียตนาม เขมร และลาว ไม้ว่าจะใช้นโยบายด้านมนุษยธรรมอย่างไรก็ตาม

ตัวอย่าง เช่น

(ไทยรัฐ 11 พฤษภาคม 2522)

จากภาพนี้ ไอ้จ้อยดีใจที่ทหารเรออเมริกามาให้เตรียมตัวต้อนรับ แต่กลายเป็นนำชาวยุวนอพยพมาส่ง ขอให้ไทยเห็นแก่มนุษยธรรม ซึ่งมาเป็นภาระให้กับประเทศไทย

หรือ ผู้ใหญ่มาเตรียมรับการบุกของญวน ไอ้จ้อยบอกว่าญวนต้องการอยู่อย่างสงบ ขอเสรีภาพ เอกภาพ และบูรณภาพในดินแดน ขอให้ผู้ใหญ่ไปทำสัญญา ซึ่งญวนที่ไอ้จ้อยว่า คือ ญวนในค่ายอพยพในแดนดินไทย (ไทยรัฐ 2 มิถุนายน 2522)

หรือ ถ้าปล่อยให้ญวนอพยพเข้ามาเรื่อย ๆ อีกหน่อยจะเต็มบ้านเมืองไทย เช่น ไอ้จ้อยนำชาวมานอกผู้ใหญ่มาเป็นชาวก็-ชาวราย ชาวกี้ก็อาจจะไม่มีญวนอพยพเข้าไทยอีกแล้ว ชาวยรายคือ เพราะญวนอพยพมาเมืองไทยจนไม่เหลือให้อพยพอีกแล้ว (ไทยรัฐ 13 มิถุนายน 2522)

1.2 นโยบายทางด้านการเศรษฐกิจ

นโยบายทางด้านการเศรษฐกิจนั้น รัฐบาลกำหนดเป็นเป้าหมายกว้าง ๆ กำหนดเป็นปี ๆ เช่น ปี 2522 จะให้เป็นปีแห่งเกษตรกร คือรัฐจะมุ่งช่วยเหลือเกษตรกรด้านต่าง ๆ ให้สามารถขายพืชผลได้ราคาดี หรือปี 2523 กำหนดให้เป็นปีแห่งการท่องเที่ยว สนับสนุนการท่องเที่ยวเมืองไทยของชนต่างชาติ เพื่อนำรายได้เข้าประเทศ

ซึ่งลักษณะปีแห่งเกษตรกร หรือเรียกว่าปีแห่งชาวนานั้น ชัย ราชวัตร ได้แสดงความคิดเห็นว่าเป็นการส่งเสริมกันแต่ในนาม ไม่ส่งเสริมชาวไร่ชาวนาจริงจังนัก ดังตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 1 มกราคม 2523)

จากภาพนี้ ผู้ใหญ่มาเสียดายว่าปีชาวนาผ่านไป ห่วงคนได้เพียงครึ่งเดียวถึงแจกเมล็ด 2 ตัว ตั้งเป้าไว้จะแจก 4 ตัว การแจกเมล็ดไม่ไค้เป็นการช่วยชาวนาที่จริงจัง เป็นเพียงการโฆษณาชวนเชื่อเท่านั้นเอง

หรือ ไอ้จอร์จพบกับผู้ใหญ่มาว่า โครงการปีแห่งชาวนาของรัฐบาลได้ผล ทำให้ไอ้ทิมมี พันหนี่สิ้น แต่ผู้ใหญ่มาแปลกใจเพราะรัฐบาลเพียงแต่แจกเมล็ดให้คนละตัวเท่านั้น ไอ้จอร์จจึงพาไปดู ปรากฏเมล็ดที่แจกนั้น ทิมมีเอาไปปลูกคอตาย (ไทยรัฐ 2 สิงหาคม 2522)

ซึ่งการทุนตอนนั้น เป็นการทุนที่เขียนนำเสียงประชานิยมไปเหวี่ยงขวานที่รุนแรงที่สุด ในกรณีที่รัฐไม่ได้ช่วยอะไรชาวนาจริงจิงเลย ยังคงปล่อยให้ชาวนามีหนี้สินพันตัว จนต้องผูกคอตาย

ส่วนนโยบายปีแห่งการท่องเที่ยวนี้ ชัย ราชวัตร แสดงความคิดเห็นว่า เมืองไทยโจรสลัดรายชุกชุม จะเป็นอุปสรรคต่อนักท่องเที่ยวที่มา ซึ่งปัญหาอันนี้ต้องวางแผนป้องกันไว้ก่อน เพราะการที่นักท่องเที่ยวมาเมืองไทยแล้วถูกโจรสลัดปล้นจี้ ทำร้ายร่างกายจะทำให้ นักท่องเที่ยวอื่น ๆ พากันขยาดไม่กล้ามาเมืองไทย เช่น

ไอ้จอยพบทิดเหยมแตงตัวโก๋ เพราะหากินกับนักท่องเที่ยว ทั้งพูดภาษาฝรั่งไม่เป็นซักคำ ทิดเหยมตอบว่า ไข่ภาษาสากล ยกมือยกไม้เจรจาชอเงินกับมัน... มันเข้าใจทันที เพราะในมือของทิดเหยมมีปืนกำไว (ไทยรัฐ 1 กุมภาพันธ์ 2523)

หรือ ไอ้จอยพาผู้ใหญ่มารับฝรั่งเปลี่ยนกายอาบแดด ปรากฏว่าฝรั่งทั้ง 2 คนนั้น ถูกโจรลอบกราบไปจนหมดตัว (ไทยรัฐ 8 กุมภาพันธ์ 2523)

หรือ นักท่องเที่ยวมาขอเอกสารแนะนำการท่องเที่ยวในเมืองไทย ก็ได้เอกสารแนะนำโรงพักและโรงพยาบาล (ไทยรัฐ 3 ธันวาคม 2522)

ซึ่งแสดงถึงความชุกชุมของโจรสลัด และนักท่องเที่ยวมีโอกาสเจ็บตัวจากการปล้นจี้ จึงต้องรู้สถานที่จำเป็น คือ สถานีตำรวจและโรงพยาบาล

เกี่ยวกับการประหยัดน้ำมัน

เนื่องด้วยกลุ่มโอเปคประกาศขึ้นราคาน้ำมัน เป็นผลทำให้ผลกระทบกระเทือนถึงประเทศไทย รัฐบาลจึงมีนโยบายมาตรการการประหยัดน้ำมัน โดยกำหนดให้หน่วยงานราชการต่าง ๆ ประหยัดการใช้ น้ำมัน และเชิญชวนให้ประชาชนรวมกันประหยัดน้ำมันด้วย เช่น การจำกัดการใช้เครื่องปรับอากาศ ซึ่งการทุน ชัย ราชวัตร สะท้อนภาพออกมาในเชิงเยาะเย้ยถากถางถึงมาตรการต่าง ๆ ที่รัฐกำหนดขึ้น เช่น การชักชวนให้ใช้จักรยาน แต่สภาพถนนในกรุงเทพฯ ซึ่งมีรถยนต์วิ่งขวักไขว่ไปมา ไม่สะดวกต่อการขี่จักรยาน การส่งเสริมจึงเป็นไปได้ในลักษณะขอไปทีมากกว่าที่จะวางแผนเพื่อหวังผลในระยะยาว

กึ่งตัวอย่างในการดู เช่น

(ไทยรัฐ 24 กันยายน 2522)

จากภาพนี้ ท่านนายกฯไปร่วมเปิดสัปดาห์จักรยาน โดยขี่จักรยานและแนะนำให้ประชาชนขี่จักรยานเพื่อประหยัดน้ำมัน แต่หลังจากเลิกขี่จักรยานไปแล้ว ขึ้นรถคันใหญ่เพื่อเดินทางกลับ หรือ ผู้ใหญ่มาบนเสียดายเงินมากที่ต้องขี่จักรยานตามท่านนายกฯ เพราะต้องซื้อรถบรรทุกจักรยานไปขี่ที่ส่วนลุ่มาถึงจะปลอดภัย

ความไม่มีประสิทธิภาพในการที่จะจัดการกับผู้กักตุนน้ำมัน เช่น

ไอ้จ้อยนำชาวคณะรัฐมนตรีแก้ไขน้ำมันขาดแคลนด้วยการใช้ ม.200 ปราบปรามขึ้นเด็ดขาดแล้ว ผู้ใหญ่มาคิดว่าคงปราบถึงต้นตอผู้กักตุนน้ำมัน แต่ไอ้จ้อยกลับปฏิเสธ โดยตอบว่าเขาจะใช้ ม. 200 ปราบปรามข้าราชการที่ลักลอบเปิดแอร์ (ไทยรัฐ 3 เมษายน 2522)

เกี่ยวกับเรื่องแรงงาน

ค่าแรงงานขั้นต่ำที่คณะรัฐมนตรีประกาศเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2522 ให้ค่าแรงขั้นต่ำในเขต กรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียงวันละ 45 บาท จังหวัดภาคกลางและภาคใต้วันละ 38 บาท จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือวันละ 35 บาท มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2522 เป็นต้นไป (สยาม-จดหมายเหตุ 2522 : 986)

ซึ่งจากค่าแรงงานที่ได้ไม่เท่าเทียมกันนี้ ชัย ราชวัตร โศกเสนาการ์ตูนในเชิงคัดค้านไม่เห็นด้วย
ที่ขาดความเสมอภาคกันทางค่าแรงขั้นต่ำ

(ไทยรัฐ 23 สิงหาคม 2522)

จากภาพนี้ ผู้ใหญ่มาพูดถึงความเท่าเทียมกันตามกฎหมาย ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน
ทุกคน เฉพาะข้อยเดียวว่าไม่จริง กฎหมายแรงงานเกี่ยวกับค่าแรงขั้นต่ำที่มีความไม่เท่าเทียมกันใน
ค่าจ้างของคนไทยแต่ละภาค (ไทยรัฐ 23 สิงหาคม 2522)

การขอปรับค่าแรงขั้นต่ำของกรรมกร เสนอร้องเรียนมานับขอค่าแรงขั้นต่ำวันละ 60 บาท ซึ่ง
มีการประชุมเพื่อเรียกร้อง ท่านนายกกลับให้สัมภาษณ์ว่าเงินเดือนกรรมกรมากกว่านายกฯ ซึ่งการ์ตูน
ชุดผู้ใหญ่มาว่า "กรรมกรที่เงินเดือนมากกว่านายกจริง แต่เป็นนายกสมาคมสัปโหรแห่งประเทศไทย
(ไทยรัฐ 18 สิงหาคม 2522)

หรือ "เงินเดือนมากกว่านายกจริง แต่หมายถึงกรรมกรที่หนีไปทำงานในกลุ่มประเทศอาหรับ
(ไทยรัฐ 27 สิงหาคม 2522)

ชัย ราชวัตร ไม่เห็นด้วยกับการให้ค่าแรงขั้นต่ำของคนไทยแต่ละภาคไม่เท่ากัน หรือการ
กล่าวว่กรรมกรเงินเดือนมากกว่านายก เพราะกรรมกรส่วนมากได้ค่าแรงเท่าที่กฎหมายแรงงาน
กำหนด

นโยบายทางสังคม

สิ่งแวดล้อมทางสังคมทางนิเวศวิทยา ชัย ราชวัตร ทักท้วงการที่รัฐปล่อยให้การตัดต้นไม้ทำลายป่า หรือการทิ้งของเสียลงแม่น้ำของโรงงานจนทำให้เน่า ซึ่งเป็นสิ่งที่รัฐจะต้องรับผิดชอบและหาทางแก้ไข

(ไทยรัฐ 16 กรกฎาคม 2522)

จากภาพนี้ วันปลูกต้นไม้แห่งชาติ ผู้ใหญ่มาชักชวนเจ้าหนอยไปปลูก เพราะมีคนตัดต้นไม้ทำลายป่า เจ้าหนอยพาไปปลูกต้นไม้ของคนที่ไม่มีใครจะมาตัดคือต้นกระบองเพชร ซึ่งเป็นพืชที่เหมาะสมสำหรับเมืองไทยจะเป็นทะเลทรายในอนาคต (ไทยรัฐ 16 กรกฎาคม 2522)

หรือ การปล่อยปลาวนส่งกรานต์ทำให้เจ้าหนอยนั่งซึม เพราะน้ำเน่าปล่อยปลาก็ตัว ๆ ก็ตายหมด (ไทยรัฐ 16 เมษายน 2522)

นโยบายทางสังคมอีกอย่างหนึ่งที่ ชัย ราชวัตร ต้องเสนอ คือ ใจผู้ร้ายชุกชุมทำความเดือดร้อนให้แก่สุจริตชนมาก และเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ไม่สามารถจะบังคับทุกขบารุงสุขในคานาอาชญากรรมเหล่านี้ให้กับประชาชนได้ ดังตัวอย่างเช่น

"ผู้ใหญ่มาถูกชายเปลกหน้ามาถามว่า เห็นป้อมตำรวจแถวนี้หรือไม่ ผู้ใหญ่มาปฏิเสธว่าไม่เห็น ก็ถูกชายคนนั้นชักมีดออกมาจี้ขึงทรัพย์ (ไทยรัฐ 31 มกราคม 2523)

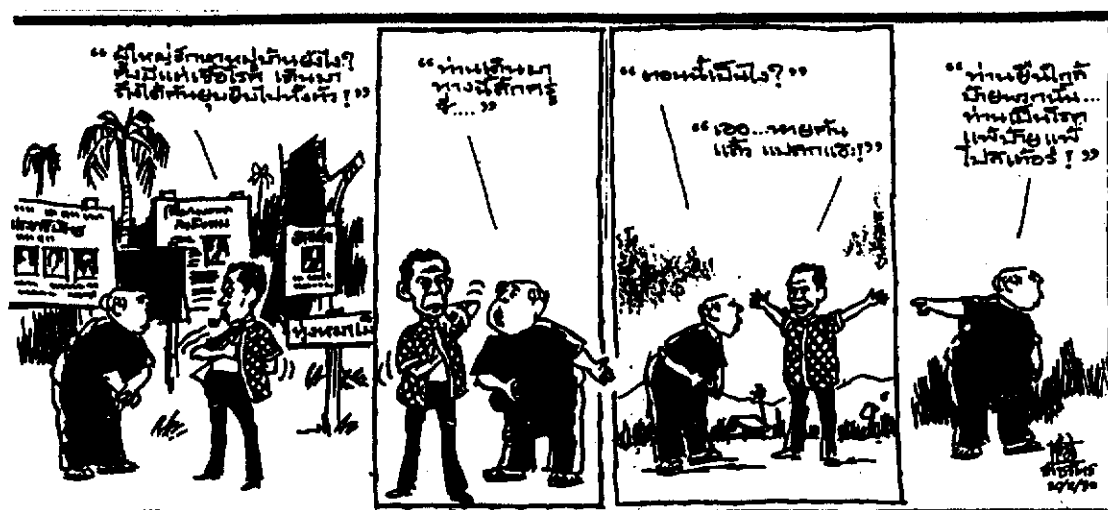
2. ความคิดเห็นต่อพฤติกรรม ของผู้กำนโยบายของรัฐและปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายของรัฐ

ผู้กำนโยบายของรัฐคือรัฐบาล อภิปรายกอบถวนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายนั่นเอง ส่วนผู้ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐ ได้แก่ ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ และข้าราชการพลเรือนอื่น ๆ อันเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐ

ชัย ราชวัตร มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้บริหารประเทศและผู้ปฏิบัติตามนโยบายดังต่อไปนี้

2.1 นายกรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีเป็นตำแหน่งประมุขฝ่ายบริหาร ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบสำคัญในการพัฒนาประเทศ ในการตัดสินใจผู้ใหญ่มากับทุกหามาเริ่มนี้ ชัย ราชวัตร แสดงความคิดเห็นต่อนายกรัฐมนตรี ดังนี้คือ

2.1.1 นายกรัฐมนตรี ควรจะเป็นตำแหน่งที่ได้มาจากการปกครองที่เป็นประชาธิปไตย คือ นายกรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้ง เป็นหัวหน้าพรรคการเมือง ชัย ราชวัตร แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีออกมาในรูปการเสียดสี ดังตัวอย่างเช่น

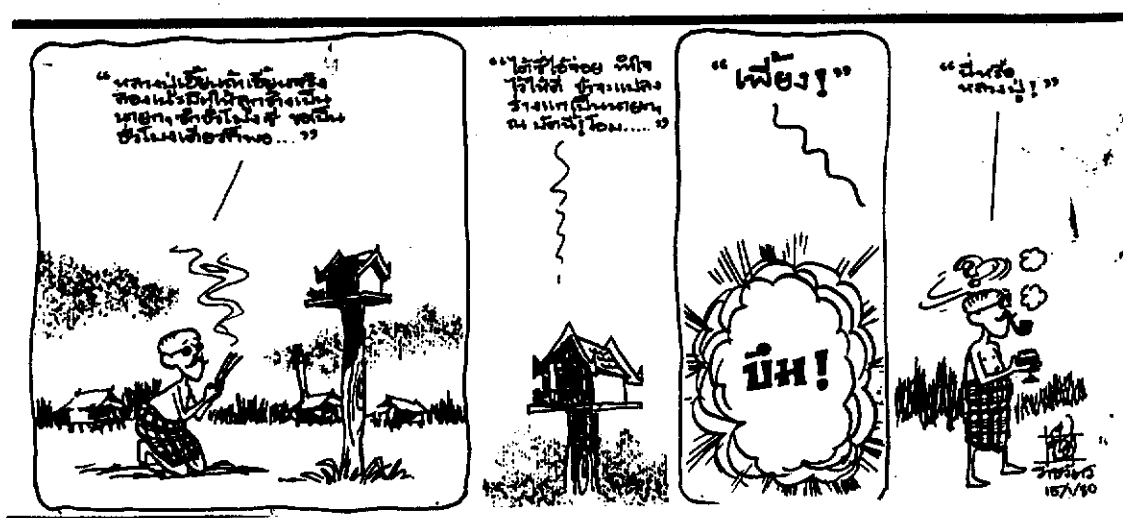
(ไทยรัฐ 22 กุมภาพันธ์ 2523)

(ไทยรัฐ 29 พฤษภาคม 2522)

จากภาพที่ต้องการล้อเลียนการกล่าวหาหลายคำแถลงของนายกรัฐมนตรีนั่ง
รับผิดชอบถึง 3 คำแถลงคือเป็นนายกรัฐมนตรี เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็น
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง การมีหลายคำแถลงทำให้ไม่สามารถทำงานได้ไม่เต็มทีในหน่วยงาน
นั้น ๆ

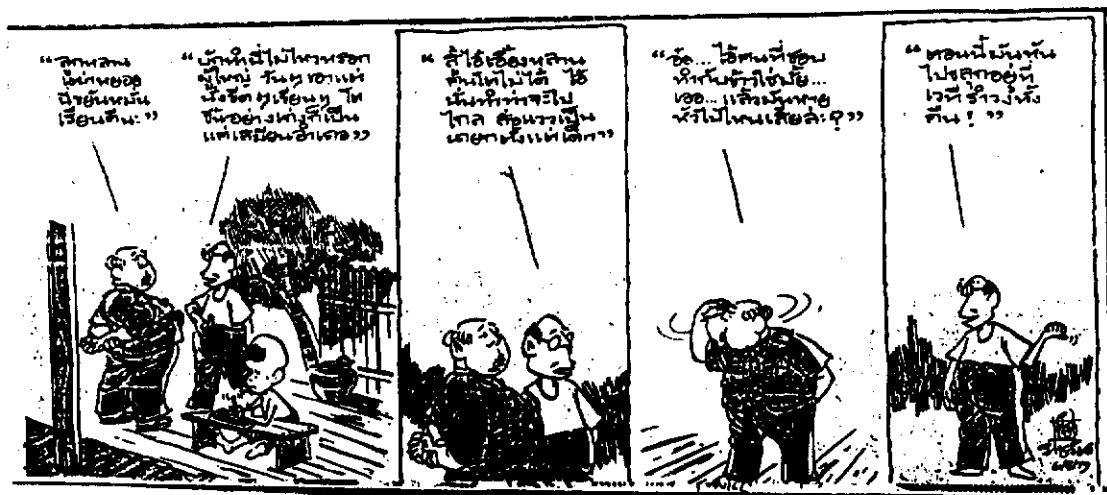
2.1.4 การเป็นนายกรัฐมนตรีต้องมีความประพฤติส่วนตัวเป็นที่นิยมนกของชน
ไทยสังคม การมีสุรายาเมาถือเป็นความประพฤติที่ไม่เหมาะสม ดังตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 25 มกราคม 2523)

จากภาพ โอ้อยิบบมาเขาให้เป็นนายกลักขัวโมง แล้วหลวงปู่เขียน
ก็เนรมิตให้เป็นคือ ปากคาบไปป์ มือถือแก้วเหล้า ซึ่งเป็นบุคลิกของพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์
นายกรัฐมนตรีสมัยนั้น

หรือตัวอย่าง เช่น

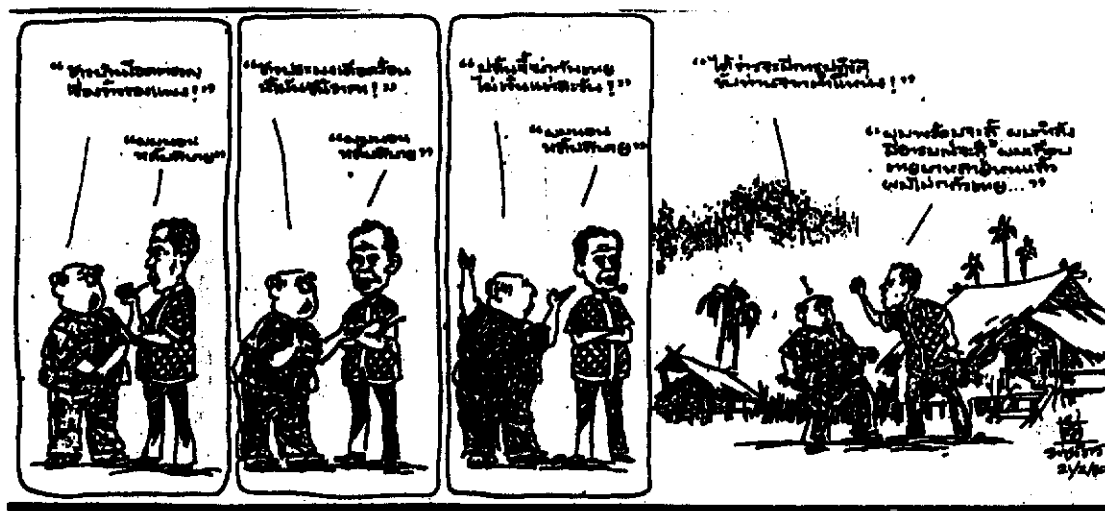

(ไทยรัฐ 8 สิงหาคม 2522)

ภาพนี้ต้องการล้อเลียนนายกรัฐมนตรีที่ไม่ควรสนใจแต่เรื่องความบันเทิง
และการจัดงานเลี้ยงรื่นเริง เช่น การทำกับข้าวและการออกเต้นรำกับแขกในงานต่าง ๆ มากเกินไป
จนอาจจะเลิกละการทำงาน

2.1.5 นายกรัฐมนตรีควรจะสนใจรับผิดชอบงานในหน้าที่ของตนเองมากกว่าที่จะ
ตั้งหน้าร่ำกินคำแฉ่งของชนไวควยอำนาจทางการเมืองเท่านั้น

ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 23 กุมภาพันธ์ 2523)

จากภาพล้อเลียนความไม่สนใจปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน โดยใช้คำตอบ "ผมจนเหลือสบายดี" ตอบปัญหาต่าง ๆ แต่หากจะมีการปฏิบัติกลับแสดงอาการโกรธเกรี้ยว ทหารมากจะตอ้งต่อสู้ ซึ่งไม่เป็นลักษณะวางเฉย สบายดีเหมือนปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

2.1.6 นายกรัฐมนตรีควรเป็นตัวอย่างที่ดีของประชาชน ในการทำให้ประชาชน รู้จักการประหยัดน้ำมันตามนโยบายของรัฐ และต้องทำด้วยความจริงใจมากกว่าแถลงทำเพื่อเป็นพิธี ซึ่งการกระทำเช่นนี้ แทนที่จะเป็นผลดีต่อการปฏิบัติตามนโยบายประหยัดน้ำมัน เชื่อเพลิง กลับจะกลายเป็นที่ล้อเลียนเย้ยหยันจากสื่อสารมวลชนต่าง ๆ อันทำให้ศรัทธาของประชาชนที่มีต่อคณะรัฐบาล ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำต้องสูญเสียไป ซึ่งเท่ากับเป็นการล้มเหลวของนโยบายที่คงไว้

ตัวอย่าง เช่น

(ไทยรัฐ 24 กันยายน 2522)

ท่านนายกรัฐมนตรีไปร่วมงานชมรถการประหยัด้วยจักรยาน แต่หลังจากงานเลิกแล้ว กลับมานั่งรถแท็กซี่โต ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ขัดกัน เหตุการณ์ในตอนหลังจึงขัดแย้งกับตอนแรก แสดงถึงความไม่จริงใจในการเป็นตัวอย่างของมาตรการประหยัดน้ำมัน

หรือตัวอย่าง เช่น

(ไทยรัฐ 10 มกราคม 2523)

ภาพนี้ล้อเลียนคำขวัญวันเด็กที่ว่า วินัย อากน ขยัน ประหยัด เป็นคุณสมบัติของเด็ก ซึ่งไม่ใช่ของผู้ใหญ่ โดยเฉพาะซึ่งผู้ใหญ่จึงต้องสำมะเลเทเมาไปตามใจ ไม่คิดเป็นตัวอย่างหรือแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก

การแสดงความคิดเห็นของ ชัย ราชวัตร ทีมคณายกรัฐมนตรีนั้น มีลักษณะคือ

1. นายกรัฐมนตรีในฐานะตำแหน่งทางการบริหารที่ควรจะเป็นผู้มาจากระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์
2. นายกรัฐมนตรีในฐานะตัวบุคคลไปหาเขา เข้าใจยากเกินความประพฤติส่วนตัวของนายกรัฐมนตรี ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะนี้

2.2 คณะรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรี ได้แก่รัฐมนตรีกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นคณะผู้บริหารนโยบายของรัฐบาลร่วมกับนายกรัฐมนตรี ชัย ราชวัตร ได้แสดงความคิดเห็นต่อคณะรัฐมนตรีต่าง ๆ ในยุคนี้คือ

2.2.1 คณะรัฐมนตรีมีมากเกินไปจนความจำเป็น คณะรัฐมนตรีชุดเกรียงไกรมี 2 มีถึง 42 ตำแหน่ง โดยเฉพาะรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี มีถึง 10 ตำแหน่ง ดังตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 30 พฤษภาคม 2522)

จากภาพนี้แสดงถึงตำแหน่งคณะรัฐมนตรีที่ให้อำนาจแก่นายกรัฐมนตรีเอง
จะจำชื่อไม่ได้ จึงต้องติดชื่อเพื่อนนายกฯ ผู้แต่งตั้งเอง เรียกชื่อโคตร

2.2.2 คณะรัฐมนตรีขาดความรับผิดชอบ ไม่ยอมลาออกเมื่อเกิดความผิดพลาด
ขึ้นในหน่วยงานที่ตนบริหาร

ตัวอย่าง เช่น

(ไทยรัฐ 31 สิงหาคม 2522)

จากภาพนี้เสนอเรื่องเช่นเชอร์ชาวผ่านดาวเทียมของรัฐ ซึ่งชาวนั้นอาจ
ทำให้เปลี่ยนแปลงในประเทศไทย ซึ่งหมายถึงการเดินขบวนเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ แต่กลับหักมุมจบด้วย
คำตอบของรัฐมนตรีประจำสำนักนายกฯ ในเวลานั้น ตอบว่ามันขัดกับประเทศไทยที่รัฐมนตรีไม่เคยลาออก

2.2.3 รัฐมนตรีที่บริหารงานสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชน หรือการแสดง
ความคิดเห็นที่เหลววิสัยที่จะปฏิบัติตามหัวหน้า รัฐมนตรีที่ถูกกล่าวหาว่ามากที่สุดคือรัฐมนตรีกระทรวง
พาณิชย์ที่บริหารงานด้วยการขึ้นราคาสินค้า แต่สามารถอยู่ในคณะรัฐมนตรีถึง 2 สมัย (คือสมัยเกรียงศักดิ์ 1
และสมัยเกรียงศักดิ์ 2)

ดังตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 16 กุมภาพันธ์ 2523)

จากงานนี้ใน มาดึก เลื่อนยูริสขาประทุพตบอกล้มอเท่แก็ว รั้วมตรี
กระแหวงหาขี้ขี้เ็นอตัวว่าเป็นคนเมื่อเท่เยวมากที่สุด เพราะสามารถเกาะเกาะ (ตัวแถม) อยู่ได้ถึง
สองสมัย

หรือการให้คำแนะนำที่เลื้อววิสัยที่ประชาชนจะปฏิบัติตามคำแนะนำนั้น เช่น

(ไทยรัฐ 21 กรกฎาคม 2522)

ภาพนี้แสดงให้เห็นว่าคนจนที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมนั้น ไม่มีเนื้อที่บริเวณ
บ้านที่จะปลูกพริกกินตามคำแนะนำที่เลื้อววิสัยของห่านรัฐมนตรีสำนักนายกาโต

จากการประชุม รัฐมนตรีพาณิชย์กำหนดหน้าที่เกี่ยวข้องกับราคาสินค้าเครื่อง
อุปโภคบริโภคต่าง ๆ ที่ขึ้นราคาสูงมากกลาวมากที่สุด ว่าเป็นผู้ทำให้สินค้าแพง และสร้างความ
เดือดร้อนให้กับประชาชนมาก ถึงกับแสดงความคิดเห็นว่า "การขึ้นราคาสินค้าเป็นนโยบายบริหารประเทศ
ของรัฐบาลชุดนี้"

ปฏิบัติการนโยบายของรัฐ ซึ่งได้แก่ข้าราชการ อันประกอบด้วยทหาร ตำรวจ และข้าราชการ
พลเรือนอื่น ๆ ซึ่ง ข้าราชการ มีความคิดเห็นต่อข้าราชการเหล่านั้นดังนี้

ทหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทหารที่หาพบในการประชุมของ ข้าราชการ ดังนี้คือ

1. ทหารกับการเมือง การเข้ามาเกี่ยวข้องหรือมีส่วนในการเมืองการบริหารประเทศนั้น แสดง
ออกมาโดยความรู้สึกว่า

1.1 ทหารเป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่ทางทหารเข้ามาสู่กษัตริย์ อำนาจทางการเมืองด้วย การใช้
อำนาจเข้าเปลี่ยนแปลงการปกครองทำการปฏิวัติหรือรัฐประหาร

ดังตัวอย่างเช่น

(เกติวิสต์ 31 ตุลาคม 2521)

ภาพที่เสนอขึ้นเพื่อล้อเลียนภาพการเมืองหน้าท่วมกรุงเทพฯ ในปีพุทธศักราช 2521 กับ การที่ทหารมักจะเคลื่อนไหวกองกำลังเข้าปฏิบัติในเดือนตุลาคมเสมอ "รดถัง" เป็นกองกำลังสำคัญ อย่างหนึ่งที่ปรากฏให้เห็นเสมอ

1.2 ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเป็นตำแหน่งที่ทหารผูกขาด เช่น

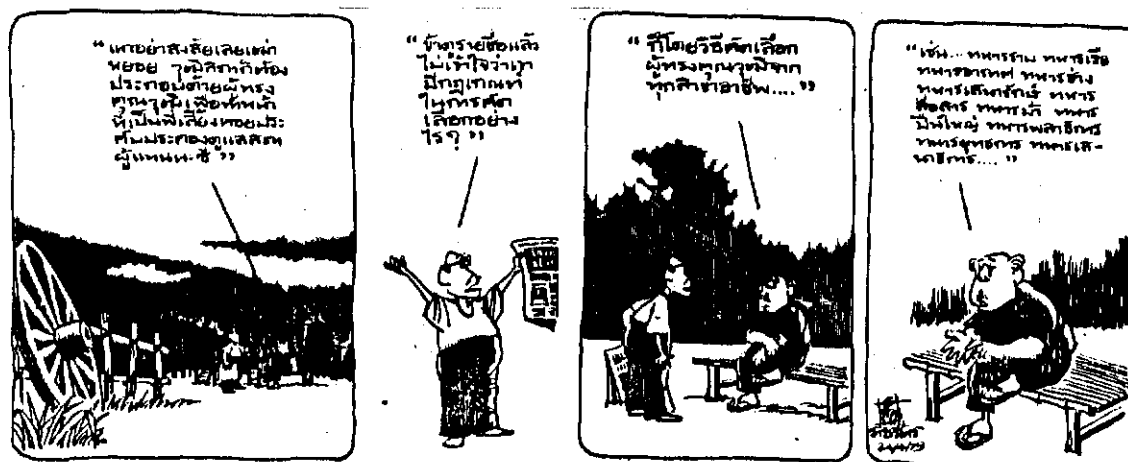

(ไทยรัฐ 18 พฤษภาคม 2522)

ภาพนี้ต้องการล้อเลียน ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ในฐานะหัวหน้าพรรคกิจสังคม ที่มีจำนวน สส. ที่ได้รับเลือกตั้งจำนวน 82 ที่นั่ง ซึ่งเป็นจำนวนที่มากที่สุด แต่ไม่สามารถเป็นนายกรัฐมนตรีได้ จึงต้องอาศัยตำแหน่งเมื่อครั้ง ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เคยเป็นทหาร เพื่อยืนยันสิทธิ์ว่า ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ก็สามารถเป็นนายกรัฐมนตรีได้

1.3 ทหารกับตำแหน่งวุฒิสมาชิก ซึ่งทหารเป็นกลุ่มที่ได้รับเลือกเข้ามาเป็นวุฒิสมาชิกมากที่สุด ทั้งที่ทุกครั้งในการออกเหตุผลในการตั้งวุฒิสมาชิก มักจะใช้อย่างที่ วุฒิสมาชิกนั้นจะ แฉงตั้งจากบุคคลหลากหลายกลุ่มหลายอาชีพเพื่อนำมาเป็นตัวแทนในสภาอาชีพของตนเอง

ถึงตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 26 เมษายน 2522)

จากภาพ ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าตำแหน่งวุฒิสมาชิกส่วนใหญ่มาจากทหาร ซึ่งจากการประกาศแต่งตั้งวุฒิสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 22 เมษายน จำนวน 225 ท่าน มาจากทหารบก 113 คน ทหารเรือ 39 คน ทหารอากาศ 33 คน ตำรวจ 9 คน พลเรือน 31 คน (ทหารเก่า 2523 : 68)

2. ทหารเข้ามามีบทบาททางธุรกิจ โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ทางทหาร ซึ่งทหารที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจนั้น ล้วนเป็นทหารที่มียศตำแหน่งสูง การเข้ามามีส่วนกับงานธุรกิจ เพราะเหตุผลทางการเมืองมากกว่าความเหมาะสม และธุรกิจที่ทหารเข้าไปมีผลประโยชน์รวมอยู่ในส่วนมากจะเป็นกิจการทางรัฐวิสาหกิจ

กิ่งตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 3 สิงหาคม 2522)

จากภาพนี้ เปรียบเทียบระหว่างทหารหนุ่มกับทหารเก่า ซึ่งเข้าไปดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการรัฐวิสาหกิจ ประธานธนาคาร ประธานบริษัท ฯลฯ ซึ่งต่างก็ไม่ใช่งานในหน้าที่ของทหาร

ตำรวจ เจ้าหน้ารัฐ ผู้รักษาความสงบสุขภายในประเทศ ลักษณะตำรวจที่ปรากฏในการ์ตูนชุดนี้ให้ดูมากับทุงหมาเงิน มีดังนี้

1. ปฏิบัติงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ปลอ่ยให้โจรผู้ร้ายชุกชุม ทำความเดือดร้อนให้ประชาชน

กึ่งตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 12 มิถุนายน 2522)

จากภาพนี้แสดงให้เห็นถึงใจผู้ร้ายมีจิตใจต่าง ๆ นานา มาชุกชุมอยู่ในเขตเมืองหลวง
ซึ่งแม้แต่พระองค์เองก็ยังไม่ปลอดภัย

2. คำรวจกระทำตนเป็นโจรผู้ร้ายเสียเอง ดังตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 2 เมษายน 2522)

จากภาพ ตามลักษณะที่ไอจอยบรรยายความรู้สึกนึกคิดของตนเองนั้น เป็นพฤติกรรมของโจร แต่กลับกลายเป็นพฤติกรรมของตำรวจบางนาย จึงทำให้หมอดูทำนายไอจอยว่าจะไ้เป็นตำรวจ

3. ตำรวจมีพฤติกรรมประหลาดมิชอบทางราชการ แสวงหาผลประโยชน์จากอำนาจหน้าที่ที่ได้รับ ตามกฎหมาย เช่น การรีดไถพ่อค้า ประชาชน

ดังตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 12 กรกฎาคม 2522)

จากภาพนี้ แสดงให้เห็นเป็นภาพตำรวจที่รีดไถรถริมถนน ซึ่งการที่คนชู้ตนี้แสดงภาพตำรวจ และพฤติกรรมของตำรวจเช่นนี้หลายครั้ง เช่น การรับทรัพย์สินจากเจ้าแกลรันทาในวันตรุษจีน (ไทยรัฐ 23 มกราคม 2522) เป็นต้น

ข้าราชการพลเรือน ชัย ราชวัตร มีความคิดเห็นต่อข้าราชการพลเรือน ดังต่อไปนี้

1. ข้าราชการทุจริตอภยธรรมบังหลวง ซึ่งแสดงออกให้เห็นหลายครั้ง

จากภาพ ผู้ใหญ่มาในฐานะข้าราชการปกครองที่ทุจริตทำบัตรประชาชนให้กันยวนอพยพ เพื่อแลกกับสินบนบางอย่างจากยวน จึงได้สาวยวนเป็นภรรยาชั่วคราว

2. ข้าราชการมีลักษณะคือเจ้าขุนมูลนาย ถือยศศักดิ์ ความสูงต่ำ

ตัวอย่าง เช่น

(เตลิวิส์ 10 มกราคม 2522)

จากภาพนี้ ผู้ใหญ่มาแสดงความเห็นสนับสนุนที่จะมีการเลิกเครื่องหมายแสดงระดับชั้น ข้าราชการ เพื่อให้เกิดความเสมอภาค ไม่แบ่งชนชั้น แทพอไอ้จ้อยนี้แถมอกสมถูกทุกหัว หาวาไม่รู้จักตัวที่สูง แสดงถึงความถือยศถือศักดิ์ ตำแหน่งความสูงต่ำทางยศศักดิ์ ยังฝังแน่นในจิตใจของ ข้าราชการ

3. ข้าราชการประพฤติตัวไม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนในต่าง ๆ ดังนี้ เช่น

3.1 ชอบจ้างงานเพื่อนเพื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นงานที่มีลักษณะบันเทิงมากกว่าเป็นสาระประโยชน์
ต่อประชาชน

ดังตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 7 กันยายน 2522)

จากภาพนี้ แสดงถึงการชอบจกงานไม่เพื่อย โดยไม่คำนึงถึงนโยบายของรัฐที่พยายามชักชวนให้ประชาชนประหยัด ข้าราชการเหล่านี้จะทำตามนโยบายเป็นตัวอย่าง กลับประพฤติในทางตรงข้าม

3.2 หรือมาตรการประหยัดน้ำมัน ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐที่กำชับให้ข้าราชการ กรม กองต่าง ๆ ประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิง การประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิงนี้ นอกจากจะหวังผลทางด้านการประหยัดแล้ว ยังให้ข้าราชการประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน แต่พฤติกรรมและการปฏิบัติตนของข้าราชการกลับสวนทางกับนโยบายของรัฐบาลเสียเอง

ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 17 กุมภาพันธ์ 2522)

จากภาพนี้ ผู้ใหญ่มาซึ่งเป็น เจ้าหน้าที่ของรัฐออกถึงลงไปประชาชนประยัดน้ำมัน แต่ผู้ใหญ่เองกลับใช้น้ำมันไม่เพื่อยเสียเองจนน้ำมันหมด

3. ความคิดเห็นต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีผลต่อการเมือง หรือถูกผลจากการเมืองกระทบ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีพฤติกรรมอันมีผลต่อการเมือง ไทเก กลุ่มหอคา - นายทุน กลุ่มเกษตรกร ชาวไร่ชาวนา และกลุ่มกรรมกร ชัย ราชวัตร มีความคิดเห็นต่อกลุ่มบุคคลเหล่านี้ดังนี้คือ

3.1 กลุ่มหอคานายทุน

กลุ่มหอคานายทุนประกอบด้วย หอคา นายธนาคาร หรือผู้ดำเนินการทาง กำนันอุตสาหกรรมต่าง ๆ มีตำแหน่งเป็นผู้จัดการ ผู้อำนวยการ เป็นต้น ภาพของกลุ่มหอคานายทุนที่ปรากฏในการชุมนุม มีดังนี้คือ

3.1.1 หอคานายทุน เป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นพิเศษ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ

จากภาพนี้ แสดงให้เห็นถึงลักษณะของพ่อค้าที่มักจะชูครีเอจากลูกค้า หรือประชาชนตามอำเภอใจเสมอ จะขึ้นราคาสินค้าอย่างไรก็ได้

3.1.3 กอบโกยผลประโยชน์ เอาตัวรอดไม่คำนึงถึงประสิทธิภาพในเมือง

ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 29 กุมภาพันธ์ 2522)

จากภาพนี้ แสดงให้เห็นถึงกลุ่มคนมีเงินหรือพ่อค้ายาทุนชนเงินไปฝากต่างประเทศ เมื่อมีข่าวลือเรื่องคอมมิวนิสต์จะยึดประเทศไทย โดยไม่คำนึงถึงความระส่ำระสายทางเศรษฐกิจที่จะตามมา

หรือการกักตุนสินค้า เช่น การกักตุนน้ำมันเมื่อมีท่าจะประกาศขึ้นราคาน้ำมัน พ่อค้าที่หวังผลกำไรต่อการขึ้นราคาน้ำมัน ทางกักตุนน้ำมันไว้ขายหลังการประกาศขึ้นราคา

ตัวอย่างเช่น

(เกลนิวีร์ 18 ธันวาคม 2522)

จากภาพ แสดงให้เห็นถึงลักษณะของพ่อค้าที่แสวงหาผลประโยชน์ คือ
 กวไรให้กับตนเอง โดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับผลจากการกักตุนน้ำมัน

3.1.4 มุขขาคการค้าขายหรือการค้าเน้นกิจการโดยความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่

รัฐ เช่น

(ไทยรัฐ 28 เมษายน 2522)

จากภาพนี้ แสดงให้เห็นถึงการผูกขาดทางเศรษฐกิจของคนกลุ่มน้อยคือ กลุ่มพ่อค้าที่ทำการธนาคาร ซึ่งมีตระกูลใหญ่ ๆ เพียงไม่กี่ตระกูล

3.2 ชาวไร่ชาวนา เป็นกลุ่มเกษตรกรที่เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่ง ชัย ราชวัตร แสดงความนึกเห็น เกี่ยวกับกลุ่มชาวไร่ชาวนา ดังนี้

3.2.1 กลุ่มชาวไร่ชาวนา เป็นกลุ่มของประชาชนที่ยากจนคนเด่นที่สุด มีแต่ภาระหนี้สินและความอับจน หมดหนทางที่จะต่อสู้กับชีวิตต่อไปได้

ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 2 กันยายน 2522)

จากภาพนี้ แสดงถึงความอับจนสิ้นหนทางของชาวไร่ชาวนา หนทางที่จะหลุดพ้นจากหนี้สินได้คือ ความตายที่น่าเอนจอนา

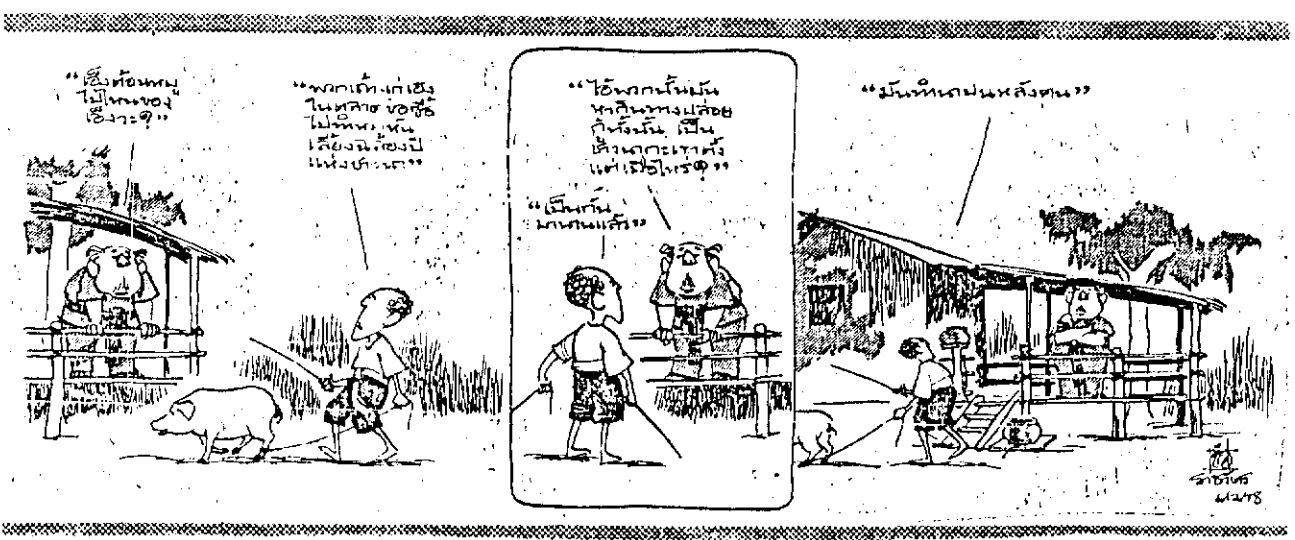
3.2.2 สภาพชาวไร่ชาวนาที่ไม่ได้รับความช่วยเหลืออย่างจริงจังจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งลักษณะการช่วยเหลือเป็นการโฆษณาชวนเชื่อเสียมากกว่า

ตัวอย่างเช่น

(เดลินิวส์ 6 ธันวาคม 2521)

จากภาพนี้ แสดงให้เห็นถึงการมุ่งหน้าเมือง เพื่อสร้างความสะดวก
สบายให้กับชาวเมืองมากกว่าที่จะตั้งใจช่วยเหลือชาวบ้านจริง ๆ
หรือสภาพบ้านที่ต้องถูกขูดรีดจากนายทุน เช่น

(เดลินิวส์ 8 ธันวาคม 2521)

ภาพนี้แสดงให้เห็นถึงสภาพชาวนาชาวไร่ที่ต้องกู้ยืมเงินนายทุนมาเพื่อทำไร่นา และถูกขูดรีดดอกเบี้ยประหนึ่งทำนานนหลังคน

หรือหนทางสุดท้ายคือการขายนาให้กับเจ้าแก่

ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 15 กันยายน 2522)

จากภาพนี้ แสดงถึงหนทางสุดท้ายของวิถีชีวิตชาวนาไทย คือการขายนาของตนเองให้กับนายทุน และตัวชาวนาอาจจะกลายมาเป็นลูกจ้างทำนาหรือเช่านาของตนเอง

3.3 กรรมกร กรรมกรคือชนชั้นที่มีสภาพไม่ต่างจากชาวนานัก ดำรงชีวิตด้วยการขายแรงงานเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว ชัย ราชวัตร แสดงความคิดเห็นต่อกรรมกรไว้ดังนี้

3.3.1 สภาพกรรมกร มีสภาพเช่นเดียวกับชาวไร่ชาวนา คือความยากจนข้นแค้น ซึ่งเป็นชีวิตที่ไม่มีทางออก ดังต่อไปนี้

3.3.1.1 การไปขายแรงงานในต่างแดน ช่วยให้ชีวิตมีความหวังขึ้น

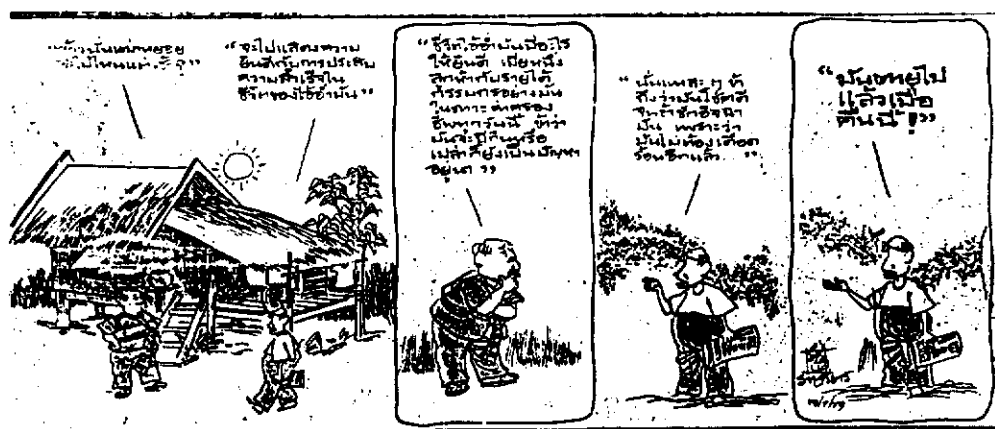
ดังตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 17 พฤศจิกายน 2522)

จากภาพการออกไปขายแรงงานในประเทศกลุ่มอาหรับ เป็นทางออกทาง
หนึ่งที่จะช่วยให้กรรมกรมีรายได้อาจเงินจืดจางแล้ว และมีรายได้อีกที่จะมีความหวังในชีวิต

3.3.1.2 หอมหวังและจบชีวิต หนีความทุกข์ยาก ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 22 กรกฎาคม 2522)

จากภาพนี้ แสดงให้เห็นถึงสภาพที่แร้นแค้นของกรรมกร ซึ่งมักจะมีรายได้น้อย มีภาระที่ต้องให้รับผิดชอบมาก ความตายแทนที่จะมาช่วยปลดเปลื้องภาระความรับผิดชอบทั้งหลายลงได้

3.3.2 ถ้าครองชีพของกรรมกรตามที่รัฐบาลกำหนดไว้ ไม่ใช่เป็นธรรมต่อกรรมกร และไม่เพียงพอต่อการยังชีพ เจ้าหน้าที่การตุลาได้เรียกร้องความเป็นธรรมให้แก่กรรมกร ดังต่อไปนี้

3.3.2.1 เรียกร้องให้ค่าแรงกรรมกรอย่างเสมอภาคกัน กรณีรัฐกำหนดค่าแรงกรรมกรต่างกันระหว่างกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง

ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 23 สิงหาคม 2522)

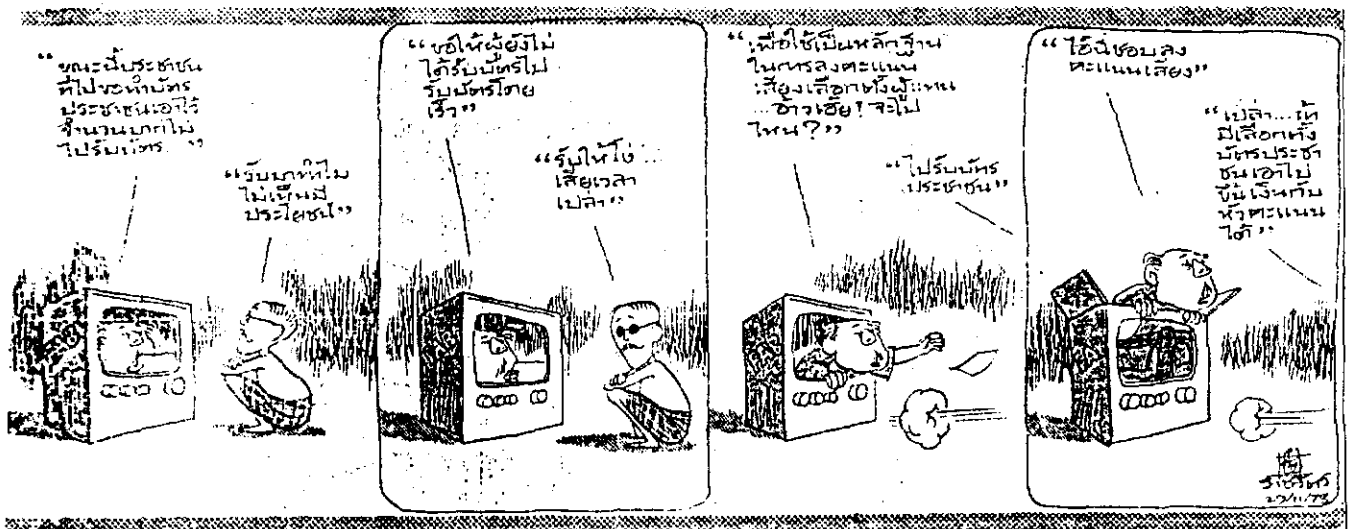
จากตัวอย่างนี้ ผู้เขียนต้องการชี้ให้เห็นว่าการกำหนดอัตราค่าแรงงานขั้นต่ำของกฎหมายแรงงานนั้น เป็นการละเมิดสิทธิความเท่าเทียมกันตามกฎหมายของประชาชนในภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย

3.3.2.2 เรียกร้องค่าแรงงานขั้นต่ำวันละ 60 บาท

หรือการใช้หวัคเคแนมออกกว่านซื้อบัตรประชาชน เพื่อจำกัด

เสียงของฝ่ายตรงกันข้าม

กึ่งตัวอย่าง เช่น

(เคลวินส์ 30 พฤศจิกายน 2521)

ภาพนี้ ให้อรรถนัยเมื่อรู้ว่าจะมีการเลือกตั้ง จึงสนใจบัตรประชาชน

ขึ้นมา เพราะจะนำไปขึ้นเงินกับหวัคเคแนมได้

4.1.1.2 การใช้บันทึกเลขอันธพาลทำลายป้าหาเสียงของฝ่ายตรงกันข้าม หรือจำวานักเลงมาคุกค่อผู้ที่มีหวัคเคแนมเสียงมาดีกว่า เป็นลักษณะการเล่นการเมืองที่ใช้วิธีฉกปรกมากกว่า การจะใช้การต่อสู้ทางการเมืองเชิงวิธีทางประชาธิปไตยที่ ๆ หั่วไปในช่วงระยะเวลาสมัครเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มักจะมีการจำวานักเลงอันธพาลทำลายคุกค่อผู้ทางการเมืองเสมอ

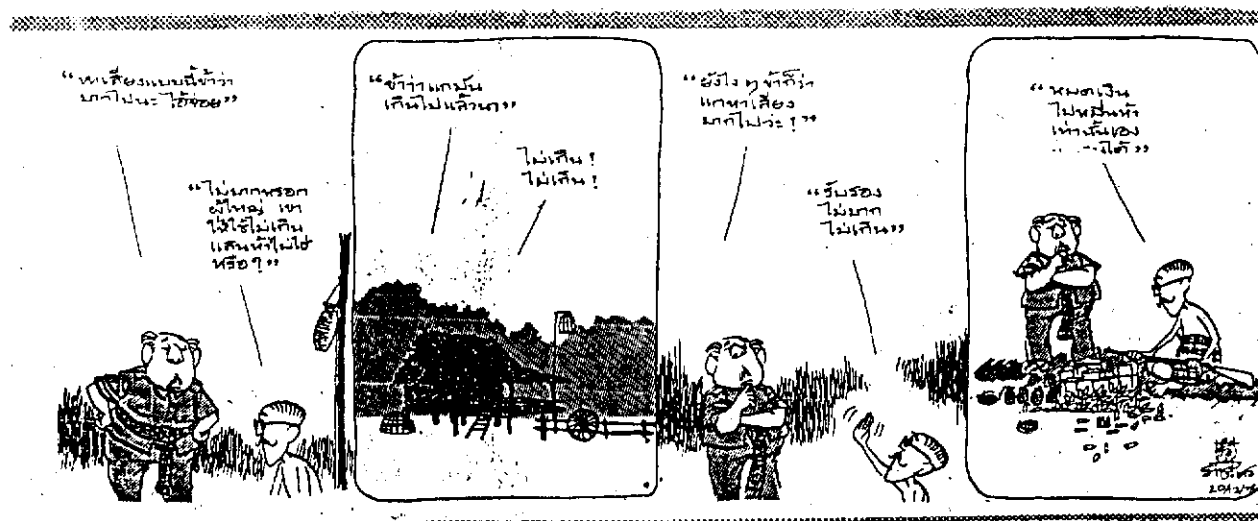
กึ่งตัวอย่างเช่น

(เคลวินส์ 15 ธันวาคม 2521)

ภาพนี้ ใจออกนอกกำลังกาย เพื่อจะรับจ้างทำร้ายร่างกาย
ฝ่ายตรงกันข้าม หรือคู่แข่งที่มากลัวของผู้วาง

หรือการหาเสียงโดยใช้การทำลายฝ่ายตรงกันข้าม เช่น

(เคลวินส์ 22 ธันวาคม 2521)

คังตัวอย่างเช่น

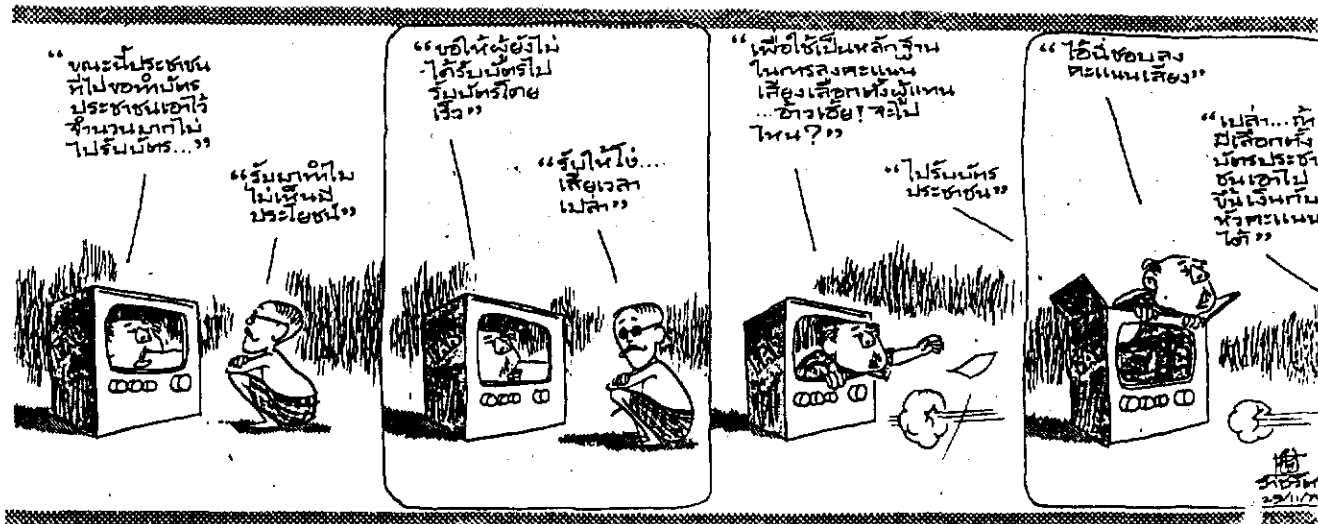
(ไทยรัฐ 22 เมษายน 2522)

จากภาพนี้ ไอ้จ้อยถูกทุบหัว เพราะพาทือคิดว่าการเวียนเทียน

คือการใช้ดอกไม้อุปเทียนเวียนรอบอุโบสถ

4.1.2.2 การซื้อขายบัตรประชาชน เพื่อใช้ในการเลือกตั้งหรือตัดคะแนน

สนับสนุนฝ่ายตรงกันข้ามกัน เช่น

(เดลินิวส์ 30 พฤศจิกายน 2521)

ไอจอย รีบไปรับบัตรประชาชน เมื่อรู้ว่าจะมีการเลือกตั้ง
เพราะจะนำบัตรไปขึ้นเงินกับหัวคะแนน

4.1.2.3 การย้ายทะเบียนบ้าน เข้าไปในท้องที่หรือเขตที่สนับสนุน เพื่อ
เลือกผู้แทนที่ตนสนับสนุน

ตัวอย่าง เช่น

(ไทยรัฐ 9 เมษายน 2522)

จากภาพนี้ จะเห็นถึงพฤติกรรมของบุคคลที่เรื่องราวการ
ย้ายทะเบียนบ้านก่อนมีการเลือกตั้ง หรือการเพิ่มชื่อลงในทะเบียนบ้านในลักษณะนี้ ซึ่งทำให้ผู้สมัครใน
ฤดูกาลเลือกตั้ง

4.1.3 ความประพฤตินักการเมืองในทางที่เสื่อมเสีย ทำให้ประชาชนขาด
ความเชื่อถือ มีดังนี้คือ

4.1.3.1 รับจ้างยกมือในสภา เป็นการขายตัวชนิดหนึ่ง

จากภาพนี้ แสดงให้เห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาพร้อมเพรียงกันในวันเงินเดือนออก ซึ่งในวันปฏิบัติหน้าที่ปกติไม่มาปฏิบัติหน้าที่ ที่มีประชุมกันเป็นเรื่องปกติวิสัย

4.1.3.5 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นักการเมือง ขาดระเบียบวินัย วังเตน ขยายพรรค เพื่อสนับสนุนรัฐบาล หวังได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะรัฐมนตรี

ดังตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 11 ธันวาคม 2522)

จากภาพนี้ แสดงให้เห็นถึงนักการเมืองที่มเล่ห์เหลี่ยมมากจนได้ฉายาว่า "เขี้ยวลากกิน" วังเตนกันเพื่อให้ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี

หรือตัวอย่างการขยายพรรคเพื่อหวังตำแหน่ง ลักษณะการรวมตัวกันเป็นกลุ่มการเมืองหรือพรรคของนักการเมืองบางคน บางกลุ่ม เป็นการรวมตัวกันเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวยิ่งกว่าการรวมตัวยิ่งกว่าการรวมตัวเพราะมีอุดมการณ์ทางการเมืองเหมือนกัน การขยายพรรคขยายกลุ่มของนักการเมืองเหล่านี้จึงปรากฏให้เห็นเสมอ

ตัวอย่าง เช่น

(ไทยรัฐ 21 พฤษภาคม 2522)

จากภาพนี้ แสดงให้เห็นถึงสภาพ สส. ที่มาเข้าร่วมสนับสนุน
เกรียงศักดิ์ เปรี๊ยะบ เหมือนคู่อพยพจากอินโดจีน

4.1.3.6 คำพูดของนักการเมืองเป็นสิ่งที่เชื่อถือไม่ได้ โทเลไม่แน่นอน

ถึงตัวอย่าง เช่น

(ไทยรัฐ 23 ธันวาคม 2521)

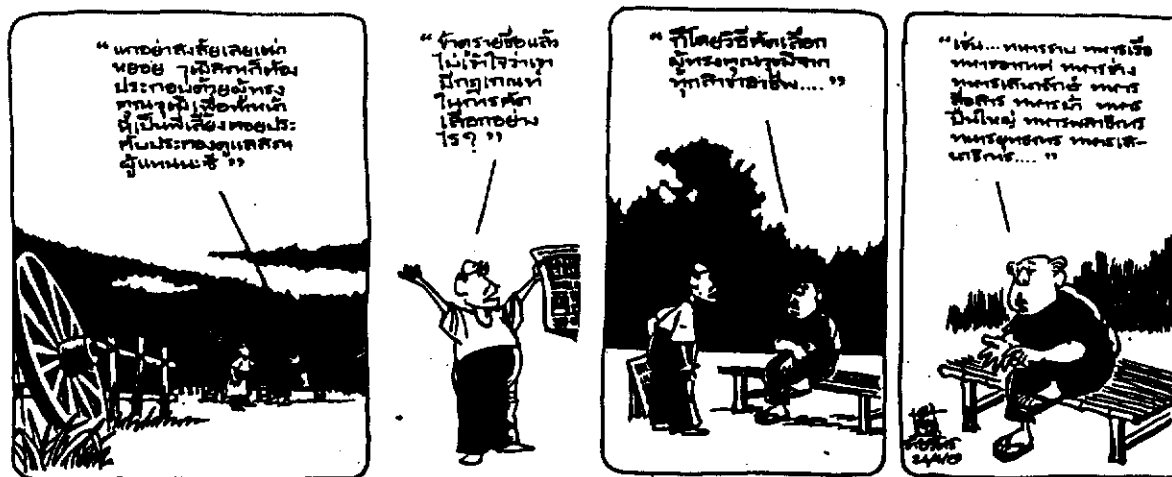
จากภาพนี้ แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะหนึ่งของนักการเมือง
คือ คำพูดเปลี่ยนไปเปลี่ยนมา ไม่เป็นที่น่าเชื่อถือ

4.2 วุฒิสมาชิก

ตามที่กำหนดของรัฐธรรมนูญฉบับ 2521 กำหนดให้แต่งตั้งวุฒิสมาชิกได้ 3 ใน 4 ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และประธานสมาชิกวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งวุฒิสมาชิก ในการเสนอชื่อบุคคลให้มาดำรงตำแหน่งนี้ ชัย ราชวัตร แสดงความคิดเห็นต่อวุฒิสมาชิกดังนี้

4.2.1 การแต่งตั้งวุฒิสมาชิกไม่มีการเจตนาให้วุฒิสมาชิกมาจากกลุ่มชนทุกสาขาอาชีพ ทหารเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดที่ได้รับแต่งตั้งเป็นวุฒิสมาชิก

ดังตัวอย่าง เช่น

(ไทยรัฐ 26 เมษายน 2522)

จากตัวอย่างจะเห็นว่าตำแหน่งวุฒิสมาชิกส่วนใหญ่มาจากทหารกรมกองต่าง ๆ มากกว่าพลเรือนหรือประชาชนในสาขาอาชีพอื่น ๆ

กึ่งตัวอย่าง เช่น

(ไฮรรี 20 มีนาคม 2522)

ภาพนี้ แสดงให้เห็นว่า การเป็นสมาชิกมวยโดยไม่ยอมชกมวยเหมือนกับการไต่ตำแหน่งสมาชิกสภาหรือตำแหน่งทางการเมืองอื่น ๆ โดยไม่ต้องเสนอตัวเข้าไประชาชนเป็นผู้คัดเลือก

ความคิดเห็นของ ชัย ราชวัตร ที่มีต่อนักการเมืองและพรรคการเมืองที่แสดงออกมานั้น เป็นลักษณะความประหลาดใจในคำที่ไม่เหมาะสมของนักการเมืองบางคน บางพรรค หรือบางกลุ่ม ซึ่งแสดงให้เห็นความมุ่งหวังของ ชัย ราชวัตร ที่ต้องการจะเห็นนักการเมือง พรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีระเบียบวินัย ในการปฏิบัติตนสมกับการที่ได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งเข้ามาทำหน้าที่แทนปวงชน

5. ความคิดเห็นต่อสภาพเศรษฐกิจของประชาชนและรัฐอันเนื่องมาจากการเมืองของ ชัย ราชวัตร

ปัญหาทางเศรษฐกิจ เป็นปัญหาหลักของรัฐบาลทุกยุคทุกสมัย ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เป็นผลกระทบมาจากเศรษฐกิจและการเมือง ในช่วงสมัยที่การผูกขาด มีปัญหาทางเศรษฐกิจมาก ทั้งนี้เป็นผลมาจากเหตุการณ์สำคัญ ๆ เช่น การประกาศขึ้นราคาน้ำมันของกลุ่มโอเปก สงครามสั่งสอนจีน-เวียดนาม เหตุการณ์เหล่านี้ทำให้ภาวะเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ภาวะการครองชีพสูงขึ้นมากยังความเดือดร้อนมาสู่ประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม กรรมกรและการค้าขาย

จากการศึกษาในชุดนี้ ชัย ราชวัตร ได้แสดงความคิดเห็นทางด้านการเศรษฐกิจไว้ดังนี้คือ

5.1 ด้านระบบเศรษฐกิจ เศรษฐกิจไทยเป็นระบบทุนนิยม ซึ่งมีการค้าขายได้อย่างเสรี ผู้มีอำนาจทุนสูงกว่าสามารถทำให้เกิดระบบการผูกขาดและกักตุนสินค้าขึ้น และกลไกของรัฐให้ความคุ้มครองช่วยเหลือนายทุนมากกว่าประชาชน

5.1.1 การผูกขาดทางด้านการเศรษฐกิจ

ดังตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 28 เมษายน 2522)

จากภาพนี้ แสดงให้เห็นถึงระบบการผูกขาดเศรษฐกิจในประเทศไทย ซึ่งอยู่ในมือของนายทุน หรือคนเพียงไม่กี่กลุ่ม

5.1.2 การกักตุนสินค้าทำให้สินค้าขาดตลาด และมีจำหน่ายในราคาสูงกว่าปกติ ยิ่งความเดือดร้อนให้กับประชาชน พ่อค้าจะกักตุนสินค้าที่จำเป็นในการบริโภคของประชาชน

กึ่งตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 20 พฤศจิกายน 2522)

จากภาพนี้ แสดงให้เห็นถึงการกักตุนน้ำตา จนทำให้น้ำตาลทรายขาดตลาด ซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐ (รัฐมนตรี) ไม่สามารถจะจัดการได้ ทำให้ราคาน้ำตาลทรายแพงกว่าปกติหลายเท่า

5.1.3 กลไกของรัฐช่วยส่งเสริมขายทุนมากกว่าจะช่วยเหลือประชาชน ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 14 สิงหาคม 2522)

หรือ จากการที่ไอ้จ้อยทนตากองชีพที่สูงชันไม่ไหว จึงทิ้งนา เพื่อหวังเข้าไปอยู่ค่ายอพยพที่คิดว่าจะอยู่ใกล้กว่า (ไทยรัฐ 2 กุมภาพันธ์ 2523) ซึ่งการกระทำเช่นนั้นเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสิ้นหวังสำหรับอนาคตของชาวนา

5.2.1.2 โครงการของรัฐบาลไม่สามารถที่จะช่วยชาวนาได้ การปลดปล่อยหนี้ด้วยการฆ่าตัวตาย

ดังตัวอย่าง เช่น

(ไทยรัฐ 2 สิงหาคม 2522)

จากภาพนี้ แสดงถึงความช่วยเหลือของรัฐต่อชาวนา โดยการแจกเมล็ดและเงินช่วยเหลือโดยเอาไว้ผูกคอตาย ซึ่งเป็นการประชดรัฐบาลกับการช่วยเหลือทางเกษตรกรรม

5.2.2 ปัญหาตักนกรรมกรหรือแรงงาน ต้นเป็นชนกลุ่มใหญ่อีกกลุ่มหนึ่งของประเทศ รองลงมาจากเกษตรกร ปัญหาทางเศรษฐกิจที่สำคัญของกรรมกรคือ การที่ไ้รับค่าแรงขั้นต่ำไม่พอเพียงกับค่าครองชีพขึ้น การรวมตัวเพื่อเรียกร้องค่าแรงขึ้นของกรรมกรจึงปรากฏขึ้นเสมอ ซึ่ง ชัย ราชวัตร ได้แสดงภาพและความคิดเห็นต่อกรรมกรในทำนปัญหาค่าแรงงานดังนี้คือ

5.2.2.1 การรวมตัวเพื่อเรียกร้องค่าแรงขั้นต่ำเพื่อการครองชีพ

กึ่งตัวอย่าง เช่น

(ไทยรัฐ 24 พฤษภาคม 2522)

จากภาพนี้ แสดงการเรียกร้องค่าแรงของแรงงาน โดยใช้เรื่องราวของพ่อค้าที่ขึ้นราคาสินค้ามาผสมผสานด้วย ซึ่งการรวมตัวกันเพื่อเรียกร้องค่าแรงขั้นต่ำที่เหมาะสมและการยังชีพนั้น รัฐบาลไม่สามารถตกลงได้ตามที่แรงงานเรียกร้อง ซึ่งยังจับกุมในข้อหาก่อความสงบสุข

5.2.2.2 ความยากแค้นอันเนื่องมาจากการออกไปขายแรงงานในแถบประเทศตะวันออกกลาง จากภาวะเศรษฐกิจที่บีบรัด ค่าแรงงานขั้นต่ำที่รัฐกำหนดนั้นไม่เพียงพอต่อการยังชีพที่จะเลี้ยงครอบครัวได้ตามอัธยาศัย ทำให้กรรมกรช่างฝีมือแรงงานต่าง ๆ ต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด ความต้องการแรงงานจำนวนมากของกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง ประกอบกับการที่กลุ่มประเทศตะวันออกกลางให้ค่าแรงงานในอัตราสูง จึงทำให้กรรมกรในประเทศไทยพยายามชวนชวนที่จะไปขายแรงงานในกลุ่มประเทศเหล่านั้น

ตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 27 สิงหาคม 2522)

จากภาพนี้ แสดงถึงคำพูดของท่านนายกรัฐมนตรีว่า กรรมการเงินเดือนมากกว่านายฯ ซึ่งหมายถึงกรรมการกลุ่มที่ไปทำงานขายแรงงานในกลุ่มประเทศอาหรับที่มีเงินเดือนสูง หมายความว่ากรรมการต้องต่อสู้ดิ้นรนกับภาวะเศรษฐกิจ จึงไปขายแรงงานในต่างประเทศ

5.3 ปัญหาเศรษฐกิจของประชาชนทั่วไป ภาวะค่าครองชีพของประชาชนในยุคสมัยนี้เป็นยุคที่ภาวะค่าครองชีพหลายด้านเติบโตขึ้นสูง จนประชาชนเดือดร้อน ดังที่ ชัย ราชวัตร แสดงภาพความเดือดร้อนของประชาชนต่อภาวะเศรษฐกิจดังนี้

5.3.1 การขึ้นราคาของสินค้าที่จำเป็นแก่การครองชีพ ได้แก่ ข้าว ยารักษาโรค

จากภาพนี้ แสดงประชดว่าจำนวนคนไข้อยล่งนั้น เพราะกลัวการขึ้น
ค่ายา ซึ่งเป็นสินค้าที่จำเป็นแก่การยั้งชีพของประชาชน

5.3.2 สาธารณูปโภคของรัฐขึ้นราคา ซึ่งทำให้ประชาชนที่เดือดร้อนจากราคา
สินค้าต่าง ๆ อยู่แล้วทางทวีความเดือดร้อนยั้งขึ้น เช่น การขึ้นค่าน้ำประปา

ดังตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 7 พฤศจิกายน 2522)

จากภาพนี้ บ้านไอ้จอยถูกไฟไหม้ แต่ไอ้จอยกลับนั่งดูเฉยอยู่ไม่ยอมดับไฟ
เพราะค่าน้ำแพงกว่าราคาทรัพย์สินที่ถูกไฟไหม้ เป็นการประชดการขึ้นราคาค่าน้ำประปา

หรือการขึ้นค่าไฟฟ้า ซึ่งเป็นสาธารณูปโภคของรัฐที่จำเป็นต่อการดำเนิน
ชีวิตของประชาชน การขึ้นราคาค่าไฟฟ้าเท่ากับการเพิ่มภาระให้กับประชาชน ซึ่งมีความเดือดร้อนใน
งานเศรษฐกิจอยู่แล้ว

กึ่งตัวอย่าง

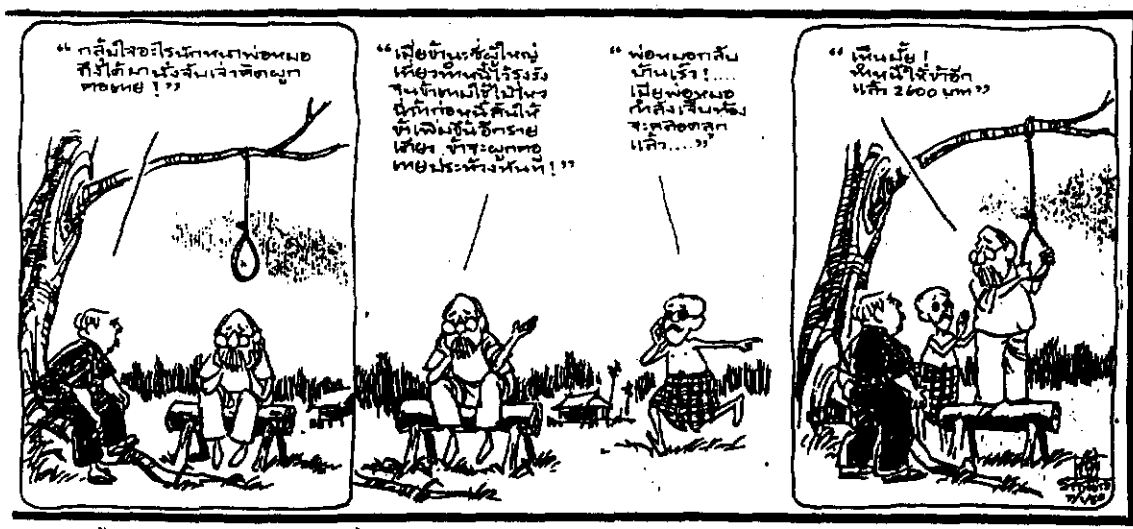
(ไทยรัฐ 6 พฤศจิกายน 2522)

นายกฯ ถึงกับปวดหัว เพราะการขึ้นค่าไฟฟ้าทำให้ถูกโจมตีจากประชาชน เนื่องจากการขึ้นค่าไฟฟ้าเป็นการเพิ่มภาระทางเศรษฐกิจของประชาชนให้หนักยิ่งขึ้น

5.4 รัฐบาลกับภาวะเศรษฐกิจ จากผลของการขึ้นราคาน้ำมันทำให้ภาวะเศรษฐกิจของ ประเทศถึงกับทรุดโทรมลง รัฐบาลได้แก้ปัญหาทางเศรษฐกิจดังต่อไปนี้

5.4.1 การแก้ปัญหาเศรษฐกิจด้วยการกู้เงินจากต่างประเทศ ซึ่ง ชัย ราชวัตร ไม่เห็นด้วยกับวิธีนี้ เพราะทำให้ประชาชนยิ่งแบกรับหนี้สินเพิ่มมากขึ้น และเงินที่กู้มานั้นจะถูกใช้ไป อย่างขาดการพิจารณาอย่างรอบคอบ

กิ้งก่าอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 18 มกราคม 2523)

จากภาพนี้พอมือจะตลกตลก เพราะหนังสือของครอบครัวตนเองเพิ่มขึ้น
เรื่อย ๆ ตามรายเฉลี่ยต่อหัวของคนไทยที่เป็นหนี้จากต่างประเทศ
หรือภาพนี้อาจจะขอยกกับหลวงปู่เขียน สาบานเรื่องไม่มีหนี้สินว่าถ้าจะให้
ฟ้าผ่า และฟ้าผ่าจริง ๆ โดยหลวงปู่เขียนบอกว่าคนไทยทุกคนต้องเป็นหนี้อยู่ 2,600 บาทต่อหัว เพราะ
รัฐบาลไปกู้มา

(ไทยรัฐ 27 พฤศจิกายน 2522)

5.4.2 การใช้มาตรการประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิงของรัฐเพื่อช่วยเหลือธุรกิจนั้น เป็นวิธีการที่ คัด ชัย ราชวัตร แสดงความคิดเห็นว่าการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐ ทำให้ไม่ได้ผลตามมาตรการที่กำหนด

ดังตัวอย่างเช่น

(ไทยรัฐ 23 พฤศจิกายน 2522)

จากภาพนี้ ผู้ใหญ่มาเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ไปประชุมเรื่องมาตรการการประหยัดน้ำมัน คือ การประหยัดไฟฟ้า แต่กลับมาถึงกับเป็นไซ เพราะในห้องประชุมเปิดแอร์เสียเย็นจัด เป็นการขัดกันกับจุดมุ่งหมายที่ประชุม

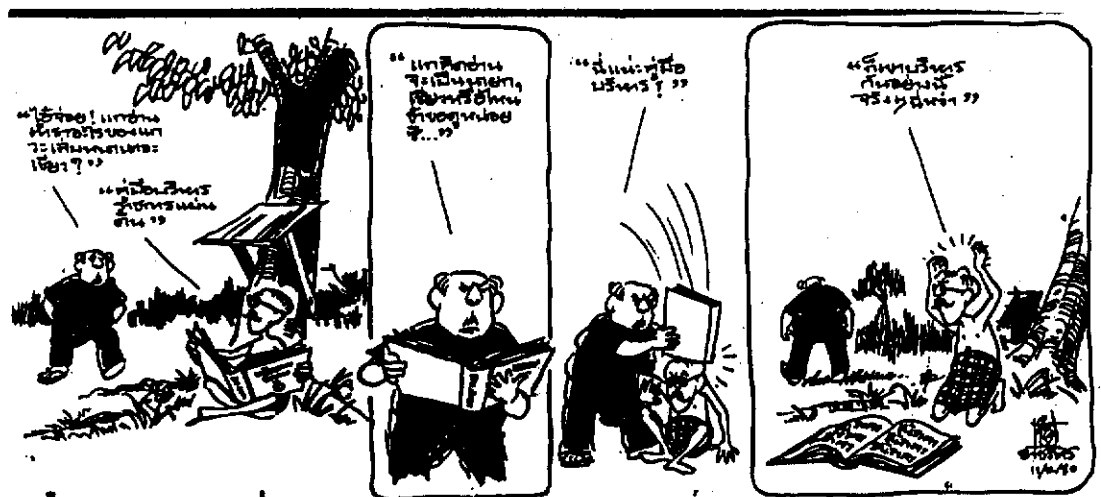
5.4.3 รัฐแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจด้วยการขึ้นราคาสาธารณูปโภคต่าง ๆ อันเป็นการผลักภาระให้กับประชาชน ชัย ราชวัตร ไม่เห็นด้วยกับวิธีการเช่นนี้ จึงนำมาเสนอในทางประชกเสียคดี

คังตัวอย่างเช่น

(ไทยรรู 9 พฤศจิกายน 2522)

จากภาพนี้ เถาเถาเถาอาจว่าคนทำตามนโยบายของรัฐบาลเสมอคือ
การขึ้นราคา ซึ่งหมายถึงการขึ้นค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ซึ่งเป็นกิจการสาธารณูปโภคของ
รัฐวิสาหกิจ หรือตัวอย่างเช่น

(ไทยรรู 13 กุมภาพันธ์ 2523)

ไอจอยอ่านตำราคู่มือบริหารแผ่นดิน ซึ่งเขียนเป็นหนังสือตัวโต ๆ ว่า ขึ้นราคา
ขึ้นราคา ซึ่งเป็นการยืนยันว่ารัฐบาลเศรษฐกิจช่วยการขึ้นราคา ขึ้นราคา เพียงอย่างเดียว
เท่านั้น ไม่มุ่งแก้ปัญหาในประเด็นอื่น

การแสดงความคิดเห็นทางด้านการเศรษฐกิจของ ชัย ราชวัตร นั้น ส่วนใหญ่มุ่ง
แสดงภาพรวมของประชาชนที่ต้องต่อสู้กับปัญหาเศรษฐกิจ โดยที่ไม่ได้รับการเหลียวแลสนใจจาก
รัฐบาล หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเลย ลักษณะการเสนอจึงเปรียบเสมือนเขียนเรื่องราวร้องทุกข์ของ
ราษฎรสู่รัฐบาล

สรุป อภิปรายผล และเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์การชุมนุมผู้ใหญ่มากับพุ่มมาเม้นของ ชัย ราชวัตร ในช่วงตั้งแต่เริ่มปรากฏในวันที่ 24 ตุลาคม 2521 จนถึงการสิ้นสุดของรัฐบาลของพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2523 นั้น สรุปได้ดังนี้คือ

คานกลวิธีในการนำเสนอ

1. โครงเรื่อง

การวางโครงเรื่องในการชุมนุมผู้ใหญ่มากับพุ่มมาเม้น ชัย ราชวัตร กำหนดโครงเรื่องเป็น 2 ลักษณะคือ

1.1 โครงเรื่องใหญ่ ได้แก่วางโครงเรื่องกำหนดพฤติกรรมของตัวละคร จากสถานที่ และเหตุการณ์ต่าง ๆ ของเรื่อง

1.2 โครงเรื่องย่อย เป็นโครงเรื่องที่แสดงเนื้อเรื่องจบเป็นตอน ๆ ของการชุมนุมในแต่ละวัน จากลักษณะโครงเรื่องย่อย มีลักษณะดังต่อไปนี้

1.2.1 การวางจุดประสงค์ในการเสนอเรื่อง มีลักษณะการวาง 2 ประการคือ

1.2.1.1 วางจุดประสงค์ไว้ในช่องสุดท้ายของการชุมนุม

1.2.1.2 วางจุดประสงค์ไว้จากการสรุปการชุมนุมทั้งตอน (ตั้งแต่

3 - 5 ช่องจบ)

1.2.2 การเรียงลำดับเรื่อง มีลักษณะการเรียงลำดับดังต่อไปนี้

1.2.2.1 การเรียงลำดับเหตุการณ์เดี่ยวตั้งแต่ต้นไปจนจบอย่างไม่มีการหักมุม

1.2.2.2 การเรียงลำดับเหตุการณ์เดี่ยวตั้งแต่ต้นไปจนจบอย่างหักมุมแบบพลิกความคาดหมายของผู้อ่าน

1.2.2.3 การเรียงลำดับเหตุการณ์สองเหตุการณ์มาสัมพันธ์กันโดยมี
การจบแบบหักมุมตอนจบ ซึ่งมี 2 ลักษณะคือ

1.2.2.3.1 เรียงลำดับเรื่องเหตุการณ์เดียวตั้งแต่ข้อ
1-2-3 ไปจบอย่างหักมุมในข้อที่ 4 ซึ่งเป็นอีกเหตุการณ์หนึ่ง

1.2.2.3.2 การเรียงลำดับเรื่องเหตุการณ์เดียวข้อที่
1 และ 2 เมื่อถึงข้อที่ 3 จะเปลี่ยนเรื่องหรือเหตุการณ์ใหม่ และไปจบในข้อสุดท้าย โดย
สรุปสองเหตุการณ์รวมกัน

1.2.3 การนำสู่เรื่อง การดำเนินเรื่องและการปิดเรื่อง

1.2.3.1 การนำเข้าสู่เรื่อง โดยการใช้

1.2.3.1.1 การใช้ภาพประกอบบทสนทนา

1.2.3.1.2 การใช้ภาพนำเข้าสู่เรื่องโดยไม่มีบทสนทนา

1.2.3.2 การดำเนินเรื่องมีการใช้ดังนี้

1.2.3.2.1 ใช้ตัวละครดำเนินเรื่องด้วยบทสนทนาใน

ข้อแรก ดำเนินบทสนทนาต่อไป

1.2.3.2.2 ตัวละครที่เป็นคู่สนทนา หรือตัวละคร

ประกอบสนทนาตอบโต้ตั้งแต่ข้อแรก

1.2.3.2.3 ตัวละครตัวใดตัวหนึ่งแสดงบทสนทนาเพียง

คนเดียวตั้งแต่ข้อแรกจนข้อสุดท้าย

1.2.3.3 การปิดเรื่อง มีการปิดเรื่องหรือจบเรื่องดังนี้

1.2.3.3.1 ตัวละครสนทนาตอบโต้จนจบเรื่อง

1.2.3.3.2 ตัวละครสนทนาต่อจากข้อก่อนจบถึงข้อที่

จบเรื่อง

2. การสร้างตัวละคร

การสร้างตัวละคร ชัย ราชวัตร สร้างตัวละครชน 2 ประเภทคือ

2.1 ตัวละครรอง เป็นตัวละครที่ประกอบขึ้นจากบุคคลจริง และตัวละครที่สมมุติขึ้น ซึ่งการใช้ตัวละครจากบุคคลจริงนั้น ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้รวดเร็ว ตามลักษณะของการทุนคือใช้เวลาอ่านอย่างรีบเร่ง

2.2 ตัวละครหลัก คือ ตัวละครชุดที่ประกอบขึ้นเป็นเรื่องและเหตุการณ์ต่าง ๆ ประจำวัน มีที่ปรากฏขึ้นเสมอ ตัวละครหลักนี้มีบทบาทมากได้แก่ ผู้ใหญ่มาซึ่งเป็นภาพแทนชนชั้นปกครองทั้งหลาย โอจอยเป็นภาพแทนสามัญชนผู้เดือดร้อนต่อภาวะเศรษฐกิจและการเมือง และเพาหยอยซึ่งเป็นตัวแทนของชนชั้นปัญญาชน ส่วนตัวละครหลักที่มีบทบาทน้อยได้แก่ แม่พริ้ง เถาแถววนและศาสตราจารย์

ลักษณะการใช้ตัวละครในเหตุการณ์แต่ละวันใช้ตัวละครหลัก แสดงพฤติกรรมร่วมกับตัวละครหลักด้วยกัน หรือประกอบกับตัวละครรอง ซึ่งการใช้ตัวละครรองที่มาจากบุคคลจริงนั้นมีการใช้อย่างมีพัฒนาการ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเปิดกว้างทางเสรีภาพของหนังสือพิมพ์

3. การใช้ภาษา

3.1 การใช้คำ มีการใช้คำเน้นที่เสียงพูดเป็นภาษาปาก สำเนียงที่สนทนากันจริง ๆ มีการเปลี่ยนเสียงคำที่มีความหมายรุนแรงให้เบาลง เช่น กู เป็น กู ไวย เป็น วอย มีการใช้คำซ้ำ คำที่สัมผัสคล้องจองกัน ใช้คำสแลงที่ใช้เฉพาะเวลาเหตุการณ์สมัยนั้น ใช้คำเรียกร่อง ใช้คำภาษาต่างประเทศที่นิยมใช้กันแพร่หลายแล้ว ใช้คำสรรพนามแสดงขึ้นของบุคคลและอารมณ์ของผู้พูด ใช้คำกริยาต่าง ๆ ใช้คำเสริมในบทสนทนา ใช้คำสำนวนโวหารในความหมายตรง และใช้คำภาษาที่เป็นแบบแผน ซึ่งการใช้คำที่กล่าวมานี้ต่างก็ใช้ขึ้นตามภาวะของกาละเทศะของบุคคลที่ปรากฏเป็นชาวและเหตุการณ์

3.2 การใช้โวหารหรือภาพพจน์ มีการใช้ภาพพจน์ดังนี้

3.2.1 ภาพพจน์ที่สื่อความคล้ายกันเป็นเกณฑ์ มีการใช้คำอุปมา คำอุปลักษณ์ การใช้โวหารเปรียบเทียบ การกล่าวหาความ

3.2.2 โวหารหรือภาพพจน์ที่สื่อความแตกต่างเป็นเกณฑ์ มีการใช้โวหารเปรียบเทียบและเน้นไฉความ

3.2.3 ภาพพจน์ที่สื่อลักษณะของการสัมพันธ์กันเป็นเกณฑ์มีใช้ นามนัย นามภาวะ และการขยายที่คำขยาย

3.2.4 โวหารหรือภาพพจน์ที่ออกจินตนาการเป็นเกณฑ์ มีการใช้บุคลาธิษฐาน อธิพจน์ และสัญลักษณ์

3.2.5 โวหารหรือภาพพจน์ที่ออกการกล่าวความเทียบเคียงโดยเข้าใจเอาเอง เป็นเกณฑ์ มีการใช้ประโยคคำถาม ประโยคอุทาน การย้ำความ

3.2.6 โวหารหรือภาพพจน์ที่ถือเสียงเป็นเกณฑ์ มีการใช้คำเลียนเสียง ธรรมชาติ ความคล่องจองในสำนวนพูดแบบไทย

3.3 น้ำเสียง (Tone) น้ำเสียงของการทูลนัย มีน้ำเสียงรื่นเรีงแสดงอารมณ์ ชื่นเป็นพื้น ในการทูลแต่ละเรื่องหรือเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ในอารมณ์ชั้นต่าง ๆ นั้น ยังมีน้ำเสียงอื่น ๆ อีกคือ

3.3.1 น้ำเสียงเสียดสี วากกล่าวโดยอ้อมตอ้งตีความ

3.3.2 น้ำเสียงประชดประชัน ลักษณะทำอะไรที่ขาดหรือเกินเลยจากความ

จริง

3.3.3 น้ำเสียงถากถาง คือลักษณะการวากกล่าวกันตรง ๆ

3.3.4 น้ำเสียงเยาะหยัน มีท่าทีเยาะเย้ยพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล

4. การใช้ภาพแสดงเหตุการณ์และการใช้ลักษณะตัวอักษร

4.1 การใช้ภาพแสดงเหตุการณ์

4.1.1 ภาพตัวละครและฉากประกอบตัวละคร ภาพตัวละครนั้นแสดงท่าทาง กิริยาอาการ แสดงออกทางอารมณ์ของตัวละคร เช่น ตีใจ เสียใจ หรือตกใจ ส่วนฉากประกอบนั้นมีข้อสองลักษณะ คือ ฉากประกอบที่ไม่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องและเหตุการณ์กับฉากประกอบที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องและเหตุการณ์

4.1.2 การใช้เส้นสัญลักษณ์ต่าง ๆ ประกอบภาพเพื่อแสดงอาการเคลื่อนไหว เส้นแสดงบทสนทนาของตัวละคร เส้นประกอบแสดงลักษณะอารมณ์ของตัวละครในการเปิดเรื่อง

มีการใช้ภาพโดยใช้เป็นส่วนเสริมของภาษา หรือใช้ภาพเปิดเรื่อง คำเริ่มบท และใช้ภาพสรุปปิดเรื่อง

4.2 การใช้ลักษณะตัวอักษร ใช้ลักษณะตัวอักษรในการเขียนการคูณหลายลักษณะดังนี้

4.2.1 การใช้เครื่องหมายปริศนีย์ เมื่อแสดงอาการสงสัย และเครื่องหมายอัศจรรย์ เมื่อแสดงอาการตกใจ

4.2.2 การใช้จุดไข่ปลา เพื่อแสดงการพูดทางไวของตัวละคร หรือช่วงหยุดพูดของตัวละคร หรือใช้เมื่อสิ้นสุดคำพูดแทนเครื่องหมาย ฯลฯ (ไปยาลใหญ่)

4.2.3 ใช้ตัวอักษรพินากวากติ แสดงคำพูดเสียงดังของตัวละคร และใช้แทนเสียงธรรมชาติมีเสียงดัง เช่น การทุบโต๊ะ ฟาผา ฯลฯ

การใช้ลักษณะของตัวอักษรนี้ ช่วยให้ผู้อ่านเข้าถึงอารมณ์ของตัวละคร และบรรยากาศในเรื่องของการคูณได้ดียิ่งขึ้น

5. วัตถุดิบและการเลือกสรร

จากการคูณครั้งนี้ ชัย ราชวัตร ได้วัตถุดิบมาจาก

5.1 ชาวและเหตุการณ์ ไทแก ชาวอาชญากรรม ชาวการเมือง ชาวเศรษฐกิจ และชาวเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ

5.2 ภาพการมอง ๆ ทางสังคมไทแก สภาพทางวัฒนธรรม และสภาพทางธรรมชาติ

การเลือกสรรวัตถุดิบมีดังนี้คือ

1. การใช้ชาวหรือเหตุการณ์หรือภาพการมาเสนอ โดยใช้เหตุการณ์ 2 เหตุการณ์มาประสานกัน

2. การใช้ชาวหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งเพียงเหตุการณ์เดียวมาเสนอ

ความคิดทางด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจของ ชัย ราชวัตร มีความคิดเห็นต่อด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ ดังต่อไปนี้

1. ความคิดทางด้านสังคม ชัย ราชวัตร แสดงภาพสังคมไทยอันเป็นสังคมเกษตร มีชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย นอกจากนี้ยังแสดงความคิดเห็นต่อสภาพสังคมในด้าน

1.1 ความเดือดร้อนทางด้านเศรษฐกิจของประชาชน

1.2 ความเดือดร้อนทางด้านอาชญากรรม

1.3 ความเชื่อค่านิยมต่าง ๆ ของประชาชน

2. ความคิดทางการเมืองและเศรษฐกิจ

2.1 ความคิดเห็นตอนโยบายของรัฐนั้น ชัย ราชวัตร แสดงความคิดเห็นต่อนโยบายของรัฐดังนี้

2.1.1 นโยบายทางการเมือง แสดงถึงความไม่จริงจังต่อระบอบประชาธิปไตยของรัฐ

2.1.2 นโยบายทางเศรษฐกิจที่เป็นนโยบายตามเป้าประสงค์ แสดงความคิดเห็นต่อนโยบาย มีชาวนาที่ไม่สามารถดำเนินการได้ทั้งนโยบายที่รัฐวางไว้ นโยบายต่อแรงงานที่ถูกกำหนดค่าแรงงานขั้นต่ำต่ำกว่าค่าครองชีพ นโยบายประหยัดน้ำมันที่เจ้าหน้าที่รัฐไม่เป็นตัวอย่างที่ดีในการประหยัดน้ำมัน

2.1.3 นโยบายทางด้านสังคม ความคิดเห็นต่อสภาพสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษ และสภาพโจรผู้ร้ายชุกชุม

2.2 ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้ดำเนินนโยบายรัฐและปฏิบัติตามนโยบายของรัฐ

ความคิดเห็นต่อผู้ดำเนินนโยบายของรัฐได้แก่ นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีพฤติกรรมไม่สนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย และการปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นตัวอย่างที่ดีต่อประชาชน

ความคิดเห็นต่อปฏิบัติตามนโยบายของรัฐได้แก่ ทหาร ตำรวจ และข้าราชการที่บกพร่องต่อการปฏิบัติหน้าที่

2.3 ความคิดเห็นต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีผลกระทบต่อการเมืองหรือผลจากการเมืองกระทบ กลุ่มบุคคลเหล่านี้ได้แก่

2.3.1 กลุ่มพ่อค่านายทุน ซึ่งเป็นผู้เอารัดเอาเปรียบประชาชนด้วยการกักตุนสินค้า การขึ้นราคาสินค้า

2.3.2 กลุ่มชาวไร่ชาวนา ซึ่งเดือดร้อนในภาวะค่าครองชีพ และถูกทอดทิ้งจากหน่วยงานของรัฐ

2.3.3 กลุ่มกรรมกรที่เดือดร้อนในเรื่องภาวะค่าครองชีพ

ชัย ราชวัตร แสดงความเห็นใจและกระตุ้นเตือนรัฐว่าควรให้ความสนใจช่วยเหลือชาวไร่ชาวนาและกรรมกรอย่างจริงจัง

2.4 ความคิดเห็นต่อนักการเมือง พรรคการเมือง และกลุ่มการเมือง

ชัย ราชวัตร แสดงความคิดเห็นต่อนักการเมืองที่ขาดอุดมการณ์ทางการเมืองไม่ประพฤติให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการเรียกร้องให้นักการเมือง พรรคการเมือง มีคุณภาพตามอุดมการณ์ระบอบประชาธิปไตย นักการเมืองที่ ชัย ราชวัตร กล่าวถึงมีดังนี้คือ

1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

2. วุฒิสมาชิก

2.5 ความคิดเห็นต่อสภาพทางเศรษฐกิจของประชาชนและของรัฐ

ชัย ราชวัตร แสดงความคิดเห็นต่อสภาพเศรษฐกิจไว้ดังนี้

2.5.1 ระบบเศรษฐกิจนั้นถูกผูกขาดโดยกลุ่มพ่อค้า การกักตุนสินค้าและกลไกรของรัฐมีส่วนช่วยเหลือกลุ่มพ่อค้ามากกว่าประชาชน

2.5.2 ทางด้านประชาชน กลุ่มที่เดือดร้อนทางด้านเศรษฐกิจได้แก่ ชาวเกษตรกรและกรรมกร

2.5.3 ภาวะค่าครองชีพของประชาชน ภาวะค่าครองชีพสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพ เช่น อาหาร ยา วิชาโรค ค่าเช่ามีราคาสูง ทำให้ประชาชนเดือดร้อน

2.5.4 รัฐกับภาวะเศรษฐกิจ รัฐพยายามแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจด้วยการกู้เงินจากต่างประเทศ มาตรการประหยัดน้ำมัน และการขึ้นราคาสารานุปโภค

อภิปรายผล

การชุมนุมผู้ใหญ่มากับทูลหม่อมงามเหตของ ชัย ราชวัตร นี้ เป็นการชุมนุมที่มุ่งแสดงความคิดเห็นทางสังคม การเมืองเศรษฐกิจ โดยผ่านน้ำเสียง สอเลี่ยน ดากดาง เสียศีลเยยหยัน และประจบประชัน การชุมนุมนี้เสนอเรื่องราวจบลงในแต่ละวัน โดยมีกลวิธีการนำเสนอทำให้การชุมนุมเป็นที่สนใจกันต่อไป

1. โครงเรื่อง การวางโครงเรื่องมีลักษณะเช่นเดียวกับเรื่องสั้นที่จบอย่างหักมุมหรือความคาดหมาย ลักษณะในการวางโครงเรื่องจบอย่างหักมุมนี้ ชัย ราชวัตร ทำให้น่าสนใจและน่าติดตาม โดยการนำเหตุการณ์สองเหตุการณ์มาประสานกัน คือเริ่มต้นดำเนินเรื่องด้วยข่าวและเหตุการณ์หนึ่ง แล้วมาพลิกจบด้วยข่าวและเหตุการณ์หนึ่ง เพื่อเสนอข้อคิดทางสังคม การเมืองที่น่าสนใจ ข่าวและเหตุการณ์นำมาเริ่มเรื่อง หรือปูพื้นเรื่องนั้นจะเป็นข่าว และเหตุการณ์พาตัวข่าวในหนังสือพิมพ์หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และเคลินิวส์ ซึ่งลักษณะข่าวจะเป็นข่าวที่ข่าวบ้านสนใจ ส่วนข่าวหน้ามหัศจรรย์ตอนจบจะเป็นข่าวทางการเมืองและเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นจุดมุ่งเสนอข้อคิดเห็น การพลิกจนทำให้ผู้อ่าน เกิดอารมณ์ขัน และได้รับความคิดเห็นที่คมคาย จึงทำให้การตบย่นนี้น่าสนใจ

2. การสร้างตัวละคร ตัวละครในการตบย่นนี้มีลักษณะพิเศษเฉพาะนอกเหนือไปจากตัวละครในวรรณกรรมทั่ว ๆ ไป คือ มีทั้งตัวละครที่มีบุคลิกลักษณะด้านเดียวไม่พัฒนาอารมณ์ ความคิด มีพฤติกรรมที่จำเจ เช่น พฤติกรรมของผู้ใหญ่มา โอ๋จอย เฒ่าหยอย แต่ในขณะเดียวกัน ตัวละครเหล่านี้ถูกใช้เป็นผู้สังเกตเพื่อแทนบุคคลจริงที่ปรากฏเป็นข่าวในระยะเวลาดังนั้น ลักษณะเช่นนี้ทำให้บุคลิกลักษณะบางตอนของตัวละครเหล่านี้เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งบางครั้งจะเป็นบุคลิกลักษณะที่ขัดแย้งกัน การใช้ตัวละครสมมุติเหล่านี้จะเปลี่ยนแปลงไปเมื่อบรรยายภาคทางการเมืองคลิดลาย ชัย ราชวัตร กำหนดให้บุคคลจริง ๆ ที่เป็นข่าวเหล่านั้นมาปรากฏเป็นตัวละครร่วมกับตัวละครหลัก เช่น ผู้ใหญ่มา โอ๋จอย และเฒ่าหยอย การใช้ตัวละครที่เป็นบุคคลจริง ๆ นี้ช่วยย่นระยะเวลาในการปูเรื่อง ทำให้ผู้อ่านสรุปเรื่องและเข้าใจเรื่องที่เสนอได้อย่างรวดเร็วและมีรสชาติ

3. ด้านการใช้ภาษา ลักษณะเด่นในการใช้ภาษาของการตบย่นคือการใช้ภาษาในบทสนทนาของตัวละครได้อย่างกระทัดรัด เข้ากับเนื้อหาของเรื่องได้อย่างเหมาะสม ในเวลาและสถานที่อันจำกัด แม้สำนวนโวหารต่าง ๆ ที่นำมาใช้จะไม่ใช่วาทะที่ประณีตขึ้นมามีใหม่ แต่ผู้เขียนก็สามารถนำมาเสนอได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหาให้อารมณ์ความรู้สึก และความคิดที่แบบยลเสมอ ด้วยสำนวนที่นำมาใช้จะมีลักษณะเป็นภาษาปากที่ใช้พูดจากันจริง ๆ ในสังคมปัจจุบันมากกว่าภาษาเขียน โดยเฉพาะคำสุภาพของตัวละคร จะมีลักษณะตรงตามภาษาที่ข่าวบ้านใช้วาทะ

กันจริง ๆ หรือ เป็นด้อยคำพินิจมาจากคำกล่าวของบุคคลที่เป็นชาวจริง ๆ คำสำนวนโวหารต่าง ๆ ถูกนำมาใช้ในความหมายตรงเสมอ เช่น อยา เล่นกับไฟ ไฟในพื้นเป็นสำนวนหมายถึงอันตราย ผู้เขียนจะนำมาใช้ หมายถึง ไฟฟ้า เป็นต้น

การใช้ภาษาในลักษณะดังกล่าวมานี้ นับว่าเป็นภาษาลักษณะเฉพาะตัวของผู้เขียน

4. การใช้ภาพแสดงเหตุการณ์และลักษณะของตัวอักษร ก็เป็นลักษณะเด่นของการ์ตูนอีกประการหนึ่งที่น่าสนใจ กล่าวคือ การใช้ภาพตัวละคร จากประกอบและการใช้ลักษณะตัวอักษร เหล่านี้ล้วนแสดงให้เห็นถึงอารมณ์ ความรู้สึก และกิริยาอาการต่าง ๆ ของตัวละครในเรื่องได้อย่างเด่นชัด ทำให้การสื่อความคิดและเรื่องราวระหว่างผู้เขียนการ์ตูนและผู้อ่านสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การ์ตูนชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมินของ ชัย ราชวัตร นั้น ได้ประสานลักษณะทางศิลปะ 2 ประการ คือศิลปะด้านการประพันธ์ใดแก่ การวางโครงเรื่อง การสร้างตัวละครและการใช้ภาษาเป็นประการที่หนึ่ง และศิลปะการเขียนภาพ การประพันธ์ตัวอักษรเป็นประการที่สอง ทั้งนี้โดยผ่านเนื้อหาซึ่งมีชาวและเหตุการณ์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เป็นวัตถุดิบในการผูกเรื่อง เพื่อแสดงความคิดเห็นต่อสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ อันเป็นลักษณะเฉพาะของการ์ตูนการเมืองโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์รายวันหรือรายสัปดาห์ ความคิดเห็นต่าง ๆ ที่แสดงออกมาในการ์ตูนชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมินจะสอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิดของผู้่านการ์ตูนชุดนี้ ซึ่งมีความรู้สึกสนใจ สำนึกกับการดิ้นรน หักทวง บุคคลที่ผลต่อการเมืองและเศรษฐกิจในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ การ์ตูนชุดนี้มีใช้บันทึกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ แต่เป็นการบันทึกความรู้สึกนึกคิดของคนต่อสภาพสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ ซึ่งการเสนอการ์ตูนในแต่ละตอนนั้น ผู้เขียนได้เสนออย่างแยบยล มีอารมณ์ขัน เป็นการประสานรูปแบบกับเนื้อหาเข้ากันอย่างสนิท

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการ์ตูนการเมืองของ ชัย ราชวัตร ชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน ผู้เขียนคิดว่ายังมีข้อที่น่าสนใจวิเคราะห์อีกดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์งานการทุนของ ชัย ราชวัตร ในชุดอื่น ๆ เช่น "จิ๋วการเมือง" หรือ "การทุนช่องเคียว"
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการทุนชุดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับการทุนชุดผู้ใหญ่มากับ หุ่จหมาเมิน เช่น การทุนชุดปลัดเกลี้ยงคนเก่ง เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์การทุนการเมืองในด้านอื่น ๆ เช่น การใช้สัญลักษณ์ภาพ ในการสื่อความหมาย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

"การคูณ" นิทรรศการการคูณ สโมสรมหาวิทยาลัยศิลปากร 2524, ไม่มีเลขหน้า. ✓
กุหลาบ มลลิกะมาลี ความรุดไปทางวรรณคดีไทย พิมพ์ครั้งที่ 5 มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2524, 218 หน้า.

วรรณคดีวิจารณ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2520, 149 หน้า.
จรรยา เพชรธณี "การคูณและภาพชวนขัน (151-152) หนังสือและบรรณาสารสำหรับเด็ก
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2522, 549 หน้า. ✓

จรรยา สุภาพ การเมือง ไทยวัฒนาพานิช 2514, 197 หน้า.
จางเลอผิง การคูณเพื่อชีวิตในเทพเนเจอร์ จีนสอ ม.ป.ป., ไม่มีเลขหน้า.

จุลศักดิ์ อมรเวช "ศาสตร์และศิลป์ของนิยายภาพ" (38-39) นิยายภาพ จินตาสำน, ✓
66 หน้า.

"การคูณและคนเขียนการคูณ" ฟ้าเมืองไทย 726 : 31, 54 ตุลาคม 2526. ✓
"การคูณและคนเขียนการคูณ" ฟ้าเมืองไทย 775 : 31, 42 มกราคม, 66 หน้า.

เจตนา นาควัชระ ทางไปสู่วัฒนธรรมแห่งการวิจารณ์ ดวงกมล 2524, 297 หน้า.

ชมชน (นามแฝง) "ภาพล้อ" ฟ้า 4 41-45 กรกฎาคม 2520.

ชลธิรา กลัคอยู่ และคณะ การใช้ภาษาไทย เคล็ดไทย 2517, 400 หน้า. ✗

ณรงค์ ทองปาน การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2520,
173 หน้า. ✗

เคลวินส์ ฉบับวันที่ 24 ตุลาคม 2521 - 31 มกราคม 2523.

ศรีศิลป์ บุญจร นวนิยายกับสังคมไทย สร้างสรรค์ 2523, 464 หน้า. ✓

ทองปลิว (นามแฝง) "เหตุการณ์บ้านเมือง" วิทยาสาร 12-13 มกราคม 2521.

ตำนานผู้ใหญ่มากับหุ้หมาเงิน ถนนหนังสือ 5/17 : 21-23 พฤศจิกายน 2527.

หวิ มุขธระโกษา พระมหาธีรราชเจ้า เทพพิทยา 2506, 844 หน้า.

หวิศักดิ์ ญวนประทีป การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนโวหารในภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2523, 132 หน้า.

ทหารเกา (นามแฝง) เกรียงศักดิ์ 2 ยูไนเต็ทไปดักชน 2523, 193 หน้า.

ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2522 - 10 มีนาคม 2524.

ธวัช ปุณโศภน แนวทางการศึกษาวรรณกรรมปัจจุบัน ไทยวัฒนาพานิช 2526, 183 หน้า. ✕

น. ณ ปากน้ำ (นามแฝง) จิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ เมืองโบราณ 2525, 135 หน้า.

นवरत्น พันธุมธาดา ไวยากรณ์ไทย รุ่งเรืองการพิมพ์ ม.ป.ป., 250 หน้า.

บรรจง บรรเจอดศิลป์ วางทวนแห่งปากกา มติชน 2527, 196 หน้า.

ประทีป วาทิกหินกร ลักษณะและการไปภาษาไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2523, 104 หน้า. ✕

ประเสริฐ มาสุปรีดี "ความเป็นมาของการทูนไทย" คุรุปริทัศน์ 6 : 65-68 8 มกราคม 2524. ✓

ปรีชา สามัคคีธรรม นิทานการเมือง ธงไทย 254, 326 ภาพประกอบ.

พัน สุชีเจริญ "การทูนสื่อการสอนอย่างสำคัญ" วิทยบริการ 1 : 35 กันยายน 2523. ✓

พิมณ ภาพสีห์ "โลกการทูน" ทวนตะวัน 11/32 : 33-37 พฤศจิกายน 2526.

_____ ก "โลกการทูน" ทวนตะวัน 587 : 27-28 กรกฎาคม 2527.

_____ ข "โลกการทูน" ทวนตะวัน 588 : 27-28 สิงหาคม 2527.

เพลินตา (นามแฝง) "ก. ข. งานเขียน" ถนนหนังสือ 20 : 47-48 กุมภาพันธ์ 2528.

ปิฎก บัวทอง "การทูนการเมืองกับครูสอนสังคมศาสตร์" คุรุปริทัศน์ 136-37 มิถุนายน - กันยายน 2519.

ยุธิษเฐียร "นักเขียนภาพล้อคนแรกของโลก" สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 6 : 18-19, 47-48 กุมภาพันธ์ 2523.

วิภา กงกชนันท์ วรรณคดีศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2522, 158 หน้า. ✕

สถิตย์ เสมานิล วิสาสะ สมาคมภาษาหนังสือแห่งประเทศไทย 2514, 410 หน้า.

สมบัติ จันทรวงศ์ และ ชัยอนันต์ สมุทรวณิช ความคิดทางการเมืองและสังคมไทย บรรณกิจ 2523, 380 หน้า.

สันทาน ชัย ราวัตร มติชนสุดสัปดาห์ 5/235 : 10-12 มีนาคม 2528.

สิทธิา พิณภูวคณ และคณะ ภาษาไทย : วรรณคดีไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2526, 567 หน้า. ✓

ลัทธิ พิณภูวดล และ นิติยา กาญจนวรรณ ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย กวางมณล ✕
2520, 459 หน้า.

สุภาพรชน บุญสะอาด ประวัติหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย บรรณกิจ 2517, 224 หน้า.

สุวิมล ธนผลเลิศ ชีวประวัติและผลงานของ ประยูร จรรย์าวงษ์ ปริญญาโทธ อ.บ.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, พิมพ์.

อนุমানราชธน, พระยา การศึกษาวรรณคดีในแง่วรรณศิลป์ โดย เสรีธร โกเศศ (นามแฝง) ✓

บรรณาการ 2515, 224 หน้า.

_____ (แปล) ศิลปะสังเคราะห์ พิมพ์ครั้งที่ 2 ศูนย์กลางทหารราบ 2525, 198 หน้า.

อินโชติ ชัย ราชวัตร วงการ 2 : 61-65 เมษายน 2526.

Barrows, Merjorie Wescott and other The American Experience : Fiction
MacMillan Company, New York 1968, 518 p.

Webster's Third New International Dictionary Chicago G + C Merriam,
1976, 344 p.

Williams "Cartoon" Encyclopedia Americana 5 Chicago 1972, 728 p.

"Type of Cartoons" The World Book Encyclopedia 3 London 1971, 191 p.

วิเคราะห์การทุนของ ชัย ราชวัตร ผู้สูญหายมากับพญางูเห่า
ช่วงปี พ.ศ. 2521-2523

บทคัดย่อ

ของ

ชาติรี พนเจริญสวัสดิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม 2529

บทกวีย่อ

การวิเคราะห์การตั้งของ ชัย ราชวัตร ชุติญาใหญ่มาขึ้นทุ่งพม่าเมิน ในช่วงปี พ.ศ. 2521-2523 นี้ มุ่งศึกษาวิเคราะห์ทางคำกลวิธีนำเสนอของทั้งต่อไปนี้ คือ โครงเรื่อง ตัวละคร การใช้ภาษา การใช้ภาพแสดงเหตุการณ์ การใช้ลักษณะตัวละคร วัตถุศิลปะ และการเลือกสรรรวมทั้งการศึกษาวเคราะห์ความคิดเห็นทางคำณึงคม การเมืองและเศรษฐกิจ

การศึกษาวเคราะห์การตั้งชุติญาใหญ่มาขึ้นทุ่งพม่าเมินของ ชัย ราชวัตร ทางคำณึงกลวิธีนำเสนอพบว่า โครงเรื่องของการตั้งชุติญา มีโครงเรื่องใหญ่ซึ่งเป็นโครงเรื่องกว้าง ๆ เกี่ยวกับฉากซึ่งเป็นสถานที่ที่กำหนดให้เป็นหมู่บ้านทุ่งพม่าเมินประกอบกับลักษณะพฤติกรรมของตัวละคร ส่วนโครงเรื่องย่อยเป็นโครงเรื่องสั้น ๆ ที่เสนอเหตุการณ์จบลงในแต่ละวัน การวางโครงเรื่องย่อยนั้นนิยมใช้เหตุการณ์สองเหตุการณ์มาประกอบเป็นเรื่องแล้วจบลงอย่างหักมุมพลิกความคาดหมาย การสร้างตัวละครของการตั้งชุติญา ใช้ทั้งตัวละครสมมุติและตัวละครที่เป็นบุคคลจริง ตัวละครสมมุติได้แก่ ชุติญา ใจออย และเข่าหยอยเป็นตัวละครหลัก ในการดำเนินเรื่อง ตัวละครที่เป็นบุคคลจริงได้แก่บุคคลที่สืบหาตามปรากฏเป็นข่าวและเหตุการณ์ในขณะนั้นเป็นตัวละครรอง การใช้ภาษาสวนมากจะใช้ภาษาปาก และดำเนินเรื่องด้วยบทสนทนา ประกอบด้วยการใช้คำโวหารต่าง ๆ และน้ำเสียงแสดงการล้อเลียน เยาะเย้ย เสียดสี ประชดประชันและดากดาง การใช้ภาพแสดงเหตุการณ์และการใช้ลักษณะตัวอักษร มีการใช้ตัวละคร จาก สถานที่ และตัวอักษรต่าง ๆ เพื่อเน้นอาการ อารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ ของตัวละคร สำหรับวัตถุศิลปะและการเลือกสรรนั้น ใช้น้ำชาเหตุการณ์และภาพการต่าง ๆ ทางสังคมมาเป็นวัตถุศิลปะ โดยเลือกเอาเหตุการณ์ทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ มาเสนอเป็นความคิดเห็น ซึ่งพบว่ามีลักษณะทั้งตั้ง คำพินิจติเตียนรัฐบาล เจ้าหน้าที่รัฐและนักการเมืองที่ขาดความรับผิดชอบต่อตำแหน่งหน้าที่การงาน อันเป็นผลให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนทั้งทางสังคมและทางคำณึงเศรษฐกิจ

AN ANALYSIS OF CHAI RATCHAWAT'S SATIRICAL COMICS

"POOYAI MA AND TUNG MA MERN" B.E.2521-2523

AN ABSTRACT

BY

CHATREE PANACHAROENSAWAD

Presented in partial fulfillment of the requirements

for the Master of Education degree

at Srinakharinwirot University

March 1986

Abstract

The purpose of this analysis of Chai Ratchawat's satirical comics: Pooyai Ma and Tung Ma Mern from 1978-1980 was to study the technics of its presentation from the following aspects: plots, characters, language use, the use of pictures to present events and graphic letters, materials and selections, including the study of comics in social, politic and economic viewpoints.

The results of this analysis were as follows: Technics of presentation: The plots of the comics could be classified into two kinds - one main plot which was considered as common plot of the scene which was Tung Ma Mern, and each main character personality and distinctive characteristics, and other plot was sub-plot which was short plot used in everyday comics to present some up-to-date events. In using a short plot usually two events would be designed in each comic strip and ended with a surprised ending. Characters: Pooyai Ma, Ai Choi and Thaw Yoi were the main characters who would play in the comics and the genuine persons or the persons in the real situations would be other supporting characters. The language use: Conversational style was used in the comics with various styles and tones of satire, sarcasm, irony and ridicule. The use of pictures to present events and graphic letters: Actions and emotions of each character were expressed through the comic pictures, scenes and letters. Material and selections: Material were selected from news and events of certain society, especially the social, politic and economic events. The comics would illustrate the writer's viewpoints, protests, criticism

on the government, the government officials and the politicians who were irresponsible to their duties and to the people and caused them social problems and disasters.